

Μητροπολίτης Ειρηναῖος Γαλανάκης
Ἀείφωτος Πορεία

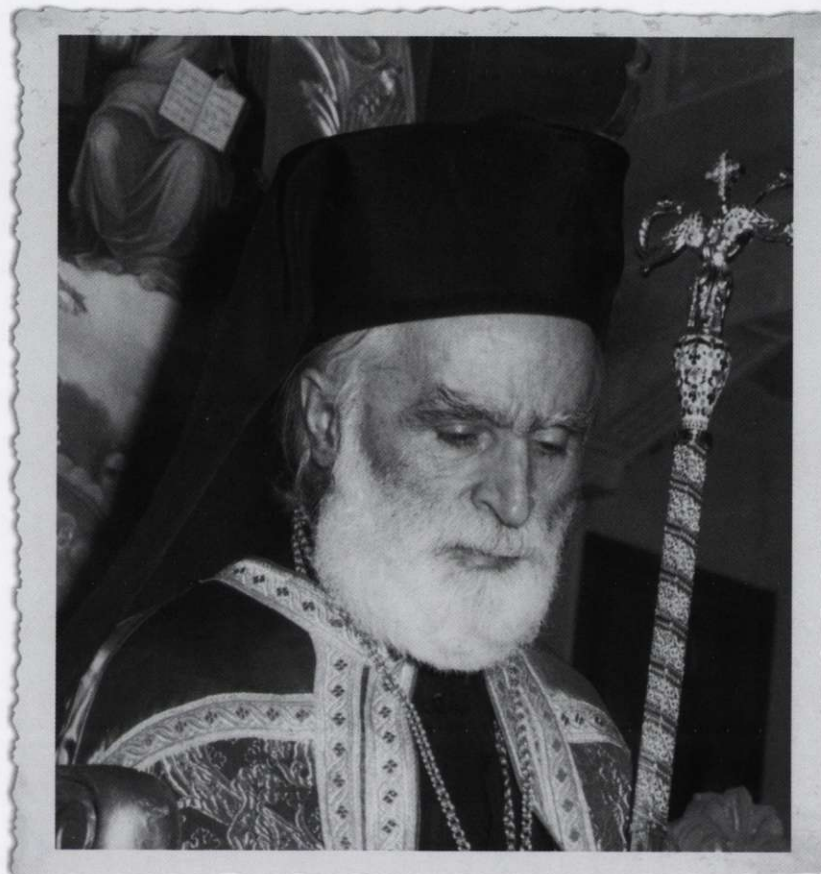

Ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος, 2011

Μητροπολίτης Ειρηναῖος Γαλανάκης
Ἀείφωτος Πορεία

Ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος, 2011

ΕΚΔΟΣΙΣ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΚΙΣΑΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Τ.Κ. 734 00 GREECE

Τηλ.: 28220 22018 - 22128 - Φάξ: 28220 83037

web site: www.imks.gr - e-mail: info@imks.gr

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ:

Ίερας Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου

Μιχαήλ Γαλανάκη, Θεολόγου

Σταματίου Άποστολάκη, Διδασκάλου-Λαογράφου

Πανος. Άρχιμ. Ίγνατίου Χατζηνικολάου, Ίεροκήρυκος Ί.Μ.Κ.Σ.

Αιδεσιμολ. Πρωτοπρ. Νικολάου Καπή, Γεν Άρχιερ. Ίπιτρόπου Ί.Μ.Κ.Σ.

Αιδεσιμολ. Πρωτοπρ. Άντωνίου Πατεράκη, Ίφημερίου Ί.Μ.Κ.Σ.

Αιδεσιμολ. Πρωτοπρ. Άντωνίου Άρετάκη, Ίφημερίου Ί.Μ.Κ.Σ.

Αιδεσ. Πρωτοπρ. Γεωργίου Σταυρακάκη, πρώην Ίφημερίου Ί.Μ.Κ.Α.

Φάνη Μανουσάκη, Φωτογράφου

Νικολάου Παννακάκη, Άγιογράφου

Ίωάννου Σκουλούδη, Λαογράφου

Νικολάου Χρυσικάκη, Φωτογράφου

Ίμμανουήλ Πυροβολάκη, Ίδιώτου

Άνθούλας Καμπουράκη, Οικοκυράς

Ίρμιόνης Περδικάκη, Ίκπαιδευτικοῦ

Γεωργίου Πρασιανάκη, Δικηγόρου-τ. Βουλευτοῦ

Γεωργίου Πευκιανάκη, Φιλολόγου-τ. Λυκειάρχου

Άθανασίου Δεικτάκη, Λογοτέχνου

Εὔαγγελίας Τσουρουνάκη, Ίκπαιδευτικοῦ

Μιχαήλ Τσουρουνάκη, Ίδιωτ. Ύπαλλήλου

Άντωνίου Βακάκη, Θεολόγου-Γραμματέως Ί.Μ.Κ.Σ.

Εὔτυχίου Καλογρίδη, Ίδιώτου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πανοσιολ. Άρχιμ. Εἰρηναῖος Μπατσάκης

κ. Γεώργιος Πευκιανάκης, Φιλολόγος-τ. Λυκειάρχης

κ. Σταματίος Άποστολάκης, Διδάσκαλος-Λαογράφος

κ. Μιχαήλ Γαλανάκης, Θεολόγος

κ. Φωτεινή Κουτσαυτάκη-Σεγρεδάκη, Άρθρογράφος

κ. Άντώνιος Βακάκης, Θεολόγος-Γραμματέως Ί.Μ.Κ.Σ.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΣΧΕΔΙΑΣΗ-ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΟΥ ΣΕ Η/Υ:

Άντ. Βακάκης, Θεολόγος, Γραμματέως τῆς Ί.Μ. Κισάμου καί Σελίνου

ISBN: 978-960-98446-11

ΧΟΡΗΓΟΙ

Βουλή τῶν Ἑλλήνων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Περιφέρεια Κρήτης

Mamidoil Jetoil SA - Κυρ. Μαμιδάκης

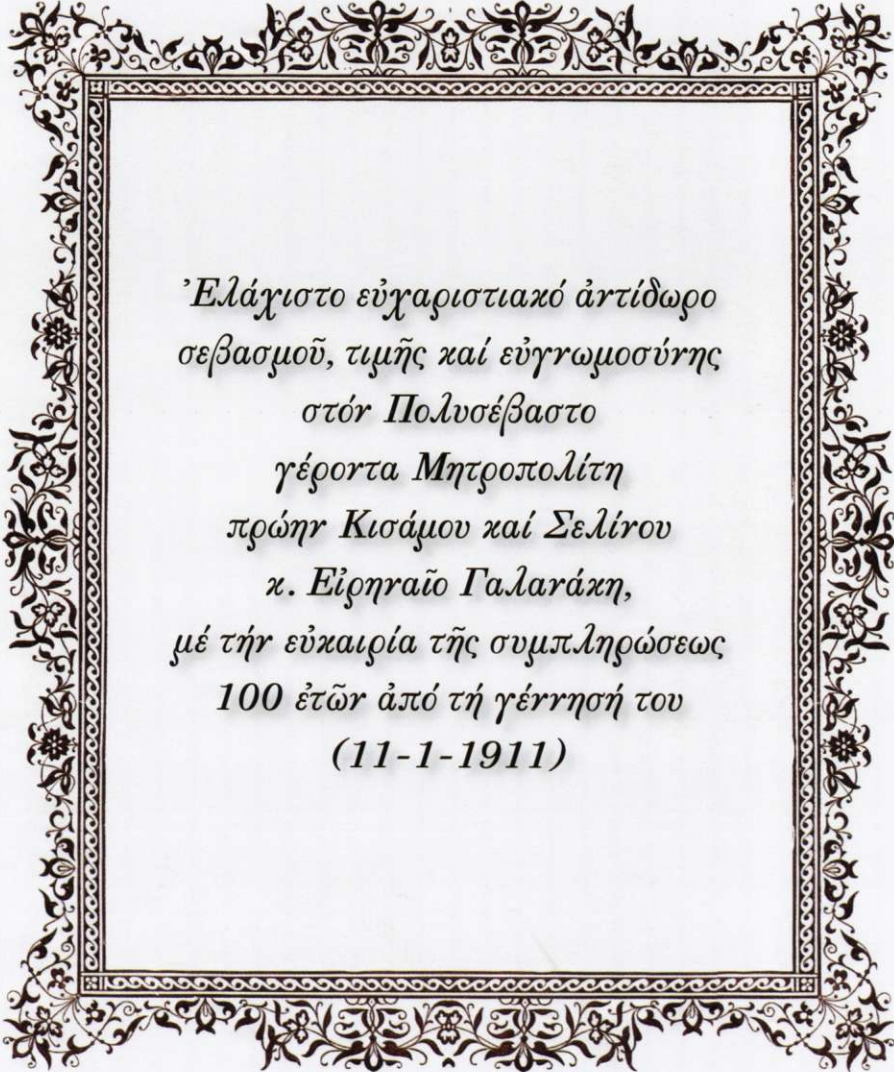
Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων

* * *

Εὔχαριστοῦμε θερμά τοὺς χορηγούς
ὡς καὶ ὄλους ὅσοι μὲ ὅποιονδήποτε τρόπο
βοήθησαν στή συγκέντρωση τοῦ ὑλικοῦ
(φωτογραφικοῦ, ἀρχεἰακοῦ κ.λ.π.)
τοῦ παρόντος Τόμου

© ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

Άπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευση ἢ ἀνατύπωση μέρους ἢ ὁλοκλήρου
τοῦ κειμένου, τοῦ φωτογραφικοῦ καὶ ἡχητικοῦ ὑλικοῦ πού περιέχει ὁ
συνοδευτικός ψηφιακός δίσκος -cd- τοῦ παρόντος Τόμου, χωρίς τήν
ἔγγραφη συναίνεση τῆς Ί. Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου.
(Ν.2121/1993, καὶ Ν. 2435/1996 Άρθρο 3)

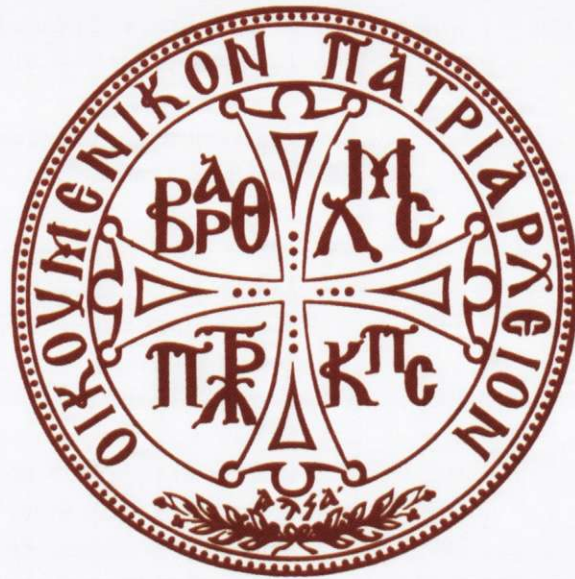
*Ἐλάχιστο εὐχαριστιακό ἀντίδωρο
σεβασμοῦ, τιμῆς καί εὐγνωμοσύνης
στόν Πολυσέβαστο
γέροντα Μητροπολίτη
πρώην Κισάμου καί Σελίνου
κ. Εἰρηναῖο Γαλαράκη,
μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως
100 ἐτῶν ἀπό τή γέννησή του
(11-1-1911)*

Τά έσοδα
άπό τή διάθεση τοῦ παρόντος Λευκώματος
θά διατεθοῦν γιά τίς ανάγκες τοῦ Άννουσακείου Θεραπευτηρίου-Ίδρύματος
τῆς Μητροπόλεώς μας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....	7
Μήνυμα τής Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ	9
Πρόλογος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου	11-13
« <i>Σκέψεις προσέγγισης μιᾶς πορείας</i> », ἀπό τόν κ. Γεώργιο Πευκιανάκη, Φιλόλογο - τ. Λυκειάρχη.....	15-16
« <i>Σύντομο βιογραφικό σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἀπό Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου Γαλανάκη</i> », ἀπό τόν κ. Σταμάτιο Ἀποστολάκη, Διδάσκαλο-Λαογράφο.....	17-19
Καταγωγή - Σπουδές	21-28
Ἱερεὺς - Ἐκπαιδευτικός	29-38
Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου	
Α' Ἀρχιερατεία (22-12-1957 ἕως 30-1-1972)	39-74
Μητροπολίτης Γερμανίας (6-2-1972 ἕως 29-2-1980)	75-86
Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου	
Β' Ἀρχιερατεία (26-1-1981 ἕως 23-8-2005)	87-146
Εἰρηναῖος Γαλανάκης. Ὁ πρῶν Κισάμου καί Σελίνου	147-162
Μοναδικότητα βίου	163-190
Ἐργογραφία	191-256
Α. Αὐτοτελῆ πονήματα	197
Συνοπτική παρουσίαση τῶν βιβλίων τοῦ Σεβ. Εἰρηναίου.....	199-205
Β. Περιοδικές ἐκδόσεις	207
Περιοδικό « <i>Χριστὸς καί Κόσμος</i> ».....	209-220
Ἐγκόλπια Ἡμερολόγια Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου.....	221
« <i>Ἡ Φωνὴ τῶν Νέων</i> », Τριμηνιαῖο Ὅργανον Χριστιανικῶν Ἀρχῶν καί Πνευματικῆς Δημιουργίας τῶν Νέων.....	222
« <i>Ὁρθόδοξος Μετανάστης</i> », Τριμηνιαῖο περιοδικό τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γερμανίας.....	223
Περιοδικό « <i>Ἀποκούμπι</i> », Περιοδικὴ Ἐνημερωτικὴ Ἐκδοση τοῦ Ἄννουσακείου Θεραπευτηρίου-Γηροκομείου.....	224
« <i>Τιμητικὸς Τόμος ἀφιερωμένος στοὺς κατὰ τὸν 20ὸ αἰῶνα διατελέσαντες Ἱεροψάλτες τῆς Ἱ.Μ. Κισάμου καί Σελίνου</i> ».....	225
Γ. Σημαινόντα Ἐγγραφα	227
Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 523/24-12-1957 πρώτη Ἐγκύκλιος πρὸς τὸ Ποίμνιο τῶν Ἐπαρ-	

χιῶν Κισάμου καί Σελίνου.....	229
« <i>Εὐχαριστῶ γιὰ τίς εὐχές σας...</i> ».....	230
« <i>Ὅταν ὁ θάνατος πληγῶνῃ...</i> ».....	231
« <i>Τράπεζα ἀγάπης καί στό Καστέλλι</i> ».....	232
« <i>Ὑπὲρ τῶν ἐντειλλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις εὔχεσθε ὑπὲρ αὐτῶν...</i> ».....	232
Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 296/6-6-2005 ἐπιστολὴ παραιτήσεως πρὸς τὴν Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.....	233
Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 425/23-8-2005 ἐπιστολὴ ἀποδοχῆς τῆς παραίτησής του ἀπὸ τὴν Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.....	234
Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 741/11-8-2005 Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Γέροντα Εἰρηναῖο.....	235
Δ. Πνευματικὲς Ὑποθήκες	237
« <i>Ἡ Παρακαταθήκη μου</i> ». Πρὸς τὸ ποίμνιο τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου.....	239-240
« <i>Τόπο στό Θεό</i> ». Ἐπιστολὴ στοὺς Ἱεροσπουδαστὲς τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κρήτης.....	241-243
« <i>Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων</i> ». Ὁμιλία κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ ἔτους 1982.....	244-245
« <i>Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...</i> ». Πασχαλινὸ Μήνυμα ἔτους 1982.....	246-247
Ὁμιλία στό ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ Μονάχου τὴν 23-3-1974, γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου 1821.....	248-249
Ε. Ἱστορικοὶ σχολιασμοὶ Ἐπιστολές	251
« <i>Χωρισμὸς Ἐκκλησίας-Κράτους</i> ».....	253
« <i>Πολιτικὸς Γάμος</i> ».....	253
« <i>Ἡ προαιρετικὴ κατάργηση τοῦ ράσου</i> ».....	253
« <i>Ἡ Δημοτικὴ γλῶσσα στὴ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας</i> ».....	253
« <i>Γάμος ἢ ἀγαμία τοῦ Κλήρου</i> ».....	254
« <i>Ἐκκλησιαστικὴ Περιουσία</i> ».....	254
« <i>Ἡ κρίση στὴν Ἐκκλησία</i> ».....	254
Πρὸς τὴν κ. Ἄννα Βερούλη, πρωταθλήτρια Εὐρωπαϊκῶν Ἀγῶνων.....	255
« <i>Μήνυμα Εἰρήνης ἀπὸ τὸ Ἄκρωτήρι Εἰρήνης</i> ».....	255
Πρὸς τοὺς Προέδρους Ρόναλντ Ρέηγκαν-Μιχαὴλ Γκορμπατσώφ.....	256
Παράρτημα - Ψηφιακὸς δίσκος	254-262
Περιεχόμενα CD.....	261-262

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Γερώτατε Μητροπολίτα Κισιάμου καὶ Σελίνου, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε Ἑσπερίας Κρήτης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργγέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀμφιλόχιε, χάρις, ἔλεος καὶ εἰρήνη εἶσαν παρὰ Θεοῦ τῆ ὑμετέρα Γερότητι.

Μετ' ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἐπληροφορήθημεν τὴν φιλοπάτορα ἀπόφασιν τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Γερότητος καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργῶν αὐτῆς ἐν Κυρίῳ ὅπως ἐκδώσῃτε τὸ παρὸν ἀφιερωματικὸν φωτογραφικὸν Λεύκωμα πρὸς τιμὴν τοῦ προκατόχου ὑμῶν πολιοῦ Μητροπολίτου πρῶτην Κισιάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναίου.

Ἡ ἀρχιερατικὴ καὶ πολυδιάστατος ποιμαντικὴ διακονία τοῦ τιμωμένου γέροντος Μητροπολίτου ἦτο λίαν εὐάρεστος εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἣτις ἰδιαιτέρως τιμᾶ καὶ ἀγαπᾶ αὐτόν, καθ' ὅτι ἀνεδείχθη εἰς φιλόστοργον, φιλοπρόδοτον καὶ ἄξιον ποιμένα τῆς καθ' ὑμᾶς θεοσώστου Ἐπαρχίας, ἔτοιμον καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ νά θυσιάσῃ ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου.

Ὁ ἐκλεκτός προκατόχος ὑμῶν διεκρίθη διὰ τὰς περικοσμώσας αὐτόν ἀρετάς, τὴν θερμουργὸν πίστιν, τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν ἀφιλαργυρίαν αὐτοῦ, τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν προσφορὰν, τὴν πραότητα καὶ ἀνεξικακίαν, τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην πρὸς πάντας.

Ὅθεν, συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῆ ὑμετέρα Γερότητι διὰ τὴν πελαργικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ καὶ υἱικῆς στοργῆς πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ ἐκφράζομεν διὰ τοῦ παρόντος Πατριαρχικοῦ ἡμῶν Γράμματος τὴν διάπυρον εὐχὴν ὅπως αἱ πατρικαὶ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι αὐτοῦ ἀυξάνουν τὸν ἀμητόν τῆς ἀρχιερατικῆς ὑμῶν διακονίας καὶ, ἐπόμενος τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ, φέγγητε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς μεγαλονήσου Κρήτης τὸ φῶς τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, καθὼς ἐδιδάχθητε καὶ παρελάβετε παρὰ τοῦ αἰωνοβίου Ἱεράρχου.

Εἶθε ἡ παροῦσα ἔκδοσις νά παραμείνῃ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἐνθύμιον τῶν ἀγῶνων καὶ κόπων τοῦ ἀειθαλοῦς τούτου ἀρχιερέως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διὰ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν κατὰ Θεὸν αὐξησιν καὶ οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν, εἰς πάντας δέ τούς φιλοχριστοὺς ἀναγνώστας εἶσαν δαψιλῆ ἢ χάρις, ἢ εὐλογία καὶ ὁ φωτισμός τοῦ ἀγαθοδότου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα τιμὴ καὶ προσκύνησις.

Τρια' Ἀπριλίου α'

Ἐκ τῆς ἀγαπῆς καὶ ἀγάπης ἡμετέρας
ἀγαπητῆς ἡμετέρας ἡμετέρας ἀδελφῆς
ἀγαπητῆς ἡμετέρας ἡμετέρας ἀδελφῆς.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι γεγονός άδιαμφισβήτητο ότι ο ανθρώπινος πολιτισμός εξελίχθηκε και έφτασε στο πραγματικά αξιοζήλευτο σημείο που είναι σήμερα, χρησιμοποιώντας διαφορετικές πληροφορίες προερχόμενες από όπτικές, ήχητικές, άπτικές, κινητικές και άλλες μορφές γλώσσας, καθώς από τη φύση του ο άνθρωπος χαρακτηρίζεται για την έντονη κοινωνικότητά του. Ως γλώσσα πάλι, διεθνώς, ορίζεται ένα ιεραρχημένο σύστημα επικοινωνίας, που χρησιμοποιείται για να μεταδώσει μία πληροφορία, ένα μήνυμα.

Στην επικοινωνία διά μέσου μιᾶς φωτογραφικής αποτύπωσης, συναντάμε την ένωση τῆς τέχνης με τὴν ἐπιστήμη. Εἶναι ἡ ὀπτική γωνία πού ἀντιλαμβανόμαστε τὴν καθημερινότητα αὐθόρμητη καὶ ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε ὑποκριτικό σχεδιασμό ἢ προετοιμασία. Εἶναι ἡ ἀγωνία τοῦ φωτογράφου νά κλειδώσει τὴ στιγμή γιὰ πάντα, νά τὴν περάσει στὴν αἰωνιότητα... Ἡ φωτογραφία εἶναι τέχνη, πάθος, ἔρωτας, ματαιοδοξία, ἀγάπη γιὰ τὴ στιγμή, ἐλατήριο γιὰ τὴ φαντασία, πρόκληση! Εἶναι μνήμη, ἐπιστήμη, ἀποψη, ταξίδι, γνώση. Ἀπὸ τὴ μία εἶναι ἓνα χαρτί γεμάτο χημικά καὶ χρώματα, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶναι μία συλλογή συναισθημάτων. Ἀπὸ τὴ μία εἶναι ἡ ἀποτύπωση τῆς στιγμῆς, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἓνας ὁδηγός γιὰ τὸ ταξίδι στοῦ χρόνου καὶ στοῦ χώρου. Μία φωτογραφία δίνει ἀξία στὴ στιγμή καὶ σέ κάθε τί πού ἀπαθανατίζει, μετὰ τὴ διαφορά ὅτι, ἐνῶ σέ ὅποιαδήποτε ὀπτική επικοινωνία μ' ἓνα συγκεκριμένο μέσο μεταφέρουμε ἓνα ἢ περισσότερα μηνύματα ἄμεσα, μετὰ τὴς φωτογραφίες μεταφέρεται τὸ μήνυμα αὐτὸ μετὰ τὴν παρεμβολή ὅμως τόσο τοῦ χρόνου, ὅσο καὶ τοῦ χώρου.

Ἡ πλήρης κατανόηση μιᾶς φωτογραφίας ἐμπεριέχει στοιχεῖα ἀνάγνωσης τῆς γλώσσας τῆς. Ἐτσι, ἡ ἐμπειρία πού ἀποκτᾷ κανεὶς διαβάζοντας φωτογραφίες εἰδωμένες μετὰ τὴν κοινωνικὴ τους μορφή, ἢ ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ τους πλευρά, ἢ ἀκόμη μετὰ τὴν ψυχολογικὴ τους διάσταση, εἶναι σημαντικὴ. Τόσο ὁ δημιουργὸς φωτογράφος ὅσο καὶ ὁ θεατὴς ἔχουν ἀνάγκη νά καταλάβουν, νά εἰσχωρήσουν στὴν ἀντικειμενικὴ καὶ ὑποκειμενικὴ ἀλήθεια τῆς ἀνάγνωσης τῶν σημείων τῶν εἰκόνων καὶ νά τοποθετηθοῦν ἀπέναντι στοῦ κόσμου προσανατολίζοντας ὁ καθένας τὴ σχέση του μαζί του.

Σύμφωνα μετὰ τὴς θέσεις αὐτῆς τῶν μελετητῶν τῆς τέχνης τῆς φωτογραφίας, τὰ ὅσα ἀκολουθοῦν στίς σελίδες τοῦ παρόντος λευκώματος δὲν θά ἦταν παρά στιγμιότυπα τοῦ βίου ἑνὸς ἀνθρώπου πού μᾶς παρέχουν γνώσεις, μᾶς ὠθοῦν σέ συγκινησιακὴς φορτίσεις, μᾶς ξυπνοῦν ἀναμνήσεις, ἢ μᾶς κεντρίζουν τὴ σκέψη καὶ τὴ φαντασία. Ὅσο κι' ἂν τὸ ὑλικὸ πού ἀκολουθεῖ παραδίδει καὶ διασώζει στοῦ αἱρώου ταξίδι τοῦ χρόνου γεγονότα καὶ στοιχεῖα, πρόσωπα καὶ καταστάσεις μοναδικὰ καὶ σημαίνοντα, μία λογοκρατούμενη θεώρησή του δὲν θά μαρτυροῦσε τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὴν ἱστορία ἑνὸς ἀνθρώπου ἐγκλωβισμένου στὰ δεσμὰ τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔζησε καὶ πολιτεύτηκε.

Ζώντας, ὡστόσο, στοῦ χώρου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μετέχοντας εἰς Αὐτὴν ὡς ζωντανὰ μέλη τοῦ ἑνὸς Σώματος τοῦ Κυρίου, τρεφόμενοι ἀπὸ τὴν μυστηριακὴ χάρι τοῦ ἐνεργοῦντος τὰ πάντα ἐν πᾶσι Ἁγίου Πνεύματος, ὁμιλώντας - ἐν προκειμένῳ - διά ὀπτικῶν, ἔστω, ἐρεθισμάτων ὄχι ἀπλὰ γιὰ ἓναν χριστιανὸ Ὁρθόδοξο, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο γιὰ ἓναν Ὁρθόδοξο Ἱεράρχη, νομίζουμε ὅτι τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικὰ καὶ ἀποκτοῦν ἄλλο νόημα καὶ περιεχόμενο. Διότι ὁ ἄνθρωπος ὡς ὑπαρξὴ εἶναι μέσα στοῦ χώρου καὶ τὸν χρόνο, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή ὡς πρόσωπο κατ' εἰκόνα Θεοῦ τείνει νά ὑπερβεῖ τὸν χωρόχρονο.

Κι' ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ - γιὰ νά δανειστοῦμε τὴ θεολογικὴ γλώσσα καὶ ἐμπειρία τοῦ Πανιερωτάτου Ἐπισκόπου κ. Ἀθανασίου Γιέφτιτς - πιστεύουμε καὶ τὸ μαρτυροῦμε καὶ ὁμολογοῦμε, ὅτι στὴν Ἐκκλησία ὁ χώρος καὶ ὁ χρόνος βρῆκαν τὸ νόημά τους. Στὴν Ἐκκλησία, ὁ χωρόχρονός μας εἶναι ἓνα πρόσωπο. Εἶναι ὁ Χριστὸς ὡς Θεάνθρωπος, ὁ Χριστὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὡς Ἐκκλησία, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει ὁ κλεινὸς Ἱεράρχης τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἀγώνας ἔτσι τοῦ χριστιανοῦ ἔχει τὸ περιεχόμενο μιᾶς οὐσιαστικῆς πάλης. Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ πάλη, μιὰ ἀσκήση καὶ μιὰ προσπάθεια γιὰ νά προχωροῦμε πρὸ πάντων, μιὰ ἐνέργεια ἀθλητικὴ, ψυχοσωματικὴ καὶ, κυρίως, θεληματικὴ καὶ ἐλεύθερη, ὡς πρό-

οδος πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω, δηλαδή αὐξηση τοῦ ἀνθρώπου, (Εφ. 7,15-Κολ. 2,19), γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴ σκέψη καὶ θεολογικὴ διατύπωση τοῦ π. Γ. Φλορόφσκυ.

Οἱ σελίδες πού ἀκολουθοῦν μπορεῖ νὰ θεωρηθοῦν ὅτι εἶναι ἀπαυγάσματα καὶ κατοπτρισμοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου δέσμιου τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου του. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως παρουσιάζονται - θέλομε νὰ πιστεύομε - καὶ ὡς συνθήκες ζωῆς, χώροι ζωῆς δοσμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν συγκεκριμένο ἄνθρωπο γιὰ νὰ ἐργάζεται τὴν ἰδιαίτερη γῆ του, νὰ καλλιεργεῖ τὴν ψυχοσωματικὴ ὑπαρξή του «ἐν τῷ ἰδρώτι τοῦ προσώπου του» καὶ νὰ γευεταί τὸν ἄρτο τῆς θεολογίας του, τῆς θεογνωσίας του, τῆς προσωπικῆς σχέσεως καὶ ἐπικοινωνίας του μὲ τὸν Θεὸ, τῆς συνευρέσεώς του μαζί Του, τῆς ἀγαπητικῆς ἀναστροφῆς καὶ συνανακράσεως μὲ τὸν ἐρώμενο Κύριο.

Φυλλομετρώντας τὸ ὑλικὸ πού ἔχομε στὰ χέρια μας, βλέπομε τὸν κληρικὸ, τὸν Ἱεράρχη, τὸν φωτισμένο Ἐπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἀγκαλιάζει καὶ νὰ ἀγαπάει τὸν ἄνθρωπο, τὸν τόπο καὶ ὅ,τι τὸν περιβάλλει, νὰ ἐκμεταλλεύεται τὸν χρόνο ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ ὑπερβαίνει ταυτόχρονα. Καὶ μᾶς ἀφήνει νὰ καταλάβομε ὅτι εἴμαστε πλασμένοι γιὰ κάτι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ χωροχρόνου.

Βλέπομε νὰ ξεχειλίζει ἓνας δυναμισμὸς πού δέν δεσμεῖται οὔτε περιορίζεται στό ἐδῶ καὶ στό τώρα, ἀλλὰ πού τίς κατηγορίες αὐτῆς τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου τίς μεταμορφώνει, τίς ἀνυψώνει, τοὺς δίνει τίς ἐσχατολικές διαστάσεις τοῦ «καινοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς καινῆς γῆς» πού προσδοκοῦμε, καὶ τελικὰ τίς σώζει, καθὼς τίς συνεπαίρνει μαζί του. Ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος ταυτόχρονα κενώνεται ἀλλὰ καὶ ἀνακαινίζεται, διαλύεται ἀλλὰ καὶ ἐγκαινιάζεται, ἂν θέλετε, σὲ νέες βάσεις καὶ δεδομένα πού ξεπερνοῦν τὰ στενά σύνορά του, ξαναγεννιέται σὲ νέα γῆ πού δέν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

Ὁ Πολυσέβαστος Μητροπολίτης Εἰρηναῖος Γαλανάκης, μέσα ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα φωτογραφικὰ στιγμιότυπα τοῦ βίου του πού παρουσιάζονται σ' αὐτόν τὸν τόμο, δείχνει σὲ ὅλους μας μιὰν ἄλλη προοπτικὴ καὶ διάσταση, αὐτὴν τῆς Ὁρθοδόξου ζωῆς καὶ πορείας. Πῶς, δηλαδή, μέσα ἀπὸ τὴν προσωπικὴ σχέση μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο ἐξανθρωπίζεται ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, χρησιμοποιεῖ τὸν χώρο καὶ τὸν χρόνο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα κτίσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ καταφέρνει νὰ δημιουργεῖ οὐσιαστικὰ καὶ νὰ μεγαλουργεῖ σωτήρια. Χαίρεται ὅλη τὴν δημιουργία, ὑπακούει στό θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατρός, δρᾷ καὶ ἐνεργεῖ χωρὶς ὅμως νὰ παρουσιάζεται ἢ νὰ αισθάνεται ἐγκλωβισμένος στὰ παρόντα καὶ ἐπιούσια. Ὁ χώρος καὶ ὁ χρόνος του δέν εἶναι ἡ τελικὴ πατρίδα του, ὁ ἀπώτερος στόχος του. Ζεῖ καὶ ἐργάζεται μέσα στὸν οἶκο τοῦ Πατέρα, ἀλλὰ τὸ μήνυμα πού δίνεται μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ εἶναι ὅτι ἐπιθυμεῖ τὸν ἴδιο τὸν Πατέρα· ἔχει σ' Αὐτόν στραμμένο τὸ βλέμμα του, γιατί Αὐτός εἶναι τὸ κέντρο τῆς ἀναφορᾶς καὶ τῆς ὑπάρξεώς του.

Στὴν προσπάθειά μας νὰ ἐπιλέξομε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν φωτογραφιῶν πού συγκεντρώθηκαν, γίναμε μέτοχοι αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς ἐμπειρίας πού σὲ ἀναγάγει στὴν ὀρθή πορεία πλεύσης, στὴν ἀνεύρεση τοῦ σωστοῦ προσανατολισμοῦ σου, στὴ ρύθμιση ἐκείνη τοῦ κέντρου βάρους σου πού σοῦ χαρίζει τὴν ποθητὴ ἰσορροπία.

Τὸ πέρασμα τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου ἀπὸ τὴν Κρητικὴ γῆ, ἀπὸ τὴν Κίσαμο καὶ τὸ Σέλινο, καὶ ἀπὸ ὅπου ἐκλήθηκε νὰ διακονήσῃ τὸν ἄνθρωπο, νὰ τὸν ἱεουργήσῃ καὶ ἱεροποιήσῃ, στάθηκε πραγματικὰ θεοδώρητη εὐλογία, καὶ σταγόνα πού δρόσισε μὲ τὴν αὔρα τοῦ Ἁγ. Πνεύματος τίς φλεγόμενες ἀπὸ τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς καὶ τίς ποικίλες δοκιμασίες ψυχῆς. Βίωσε ἐν πράξει τὴν ἀσκητικὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐδωσε αἷμα καὶ ἔλαβε Πνεῦμα. Δὲν συσχηματίσθηκε μὲ τὸν «νῦν αἰῶνα», ἀλλὰ μετασχημάτισε τὸν αἰῶνα τούτου, μεταφέροντας τίς αἰώνιες καὶ ἀμετάθετες Θεῖες ἀλήθειες στὶς πνευματικὲς συντεταγμένες τῶν καιρῶν μας.

Τί νὰ πρωτοαναφέρει κανεὶς; Τοὺς δεκάδες εὐλαβεῖς Ἱερεῖς πού εἰσήγαγε στὸ Ἱερὸ Θυσιαστήριο μεταλαμπαδεύοντάς τους πίστη ἀπὸ τὴν πίστη του καὶ ζωὴ ἀπὸ τὴν ζωὴ του; Τὶς μικρὲς καὶ μεγαλύτερες βασιλείαδες πού ἔστησε ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον καὶ στὶς δύο Ἐπαρχίες; Ἐκατοντάδες, χιλιάδες οἱ εὐεργετημένοι. Δὲν βρῆκαν μόνον τροφή καὶ στέγη στὰ Οἰκοτροφεία τῆς Μητροπόλεως, στὰ Ἰδρύματα καὶ τίς Σχολές της ἀλλὰ στοργή, ἀγάπη, ζεστασιά. Τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης πού ἵδρυσε, Ἰδρυμα καταλλαγῆς καὶ διαλόγου παγκοσμίου κύρους καὶ ἐμβελείας; Τοὺς Συλλόγους Γυναικῶν, πού μὲ πρωτοβουλία του λειτουργοῦν σὲ ὅλες τίς Ἐνορίες τῆς Μητροπόλεώς μας προσφέροντας ἀνεκτίμητο κοινωνικὸ καὶ πολιτιστικὸ ἔργο; Τὶς ἐταιρεῖες λαϊκῆς βάσης πού ἔστησε στὴν Δυτικὴ Κρήτη, καὶ ὄχι μόνον, μὲ προεξάρχουσα τὴν ANEK, καὶ διὰ μέσου τῶν ὁποίων προσέφερε ἐκτός ἀπὸ τὸν ἐπιούσιο ἄρτο σὲ ἑκατοντάδες οἰκογένειες, προοπτικὴ καὶ μέλλον σ' ὀλόκληρη τὴν Κρήτη; Τὸ ὄραμά του ἀνεξάντλητο. Πρωτεργάτης καὶ ἐμπνευστὴς τῆς ANEN γιὰ ἀκτοπλοικὴ σύνδεση τῆς Κισάμου μὲ τὴν Πελοπόννησο, τῆς ETANAPI, τοῦ Ἰδρύματος Ἐλευθέρους

Κ. Βενιζέλος και πλήθους άλλων έμπνευσμένων πρωτοβουλιών.

Η πατρική του μέριμνα ανύστακτη και συνεχής για τόν κάθε άνθρωπο. Παρηγορεί και θεραπεύει τήν τρίτη ήλικία μέσα από τό Άννουσάκειο Θεραπευτήριο και τά πρωτοποριακά προγράμματα κατ' οίκον βοήθειας πού λειτουργούν και στις δύο έπαρχίες, στηρίζει και νουθετεί τούς νέους και τις νέες μας με τις συχνές επισκέψεις του στα Σχολεία τής Μητροπόλεως, με τόν γραπτό και προφορικό του λόγο, με τις κατασκηνώσεις. Στην πλούσια σε αγάπη Αρχιερατική του καρδιά βρίσκει στήριγμα και καταφύγιο κάθε κατατρεγμένη και πονεμένη ψυχή. Για όλα αυτά και για άλλα πολλά ή Αγία του Χριστού Μεγάλη Έκκλησία του έμπιστευτηκε όχι μόνον τήν αναδιοργάνωση τής Ι. Μητροπόλεως Γερμανίας, αλλά και τήν ευθύνη πολλών θεολογικών διαλόγων σε επίπεδο κορυφής.

Έχοντας επίγνωση όλων αυτών και αισθανόμενοι βαρύ και ιερό τό χρέος τής γνωριμίας και μεταλαμπαδεύσεως τής περισπούδαστης αυτής παρακαταθήκης παραδίδουμε τήν παρούσα συλλογή όχι μόνον εις τά πνευματικά παιδιά των Έπαρχιών τής Μητροπολιτικής μας περιφέρειας, τής Κισάμου και του Σελίνου, αλλά και σε όλους όσους έ γνώρισαν τήν ψυχική δύναμη και τό σθένος, τούς όραματισμούς και τις πράξεις του αγαπημένου «Παππού» μας, του εμπειρου και καταξιωμένου Μητροπολίτου Ειρηναίου Γαλανάκη, αναγνωρίζοντας τήν ανυπολόγιστη προσφορά του, τό μεγαλειό και τά πλούσια χαρίσματά του. Τά βήματά του σημάδεψαν τήν Ιστορία· τό ταξίδι του στό χώρο και τό χρόνο φέρει ανεξίτηλα τήν σφραγίδα των τυπωμάτων του· τό φωτεινό πρόσωπό του στάθηκε φάρος και όδηγός για τούς χειμαζομένους του βίου τούτου αδελφούς του, τούς έγγύς και τούς μακράν· οί άκάματες δραστηριότητές του έδωσαν καρπό πλούσιο και καταξίωσαν τόν ίδιο στις συνειδήσεις των ανθρώπων ως τόν πιστό και φρόνιμο οικόνομο του Ευαγγελίου. Η αίσθηση τής όφειλης εις τό καταξιωμένο πρόσωπό του υπερχειλίζει έντός μας και, νοιώθοντας τήν ανάγκη νά αντιδωρήσομε στις πλούσιες ευεργεσίες του, προσφέρομε τά παρόντα φωτογραφικά στιγμιότυπα ως έλάχιστο ευχαριστιακό δείγμα σεβασμού, τιμής και ευγνωμοσύνης προς τόν Σεπτό Ποιμενάρχη.

Στόν παρόντα Τόμο ένσωματώνεται και ένας ψηφιακός δίσκος -CD- με όμιλίες του Σεβασμιωτάτου από ραδιοφωνικές έκπομπές τής Μητροπόλεως μας ως και από διάφορα κηρύγματα του έπιλεκτικά. Περιλαμβάνει επίσης έκφωνήσεις του από Θείες Λειτουργίες και άλλες Ακολουθίες στις όποιες προΐσταται. Θέλομε και με αυτό τόν τρόπο νά δώσομε τήν ευκαιρία στους άκροατές αυτού του δίσκου νά ακούσουν τόν πολυσέβαστο Έπίσκοπο νά όμιλεί, νά κηρύττει, και νά ψάλλει, νά διακρίνουν για μιά ακόμα φορά τόν τρόπο έκφρασης και σκέψης του, τό πάθος του νά μεταδώσει τις αλήθειες του Ευαγγελίου και νά έκτιμήσουν τή σοφία και τό απόσταγμα τής πείρας του.

Ευχαριστίες εγκάρδιες εκφράζομε σε όλους όσους συνετέλεσαν στην έτοιμασία και ολοκλήρωση τής έκδοσης αυτής, τά όνόματα των όποιων μνημονεύομε σε ειδική σελίδα, ως επίσης και στους χορηγούς μας για τήν ευγενική χορηγία τους.

Ευχή και προσευχή μας είναι, ανιστορώντας τόν κήπο του βίου του μεγάλου «παππού» τής Κρήτης στό ξεφύλλισμα αυτού του λευκάματος, νά ανιστορηθούμε και τήν δική μας τή ζωή και νά μπολιαστούμε, ως καλλίκαρπα κλήματα, μέσα στό άειφόρο και ζωφόρο Σώμα τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μας, πού τόσο άξια τίμησε ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης. Άς έχομε τήν ευχή του.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ό Κισάμου & Σελίνου
Άμφιλόχιος

Σκέψεις προσέγγισης μιᾶς πορείας

Τοῦ κ. Γεωργίου Πευκιανάκη
Φιλολόγου - π. Λυκειάρχου

ὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τά καλά ἔργα καί δοξάσωσι τόν πατέρα ὑμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». (Ματθ. 5,16)

Πάντα ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νά ἐγκλωβίσει στιγμές τῆς ζωῆς σέ εἰκόνες γιά νά τίς ἔχει στό δικό του παρόν...

Ὁ Εἰρηναῖος, ὁ ἐπί πολλές δεκαετίες Ἐπίσκοπός μας, στό μυστήριο τῆς χάρις τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρξε διάκονος τοῦ Κυρίου στήν Ἀποστολική διδαχή καί τή χριστιανική πρακτική. Περνᾶ ἤδη ἐν ζωῇ τόν αἰῶνα καί πορεύεται στήν αἰωνιότητα.

Ὁδηγός ὁ Χριστός: «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καί ὁ Λόγος ἦν πρὸς τόν Θεόν καί Θεός ἦν ὁ Λόγος*» (Ἰωάν. 1,1).

Ὁ Χριστός τῆς «ταπεινοσύνης» παραγγέλλει στούς μαθητές Του καί σέ ὅλους πού Τόν ἀκολουθοῦν στούς αἰῶνες νά μὴ ζητοῦν ἀμοιβές καί ἐπαίνους.

Μαθητής τοῦ Χριστοῦ καί δάσκαλος τῶν ἀνθρώπων ὁ Εἰρηναῖος ἔλεγε:

«*Ἡ θεία πρόνοια χρησιμοποιεῖ συχνά ἀγίους ἀνθρώπους τῆς τέχνης καί τῆς ἐπιστήμης, ὅπως τούς Προφῆτες καί τούς Ἀποστόλους, γιά νά ἀναδείξουν τίς βουλές καί τά θαύματα τοῦ Θεοῦ καί νά εὐεργετήσουν τούς ἀνθρώπους*». Εἴμαστε ἡ εὐλογημένη γενιά, πού ἀξιώθηκε νά γνωρίσει, πῶς ἓνας «Ἅγιος» ἐνεργεῖ διά τοῦ Θεοῦ γιά τόν Ἄνθρωπο.»

Ἄν ὁ αἰώνας πού ἔφυγε, ἀνέδειξε στήν Κρήτη καί στήν Ἑλλάδα, στήν πολιτική τόν Ἐλευθέριο Βενιζέλο, στήν λογοτεχνία τό Νίκο Καζαντζάκη, στή μουσική τόν Μίκη Θεοδωράκη, ὁ Εἰρηναῖος εἶναι ἡ Ἐκκλησιαστική ἐκείνη μορφή μέ τήν παγκόσμια ἀκτινοβολία καί ἀναγνώριση.

Π' αὐτές τίς φωτοεἰκόνες, μέρος ἀπό τή ζωή καί τό ἔργο ἐνός μεγάλου, θά ἔλεγε ὁ Σεφέρης: «...εἶναι παιδιὰ πολλῶν ἀνθρώπων τά λόγια καί τά ἔργα μας, σπέρνονται καί γεννῶνται σάν τά βρέφη. Ριζώνουν καί τρέφονται, ὅπως τά πεῦκα κρατᾶνε τή μορφή τοῦ ἀγέρα ἐκεῖ - κι ἄς ἔφυγε ὁ ἀγέρας - τό ἴδιο τά λόγια καί τά ἔργα, φυλάγουν τή μορφή τοῦ ἀνθρώπου, κι ὅταν φεύγει ὁ ἄνθρωπος!»!

Ὁ ἴδιος «ἐν ταπεινότητι ὑψωθείς» κράτησε τήν ζωή του στό φῶς τῆς Δημιουργίας καί συνεχίζει νά φωτίζει τό δρόμο μας γιά νάχουν ἐλπίδα οἱ πόθοι καί οἱ μόχθοι μας.

Ἀληθινός «*ἰπότης τό Σταυροῦ*», ἦταν τό ἴδιο ισόρροπος ὁ ἀγώνας του γιά τήν πίστη τοῦ Χριστοῦ καί γιά τήν ζωή καί τήν ψυχή τῶν ἀνθρώπων.

Ἐπιγραμματικά κάποτε προσδιόρισε τό ἔργο του: «*Τρεῖς ἦταν οἱ δρόμοι, τρία τά μέτωπα τῶν προσπαθειῶν καί τῶν*

πνευματικῶν μου ἀγῶνων. Ἡ Χριστιανικὴ παιδεία, ἡ κοινωνικὴ διακονία, ὁ εὐρύτερος διεκκλησιαστικός - Οἰκουμενικός διάλογος καὶ ἡ Εἰρήνη».

Δεκαετίες στό ἐπισκοπεῖο, στό χῶρο τῶν πολλῶν ἰδρυμάτων τῶν ἐπαρχιῶν Κισάμου καὶ Σελίνου, στήν Ἀθήνα καὶ στήν Γερμανία διέλαμπε τό ἤρεμο μεγαλεῖο μιᾶς θεϊκῆς αὔρας. Παντοῦ ἡ ἀπλότητα δίδασκε, πῶς ὁ πλοῦτος τῆς ψυχῆς δέν εἶναι στά περισσότερα ἀγαθὰ ἀλλά στή ἀξία τῆς προσφορᾶς καὶ στή δύναμη τῆς ἀγάπης.

Μαθητές καὶ δάσκαλοι, ἀγρότες καὶ ἄλλοι ἐπαγγελματίες, ἐπιστήμονες καὶ διανοούμενοι, φτωχοὶ καὶ πλούσιοι, παιδιά καὶ γέροντες, μοναχοί, ἱερεῖς καὶ ἐπίσκοποι ἄκουαν τόν φωτισμένο «Ἄγιο» τοῦ καιροῦ μας νά μιλεῖ κατά περίπτωση στή δική τους γλώσσα καὶ νά συγκινεῖ τήν ψυχή ἀποκαλύπτοντας τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἕνας κόσμος, πού διά πίστεως Χριστοῦ ἐνεργοποιήθηκε καὶ θά συνεχίσει νά ἐμπνέεται ἀπό τή «Σχολή» Εἰρηναίου, ὅπου ἡ ἀγάπη καὶ ὁ πόθος γιά τήν Ἀλήθεια, τό ὄντως Καλό, βιώνεται.

Ἕνα ἀμέτρητο παράδειγμα ἀξίας ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία ἑνός ἱερωμένου, διαχρονικό ὑπόδειγμα χριστιανικῆς μαρτυρίας καὶ προσφορᾶς καὶ ὡς ὁ ἴδιος, ἀναφερόμενος καὶ στά λόγια τοῦ Μενάνδρου, ἀπεδείκνυε: «Ὡς χαρίεν ἐστ' ἄνθρωπος ὅταν ἄνθρωπος ᾖ». Πόσο ὁμορφο πρᾶγμα εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅταν εἶναι ἄνθρωπος.

Πόσοι διδαχτήκαμε τό μέγιστο μάθημα, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύπτεται ἀλλά δέν ἐξηγεῖται, δέν εἶναι ἡ ἄκρη τοῦ νήματος ἀλλά τό νῆμα καὶ τό νῆμα εἶναι ἡ κατά Χριστόν Ζωή!

Εὐλογημένος ὁ Κύριος, εὐλογημένη ἡ ἀπό τόν Εἰρηναῖο διδαχή μας.

Εὐλογημένος ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ πορεία νά πλησιάζομε τό θέλημα καὶ τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

*Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Κισάμου & Σελίνου
Εἰρηναίου Γαλαράκη*

*Τοῦ κ. Σταματίου Ἀποστολάκη
Διδασκάλου-Λαογράφου*

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖος Γαλαράκης γεννήθηκε στό Νεροχώρι Ἀποκορώνου τό 1911 ἀπό εὐσεβεῖς γονεῖς, τόν Γεώργιο καί τή Σοφία, καί ἔλαβε τό ὄνομα Μιχαήλ. Παρακολούθησε τό Δημοτικό Σχολεῖο στή γενέτειρά του, φοίτησε στό Ἱεροδιδασκαλεῖο τῆς Ἁγίας Τριάδας Ἀκρωτηρίου Χανίων καί κατόπιν στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀθήνας. Διορίζεται στή συνέχεια καθηγητής σέ διάφορα γυμνάσια τοῦ Νομοῦ Χανίων, ἐνῶ συγχρόνως ἀναπτύσσει ἀξιόλογη θρησκευτική καί κοινωνική δράση στήν τότε ἐπισκοπή Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου.

Τό 1940 λαμβάνει ὑποτροφία γιά τή Γερμανία, τήν ὁποία ὅμως δέν ἀποδέχεται λόγω τοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἐκραγέντος ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου. Τό 1943 ἐξ ἀφορμῆς ἐπαναστατικοῦ κηρύγματός του στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τῶν Χανίων συλλαμβάνεται ἀπό τίς γερμανικές ἀρχές κατοχῆς καί ὀδηγεῖται στίς φυλακές τῆς Ἁγιάς. Διασώζεται ἀπό ἐκτέλεση χάρις στή δυναμική ἐπέμβαση τοῦ Ἐπισκόπου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη, ἀλλά καί ἐξαιτίας πολλῶν ἀντιδράσεων θρησκευτικῶν καί φιλανθρωπικῶν σωματείων τῶν Χανίων.

Τό 1946 χειροτονεῖται Διάκονος καί λαμβάνει τό ὄνομα Εἰρηναῖος, ἐνῶ πολύ σύντομα γίνεται πρεσβύτερος καί τοποθετεῖται στήν ὑποδιεύθυνση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης, ὅπου διδάσκει θεολογικά μαθήματα ἕως τό 1957. Ἐνδιάμεσα, κατά τά ἔτη 1950 ἕως 1952, λαμβάνει ὑποτροφία ἀπό τό Πανεπιστήμιο τῆς Λίλλης τῶν Παρισίων, ὅπου πραγματοποιεῖ μεταπτυχιακές σπουδές στόν τομέα τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας.

Μετά τήν ἐπιστροφή του συνεχίζει τή διακονία του ὡς διδάσκαλος στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης μέχρι καί τό 1957, ὅποτε ἐκλέγεται Ἐπίσκοπος Κισάμου καί Σελίνου καί ἐγκαθίσταται στήν ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς του στό Καστέλλι. Μέσα σέ λίγο χρονικό διάστημα κατάφερε νά ἀνυψώσει τήν Ἐπισκοπή του, ἰδρύοντας κοινωφελῆ καί πνευματικά ἰδρύματα, πού μποροῦσαν νά καλύψουν ὅλες τίς κοινωνικές ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς. Γνωστή εἶναι ἡ συμβολή του στήν ἴδρυση τῆς ναυτιλιακῆς ἐταιρείας ANEK ἀλλά καί ἄλλων πολλῶν ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης, οἱ ὁποῖες ἔδωσαν πραγματικά ζωή σέ πολλές οἰκογένειες, ἐνῶ διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο γιά τήν οἰκονομία καί τήν πρόοδο τῆς Κρήτης ἀλλά καί τῆς Ἑλλάδος ὁλόκληρης. Παράλληλα, τό 1960, ἰδρύει τή μηνιαία περιοδική ἔκδοση Χριστός καί Κόσμος, ἡ ὁποία διανέμεται σέ ὅλα τά σπίτια τῶν πιστῶν τῆς Μητροπόλεως του καθῶς καί στους ἀπόδημους Κισαμίτες καί Σελινιώτες ἀνά τήν οἰκουμένη.

Τό 1972 ἡ δυναμική ἀρχιερατεία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου διακόπτεται μέ τήν

ἀναπάντεχη ἐκλογή του ἀπό τὴν Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σὲ Μητροπολίτη Γερμανίας. Ἀποχαιρετᾶ κατασυγκινημένος τὴν ἐπαρχία του καὶ φτάνει στὴ Βόννη τῆς Γερμανίας, ὅπου πραγματοποιεῖ ἀξιόλογη ἐκκλησιαστική, κοινωνική καὶ ἀντιστασιακή δράση γιὰ τὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς. Διπλασιάζει τίς ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας. Ἐνεργεῖ καὶ ἐπιτυγχάνει ἀσφάλιση καὶ μισθοδοσία τοῦ κλήρου. Δημιουργεῖ ἐνοριακὰ κέντρα. Ἐγκαινιάζει τὸ Ἱερό Μητροπολιτικό Κέντρο τῆς Βόννης. Ὅμιλεῖ κάθε Σάββατο ἀπὸ τὸ γερμανικό ραδιόφωνο στοὺς ὁμογενεῖς. Ἐκδίδει μηνιαῖο περιοδικό μὲ τὸν τίτλο Ὁρθόδοξος Μετανάστης. Ἐπιτυγχάνει νὰ διδάσκεται ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία σὲ γερμανικά πανεπιστήμια. Καταφέρνει νὰ ἀναγνωριστεῖ ἐπίσημα ἡ Ἱ. Μ. Γερμανίας ὡς Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Ὁργανώνει τούς Ἑλλήνες μετανάστες σὲ συλλόγους καὶ ὁμοσπονδίες καὶ προωθεῖ τὴν ἵδρυση ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν ἐσόδων τῶν μεταναστῶν. Ὑπερασπίζεται δυναμικά τὸν Ἑλληνα ἐργάτη καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ἀνόθευτης ταυτότητάς του, ἐνῶ προωθεῖ πολιτιστικές σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο λαῶν. Γιὰ τὴ σημαντικὴ του προσφορά στὴν ὁμογένεια τιμᾶται μὲ τὸ ἀνώτατο παράσημο τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας.

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Σεβασμιωτάτου Εἰρηναίου στὴ Μητρόπολή του, ὕστερα ἀπὸ πρωτοφανέρωτους ἀγῶνες τοῦ ποιμνίου του, πραγματοποιήθηκε τὸ 1981, ὅποτε ἐπανερχόμενος ἀρχίζει τὴ δεύτερη περίοδο τῆς ἀρχιερατείας του, ἡ ὁποία ἀποτελέσει φυσικὴ συνέχεια τῆς πρώτης.

Τὸ 2005, σὲ ἡλικία 94 ἐτῶν, ὑποβάλλει τὴν παραίτησή του λόγῳ τοῦ προκεχωρημένου τῆς ἡλικίας του. Στὶς 23 Αὐγούστου 2005, ἡμέρα τῶν ὀνομαστηρίων του, ἀποχαιρετᾶ κατασυγκινημένος τὸν κλῆρο καὶ τὸ λαὸ τῆς ἀγαπημένης του Μητροπόλεως καὶ μέσα σὲ συγκλονιστικὲς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ τοῦ ποιμνίου του ἀποσύρεται γιὰ περισυλλογὴ καὶ μελέτη κοντὰ στὴ θαλπωρὴ τῶν οἰκείων του.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ - ΣΠΟΥΔΕΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην
Κισάμου & Σελίνου κ.κ. Εἰρηναῖος Γαλανάκης γεννή-
θηκε στό Νεροχώρι Ἀποκορώνου τό ἔτος 1911.

Σπούδασε στό Ἱεροδιδασκαλεῖο Κρήτης
(1927-1931) καί στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστη-
μίου Ἀθηνῶν (1932-1937).

1

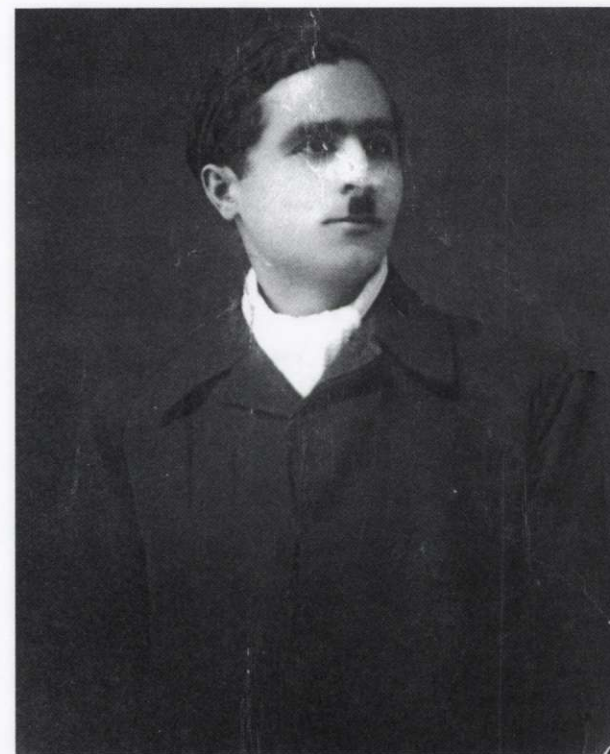

2

1. Νεροχώρι Άποκορώνου. Γενέσιος τόπος...
2. Γενέσιος οίκος...

3. Ως μαθητής στο Ίεροδιδασκαλείο τής Αγ. Τριάδος Ακρωτηρίου (1932)
4. Ως φοιτητής στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (1937)

3

4

7

8

7. Ώς καθηγητής Θεολόγος μεταξύ συναδέλφων εκπαιδευτικῶν στό Γυμνάσιο Καστελλίου Κισάμου (δεύτερος ἀπό ἀριστερά)

8. Μέ τόν τότε Ἀρχιμανδρίτη, μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης, Τιμόθεο Παπουτσάκη

ΙΕΡΕΥΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Χειροτονήθηκε Ίερέύς τόν Σεπτέμβριο τοῦ ἔτους 1946 ἀπό τόν τότε Ἐπίσκοπο Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Ἀγαθάγγελο Ξηρουχάκη.

Τό ἔτος 1947 διορίζεται ὡς Θεολόγος καθηγητής καί Ὑποδιευθυντής τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης.

Τά ἔτη 1950-1952 μετεκπαιδεύεται, ὡς Ἀρχιμανδρίτης πλέον, πρῶτα στή Lille καί κατόπιν στό Παρίσι, στήν Πρακτική Θεολογία καί στά Παιδαγωγικά.

Ἐπιστρέφοντας ἀπό τήν μετεκπαίδευση, διδάσκει καί πάλι στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης μέχρι τήν ἐκλογή του εἰς Ἐπίσκοπον Κισάμου & Σελίνου (1957).

9

10

9. Στραμμένος στην ΠΡΟ-Ο-ΠΤΙ-ΚΗ. Ως Αρχιμανδρίτης και Υποδιευθυντής στην Έκκλησιαστική Σχολή Κρήτης (1947)
10. Εν μέσω Ίεροσπουδαστών (1947-50)

11

13

12

11-12-13. Ακολουθώντας τα βήματα του Άποστόλου Παύλου με Έρο-
σπουδαστές, στους Καλούς Λιμένες Ήρακλείου (1947-50)

14

15

14. Μέ τον Σύλλογο καθηγητών και τελειοφοίτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς
15. Γαλλικὴ Σχολή, μέ τον τότε Ἐπίσκοπο Κυδωνίας & Ἀποκορώνου Ἀγαθάγγελο Ξηρουχάκη, καθηγητές καί μαθήτριες τῆς Σχολῆς

16

17

18

16-17-18. Συχνά ανέβαινε στις κορυφές του Άκρωτηρίου, ύψωνε τό Σταυρό και τελούσε υπαίθριες Λειτουργίες. Έδώ στην κορυφή «Κατσούφρα», με Ίεροσπουδαστές τής Έκκλ. Σχολής Κρήτης

19

20

19. Μετά τό Μυστήριο τής Βάφτισης, στά Σφακιά

20. Στο γάμο του αδελφού του Ιωάννου, ως Αρχιμανδρίτης, τόν Σεπτέμβριο του έτους 1957, λίγους μήνες πρό τής έκλογής του εις Έπίσκοπο Κισάμου και Σελίνου

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑ

22-12-1957 ἕως 30-1-1972

Ἐξελέγη εἰς Ἐπίσκοπο Κισάμου & Σελίνου τόν Δεκέμβριο τοῦ ἔτους 1957 καί ἐνθρονίζεται παρουσία τῶν γονέων του καί χιλιάδων πιστῶν τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου & Σελίνου, παραμονές Χριστουγέννων (22-12-1957) στό Καστέλλι.

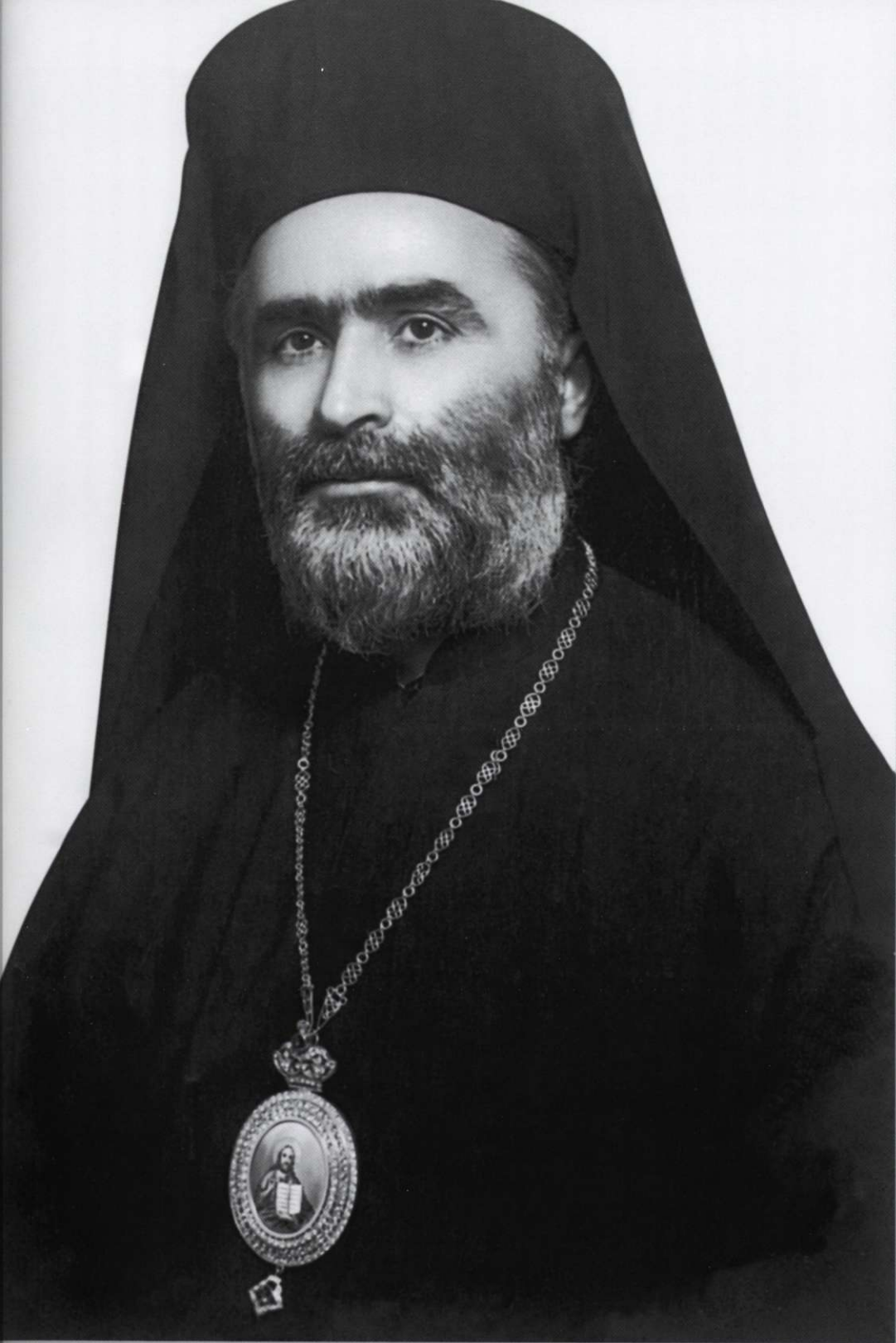
Πρώτιστο μέλημά του ἡ ἐπιμόρφωση καί ἡ ἀγωγή τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Μητροπόλεως του καί ἡ ἀναδιοργάνωση τῶν Ἐνοριῶν (Γυναικεῖοι Σύλλογοι).

Ἀρχίζει ἀπό τότε ἕνα τεράστιο γιά τήν ἐποχή ἐκείνη κοινωνικό ἔργο, (ἴδρυση οἰκοτροφείων καί τεχνικῶν σχολῶν, οἰκοκυρική σχολή, φιλαρμονική, ἐργαστήριο ξυλογλυπτικῆς, σχολή κεραμικῆς, σχολή κωφαλάων, τό Κέντρο Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης στό Κολυμβάρι, οἰκοτροφεῖο γιά τούς φοιτητές τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Μητροπόλεως στήν Ἀθήνα, τήν Ὀρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, κ.ἄ.).

Ἀναλαμβάνει μετὰ τό τραγικό ναυάγιο τοῦ πλοίου «ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ» τό 1966, τήν προεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τή σύσταση ἐταιρείας λαϊκῆς βάσης (ΑΝΕΚ).

Ἄλλά καί σέ ἄλλες μικρότερες ἐταιρεῖες ἔγινε πρωτεργάτης καί πρόεδρος τους.

21

22

23

21. Ατενίζοντας τόν μέλλοντα χρόνο... Ώς νεοεκλεγείς Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου (1957)

22. Οί γεννήτορες του άξιου τέκνου Γεώργιος καί Σοφία..., κατά τήν εις Έπίσκοπο χειροτονία του (Άγ. Μηνάς Ήρακλείου, 8-12-1957)

23. Στιγμιότυπο από τήν εις Έπίσκοπο χειροτονία του

24

25

26

Στιγμιότυπα από την εις'Επίσκοπο χειροτονία του:

24. «Οί Αρχιερείς σου Κύριε ένδύσσονται δικαιοσύνην». Ή ένδυση του Άρχιερ. σάκκου (8-12-1957)

25. Ο τότε Άρχιεπίσκοπος Κρήτης Εύγένιος του παραδίδει την ποιμαντορική ράβδο (8-12-1957)

26. Άσπασμός από τόν πνευματικό του πατέρα Έπίσκοπο Κυδωνίας καί Άποκορώνου Άγαθάγγελο Ήρουχάκη

27

27. Έψηφισμένος, ένδεδυμένος τήν τῆς ἀρχιερατείας χάριν... Εἰσερχόμενος μέ ὄραματα καί ὑποδεχόμενος ἀπό τήν μικροπολιτεία του, μέ τιμές καί ἐλπίδες... Ἀπό τήν Ἐνθρόνισή του στό Καστέλλι Κισάμου (22-12-1957)

28

28. Από την Ένθρόνισή του στο Καστέλλι Κισάμου (22-12-1957)

29

29. Έγκαίνια Ί.Ν. Άγ. Κωνσταντίνου καί Έλένης Καμπανού Σελίνου (21-5-1964)

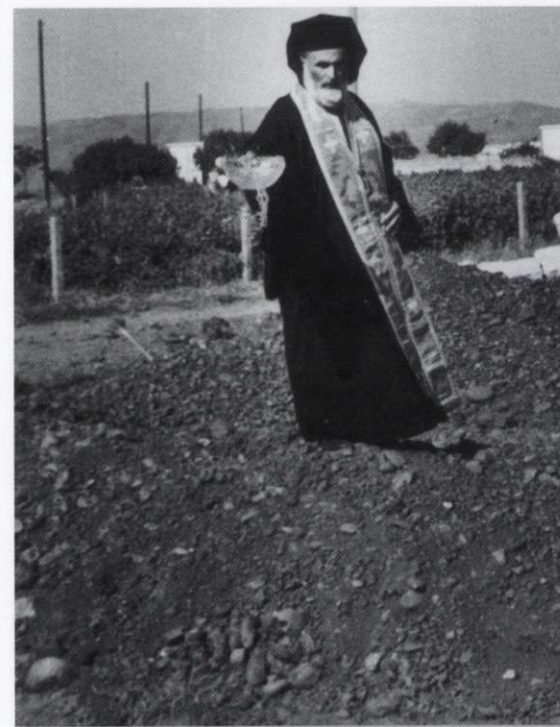
30

31

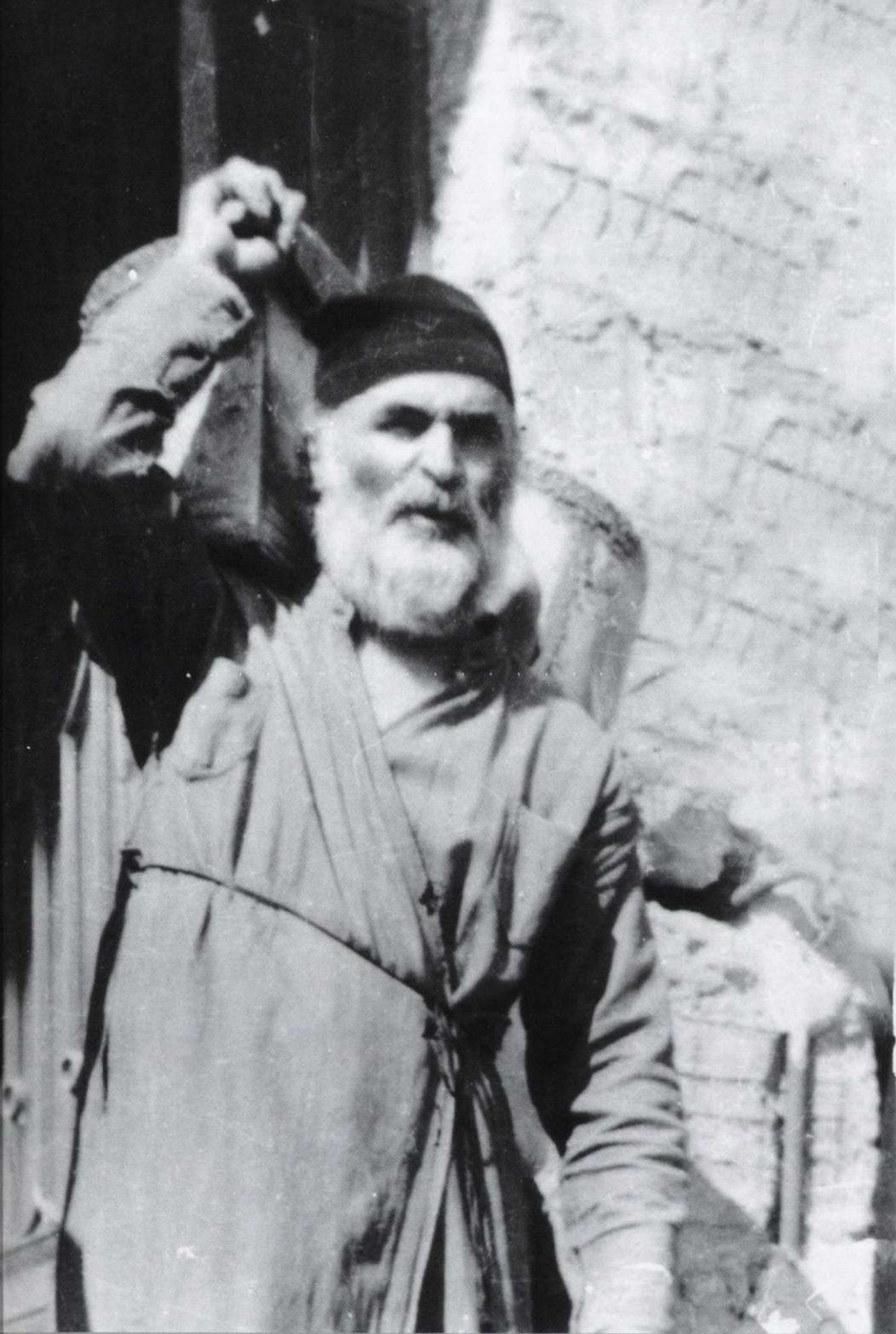

32

33

30-31-32-33. Θεμελιώσεις
Ίδρυμάτων (Στιγμιό-
τυπα).
Πέτρα επί τής πέ-
τρας...
Ἐχτιζε καί... «ἔχτι-
ζε»...
Σ' ὄλο του τό βίο, ἕνας
θεμέλιος λόγος καί
ἕνας θεμέλιος λίθος,
οἱ ἀπαρχές κάθε
ΔΟΜΗΣ του...

34

35

34. Συμμετέχει στα έργα ανέγερσης του Οικοτροφείου Παλαιοχώρας Σελίνου

35. Στα έργα θεμελίωσης των Ίδρυμάτων Καστελλίου.

Φορτώνεται τό πηλοφόρι... Μεταφέρει οικοδομικό ύλικό... Έδω «άγιογραφείται» εικονικά, αλλά και ούσιαστικά ό μόχθος του δουλευτή, καί ή συλλογική συμμετοχή μέ τό κατά δύναμιν...

36

37

36. Κληρικοί και λαϊκοί ακολουθούν τό παράδειγμά του
37. Καί τα παιδιά συμμετέχουν ὅσο καί ὅπου μποροῦν
38. Μέ οἰκοτρόφους μαθητές στόν κήπο μπροστά ἀπό τόν Ἅγιο Οἰκουμένιο

38

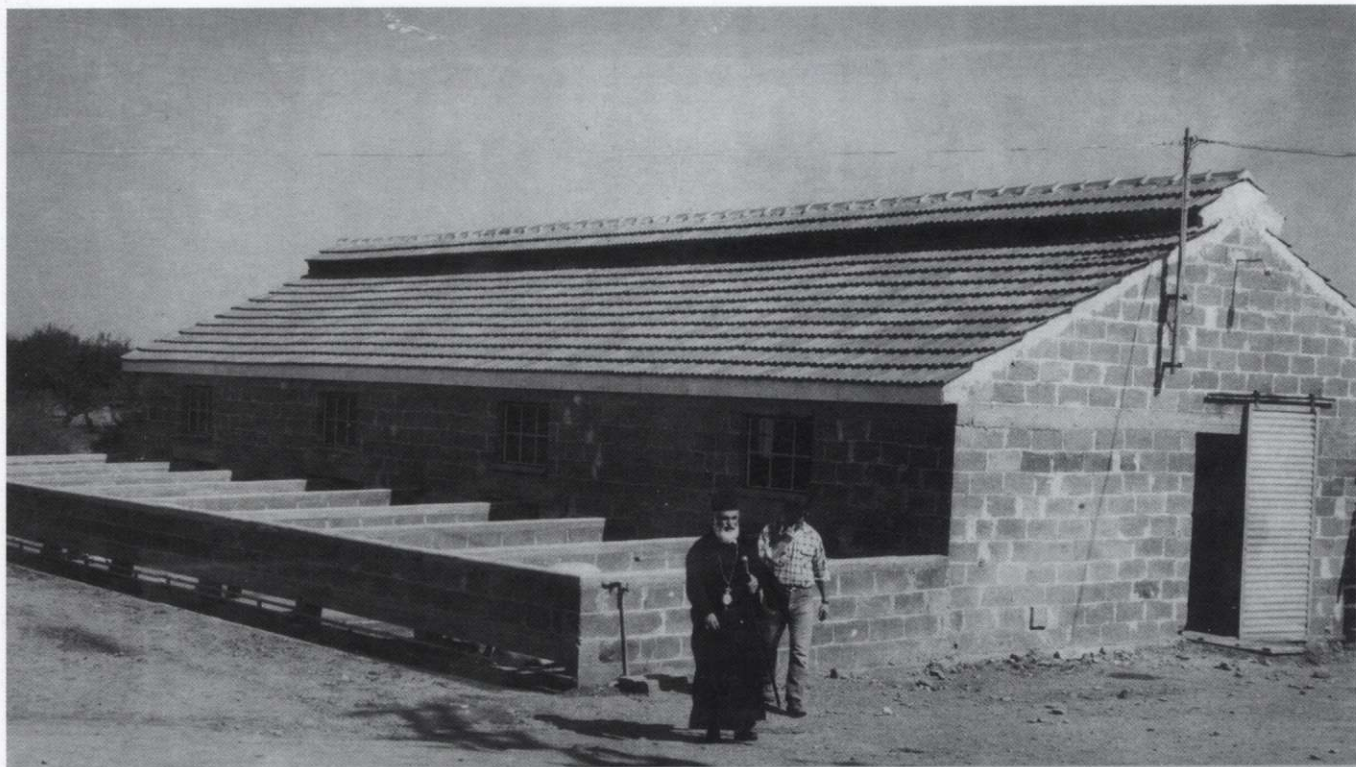
39

39-40. Ανέγερση Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, στό Κολυμπάρι (1965).
Στιγμιότυπο ὠραίο... Ἡ φιγούρα τοῦ Σεβασμιωτάτου, «γράφει» ἀντι-
θετικά στό λευκό της σκαλωσιᾶς... Ἐπιβλέπων τήν κοπιώδη ἐργασία...

40

41

42

41. Αγρόκτημα Κολυμπαρίου

42. Το «εϋσχημο σχήμα» του...

Συνεργάτες και τέκνα του πνευματικά και αγαπημένα, βιώνουν τή σπουδή τους στην Διακονία, μ' έναν διδάσκαλο σημαντικό...

43

45

44

43. Σχολική έορτή Οικοτροφείων. Καμαρώνει γαλήνιος στις έκδηλώσεις των «παιδιών» του στά Ίδρύματα...
44. Έγκαίνια Σχολής Γεωργικών Έφαρμογών.
45. Έγκαίνια Ε' Γεωργο-εκπαιδευτικής Έκθέσεως Χανίων Χαιρετίζων πάντοτε, πολύ ικανοποιημένος κάθε έργο προόδου...

46

47

46. Έγκαίνια μαθητικών συσσιτίων (Καστέλλι)

47. Έγκαίνια Ί.Ν. Αγ. Οικουμενίου, παρεκκλησίου τών Ίδρυμάτων (1961)
Έγκαίνια, έγκαίνια, έγκαίνια... Έκπρόσωποι φορέων τής Πολιτείας,
τής Έκπαίδευσης, κόσμος, παιδιά...

48. Καί τά παιδιά του! Μέ μαθήτριες τοῦ Οἰκοτροφείου Θελέων
49. Πλαισιωμένος ἀπό κληρικούς καί βρακοφόρους Κρητικούς

48

49

50

51

52

50. Υπαίθρια ακολουθία

51. Λιτανεία μετά τό πέρας πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας

52. Στόν ἀρχαιότερο χριστιανικό Ναό τής Κρήτης, τήν Ροτόντα Ἐπισκοπῆς Κισάμου. Μνημόσυνο τοῦ Ἐθνομάρτυρος Μελχισεδέκ Δεσποτάκη, Ἐπισκόπου Κισάμου

53. Μνημόσυνο τοῦ Ἐθνομάρτυρος Μελχισεδέκ Δεσποτάκη, Ἐπισκόπου Κισάμου, στή Ροτόντα Ἐπισκοπῆς Κισάμου
54. Μνημόσυνο τοῦ Ἐθνομάρτυρος Μελχισεδέκ Δεσποτάκη, στόν τόπο τοῦ ἀπαγχονισμοῦ του (πλατεία Ἁγ. Νικολάου Σπλάντζιας Χανίων)
Ἡ Μητέρα Ἐκκλησία διά τοῦ ἐκπροσώπου της, τιμᾷ ἓνα ρασοφόρο τέκνο της πού θυσιάστηκε ὑπέρ ὀσίων...

53

54

55

56

55. Ἡ πορεία πρὸς τὸν «Ἰορδάνη»... Πανταχοῦ τῆς Χριστιανοσύνης, ἓνας «ποταμός» δέχεται στὰ ὕδατά του τὸ «Ἐπιφάνειον Κλέος» τοῦ Θεανθρώπου... Κολυμπάρι 1970

56. Ἰ.Μ. Γωνιάς. Ἡ πριγκίπισσα τοῦ Κόλπου, Κυρά τῆς Γωνιάς δοξάζεται τὸ Δεκαπενταῦγουστο λατρευτικά

57

58

57. «Ὁ ἑξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀναμέσον τῶν ὁρέων διελεύσονται ὕδατα...». Ὁ Σεβ. Εἰρηναῖος ἀπευθύνει χαιρετισμό κατὰ τὴν ἐπίσημη ἀνακήρυξη τοῦ Ἐθνικοῦ Δρυμοῦ Σαμαριάς (8-8-1971)

58. Ὑπαίθρια συνέλευση στὴ Σκάφη Σελίνου

59

59-60. Ὑπαίθριες Θεῖες Λειτουργίες, Γεν. Συνελεύσεις Γυναικείων Συλλόγων

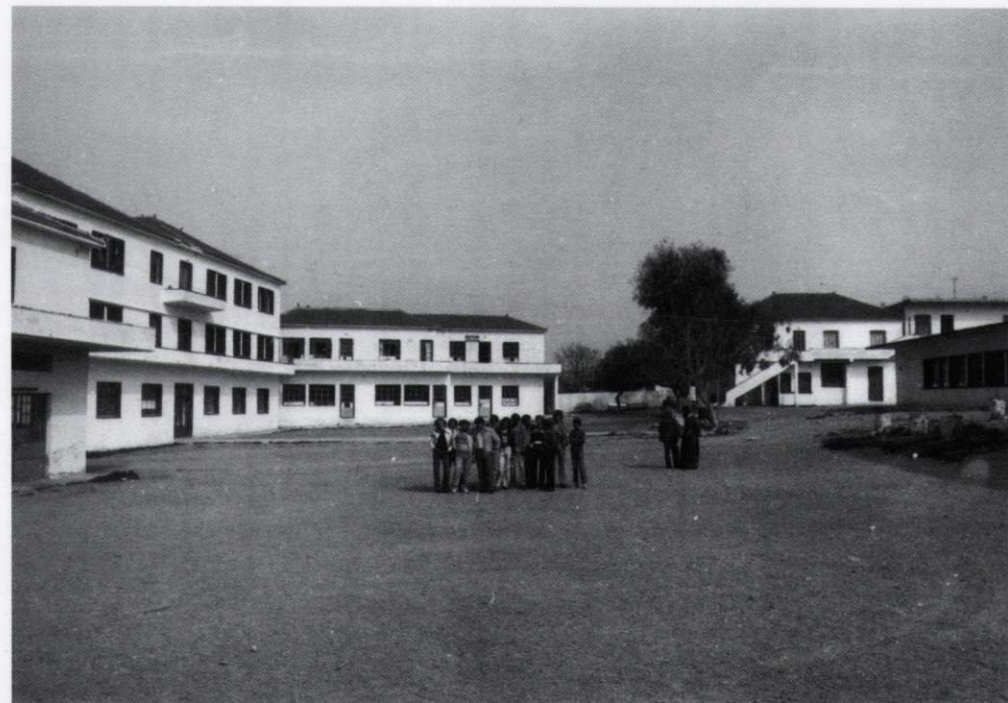
60

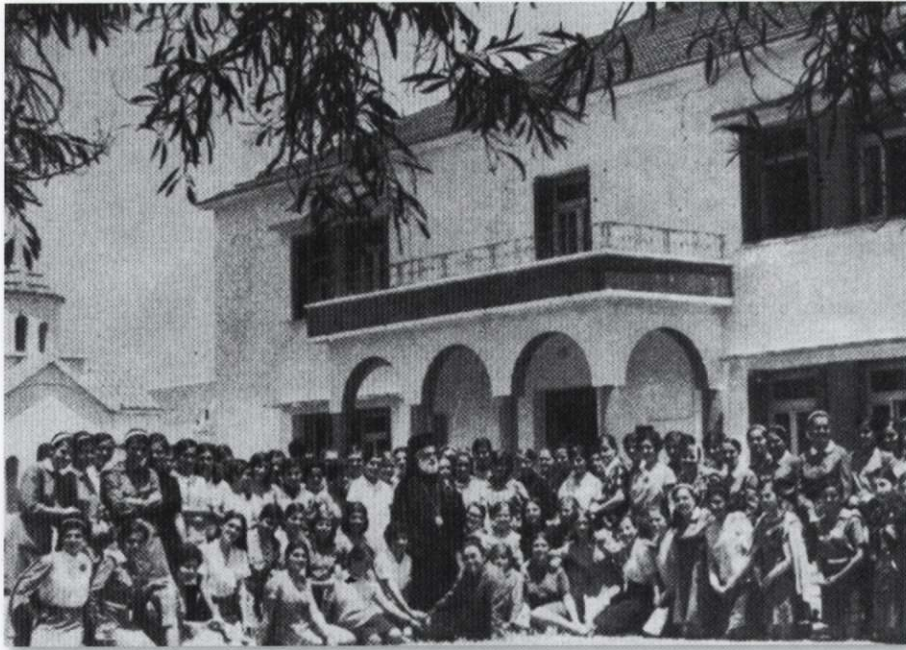

61

61. Ἡ αὐλή τοῦ Ἁγίου Οἰκουμενίου πλημμυρίζει ἀπὸ τὴν ὑποσχε-
τικὴ νεότητα...
62. Στὴν αὐλή τοῦ Οἰκοτροφείου Ἀρρένων μὲ μαθητὲς τοῦ Οἰκο-
τροφείου

62

63

64

65

66

63-64-65-66. Έκδηλώσεις τών Οικοτροφείων
Μέ μαθητές καί μαθήτριες τών Οικοτροφείων καί τής
Οικοκυρικής σχολής
Έν μέσφ τής Νεότητος, εϋτυχής...

67

68

69

70

67. Άσπασμός σεβασμοῦ στόν πατέρα...

68-69. Ἐκδηλώσεις τῶν Οἰκοτροφείων

70. Ἔργασίες στήν αὐλή τοῦ Οἰκοτροφείου Θηλέων

71

72

71. Κρήτες Ίεράρχες καί κληρικοί τῆς Ἐπισκοπῆς Κισάμου καί Σε-
λίνου κατά τήν ἐπίσκεψη τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκου-
μενικοῦ Πατριάρχου Ἀθιναγόρα (Ι.Μ. Γωνιάς 17-7-1963)

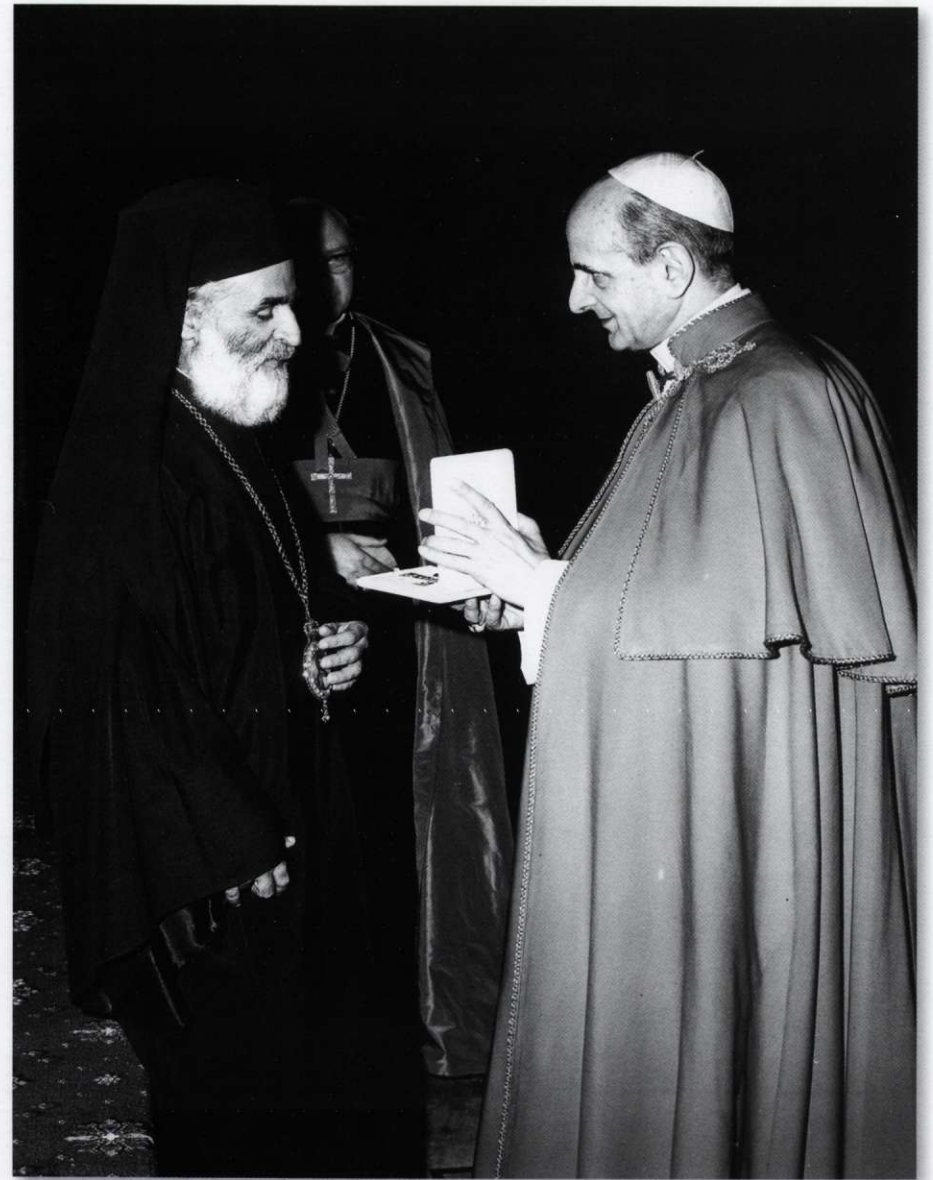
72. Ἡ Α.Θ.Παναγιότητα μέ τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης

73

73. Κατά την επίσκεψή του στη Ρωσία

74. Άπονομή του Τιμίου Σταυρού από τον Πάπα Ιωάννη Παύλο τον Στ' (1960). Συγκρατημένη έκφραση ευαρέσκειας για την αναγνώριση..., από τον προκαθήμενο της Καθολικής Έκκλησίας

74

75

76

77

78

75. Κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας από τό Σύλλογο Γυναικῶν Καστελλίου
(Ενοριακό Κέντρο Ἁγ. Σπυρίδωνος)

76. Λήξη σχολικοῦ ἔτους. Μαθητικές ἐκδηλώσεις στήν αὐλή τοῦ 1ου Γυμνα-
σίου Καστελλίου

77. Σέ ἓνα καφενεῖο μέ ἀνθρώπους τῆς Ἐπαρχίας του

78. Ἡ Ἐθνική Σχολή Ἀμύνης στό Καστέλλι (20-4-1964)

79

80

81

79. Τελώντας τό μυστήριο τοῦ Γάμου

80. «Τῆς Συνόδου τῆς πρώτης ἀνεδείχθης ὑπέρμαχος...». Τιμώντας τόν λα-
τρεμμένο του Πολιοῦχο μας...

81. Περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου στό Καστέλλι

82. Τσουρουνιανά: Αποκαλύπτει στά ὄμματα τοῦ καιροῦ, τὰ ὄνόματα τῶν θυσι-
ασθέντων, τὰ χαραγμένα στό μάρμαρο...

83. Στοῦ ἀγάλμα τῆς Ἐλευθερίας στούς τάφους τῶν Βενιζέλων, γιά τήν τέλεση
Μνημοσύνου στόν Ἐθνάρχη

84. Κατάθεση στεφάνου στό Ἡρῶο Καστελλίου

82

83

84

85. Στόν ιερό θώκο του, στόν Άγιο Σπυρίδωνα, υπό τήν σκέπη τοῦ ὑπερμάχου τῆς πρώτης Συνόδου...

85

86. «...τῶν μακαρία τῇ λήξει γενομένων...», κατά τῆ Μ. Εἴσοδο στόν Ἱ.Ν. Ἁγ. Σπυρίδωνος Καστελλίου

87

87. «Άνω σχῶμεν τὰς καρδίας...».

Φλεγόμενος καί φλέγων τό ἐκκλησιασμά του, μέ τό λειτουργικό του ἦθος... (Γ.Ν. Ἄγ. Σπυρίδωνος Καστελλίου)

88

88. Έγκαίνια ΟΑΚ (13-10-1968). Ο Σεβ. Ειρηναίος παραλαμβάνει από τόν εκπρόσωπο τής Κυβέρνησης τής Δυτ. Γερμανίας Κούνστ έπιταγή για τήν άποπεράτωσή της

89. Ήγουμενείο Ί.Μ. Γωνιάς. Άνακοίνωση τής μετάθεσής του στήν Ί.Μ. Γερμανίας από τόν τότε έπιτετραμένο του Ύπουργείου Έξωτερικῶν κ. Ρουφογάλη (6-1-1972)

89

90

90-91. Άναχώρηση για τή Γερμανία από τό λιμάνι τής Σούδας μέ τό πλοίο «ΚΥΔΩΝ» (30-1-1972). Πώς μία έν δυνάμει αποχώρηση, συνιστά «Σταθμό» στην διαδρομή του...

91

ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Ι.Μ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

6-2-1972 ἕως 29-2-1980

Τὴν 16-12-1971 ἐξελέγη Μητροπολίτης Γερμανίας καὶ ἐνθρονίστηκε τὴν 6-2-1972.

Ἀρχίζει καὶ ἐδῶ μιὰ δημιουργικὴ πορεία.

Ὄργανώνει τὴ Μητρόπολη Γερμανίας. Τὸ ἔτος 1974 κατορθώνει νὰ ἀναγνωριστεῖ ἡ Μητρόπολη Γερμανίας ἀπὸ τὸ γερμανικὸ κράτος ὡς ΝΠΔΔ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἴδρυση πολλῶν ναῶν σὲ μεγάλες πόλεις καὶ τὴν ἴδρυση δύο ἰνστιτούτων Ὁρθοδόξου Θεολογίας (Μόναχο καὶ Μύνστερ).

Τὸ ἔτος 1976 ἰδρύει στὸν Ἀποκόρωνα τὸ ἴδρυμα «Ἁγία Σοφία».

92

92. Από την τελετή ένθρονίσεώς του εις τήν Ί.Μ. Γερμανίας (Βόννη, 6-2-1972)

93-94-95. Έπισκεπτόμενος Έλληνας εργαζομένους σε εργοστάσια
τῆς Γερμανίας

93

94

95

96

96. Επίσκεψη σε σχολείο με Έλληνόπουλα στη Γερμανία

97

98

99

97. Όμιλία κατά τη διάρκεια Θείας Λειτουργίας σέ Ναό υπό κατασκευή

98. Από Θεία Λειτουργία σέ Ένορία τής Γερμανίας

99. Αναμνηστική φωτογραφία μέ Έλληνόπουλα σέ έθνική έπέτειο

100

101

102

100-101-102. Άφιξη στο Μνημείο τών Ευελπίδων, στό Κολυμπάρι, ώς
Μητροπολίτης Γερμανίας (Πάσχα 1972)

103. Η Γεν. Συνέλευση του Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν
Ἐκκλησιῶν στὸν Ἅγ. Νικόλαο Πευκακίων
(Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 1979)

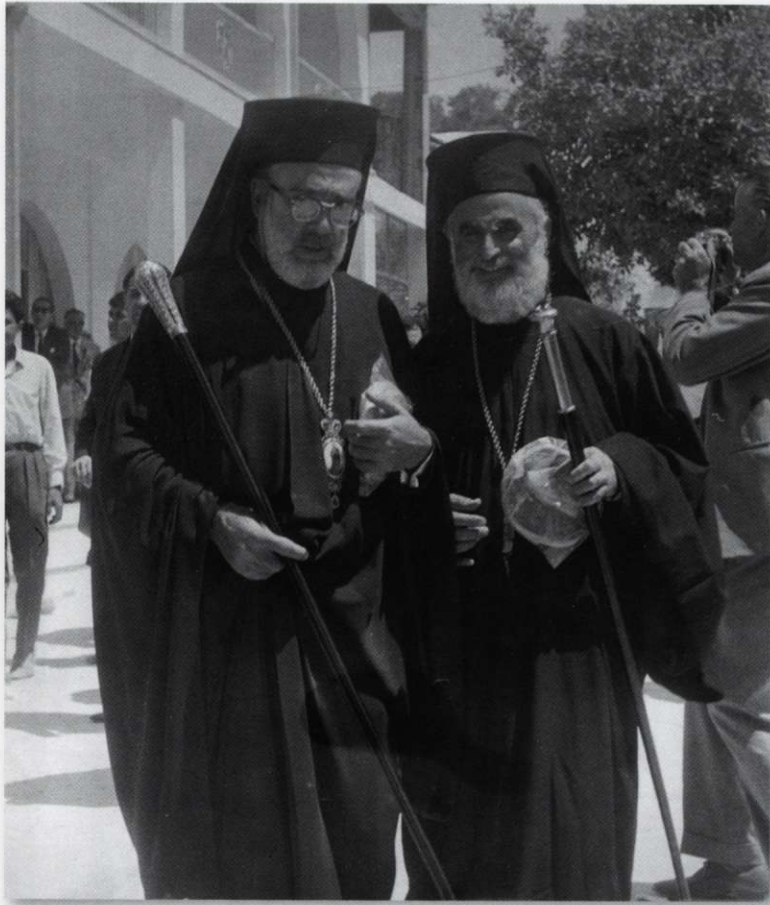
104. Συμμετέχοντας σὲ Διορθόδοξο Συνέδριο

103

104

105

105. Μέ τον τότε Αρχιεπίσκοπο Αμερικής Ίάκωβο.

Εύφροσύνη... Ωραιότης «είκαστική»!

106. Μέ εκπροσώπους άλλων θρησκειών και δογμάτων.

Σεβασμός στον πλουραλισμό τής Πίστης...

106

107. Στην αυλή τῆς Ἱ. Μ. Ἀγ. Τριάδας Ἀκρωτηρίου,
ὡς Μητροπολίτης Γερμανίας.
Ἀνάπαυσις..., μετ' ἐλαχίστης μερίμνης!

107

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑ

26-1-1981 ἕως 23-8-2005

Ύστερα από αίτημα κλήρου και λαού τών Ἐπαρχιῶν Κισάμου και Σελίνου ἐπανεκλέγεται τήν 26-1-1981 Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου και ἐνθρονίζεται στις 15-2-1981.

Και ἡ δεύτερη ποιμαντορία του στην ιστορική Μητρόπολη σημαδεύεται ἀπό πλῆθος νέων ἔργων και ἀγώνων.

Ἐκδηλώσεις ὑπέρ τῆς εἰρήνης, ἴδρυση Κέντρου Μελέτης Προβλημάτων Εἰρήνης στό Καστέλλι, κήρυξη τῆς «Ἐπανάστασης τῶν συνειδήσεων» κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς (1984), ἴδρυση τοῦ Ὁδείου τῆς Μητροπόλεως και πρωτοβουλίες γιά τήν ἴδρυση και ἄλλων ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης, ἀποτελοῦν μέρος μόνον τῆς πλούσιας προσφορᾶς του.

108

109

110

108. Αποχαιρετώντας για Πελοπόννησο

109-110. Μέ την έπιτροπή άγώνα, για την έπαναφορά του στη Μητρόπολη
Κισάμου & Σελίνου

111

112

113

111. Μπροστά στο άγαλμα του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στη Σπάρτη, κατά την παραμονή του στην Πελοπόννησο, μέχρι την επανεκλογή του στη Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου (Καλοκαίρι 1980)
112. Μέ την επιτροπή αγώνα για την επαναφορά του στη Μητρόπολη, σε στιγμές ανάπαυσης και χαλάρωσης (1980)
113. Στο μπαλκόνι του Έπισκοπείου ή επιτροπή αγώνα απευθύνεται στον κόσμο που αγωνιᾶ για τόν Έπίσκοπό του (1980)

114

115

116

117

116-117. Στιγμιότυπα από την άφιξη και ύποδοχή του στο αεροδρόμιο τών Χανίων (1981)
Κάθοδος κλίμακος παλινόστησης... Άνοδος τής υπόστασής του στις συνειδήσεις τών πιστών τοῦ ποιμνίου του...

118

118. Κληρός καί Λαός υποδέχονται τόν Έπίσκοπό των, σέ μιά πρωτόγνωρη λαοθάλασσα (15-2-1981)

119. Στόν ιστορικό θρόνο του Ἁγίου Σπυρίδωνος, κατά τήν τελετή τῆς ἐνθρονίσεώς του (15-2-1981)
 Νόστος ποθητός καί λαμπρός. Εἰς τόν τίμιον θῶκον!
- 120-121. Στιγμιότυπα ἀπό τήν παλλαϊκή ὑποδοχή του στήν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως, στό Καστέλλι (15-2-1981)

119

120

121

122

122. Καί πάλι, ὕστερα ἀπό χρόνια, ἱεουργώντας στό παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Οἰκουμενίου.
Εἰς τούς Πόδας Σου, Κύριε, καταθέτω τό λοιπόν τῆς Διακονίας μου...

123

123. Μέ Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου καί τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης

124. Μέ τόν Οἰκουμενικό Πατράρχη κ. κ. Βαρθολομαῖο καί τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, στό Φανάρι Ἱεραρχῶν Σύναξις... ἐπ' ἀγαθῶ γενέσθαι...

124

125

126

127

125. Οι εργασίες ανέγερσης της νέας πτέρυγας της ΟΑΚ
126. Παρεκκλήσιο Αγ. Κυρίλλου και Μεθοδίου, ΟΑΚ. Βάφτιση Ρώσων
127. Από τό Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Γυναικῶν Ὑπαίθρου
(Κίσαμος, Αὐγουστος 1984)

128-129. Έκδηλώσεις ειρήνης στην Καληδωνία Κισάμου, όπου και μετονομάστηκε τό Άκρωτήριο Σπάθα σε Άκρωτήρι Ειρήνης (5-5-1984)

128

129

130

131

132

130-131-132. Ίερατικές Συνάξεις στην ΟΑΚ και στη Μαραθοκεφάλα Σπηλιᾶς Κισάμου

133. Άη Θόδωρος Όμαλοῦ (8Ίουνίου)
 134. Όμιλία σέ Σύναξη Γυναικῶν τῆς Μητροπόλεως
 135. Χτίσιμο εἰκονοστασίου στό Έλαφονήσι

134

133

135

136

138

136. Θεμελίωση νέας πτέρυγας Άνουσακείου
Ίδρύματος (12-12-1990)

137-138-139-140. Γιά τά γηρατειά ή τρυφερότητα, τό γέλιο του...

137

139

140

141

142

141-142. Τιμή στην αγρότισσα γυναίκα της οποίας ασπάζεται τό χέρι (δεξιά).

Ἐμπρακτὴ ἔκφραση τοῦ ἠθους τῆς Κρήτης...

Ὑποκλίνεται στό γῆρας της... θεωρῶν ἑαυτὸν ὀφειλέτην σεμνόν...

143

144

143. Στόν ἄμβωνα τοῦ νεόδμητου νέου Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ
Καστελλίου, Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου

144. Στόν θρόνο τοῦ ἰδίου Ναοῦ

145

146

145. Κάψιμο ομοιώματος πυραύλου, στό Καστέλλι (Εκδηλώσεις ειρήνης)

146. Κάψιμο ομοιώματος πυραύλου, στό Βουλγάρω (Εκδηλώσεις ειρήνης)

Έγκρίνει πάντοτε τήν δίκαιη «Λαϊκή Διαφωνία»

147

148

149

147-148-149. Κηρύττοντας....

150

151

152

150. Στο σπήλαιο τῶν Τοπολίων. Νά, ἀπό 'δῶ, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σύννεφα ἢ καὶ τὶς ἀχλύες, διέρχεται τὸ ΚΑΛΟ, μὲ δυσκολία παιδιὰ μου...

151-152. Ἄρτοκλασία καὶ Θ. Λειτουργία στὸ Σπήλαιο τῶν Τοπολίων

153

154

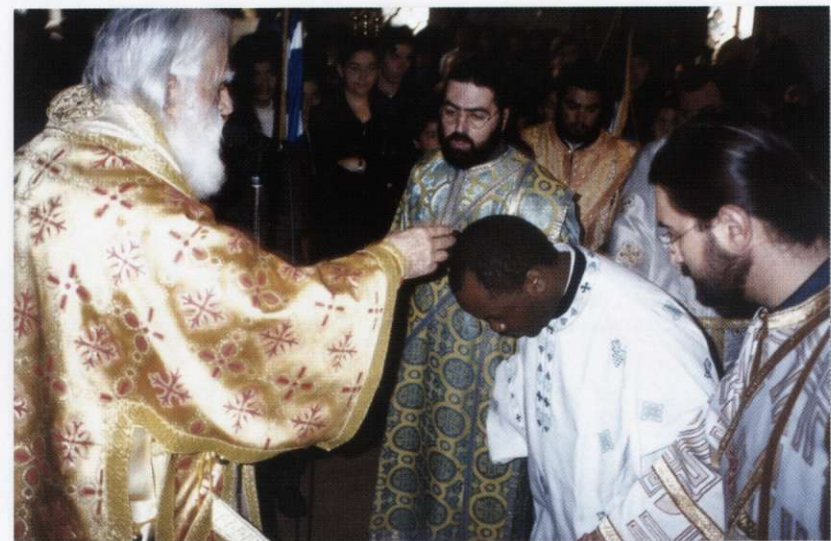
153. Νυκτερινή Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων στό Σπήλαιο τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας τῶν Τοπολίων

154. Νυκτερινή Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων στό Σπήλαιο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου, στή Μαραθοκεφάλα Σπηλιᾶς Κισάμου

Ἡ ἀναπαράσταση τῆς Θείας Γέννας στό σπήλαιο, δηλώνει εὐλάβεια καί ἔμπνευση καί ἐπιτυγχάνει ἀποκλειστικότητα καί βιωματικότητα...

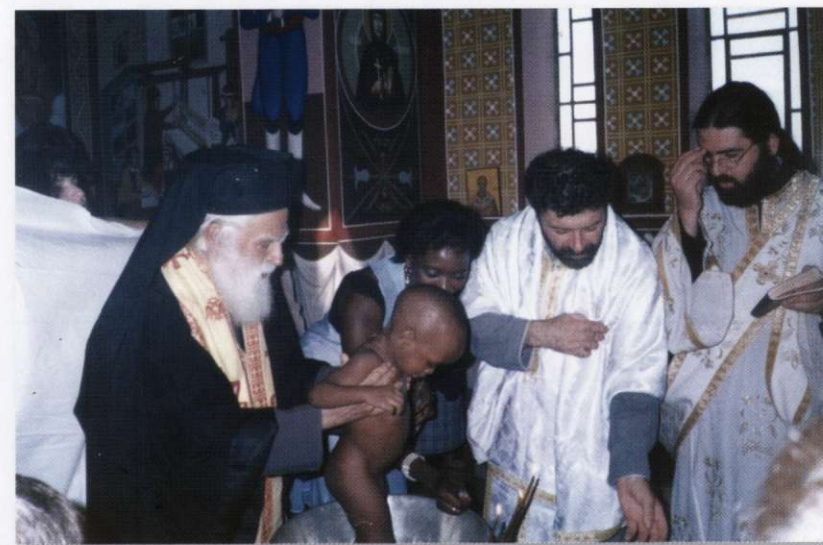
155

156

157

158

155-156-157-158. Τελετουργός Ἱερῶν Μυστηρίων. Πάνω ἀριστερά χειροτονία Ἀφρικανοῦ Ἱερέως. Κάτω δεξιὰ βαπτίζοντας ἓνα μικρὸ Ἀφρικανόπουλο. Καί τό ὄνομα αὐτοῦ..., Εἰ-ρη-ναῖ-ος!! Ὁ «Μαῦρος Χριστός» ἐβαπτίσθη, ἐμυρώθη, ἐκάρη, ἐνεδύθη, ἡγιασθῆ ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου... Ἡ Χριστιανή Ἀγάπη πλήρως ἀνεπτυγμένη!!

159

159. «Τὰ Ἅγια τοῖς ἀγίοις...»

160

160. Ο «άηρ» άνωθεν τής λευκής κεφαλής του Πολιού Ιεράρχου. «Πιστεύω εις έναν Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα...»
Τό έμβληματικό κύρος του Έκκλησιαστικού Τυπικού ύφαινει αισθητική άνυπέρβλητης ώραιότητας...

161. Άγιασμός τών υδάτων στό Λιμάνι του Καστελλίου

162. Δάφνες στό Μέγιστο Τέκνο τής Νήσου... Έλευθέριο Κ. Βενιζέλο.

Ό θαυμασμός του γιά τόν άνδρα, καί ή άνησυχία του γιά τήν δέουσα ύστεροφημία του στή συνείδηση τών Κρητών, καί όχι μόνο, έδωσαν ιδέες καί προτάσεις οί όποιες, έπετεύχθησαν, έν πολλοίς!!...

161

162

163

163. «Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός...»

164. «Θυμίαμά σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν» διά χειρός Ἐπισκόπου...

164

165

166

167

165. Μέ την Ίερά Έπαρχιακή Σύνοδο τής Έκκλησίας Κρήτης στό Καστέλλι, κατά τό Ίωβηλαίο τών 2000 χρόνων από τή Γέννηση του Χριστού

166. Κατά τήν επίσκεψη του Πατριάρχου Άντιοχείας Ίγνατίου στό Καστέλλι

167. Σέ Άρχιερατικό Συλλείτουργο στον Ί.Ν. Αποστόλου Τίτου στό Ήράκλειο

168

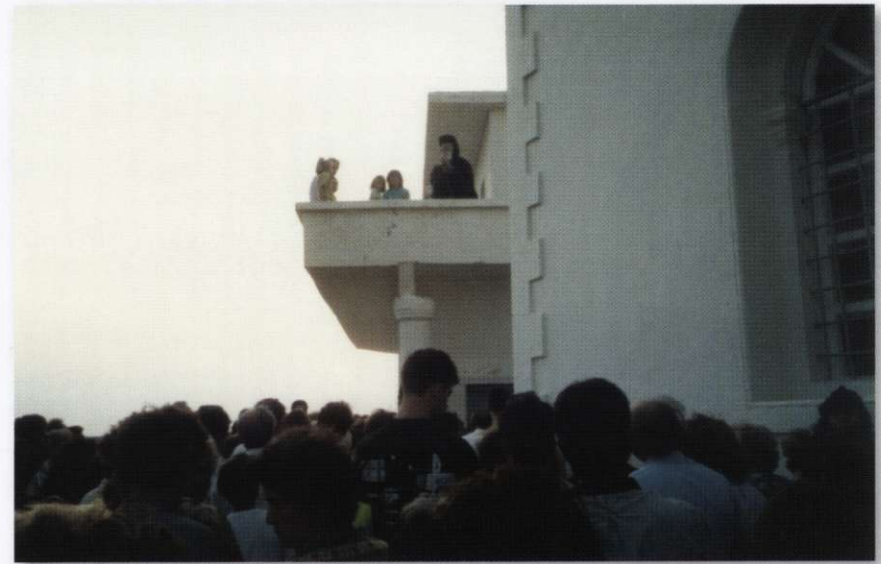

169

170

171

168. Αγιερηνιώτικο Φαράγγι.

Κήρυγμα από ψηλό βράχο...

169. Προσκύνημα Τιμίου Προδρόμου Γκιώνα

170. Άη Θόδωρος Όμαλου

171. Κηρύττοντας στο μπαλκόνι τής Ί.Μ. Χρυσοσκαλιτίσσης

172. Βαπτίζοντας...

173. Προσκυνώντας τον Έπιτάφιο.... Όν ήγάπησε νεκρόν

174. Άσπασμός της Τιμίας Κάρας του Άπ. Τίτου, Κίσσμος 2000

173

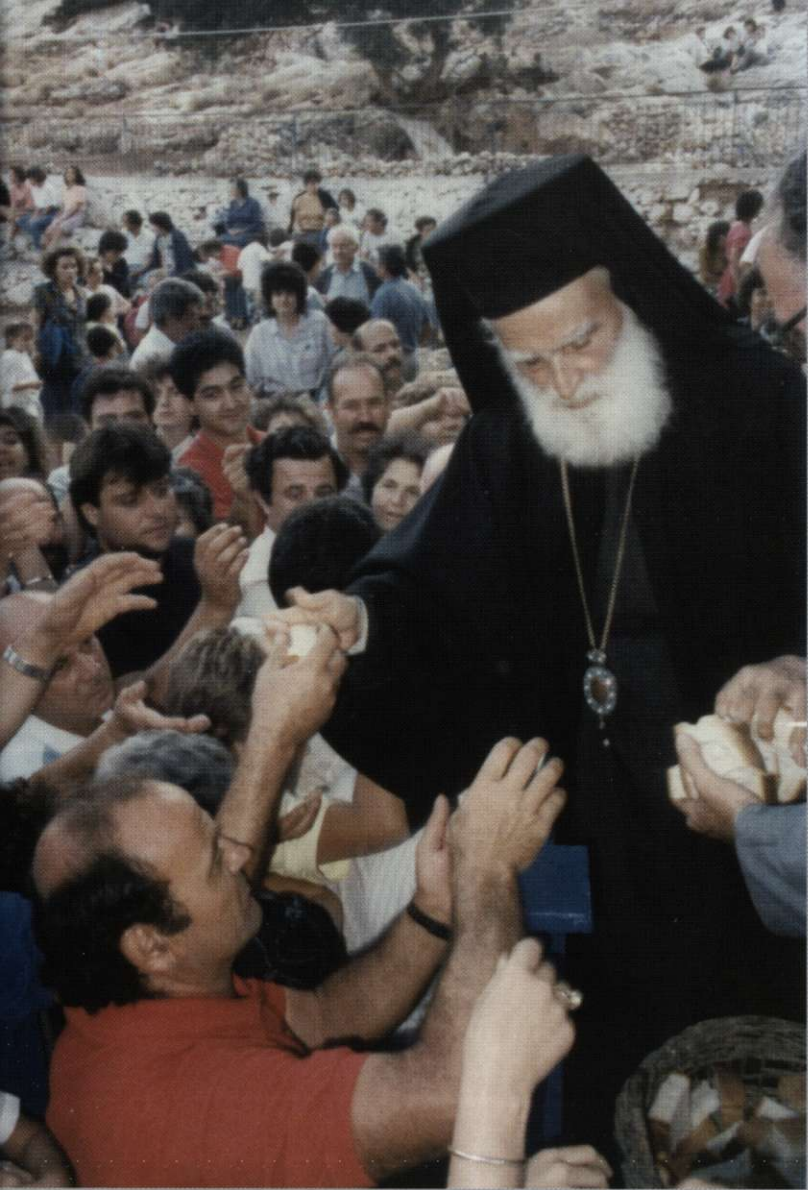
174

172

175. Τελευταία Άποκαθήλωση... (Μ. Παρασκευή 2005).
Ο Δεσπότης άποκαθηλώνει τήν «Άχραντη Γύμνια» τοῦ Να-
ζωραίου...
Ἡ Ἁγία Σινδώνη, ὡς θεῖον κατασάρκιον, σκεπάζει τό νεκρό
Σῶμα Του...
Ἡ αἰσθητική τῆς θλίψης, αἴσθηση «πετέροεσσα»...

176

177

178

176. Πλάνο εξαίσιο... (1) Τείνοντα χέρια λαμβάνουν τό τεμμάχιον τῆς ἐπιούσιας θρέψης... ἀπό τό χέρι τοῦ Πατέρα

177. Πλάνο εξαίσιο... (2) Εὐλογία τῶν καρπῶν τῆς γῆς στό Εὐρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας στά Νοπήγεια Κισάμου

Τά εὐλογημένα γεννήματα τοῦ Ὑψίστου ἐπί τῆς γῆς Του, δέχονται τίς Προσευχητικές εὐχαριστίες τῶν Λειτουργῶν... Οἱ πιστοί θά γευτοῦν ἐν ἀγαλλιάσει τά ΔΩΡΑ τοῦτα...

178. Πλάνο εξαίσιο... (3) Εὐλογία τῶν ἄρτων

Νέα παιδιά προσκομίζουν τούς ἄρτους νά εὐλογηθοῦν...

Ἔτσι, διά τῶν ἀοράτων «ἀρμῶν» τῆς ἀφῆς ταύτης, παρεισφρεῖ ἡ ΕΥΛΟΓΙΑ στά σώματα, στίς συνειδήσεις, στίς ψυχές...

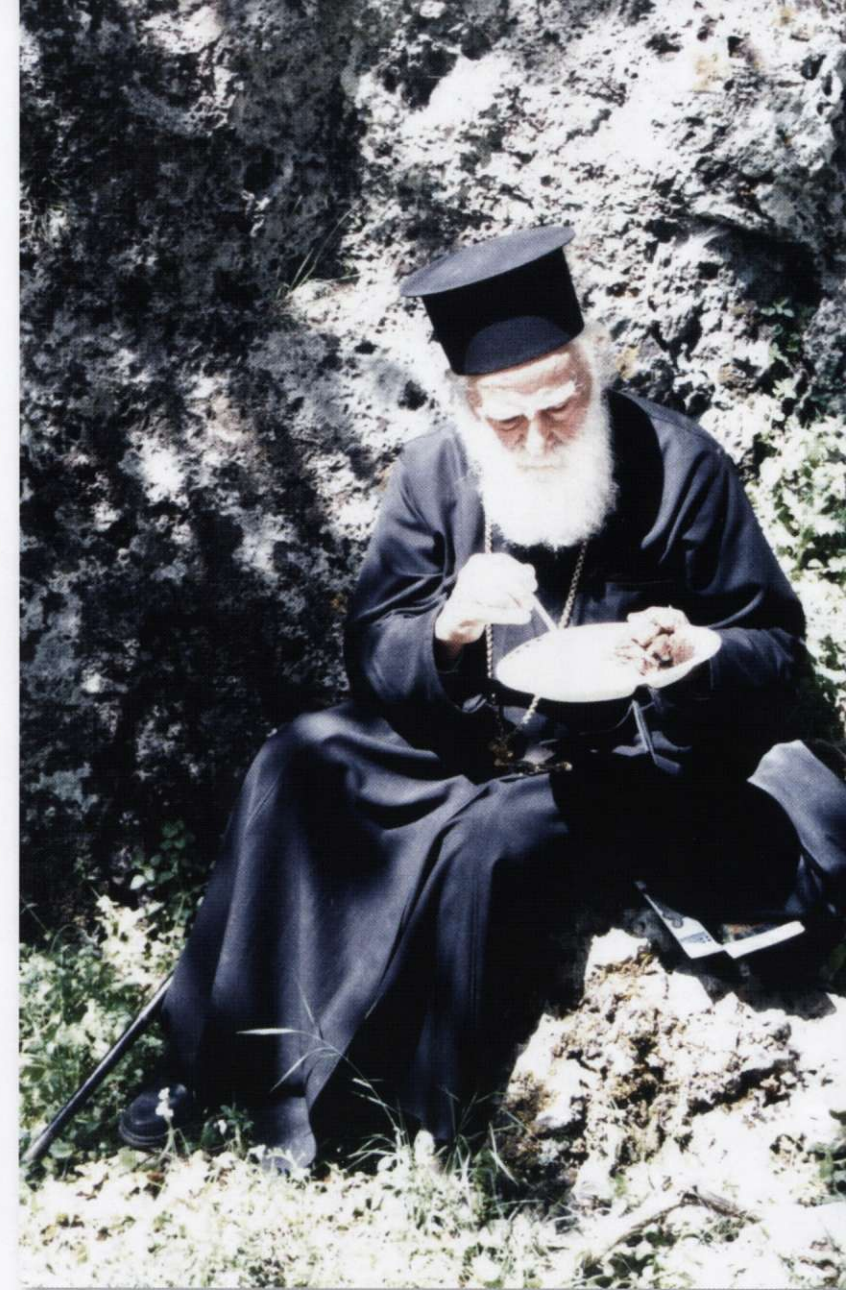

179

179. Χορεύοντας με κληρικούς τῆς Μητροπόλεως, στίς ἐορτές τοῦ Κουστογέρακου (Ἀποκαλυπτήρια Μνημείου Ἀντίστασης τῶν Τριοχωριτῶν).
Ὁ Δεσπότης κάνει τό χατίρι στούς ἱερεῖς του, καί τούς ἀκολουθεῖ στό χορευτικό βηματισμό τῆς Λεβεντογέννας...
Ἄς κρατήσουν οἱ Χοροί τῆς Ὀρθοδοξίας, Παραμυθία, Καταφυγή καί Δόξα!!

180

181

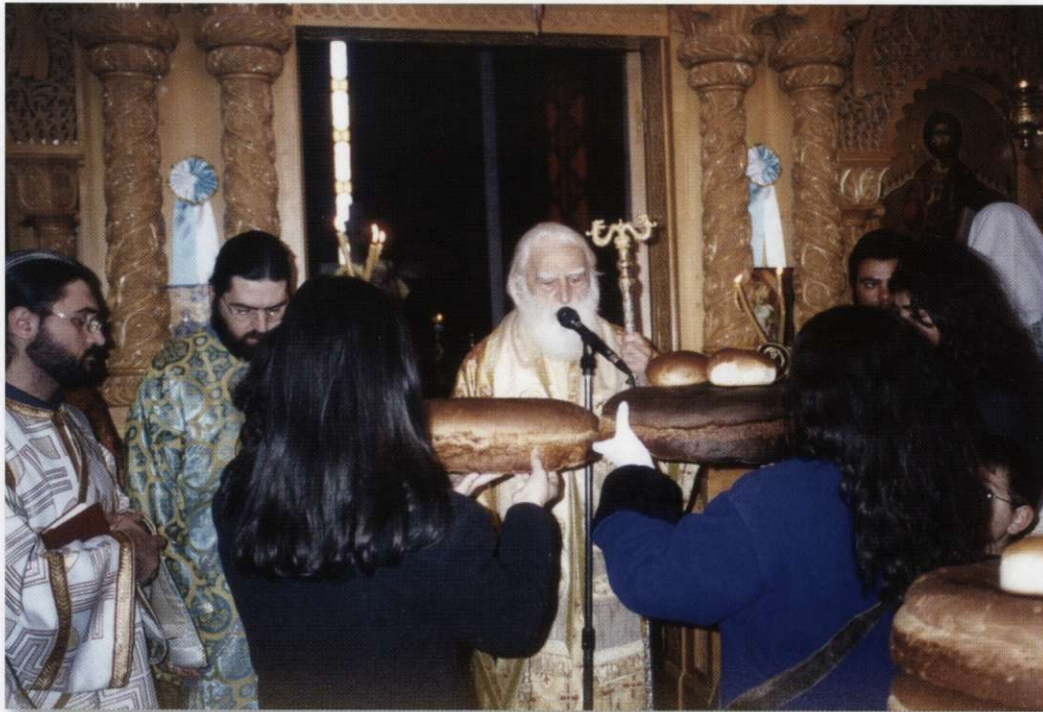
180. Μετά τά ἐγκαίνια τοῦ ἱστορικολαογραφικοῦ μουσείου Ὀμαλοῦ (Σελινιώτικος Γῦρος), ἐτοιμάζεται τό πιλάφι καί ὁ Σεβασμιώτατος κατέβηκε νά βοηθήσει...

181. Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, παίρνει καί ὁ Σεβ. Εἰρηναῖος τό πιλάφι του στό πιάτο καί ἀπολαμβάνει τό κέρασμά του, πανηγυριώτης στήν ὄρεινή Σελινιώτικη γωνιά...

182

182. «Άφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς με...». Τὰ παιδιά πλησίαζαν τὸν Σεβασμιώτατο μὲ χαρά... Ἄγγιζαν τὸ ράσο του, ἄκουγαν, πρόσεχαν, ἀποροῦσαν καὶ προσπαθοῦσαν νὰ μιμηθοῦν τοὺς λόγους του, μὲ πλουραλισμὸ αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων... μετὰ τὸ πέρας τῆς συνάντησης

183

184

185

183. Εύλογία τών ἄρτων στό Μητροπολιτικό Ναό Καστελλίου

184. Σέ σχολική αίθουσα μιλάει στά παιδιά

185. Παιδιά πού τόν ἐπισκέφτηκαν στό Ἐπισκοπεῖο

186

187

188

189

186. Μέ Σερβόπουλα πού φιλοξενήθηκαν στό Καστέλλι
187. Μέ παιδιά στους χώρους του μπάσκετ (Οίκοτρ. Άρρένων)
188. Άγιασμός για τήν έναρξη τής νέας Σχολικής χρονιάς καί λειτουργίας
των Οίκοτροφείων
189. Έπίσκεψη στην έκθεση του ΕΠΑΛ Κισάμου, στά Νεώρια

190

191

190. Δημοτικό Σχολείο μπροστά από τον Άγιο Οικουμενίο. Στο μέσον ο Σεβ. Ειρηναίος
191. Έπίσκεψη στον Παιδικό Σταθμό Κισάμου

192

193

194

192. «Χριστός γεννᾶται καί στό Καστέλλι...». Χριστουγεννιάτικη ἐκδή-
λωση στό Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος
193. Ὁμιλία στήν πλατεία Ἀγορᾶς τῶν Χανίων γιά τό Μακεδονικό
θέμα. Ὁ Σεβασμιώτατος συγκίνησε τά πλήθη, σηκώνοντας τήν
Ἑλληνική Σημαία
194. Κόβοντας τήν πρωτοχρονιάτικη πίτα στήν ΟΑΚ

195

195. Με τόν Πρωθυπουργό Άνδρέα Παπανδρέου
196. Έπίσκεψη Σέρβων στή Μητρόπολη
197. Ίδρυση παραρτήματος τού Ε.Ε.Σ. στό Καστέλλι

196

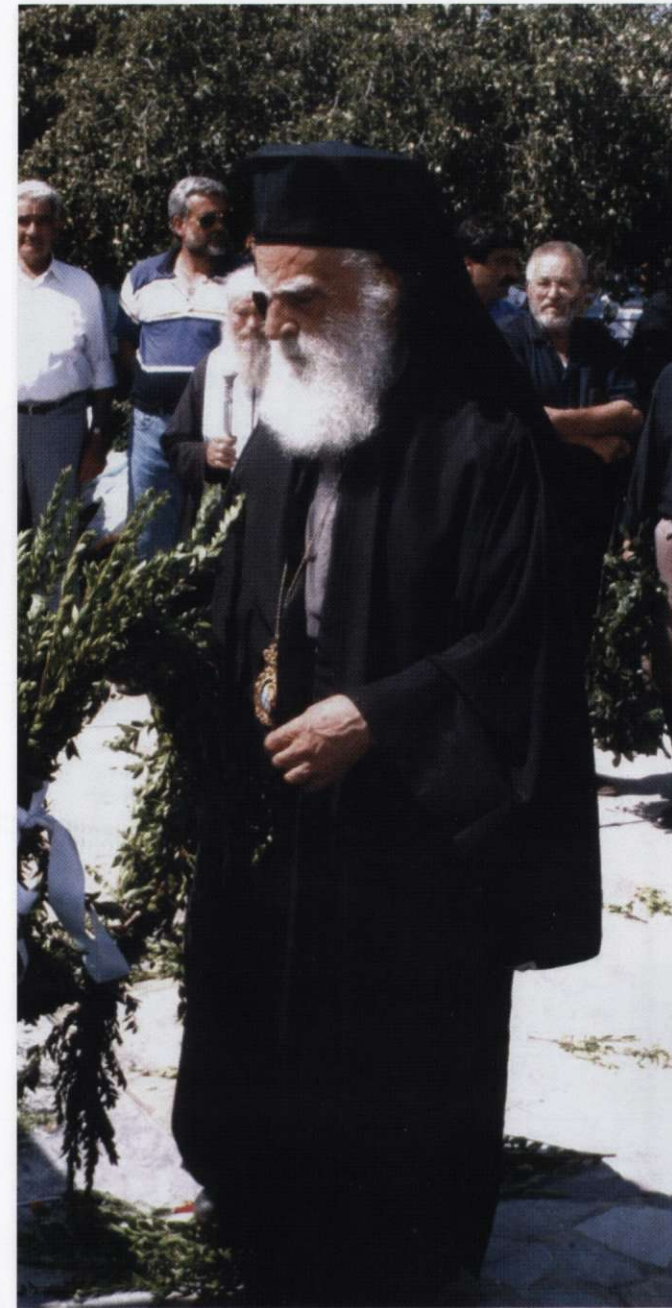
197

198

200

199

198. Άποτiei... Άκρωτήρι... Δάφνες στους Βενιζέλους τής Πατρίδας
 199. Μαλάθυρος... Μαρτυρική κόμη. Τιμή και μυρσίνη στά θυσιασθέντα τέκνα της
 200. Μέτοχος στην έπέτειο για τήν ΕΝΩΣΗ τής Κρήτης μέ τήν Μητέρα...
 (1-12-2000)

201

203

204

202

201-202. Ίδρυμα Έρευνών καί Μελετών Έλευθέριος Κ. Βενιζέλος.
Δημιούργημα του Σεβασμιωτάτου Ειρηναίου. Έγκαίνια.
Έπίσκεψη του Προέδρου της Έλληνικής Δημοκρατίας κ.
Καρόλου Παπούλια (22-5-2005)

203-204. Έπίσκεψη στο Ίδρυμα της Α.Θ. Παναγιώτητος του Οικου-
μενικού Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

205

206

- 205-206. "Ίδρυμα Έρευνών και Μελετών Έλευθέριος Κ. Βενιζέλος
Γραπτώς καταθέτει τό Σέβας και την αγάπη του για τον Πολιτικό άνδρα...
... και προφορικώς από του βήματος τούτου... αλλά και ένώνει τις απόψεις του
μετά των άλλων θεσμικών δυνάμεων για τον Κανακάρη τής Λαμπροτοκεράς!!
207. Έπίσκεψη του κ. Γεωργίου Παπανδρέου, ως Προέδρου τής Άξιωματικής Άντιπολίτευσης, στο Ίδρυμα

207

208

210

208-209. ANEK... Έκ γενετής της, συνδεδεμένη ἄρρηκτα μέ τό ὄνομα, τό ὄραμα καί τήν ἔντονη ἐπιθυμία τοῦ Δεσπότη μας, νά παράσχει στή Λαϊκή βάση τίς δυνατότητες μεταβάσεων της, σέ συνθήκες ἐγκυρες, ἐγκαιρες καί ἀσφαλεῖς...

210. Ἄγιασμός σέ πλοῖο τῆς ANEK

209

211

213

212

211. Μέ την αείμνηστη Μαρία Κουφάκη (μετέπειτα Άμφιλοχία Μοναχή),
ιδρύτρια τών Ίδρυμάτων του Άγ. Νεκταρίου Χανίων

212. Στην Ί.Μ. Παρθενώνος

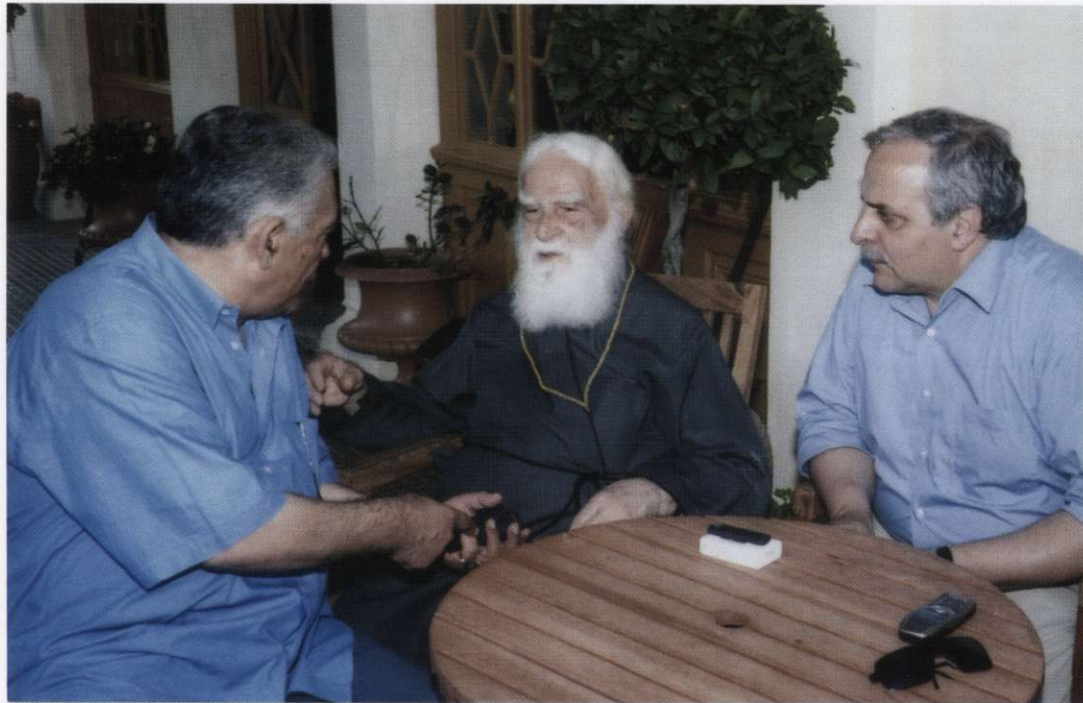
213. Συνάντηση στην αυλή του Άγ. Οικουμενίου...

214

215

216

214. Συνάντηση Ίεροψαλτών τῆς Δυτικῆς Κισάμου
215. Φιλοξενούμενοι στήν αὐλή τοῦ Ἐπισκοπείου
216. Μέ τούς τότε βουλευτές τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Μητροπόλεως

217

218

217. Κουβεντιάζοντας με βοσκούς τής Μαδάρας καί Μοναχές τής Ι.Μ. Χρυσοπηγής Χανίων, μετά τό μάζεμα μαλοτύρας στήν Άποκορωνιώτικη Μαδάρα «Χώσες»

218. Σέ έξωκκλήσι τής Μαδάρας μέ Έναν Άποκορωνιώτη βοσκό

219. Εϋλογη έξάντληση...

Τόση μαλοτύρα... μάζεψε...

219

220

220-221. Από τήν επίσκεψη τής Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ στή Μητρόπολη Κισάμου καί Σελίνου (20-11-1992)

221

222

222. Μέ τον τότε Μητροπολίτη Καμερούν και νύν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας και πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρο, σέ ἐπίσκεψή του στήν Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου

223. Μέ τον αείμνηστο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Παρθένιο, σέ ἐπίσκεψή του στή Μητρόπολή μας, (Ι.Μ.Γωνιάς). Διακρίνεται ἀπό ἀριστερά ὁ τότε Μητροπολίτης Φιλαδελφείας και νύν Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

223

224

224-225-226. Άπονομή Βραβείου στον Σεβ. Μητροπολίτη Ειρηναίο από την Άκαδημία Αθηνών
διά του έξοχωτάτου Προέδρου τής Έλληνικής Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου
Στετανόπουλου (8-12-2000)

225

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ, ΑΓΑΘΗ,

ΕΔΟΞΕ ΤΗ, ΑΚΑΔΗΜΙΑ, ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ
ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΝ ΓΑΛΑΝΑΚΗΝ

ΒΡΑΒΕΥΣΑΙ

ΟΤΙ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΛΟΚΝΟΣ ΔΡΩΝ
ΕΥΚΛΕΑ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑ ΕΡΓΑ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΑΥΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ ΕΠΟΙΗΣΕΝ

ΑΝΕΙΠΕΙΝ ΔΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΕΝ ΤΗ, ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΟΓΔΟΗ, ΕΠΙ ΕΙΚΑΔΙ ΕΤΟΥΣ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ

226

227

227. Οι δύο γέροντες τῆς Κρήτης. Ὁ αἰόδιμος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Τιμόθεος καὶ ὁ Σεβ. Εἰρηναῖος

228. Ὁ Παπποῦς τῆς Κρήτης..., καὶ τὸ παιδόπουλο μὲ τὸ συμβολικὸ κρουσομάντηλο! Τί τ' ἀνάμεσὸ τους;
Γενιές, γενιές, γενιές, καὶ ΑΓΑΠΗ! (Τσισκιανὰ Σελίνου)

228

229

229. Μέ την Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης

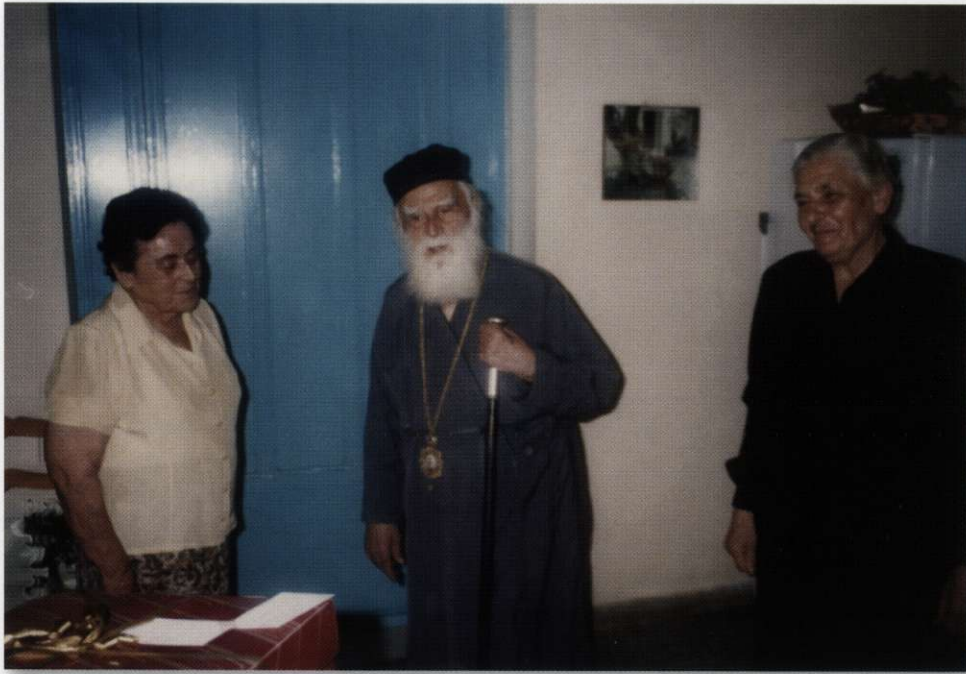

230. Μέ τους Ίερείς τῆς Μητροπόλεως του κατά τὴν τελευταία Θεία Λειτουργία πού τελέσανε μαζί τὴν 16-6-2005 στὸν Ἱ.Ν. τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος
231. Σέ στιγμές δοκιμασίας, οἱ Ίερείς μας ἦταν πάντα κοντά του...

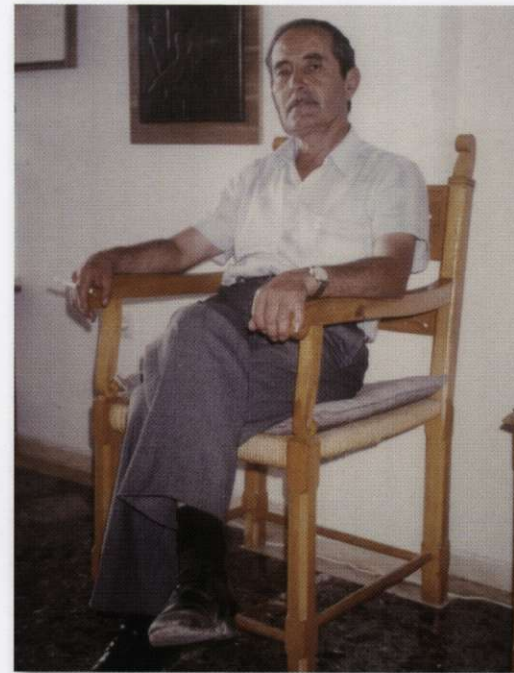
230

231

232

233

234

232. Μέ τις ακούραστες συνεργατίδες του Άσπασία Μανούσακα καί τήν
αείμνηστη Μαρία Παπαδημητράκη

233. Ὁ ὁδηγός του, αείμνηστος Δημήτριος Νικηφοράκης

234. Τό προσωπικό τῶν Γραφείων τῆς Μητροπόλεως τά τελευταία χρόνια

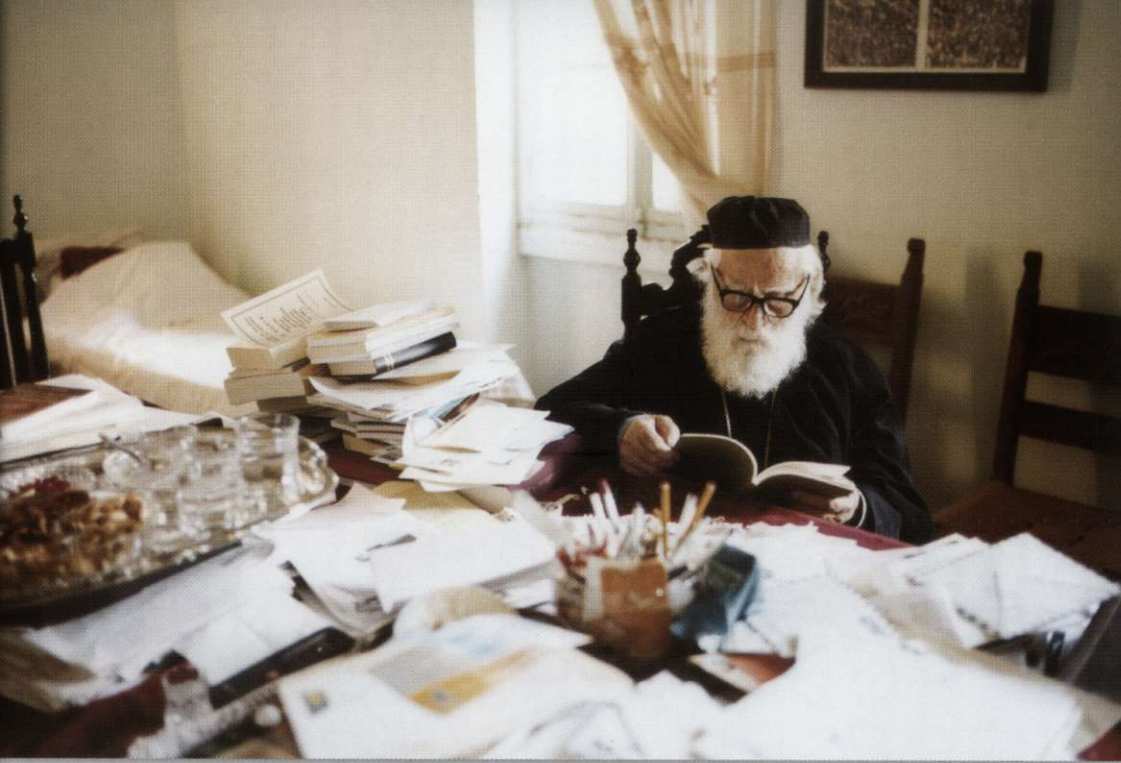
235-236. Άη Θόδωρος Όμαλού. Άποχαιρετιστήρια Θ. Λειτουργία
(8-6-2005)
Μεταλαμβάνων Σώματος καί Αΐματος Κυρίου καί Θεοῦ του...

235

236

237

238

237-238. Στο Έπισκοπικό του Γραφείο, λίγο καιρό πριν την οικειοθελή παραίτησή του

239

240

239-240. Έκδηλώσεις αποχαιρετισμού, με άφορμή την αποχώρησή του από την ενεργό επισκοπεία του (23-8-2005)

241

241. Η άξια, καί παναξία διαδοχή του θρησκευτικού Ταγού μας. Ο Σεβασμιώτατος κ. Αμφιλόχιος, με τό σύμβολο της Πίστης ανά χείρας, πορεύεται σέ βηματισμούς παραλλήλους...

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ

Ὁ πρῶην Κισάμοϋ & Σελίνοϋ

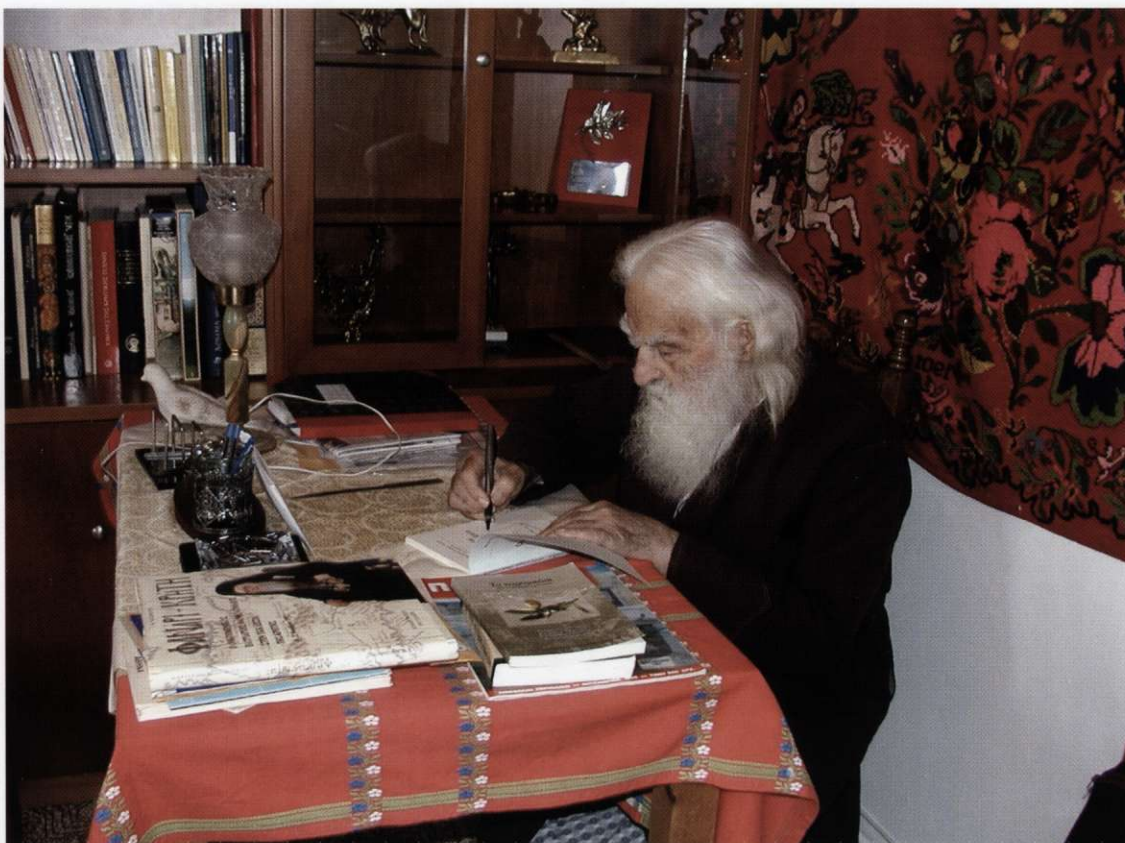

Τόν Αύγουστο τοῦ ἔτους 2005 ὑπέβαλε οἰκειοθελῶς τήν παραίτησή του ἀπό Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου πρὸς τήν Ἱ. Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης. Πλήθος κόσμου παρευρέθηκε καὶ ἀποχαιρέτισε τόν σεπτὸ Ποιμενάρχη, κατὰ τὴν ἀποχαιρετιστήρια Θεία Λειτουργία τῆς 23^{ης} Αὐγούστου 2005, ἡμέρα τῶν ὀνομαστηρίων του.

Ἐκτοτε ἡσυχάζει κοντὰ στοὺς συγγενεῖς του μέσα στὴ ζεστασιά καὶ στὴν ἀγάπη των. Καθημερινὰ ἔρχονται νά τόν δοῦν ἄνθρωποι πού τόν ἀγάπησαν καὶ τόν ἀγαποῦν...

Τὴν καθημερινότητά του τὴν γεμίζουν ἐπισκέψεις σέ ἀγαπημένα του μέρη, (Μοναστήρι Ἁγίας Τριάδας, Νεροχώρι, Ἁγ. Σοφία Ἀποκορώνου κ. ἄ.).

242

242. Στο σπίτι του στη Χαλέπα. Γράφοντας και διαβάζοντας.
Πνευματικός εργάτης, έως και τήν «υπέργηρη άντοχή» του...

243. Στο έρημητήριο της Άγιας Σοφίας Άποκορώνου

244. Νεροχώρι Άποκορώνου. Όδεύοντας στό Κοιμητήριο τοῦ χωριοῦ του

243

244

245

246

247

245. Τρισάγιο στους τάφους τῶν γονιῶν του. Κοιμητήριο Ἁγ. Ἀντωνίου Νεροχωρίου

246. Ἁγ. Εὐστάθιος, Καμπάνι Ἀκρωτηρίου

247. Σέ ἐρημοκκλήσι στό Ἀκρωτήρι. Μαζί μέ τόν ἀνεψιό του Μιχάλη Γαλανάκη, Θεολόγο

248

248. Θυμιάζοντας... Αγ. Σοφία Άποκορώνου, Νοέμβριος 2008

249

250

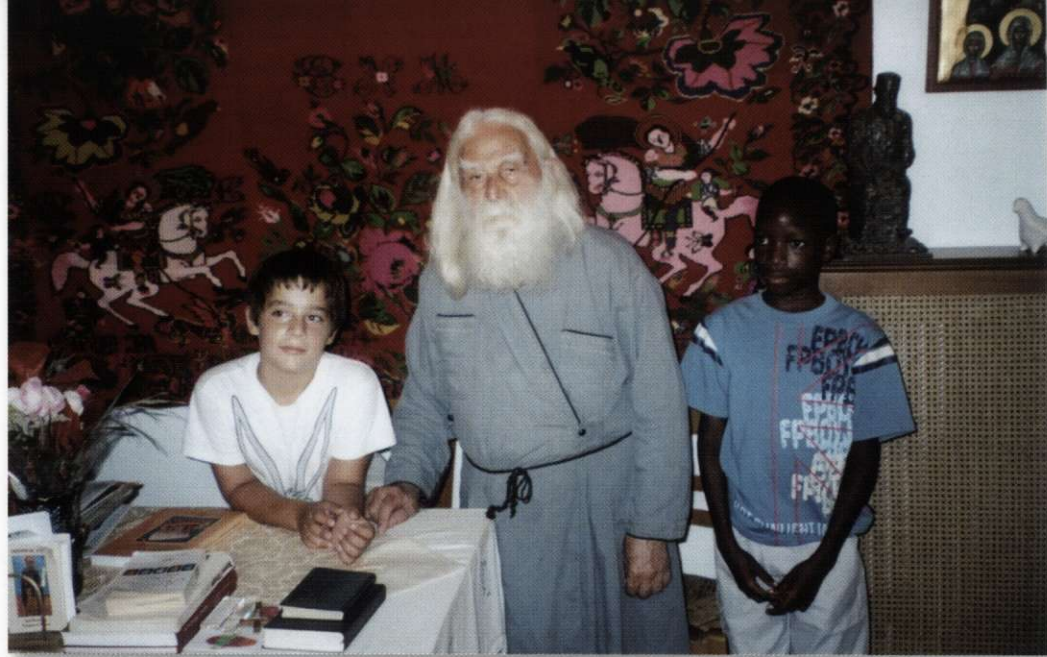

251

249. Ίεροσπουδαστές της Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης ἦρθαν νά τοῦ πούν τὰ Κάλαντα τοῦ Λαζάρου

250. Μοιράζοντας δῶρα τήν Πρωτοχρονιά στά παιδιά τῆς οἰκογ. Γαλανάκη

251. Γαλήνιες στιγμές μέ τὰ παιδιά τῆς οἰκογενείας του

252

253

254

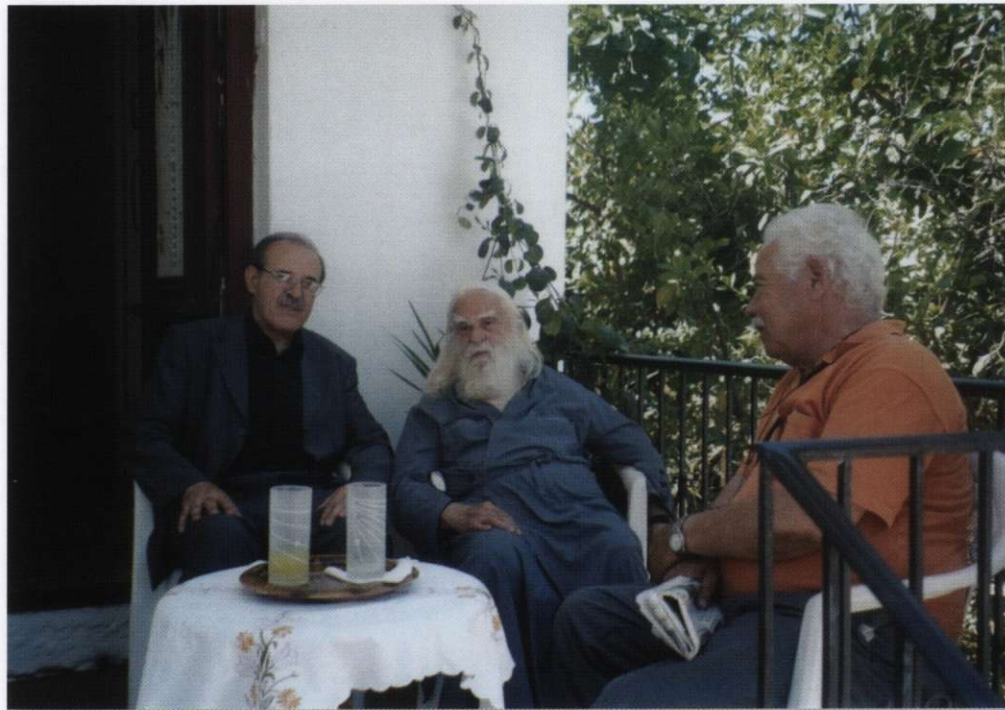

255

252. Οί τρεις Ειρηναίοι
 253. Μέ πρόσωπα προσφιλή και
 ἀλησμόνητα
 254. Μέ τόν Σφακιανό παπᾶ Γιώργη
 Χιωτάκη
 255. Ἡ ομάδα Ριζίτικου τραγουδιοῦ
 «Οἱ Ριζίτες», ἀπό τό Καστέλλι,
 ἦρθαν νά τοῦ ποῦν τά κάλαντα
 τῶν Χριστουγέννων
 (Χριστούγεννα 2005)

256

257

256. Ἡ ἀείμνηστη Μαρία Ἄννουσάκη - Πάλλιου προσφέροντας τό βιβλίο της μέ τό ὄνομά του
257. Συντροφεύοντας τόν παππού...

258

258. Έπίσκεψη τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ στήν οἰκογενειακή κατοικία τοῦ Σεβασμιωτάτου Εἰρηναίου, στή Χαλέπα (7-10-2009)

259. Μέ συγκίνηση ἔγινε ἡ ἀνταλλαγή δώρων ἀπό τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ καί τόν Σεβ. Εἰρηναῖο στό σπίτι του στά Χανιά (7-10-2009)
260. Τό αὐτόγραφο τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ γιά τόν Σεβ. Εἰρηναῖο

259

Τό ἔργον τοῦ λυτρωσίου καὶ χιεῖναις Γαλανάκη ἀδελφ. Ζαζυ ἀποδύξιν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Συμφωνίας διὰ τὸν ἀνθρώπον.

Τὸν εὐκαλεσθέντα καὶ τοῦ ἐμφράζοντα τὴν εὐαγγελίαν τῆς λυτρώσεως Συμφωνίας δι' ἧς καὶ ὅσα ἀποβέβηται, εἰς αὐτὴν ἔδωκεν τὴν Κεῖναι, εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ πάντες μετὰ τὸν ἀποφρακτικὸν καὶ γεωτὸν λόγον καὶ πνεύματι μετὰ παραδειγμα κα.

Ἀγαπᾷς ὡς Χριστὸν ἀδελφός
 ὁ Κωνσταντῖνος ὁ γωρ Φαειθολομαῖος

6-7/Ἰ/2009.

260

261

262

263

261. Επίσκεψη Ίεραρχών τής Έκκλησίας Κρήτης στον γέροντα Ειρηναιό, στην κατοικία του στά Χανιά
262. Περιστοιχιζόμενος από νεώτερους Ίεράρχες τής Έκκλησίας Κρήτης
263. Επίσκεψη του Προέδρου τής Βουλής των Έλλήνων κ. Φιλίππου Πετσάλνικου, στην κατοικία του Σεβασμιωτάτου στά Χανιά (1-12-2010)

264. Ώρα προσευχῆς καὶ σιωπῆς...
265. Ώρα Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱ.Ν. Ἁγ. Νικολάου Χαλέπας
(Οκτώβριος 2010)

264

265

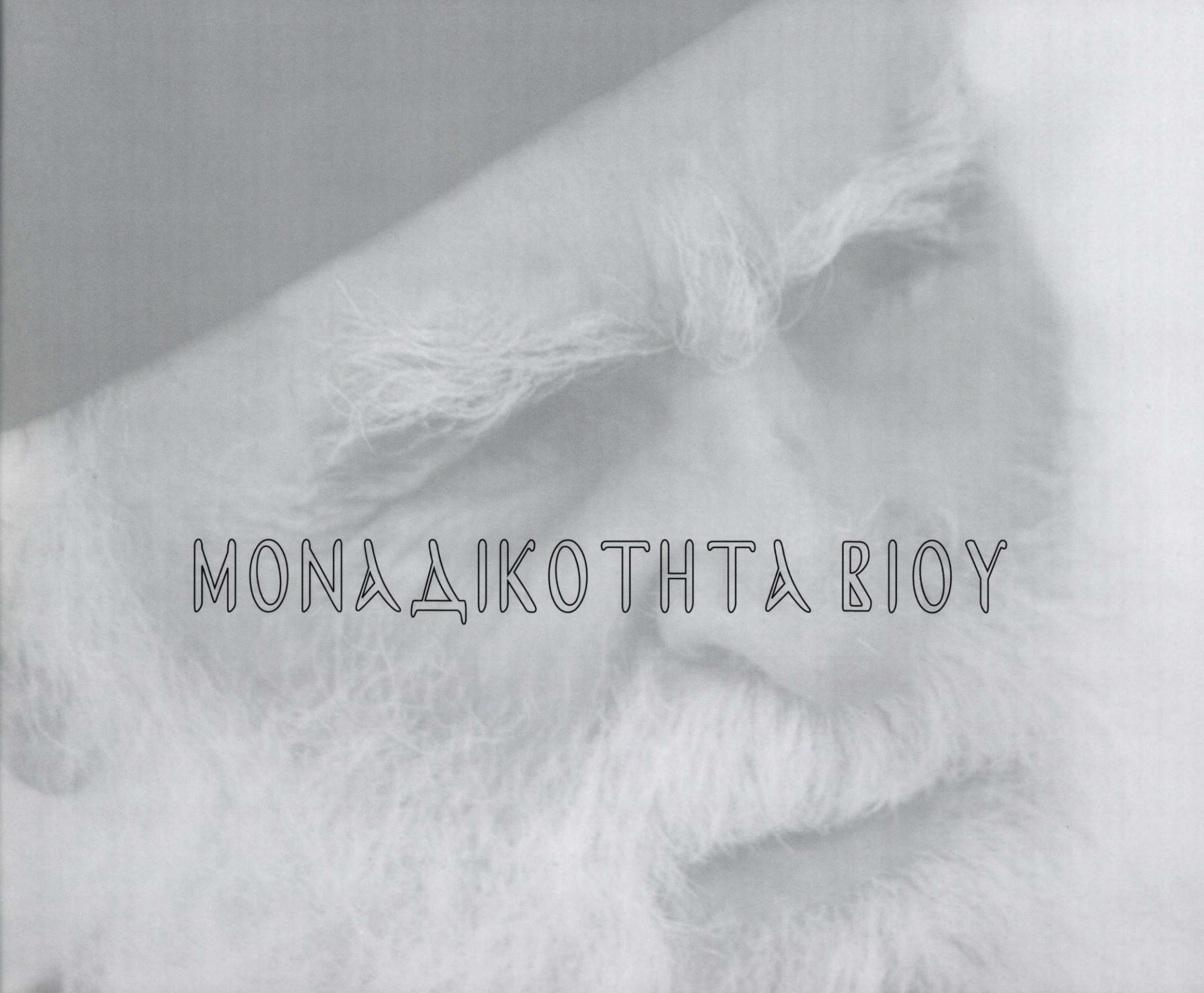

266

266. Στή βεράντα τοῦ οἰκογενειακοῦ σπιτιοῦ στή Χαλέπα.

Ὅσονούπω, κατατίθεται στὸν Κύριο καὶ Θεό του..., πλήρης ἀγώνων τοῦ Δικαίου... Ὡστόσο, δέχεται λίγο φῶς καὶ λίγο ἄρωμα ἀπὸ τὴν ὀμορφιά τῆς Δημιουργίας... Βραδιασμένος βίος

ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑ ΒΙΟΥ

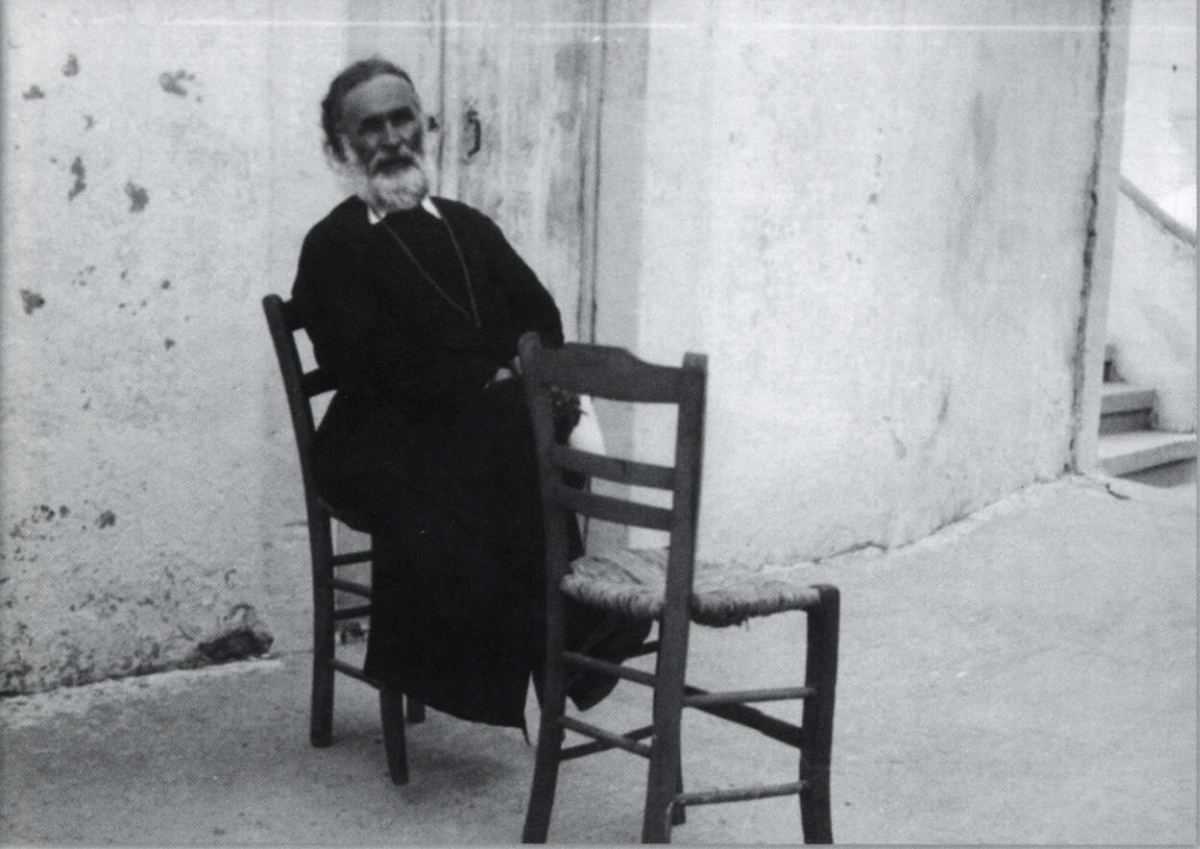

«Τό πρώτο πράμα πού είδαμε φτάνοντας στό Καστέλλι μᾶς ξύπνησε τίς μισοσβησμένες ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν μας χρόνων στή μικρασιατική μας πατρίδα τήν τουρκοκρατούμενη. Ἐκεῖ πού ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἡ ἀληθινή κεφαλή, ἡ πανσέβαστη, τοῦ κυνηγημένου χριστιανοῦ. Πού δέν κοίταζε μόνο τή σωτηρία τῶν ψυχῶν, ἀλλά εἶχε καί τήν ἀγρυπνη φροντίδα γιά τό σῶμα, γιά τό ψωμί, γιά τήν ἀρρώστια, γιά τήν ἀσφάλεια τοῦ πιστοῦ. (...) Ὁ λευῖτης, ὁ Ἐπίσκοπος Κισάμου καί Σελίνου, ἄνθρωπος ἀπλός, σοφός, καταδεχτικός, κοσμαγάπητος, πού ἀγρυπνᾷ καί φροντίζει. Καί γύρω του, στούς τοίχους, οἱ πρόγονοι πού τον κοιτᾶνε, τόν ἐμπνέουν καί τόν παρακολουθοῦν: ἀσκητικά, στεγνά πρόσωπα, μέ φωτιά στά μάτια, οἱ δεσποτάδες τῆς Κρήτης καί οἱ ἡγούμενοι τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἀλλά ἂν αὐτό εἶναι τό σπίτι τοῦ Δεσπότη-ἀσκητῆ, παλαιό καί ἀφρόντιστο, ὅ,τι εἶναι γύρω του εἶναι νέο καί λαμποκοπᾷ. Καί εἶναι ἔργο του προσωπικό, καμωμένο μέσα σέ ἐλάχιστα χρόνια. Ὅλα γιά τά παιδιά, τά ἔρμα τά παιδιά τῶν χωριῶν τῆς Κρήτης, πού πρέπει νά κατέβουν ἀπ' τ' ἄγρια βουνά τους, νά μάθουν γράμματα στό Καστέλλι, νά μάθουν μιά τέχνη...».

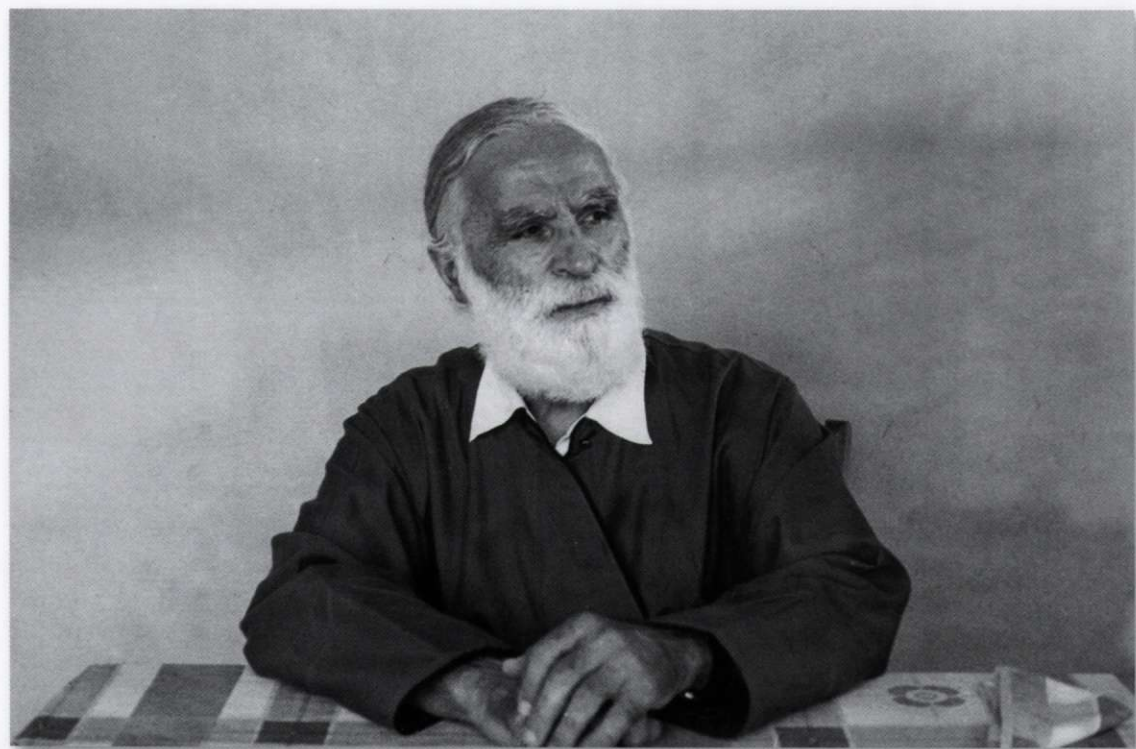
*Ἡλία Βενέζη, «Ἀρχιπέλαγος», «Ὁ Θεός στό Καστέλλι»,
Ἐκδόσεις «Ἐστία»*

267-268. Στην αυλή του σπιτιού του. Ήρεμία.
Ὅρῶν ἕως τὸ πέρας τῆς ὁρατότητας τῶν ὀφθαλμῶν...
Ἐπέκεινα, ἕως τὸ πέρας τῆς ὁρατότητας τῆς καρδίας...

267

268

269. Ήλιοκάλυμα...

Ὁ ἥλιος μέ νταλώνει καί δέν... διακρίνω τί μοῦ γνέφει ὁ Θεός!

270. Ὡς Ἀρχιμανδρίτης στήν κορυφή τοῦ Ψηλορείτη.

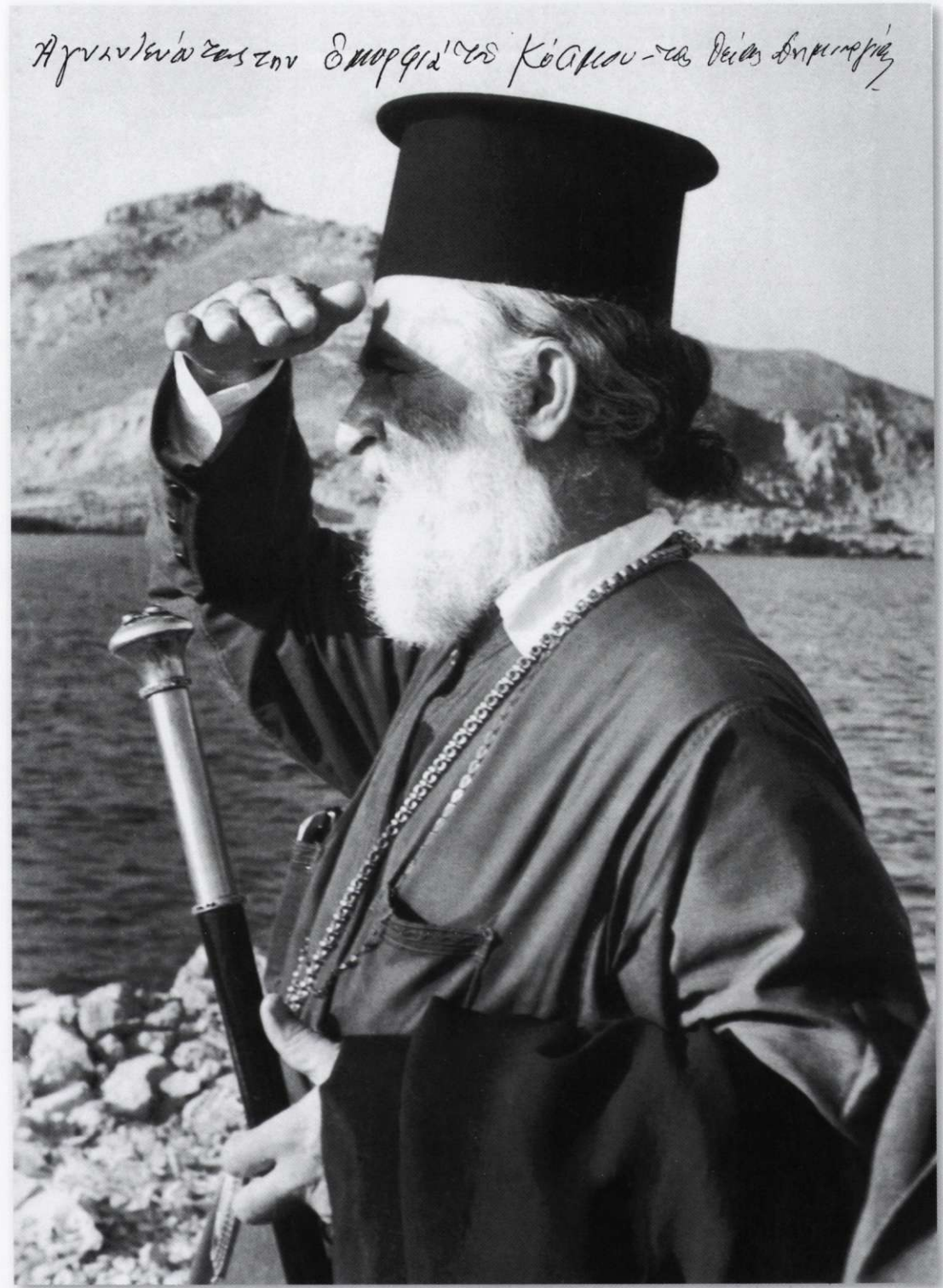
Ἕνας ... «Ψηλορείτης»... ἀπογειώνεται στόν Ψηλορείτη!

269

270

271. «Άγναντεύοντας τήν ὀμορφιά τοῦ κόσμου, τῆς Θείας Δημιουργίας»...

271

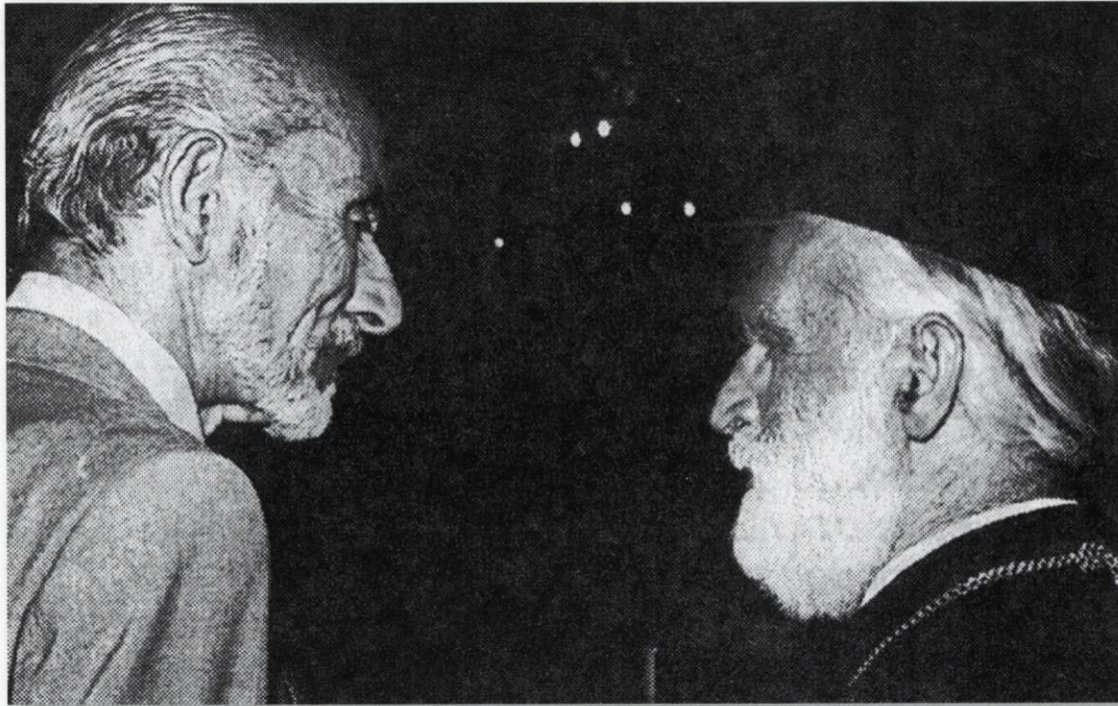

272

273

272-273. Μπροστά από την είσοδο του Έπισκοπείου

274

275

276

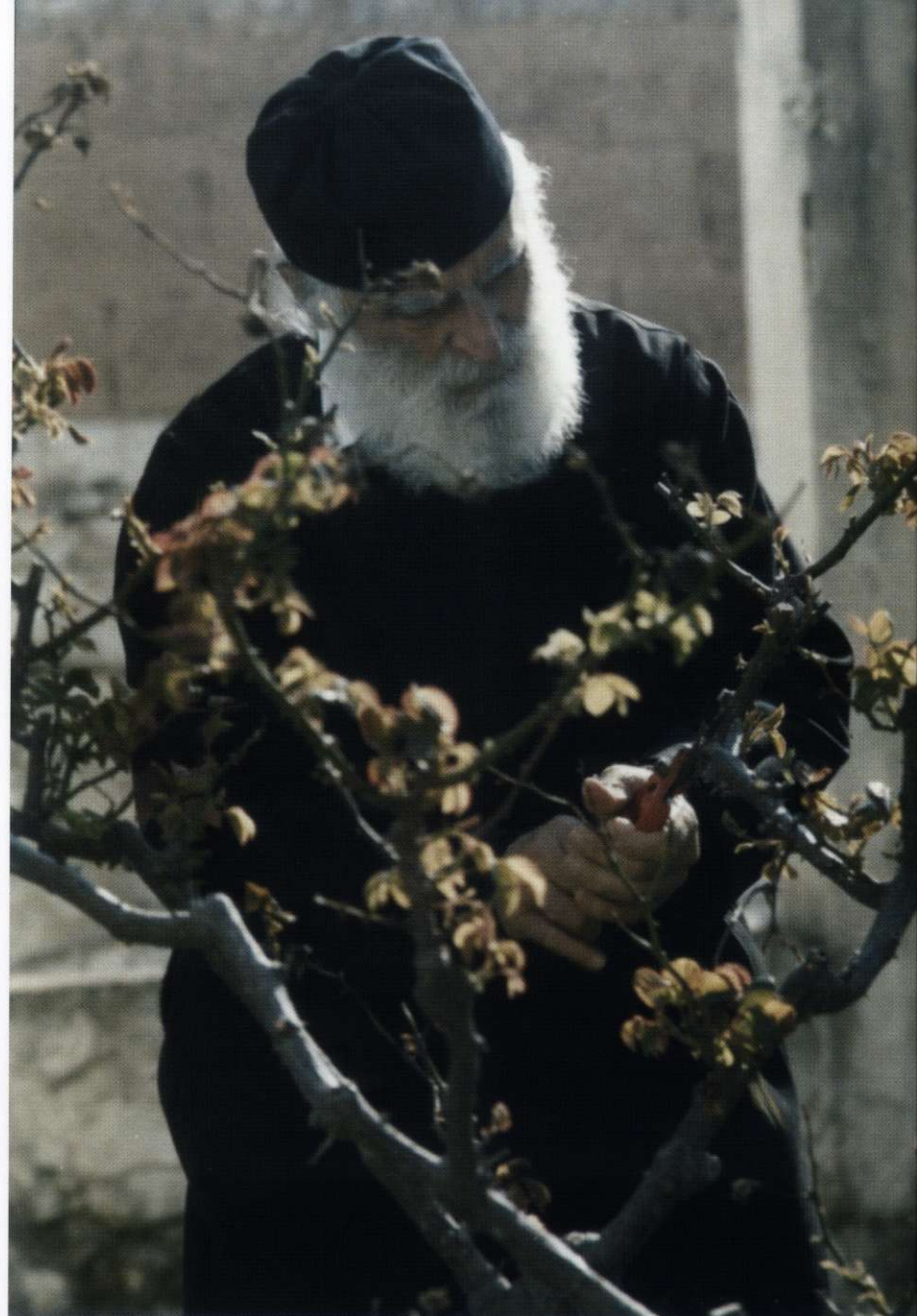
274. Μέ τον άείμνηστο μεγάλο ήθοποιό Μάνο Κατράκη. Δύο μεγάλοι πυλώνες τής Κισάμου...
275. Μέ τον «Ούρανομήκη» Μίκυ Θεοδωράκη, όπως τον όνομάτισε ό ίδιος, κατά τήν έκδήλωση προς τιμήν του μεγάλου συνθέτη στά Χανιά
276. Μέ τον παραδοσιακό κρητικό βρακοφόρο, έχουν πολλά νά πούνε...

277

279

278

277-278-279. «Ο Ποιητής τῶν ὡραίων λουλουδιῶν...». Τό μήνυμα τοῦ Πλάστη πρὸς τόν Ἱερωμένο ἔχει χρῶμα ὡραῖο διὰ τοὺς ὀφθαλμούς του, καί εὐώδη αἴσθησι διὰ τοὺς μυκτῆρες του...

280. Φροντίζοντας τόν κήπο τοῦ Ἐπισκοπείου, στήν αὐλή τοῦ Ἁγίου Οἰκουμενίου
281. Μετά τόν κάματο τῆς ἡμέρας, ὥρα γιά πνευματική ἐργασία στό Ἐπισκοπεῖο μέ τά ἀπαραίτητα ἐφόδια....

280

281

282

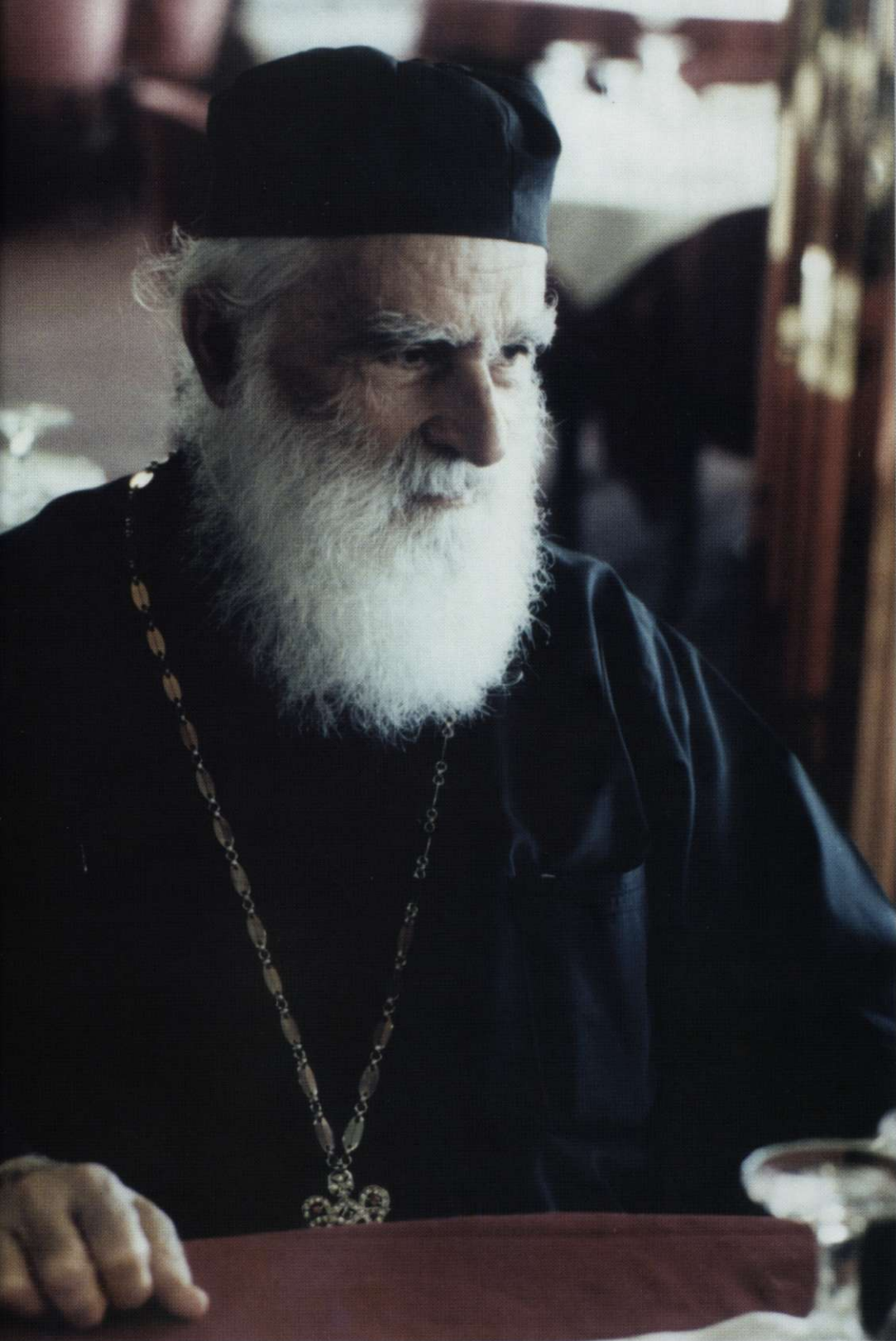
283

282. Έξασκώντας τό ἐκλογικό του δικαίωμα (9^ο Δημ. Σχολεῖο Χαλέπας).

Ὁ ἐκλεκτός τῶν αἰσθημάτων μας, ἐτυμηγορεῖ γιά τόν ἐκλεκτό τῆς γνώμης του...

283. Ἀνανεώνοντας τό ἀμπέλι τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου, στό σπίτι τοῦ Ἐθνάρχου στή Χαλέπα.

Σκαπανέας καί φυτευτής, ἀνέμενε πάντοτε τόν σίγουρο καρπό...

284. Σύννους, αλλά και με μιά ύποψία ικανοποίησης νά δηλώνεται με τό βλέμμα, εύκρινῶς...
Οί στόχοι ἐπιτυγχάνονται...

284

285. Ὁ ἔχων εὐήκοα τὰ ὦτα... Ἀνά πᾶσα στιγμή καί ὥρα, τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς καί τῆς διάνοιάς του ἦταν δεκτικά καί δοτικά στόν Ἄνθρωπο...

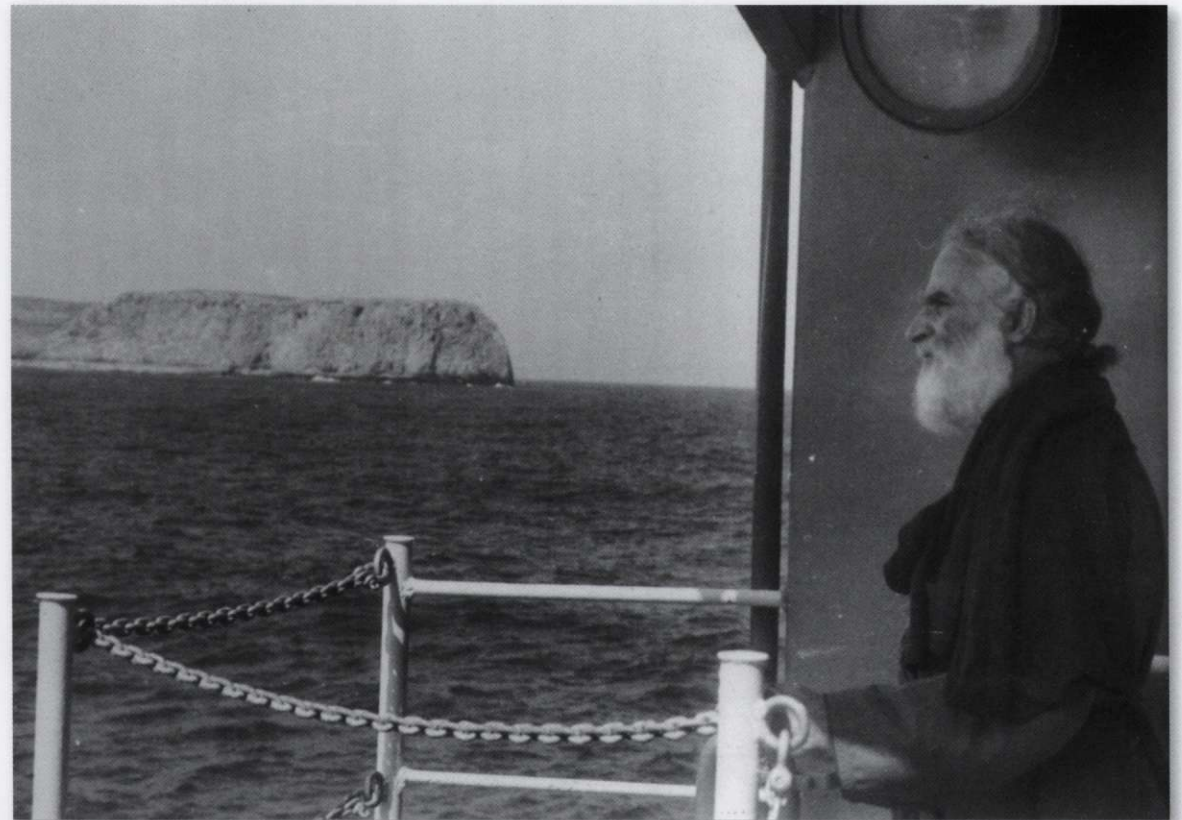
286

286. Εάγναντο τῆς Ἱ.Μ. Κυρίας τῶν Ἀγγέλλων Γουβερνέτου

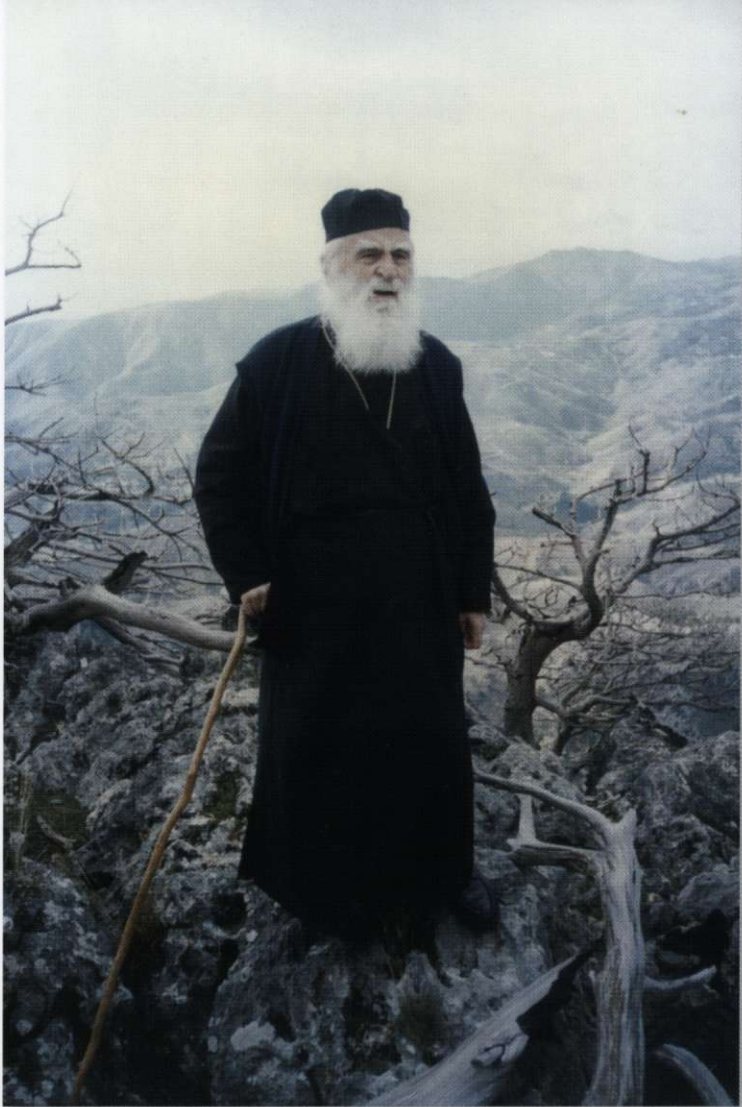
287. Ταξιδεύοντας γιά τῆς Γραμπούσας τ' Ἄκρωτήρι.

Ὁ ἰσχυρός Σκίρωνας τοῦ Μυρτίλου, καλοσωρίζει τόν «Ἱερό Σκί-
ρωνά» τῆς Ἐκκλησίας μας.

«Γραμπούσιος χαιρετισμός», ἀλμυρισμένος...

287

288

289

290

288. Στη «Γρελέσκα» τῶν Λευκῶν Ὀρέων

289. Μαζεύοντας μαλοτύρα στίς «Χώσες»

290. Ἐπάνω στό καταφύγιο τοῦ Καλλέργη Ὀμαλοῦ

291

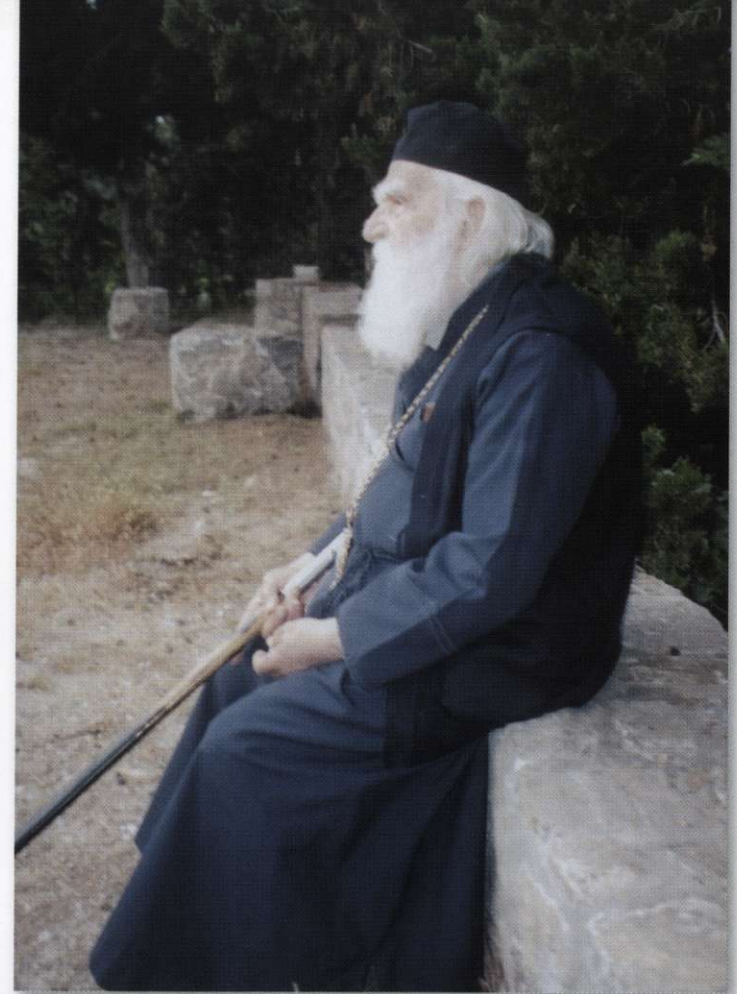
292

291-292. Για μία ανάσα στη Μαδάρα.
Άπογυμνωμένοι κλάδοι τής φύσης, «Ενδεδυμένος Κλάδος» τής Ἀρχιερατείας...
Ἀφρουγκράζεται ἐν ἐγρηγόρσει τή διήγηση τής πέτρας...

293. Άνηφορίζοντας για τό Κάθισμα τοῦ Ἁγ. Μακαρίου, ΟΑΚ.
Ἐπί τό... βάρη! Ἐννοεῖται ταχύ, ὅπως πάντα!
294. Ἁγ. Εὐστάθιος, Καμπάνι Ἀκρωτηρίου. Ἄρμονία...
295. Γεῦμα στό ἡσυχαστήριο τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἱερότης...
296. Γαλήνη...

293

294

295

296

297

298

297. Ἡ χιλιοανεβασμένη ξύλινη σκάλα τοῦ Ἐπισκοπείου

298. Στὸ διάδρομο τοῦ ταπεινοῦ Ἐπισκοπείου.

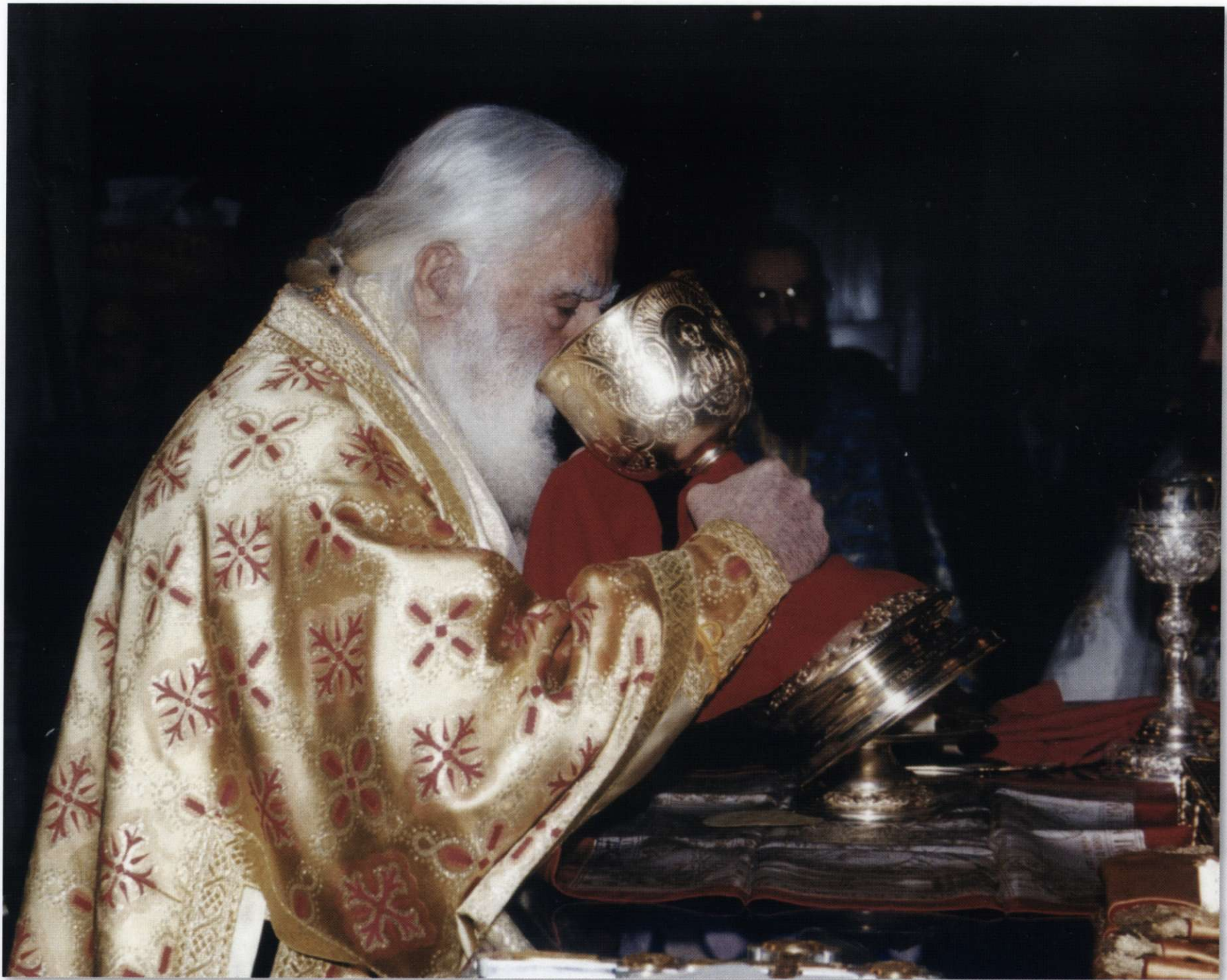
Τὰ νῶτα, μέ τό ὀρατόν βάρος τῆς Ἀρχιερωσύνης...

300. Ὑπαίθρια Θεία Λειτουργία στό Στύλο Ἀποκορώνου (1982).
Ἀγαλλίαση... προσήλωση... εὐλάβεια...

300

301

301. Μετάληψη. Ὡς Μύστης τῶν τελουμένων ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, μάς παραχωρεῖ εἰκόνα ἱερῆς ἀμεσότητας, αὐθεντικῆ, σημειολογικῆ, οἰκεία...

302-303. «Μνήσθητι Δέσποτα Φιλάνθρωπε... καί πάντων τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν, οὓς προσεκαλέσω εἰς τήν σὴν κοινωνίαν διὰ τῆς σῆς
εὐσπλαχνίας.»

302

303

304. Στο Προσκύνημα του Γκιώνα. Υπό τό βλέμμα του Τιμίου Προδρόμου στοχάζεται βαθέως...
Ὁ πιστικός λογισμός, χαράσσεται στό μέτωπό του, ὡς «ιερογλυφικό» εἰκαστικό κάλλος...

304

305. Ώρα περισυλογής, Έσπéρας Μ. Δευτέρας.
Ι.Ν. Εύαγγ. Θεοτόκου Καστελλίου Κισάμου
306. Ο Παππούς τής Κρήτης...

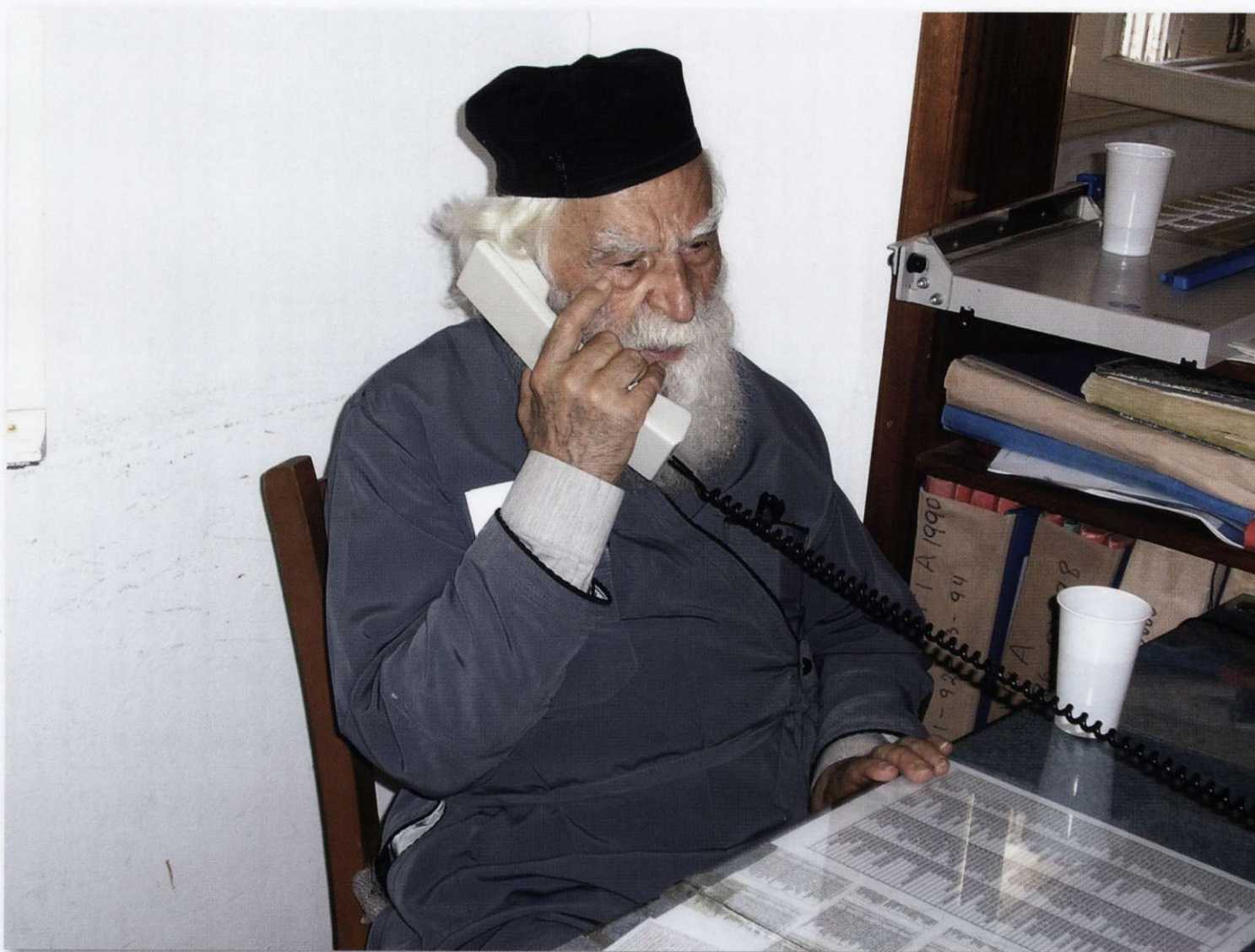

305

306

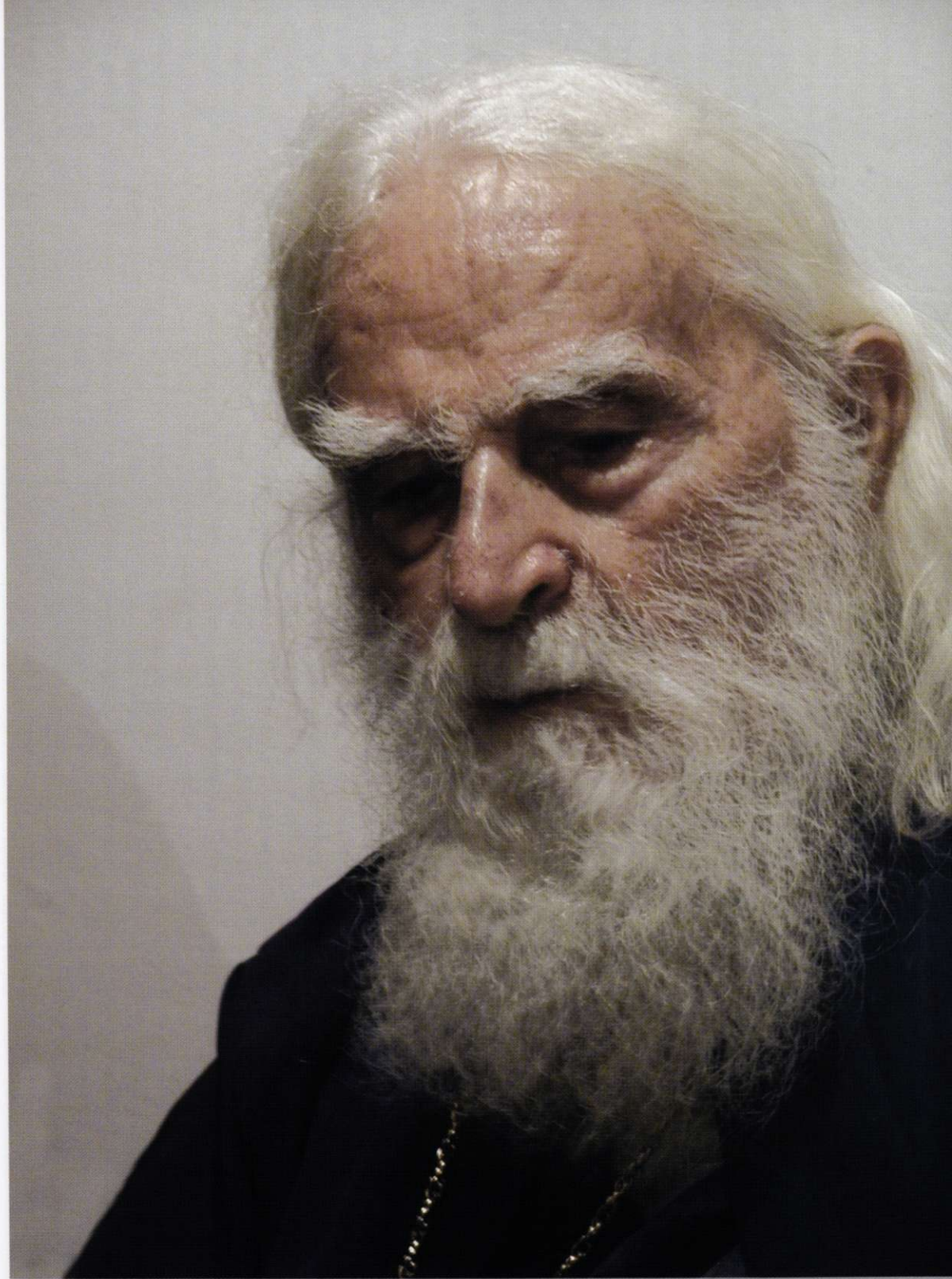

307

307. «Ναί σās ακούω...»...

Τό πρόβλημα, τήν ανάγκη, τήν αγωνία, τή θλίψη σας... Τήν απόγνωση· Ναί, ναί, παιδί μου γαλήνεψε... Είμαι εις τά
ύπ' ὄψιν τοῦ Θεοῦ, καί, πλέον, καί ἐμοῦ τοῦ ἰδίου...

308. Στοχασμός υγιής... ως παραμυθία - προφανώς - στην ιερή βιολογική κόπωση, καθηκόντων ένεκα...

308

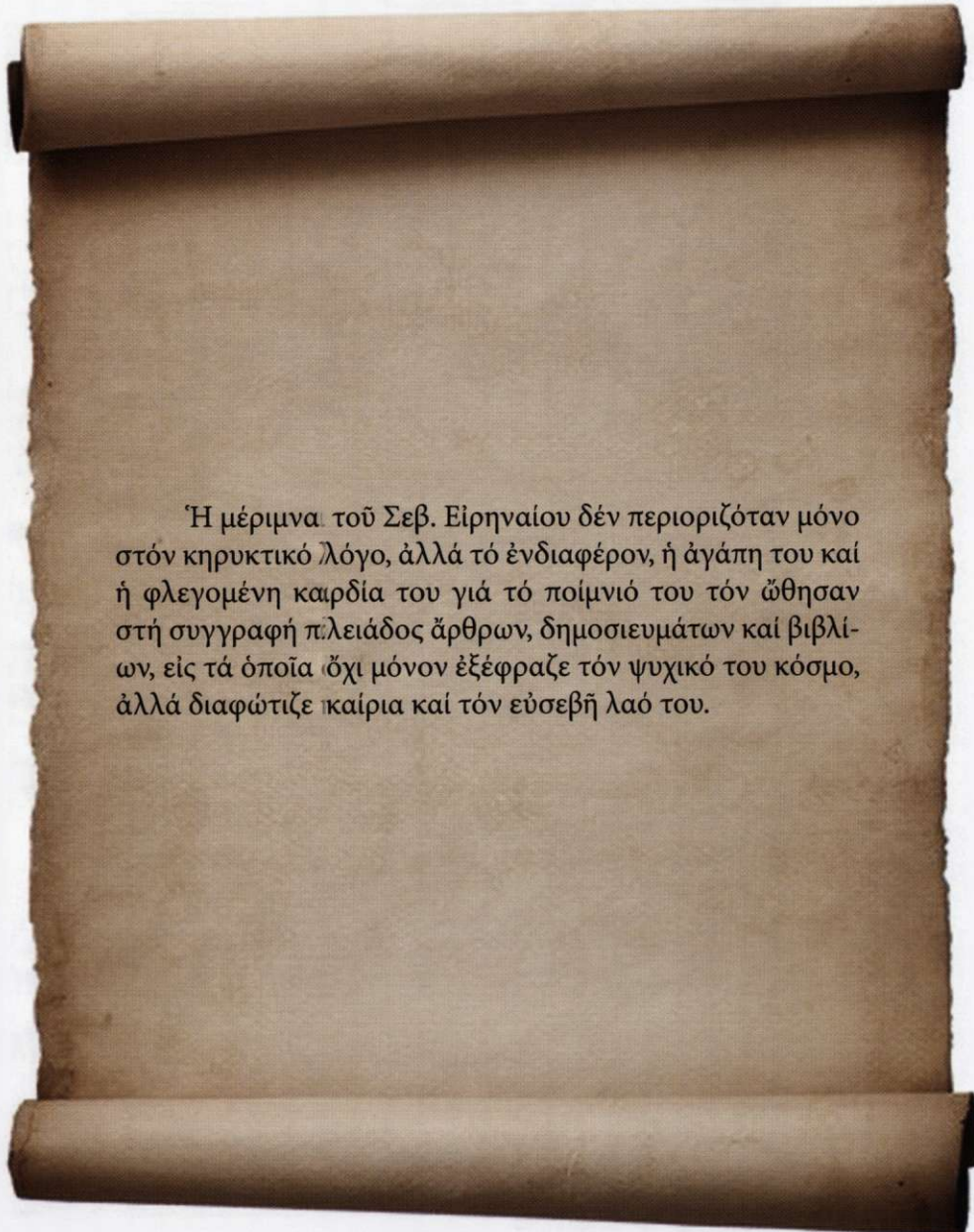

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

Το τάξιμό μου

Ἡ μέριμνα τοῦ Σεβ. Εἰρηναίου δέν περιοριζόταν μόνο
στόν κηρυκτικό λόγο, ἀλλά τό ἐνδιαφέρον, ἡ ἀγάπη του καί
ἡ φλεγόμενη καρδιά του γιά τό ποίμνιό του τόν ὤθησαν
στή συγγραφή πλειάδος ἄρθρων, δημοσιευμάτων καί βιβλί-
ων, εἰς τά ὅποια ὄχι μόνον ἐξέφραζε τόν ψυχικό του κόσμο,
ἀλλά διαφώτιζε καίρια καί τόν εὐσεβῆ λαό του.

Σύντομος σχολιασμός

Από τον κ. Σταμάτιο Αποστολάκη,
Διδάσκαλο - Λαογράφο

Ο Συγγραφέας και έμπνευστής των έργων που έπονται, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, κατά κόσμον Μιχαήλ Γ. Γαλανάκης, τις λίγες ελεύθερες ώρες του τις διέθετε στη μελέτη των κειμένων της Γραφής, των Πατέρων, των Αρχαίων Έλλήνων και Λατίνων συγγραφέων, αλλά και σοβαρών έργων της παγκόσμιας λογοτεχνίας και διανοήσης και γενικότερα των ανθρωπιστικών σπουδών. Αποτέλεσμα και της μελέτης αυτής είναι σειρά δημοσιευμάτων, τα όποια για την περίοδο 1937-1940 ανέρχονται σε πολλές δεκάδες και είδαν τό φώς της δημοσιότητας από τις στήλες κυρίως της καθημερινής εφημερίδας «Βήμα του Λαού», αλλά και του περιοδικού της Ίεράς Έπισκοπής Κυδωνίας και Αποκορώνου «Χριστιανικόν Φώς».

Όπως εύκολα συνάγεται από τά έντός τόσον όλίγου χρόνου δημοσιεύματα αυτά, ή θεματολογία του νεαρού τότε θεολόγου Μιχαήλ Γαλανάκη στην πρώτη αυτή παρουσία της συγγραφικής παραγωγής του είναι σημαντική, διότι τον άπασχολούν καιρία θέματα, για τά όποια ό κόσμος πάντα περιμένει μία σοβαρή άπάντηση - έρμηνεία - στηριγμένη σε άδιάσειστα έπιχειρήματα και καθαρά άποδεικτικά στοιχεία, προκειμένου νά πεισθεί όρθά και τελεσίδικα. Επί πλέον, κινείται με άπόλυτη εύχέρεια και άσυνήθη για την ήλικία του γνώση στό χώρο των (θεολογικών) σπουδών του, συγχρόνως δέ στά κείμενά του ένυπάρχει πάντοτε όρθή θέση και προβληματική και πάντα δίδεται ή δέουσα πρόταση, στηριγμένη στην όρθόδοξη χριστιανική δεοντολογία, πάνω στα καυτά κοινωνικά, οίκογενειακά ή και άτομικά θέματα και προβλήματα, με τά όποια καταπιάνεται. Από τή δομή δέ και τήν όλη όργάνωση των άντιστοιχων κειμένων του πιστοποιείται ότι είναι κάτοχος, πέραν των Γραφών και των Πατερικών κειμένων και της Κλασσικής Γραμματείας και ότι ή εύρύτητα της σκέψης του είναι άποτέλεσμα της γενικής του μόρφωσης. Τέλος, ή γλωσσική του έκφραση, τό προσωπικό ύφος του με τή ζωντάνια της περιγραφής, ή ρητορική του δεινότητα, οί στοχασμοί και οί όραματισμοί του και γενικά ό καλλιεπής του λόγος είναι γνωρίσματα του ήδη καλλιεργημένου έκφραστικού όργάνου του νεαρού θεολόγου, κατακτημένα προσόντα «μόχθου ένεκεν», που προοιωνίζονται τον έφεξις θερμό, στοχαστικό, μελίρρυτο ιεροκήρυκα, τον γλαφυρό και συγκροτημένο όμιλητή Αρχιμανδρίτη των χρόνων 1946-1956 και τον, από του Δεκεμβρίου του 1957, θεοδώρητο Έπίσκοπο των έπαρχιών Κισάμου και Σελίνου, τον άναμορφωτή των. Και τον για έννέα σχεδόν χρόνια (1971-1980) Μητροπολίτη Γερμανίας, στην πορεία της σχεδόν πενηκονταετούς Αρχιερατείας του (1957-2005).

Έκτός από τά δημοσιεύματα στον Τύπο, ή γραφίδα του τιμωμένου σεβασμίου ιεράρχη έδωσε σημαντικού περιεχομένου άυτοτελή δημοσιεύματα, σύντομη άναγραφή των όποιων ακολουθεί κατά χρονολογική σειρά.

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΚΑΣΤΕΛΛΙ

† Μητροπόλις Κισάμου και Σελίνου
κ.κ. Ειρηναίου

ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΓΑΛΑΝΑΚΗ

Ἀπό τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας

Χαρούμενα μηνύματα Πίστεως καὶ Ζωῆς

† ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ Γ. ΓΑΛΑΝΑΚΗ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ἘΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΓΑΜΟ

*Κόρη ἀπὸ τῆ σκέψ. τοῦ Στυλίου
ἐπὶ ἀνάστασ. τῆς ἀγάπης
γίνεσαι τὸ ἀγαπώμενο καὶ τὸ ἀγαπῶν
ἀσπασίον τῆς ἀνθρώπινης καρδίας.*

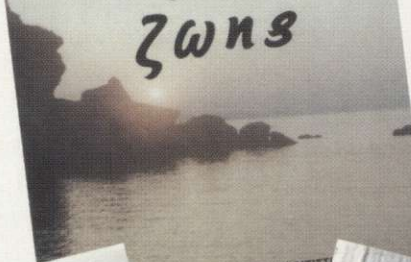
Τύπος ΕΜΜΑΝ. ΣΥ. ΠΕΤΡΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ - 1960

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΓΑΛΑΝΑΚΗ

ΑΠΟ ΔΩ ΠΕΡΑΣΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ...

† ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ Γ. ΓΑΛΑΝΑΚΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ Ἰ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥ-
ΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ - ΜΕΤΑΜ-
ΦΡΑΣΤΗΡΙΑΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1990

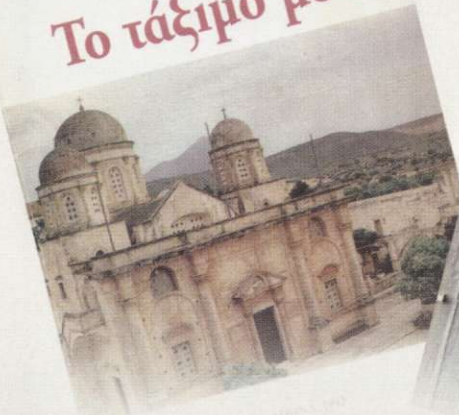
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
κ. κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΓΑΛΑΝΑΚΗ

ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ
1975

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

Το τάξιμό μου

Μητροπολίτης Κισάμου - Σελίνου
κ. κ. Ειρηναίου

Ὁ Χριστὸς σημάδεψε τὴν Κρήτη

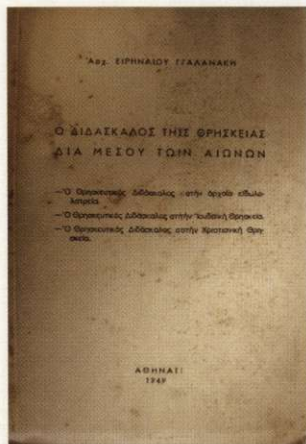
Αθήναι 1969

Α' ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΠΟΝΗΜΑΤΑ

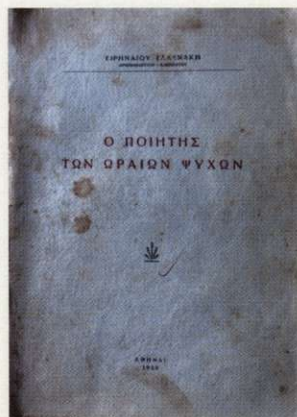
Ἰὸν ἴσως πάλαι εἰρηναίον

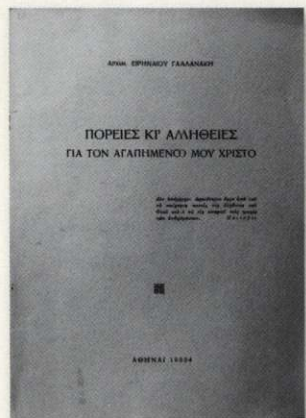

1. Ὁ Διδάσκαλος τῆς θρησκείας διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Ἀθήναι 1949, σχ. 8ο, σ. 70.

[Πρόκειται γιὰ σκιαγραφία τοῦ θρησκευτικοῦ διδασκάλου στὴν ἀρχαία εἰδωλολατρία, τὴν ἰουδαϊκὴ θρησκεία καὶ τέλος τὴ χριστιανικὴ, μὲ πλῆθος ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων κλασσικῶν κειμένων].

2. Ὁ Ποιητὴς τῶν Ὠραίων Ψυχῶν, Ἀθήναι 1950, σχ. 8ο, σ. 168. [Στὸ προλογικὸ σημείωμα ὁ συγγραφέας ἀναφέρεται στὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ποιητοῦ τῶν Ὠραίων Ψυχῶν, πού αὐξάνει τὰ τάλαντα καὶ τὰ χαρίσματά μας, ἐλπίζει δὲ γιὰ τὸ ἔργο του αὐτὸ ὅτι «...θὰ μπορέσουμε νὰ βοηθήσουμε καὶ ἐμεῖς λίγο ἐκείνους πού θέλουν νὰ κτίσουν καλύτερο τὸν ἑαυτὸ τους μὲ τὴν θεία Τέχνη τοῦ Χριστοῦ...». Τὸ βιβλίο γνώρισε δευτέρη ἔκδοση τὸ 1964 (ἀπὸ τὰ τυπογραφικὰ ἐργαστήρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καὶ Σελίνου), ἐνῶ τὸ 1998 ἐπανεκδόθηκε (Ἀθήνα, σχ. 8ο, σ. 204)].

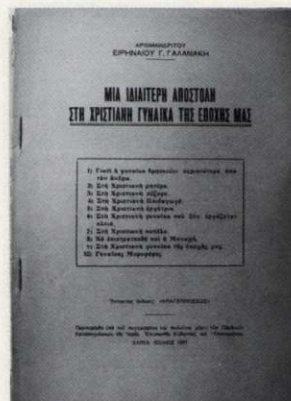
3. Πορεῖες καὶ ἀλήθειες γιὰ τὸν ἀγαπημένο μου Χριστὸ, Ἀθήναι 1954, σχ. 8ο, σ. 128.

[Περιλαμβάνει ἐπιλογή 27 δημοσιευμάτων τοῦ συγγραφέα στὸ περ. «Ἀναγέννησις», τὰ ὁποῖα στεγάζονταν κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο «Πορεία Ἱεραποστόλου» καὶ ἀναφέρονταν «σὲ ταξίδια καὶ ὁμιλίες γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἐδῶ πάνω στὸν τόπο μας καὶ ἔξω στὴ Γαλλία πού ἔμεινε ὁ δημιουργὸς των δύο χρόνια». Τὸ ἔργο ἐπανεκδόθηκε τὸ 1997 (Χανιά, σχ. 8ο, σ. 200, ἀπὸ τὸ Τυπογρ. Μ. Γεωρβασάκη). Μία τρίτη ἔκδοση (Ἀθήνα 2007, σχ. 8ο, σ. 197) ἀπὸ τὴς Ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», φέρει τὴν ἔνδειξη: Πρώτη ἀναθεωρημένη ἐπανεκδοση. Περιλαμβάνει Προλόγισμα τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Εἰρηναίου, εἰσαγωγή τοῦ ἐπιμελητῆ τῶν κειμένων: Ἀρχιμ. Μακάριου Γρινιεζάκη καὶ τῶν Ἐκδόσεων «Ἀκρίτας», καθὼς καὶ σύντομο βιογραφικὸ μὲ συντάκτη τὸν Σταμ. Ἄ. Ἀποστολάκη. Ὁ τίτλος παραμένει: Πορεῖες καὶ ἀλήθειες γιὰ τὸν ἀγαπημένο μου Χριστό].

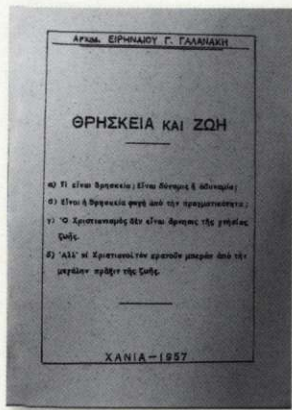
4. Ἀθάνατα Λόγια, Χανιά 1956, σχ. 8ο, σ. 148.

[Στίς σελίδες του ἀναπτύσσονται μὲ σύγχρονο τρόπο μερικὰ ἐκλεκτὰ, 35 γιὰ τὴν ἀκρίβεια, ἀποφθέγματα τῆς Καινῆς Διαθήκης, προκειμένου «νὰ βοηθηθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι πού μ' ἕναν ὁποιοδήποτε τρόπο ἐπιχειροῦνε στὴ ζούγκλα τοῦ σημερινοῦ κόσμου ν' ἀκολουθήσουνε τὸν πολιτισμὸ τοῦ Χριστοῦ», ὅπως σημειώνει στὸν πρόλογό του ὁ συγγραφέας. Τὰ 35 αὐτὰ κείμενα πρωτοεῖδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας στὸ περ. «Ἀναγέννησις» τὰ ἔτη 1952-1956].

5. Μία ἰδιαίτερη ἀποστολὴ στὴ Χριστιανὴ Γυναίκα τῆς ἐποχῆς μας.

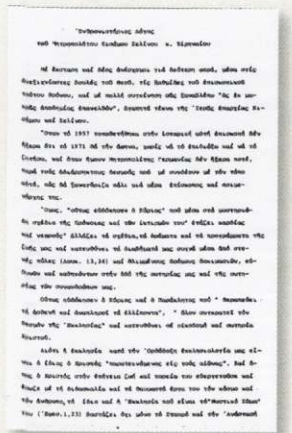
[Πρόκειται γιὰ ἑκτακτὴ ἔκδοση τοῦ περ. «Ἀναγέννησις, 32 σελίδων, 8ου σχήματος (1957), προσφορά τοῦ συγγραφέα «ὑπὲρ τῶν Παιδικῶν Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου». Περιέχει ἐννέα σύντομα μελετήματα καὶ ἓνα σχετικὸ μὲ τὸ θέμα ποιήμα του, μὲ τὸν τίτλο «Γυναῖκες Μυροφόρες»].

6. Θρησκεία και Ζωή, Χανιά 1957, σχ. 8ο, σ. 32.

[Πρόκειται για σύντομο πόνημα, τό οποιο άπαντά στά κάτρια έρωτήματα:

α) Τι είναι θρησκεία; Είναι δύναμις ή άδυναμία; β) Είναι ή θρησκεία φυγή από την πραγματικότητα; γ) Ο Χριστιανισμός δέν είναι άρνησις τής γνήσιας ζωής. δ) Άλλ' οί Χριστιανοί τόν κρατοῦν μακράν από τή μεγάλη πράξη τής ζωής].

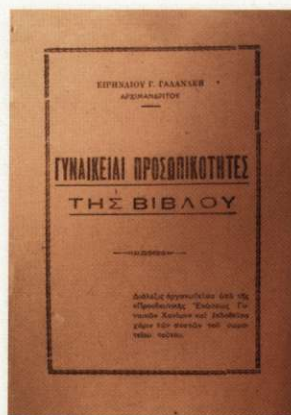
8. Θεοφιλ. Έπισκόπου Κισάμου - Σελίνου Ειρηναίου Γ. Γαλανάκη, Ένθρονιστήριος λόγος.

[Άνατύπωση σέ αύτοτελές φυλλάδιο από τό περ. «Άναγέννησις» (τεύχ. 171/1.1.1958), μετά φωτογραφίας].

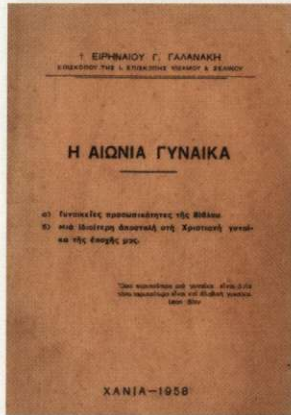
10. Πρός ένα Χριστιανικό γάμο, Χανιά 1960, σχ. 8ο, σ. 80.

[Στίς 17 ένότητες του βιβλίου εξετάζονται όλα τά συναφή θέματα για ένα χριστιανικό γάμο. Άπαραίτητο βοήθημα και οδηγός κάθε οικογένειας πού δραματίζεται και στοχεύει στόν χριστιανικό γάμο].

7. Γυναικεία Προσωπικότητες τής Βίβλου, 1957, σχ. 8ο, σ.46.

[Πρόκειται για κείμενο διάλεξης του συγγραφέα, ή όποία οργανώθηκε από την «Προοδευτική Ένωση Γυναικών». Η έκδοση έγινε «χάριν των σκοπών του σωματείου τούτου». Έξετάζεται ή Γυναίκα τής Βίβλου ως μητέρα, ως έθνική ήρωίδα και τέλος ως θρησκευτική προσωπικότητα].

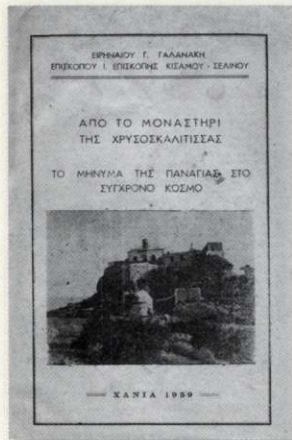
9. Η Αιώνια Γυναίκα, Χανιά, 1958, σχ. 8ο, σ. 96.

[Περιέχει τό κείμενο παλαιότερης διάλεξης του στα Χανιά μέ θέμα: «Γυναικεία Προσωπικότητες τής Βίβλου» (ιδέ άρ. 7 του παρόντος) εμπλουτισμένο και αναδιοργανωμένο σέ 23 ένότητες και μέ τό επιλογικό ποίημα «Γυναίκες Μυροφόρες», και πάλι].

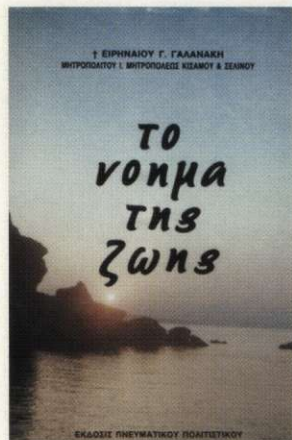
11. Η πολιτική ευθύνη του Χριστιανού, Καστέλλι 1963, σχ. 8ο, σ. 32.

[Άφετηρία ήταν διάλεξη του συγγραφέα στο κινηματοθέατρο τής πόλης των Χανίων «Πάνθεον», οργανωμένη από τό Σωματείο Χριστιανών Διανοουμένων. Η διάλεξη επαναλήφθηκε τόν Μάιο του ίδιου χρόνου στην Αθήνα (αΐθουσα Αρχαιολογικής Έταιρείας), ενώ τό κείμενό της δημοσιεύτηκε σέ συνέχειες στό περ. τής Ίερās Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου «Χριστός και Κόσμος». Έπειδή πολλοί τό ζητούσαν επίμονα, έκδόθηκε και αύτοτελώς].

12. Από τό Μοναστήρι τής Χρυσοκαλίτισσας, τό μήνυμα τής Παναγίας στό σύγχρονο Κόσμο, Καστέλλι 1964, σχ. 8ο, σ. 16.

[Φυλλάδιο, προσφορά καί εύλογία στους προσκυνητές τής Χρυσοκαλίτισσας. Περιλαμβάνει έξι συναρπαστικά κείμενα τά όποία αναφέρονται συνοπτικά μέν άλλ' ούσιαστικά στην Ίστορία του Μοναστηριού, στους θρύλους καί στά γεγονότα τής πορείας, ζωής καί ύπαρξης τής Ι. Μονής καί βέβαια στά αιώνια μυνύματα τής Παναγίας στόν σύγχρονο κόσμο].

14. Τό νόημα τής ζωής, Κίσαμος 1966, σχ. 8ο, σ. 80. [Στά 36 κεφάλια του βιβλίου, πολλά τών όποιων είχαν δημοσιευτεί τά χρόνια 1961-62 στό περιοδικό «Χριστός καί Κόσμος», δίδονται οί κεντρικές γραμμές τής χριστιανικής κοσμοθεωρίας γιά τή ζωή καί βοηθούν τόν αναγνώστη τους «νά όδηγείται καί νά βρίσκει σκοπό καί νόημα στή ζωή του!». Δεύτερη έκδοση του έργου πραγματοποίησε τό Πνευματικό Κέντρο «Η Μεταμόρφωση» Θεσσαλονίκης τό 1990. Άκολούθησε, τό 1996, τρίτη έκδοση (Χανιά, σχ. 8ο, σ. 118)].

16. Διατί τά Γραμπούσια; Καστέλλι Κισάμου Αύγ. 1971, σχ. 8ο, σ. 16.
[Πρόκειται γιά κείμενα δύο όμιλιών του συγγραφέα τίς όποίες έκφώνησε τό 1970 καί τό 1971 στό πλαίσιο τών ετήσιων έορτών γιά τά Γραμπούσια].

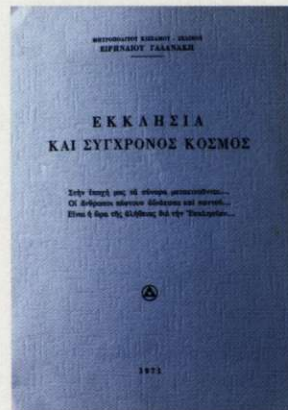
13. Στο Προσκύνημα του Γκιώνα, Καστέλλι 1966, σχ. 8ο, σ. 16.

[Έκδοση ανάλογη μέ τήν προηγούμενη, γιά τό προσκύνημα του Γκιώνα αυτή τή φορά. Τό φυλλάδιο, μέ έγχρωμο έξώφυλλο καί φωτογραφία του Σεβασμιώτατου, άνατυπώθηκε τό 2005, σέ σχ. 12X16,5 έκ. καί σ. 16, από τήν Ένορία Ροδωπού καί διανέμεται ως εύλογία στους προσκυνητές του Γκιώνα].

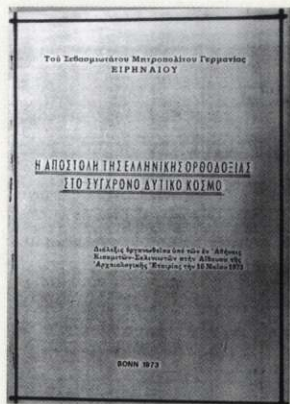
15. Ο Χριστός σημάδεψε την Κρήτη, Άθήνα 1969, σχ. 8ο, σ. 136.

[Τό βιβλίο προλογίζεται από τόν συγγραφέα του, περιλαμβάνει δέ σκίτσα του Ήλια Σκουλά. Πολλά κεφάλαιά του είχαν δει τό φώς τής δημοσιότητας στις σελίδες του περ. «Χριστός καί Κόσμος». Τό έργο δέχτηκε εύμενέστετες καί λιαν κολακευτικές κριτικές. Ξεχωριστή μνεία τά σχετικά κείμενα του Άκαδημαϊκού Ήλια Βενέζη, του Καθηγ. Πανεπιστημίου Αθηνών Μιχ. Μερακλή, κ.ά. Δεύτερη έκδοση του έργου τό 1995, μέ νέο πρόλογο του συγγραφέα. Έξαντλήθηκε σέ σύντομο χρόνο καί έπανεκδόθηκε τό 2001 μέ νέο πρόλογο του συγγραφέα (έκδοση τρίτη Χανιά 2001, σχ. 8ο, σ. 136)].

17. Έκκλησία καί Σύγχρονος Κόσμος, χ.τ. έκδ. [Άθήνα] 1971, σχ. 8ο μεγάλο, σ. 102.

[Πολλά κεφάλαια του έργου είχαν δημοσιευτεί στό περ. «Χριστός καί Κόσμος». «Πρόκειται γιά τήν ώρα τής αλήθειας διά τήν Έκκλησίαν», στους δύσκολους καιρούς πού διανύομε, «μέ βαθιά συναίσθηση του πόνου, του χρέους καί τής ευθύνης γιά τήν εποχή μας καί τόν τόπο μας»].

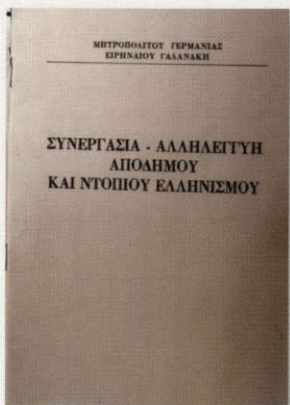
18. Η άποστολή της ελληνικής Ορθοδοξίας στον σύγχρονο Κόσμο, Βόννη 1973, σχ. 8ο, σ. 14.

[Σέ μία κάθοδό του στην πατρίδα από τη Γερμανία ό Σεβασμιώτατος, Μητροπολίτης Γερμανίας πλέον, καλείται από τούς έν Άθήναις Κισαμίτες καί Σελι- νιώτες νά δώσει διάλεξη (16-5-1973) στην αίθουσα τής Αρχαιολογικής Έταιρείας. Τό κείμενο τής όμιλίας αυτής αποτελεί τό περιεχόμενο του φυλλαδίου].

20. Η εβδομάδα: μία επτάμερη γιορτή, Βόννη 1977, σχ. 16ο, σ. 8.

[Τό χριστιανικό μήνυμα τής κάθε μέρας τής εβδομά- δας, όδηγός καί στόχος τής ζωής μας].

22. Συνεργασία - Άλληλεγγύη Απόδημου καί Ντό- πιου Έλληνισμοῦ, Θεσσαλονίκη 1979, σχ. 8ο, σ. 24.

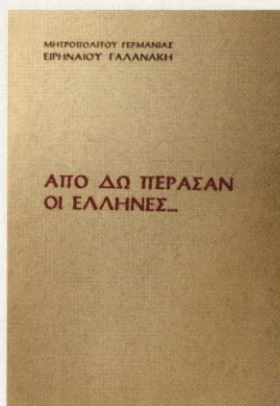
[Κυκλοφορεί εύρύτατα στους Έλληνες μετανάστες τής Γερμανίας αλλά καί στην Ελλάδα. Περιέχει σκέ- ψεις, προβληματισμούς καί όράματα του συγγραφέα, βασικού συντελεστή δημιουργίας τής μεγάλης ναυτι- λιακής πρωτοπόρου εταιρείας τής Κρήτης Α.Ν.Ε.Κ. κ.ά. εταιρειών λαϊκής βάσης. Τό περιεχόμενο του φυλλαδίου είχε πρωτοδημοσιευθεί στην άθηναϊκή έφημερίδα «Η Καθημερινή»].

19. Τοῦ Ἰδίου, Στρατευόμενη Έκκλησία, Άθήναι 1975, σχ. 12Χ17, σ. 64.

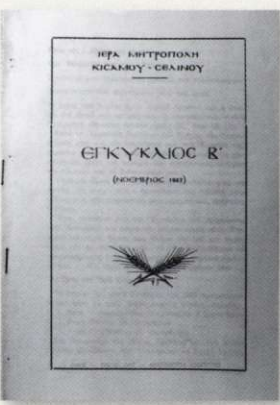
[Πρόλογος του συγγραφέα. Μερικοί τίτλοι κεφαλαίων του έργου:

- Στρατευόμενη Έκκλησία! - Σιωπῶσα ή Όμολογοῦσα Έκκλη- σία; - Τό μεγάλο σκάνδαλο τής Χριστιανικής Ἰστορίας. - Η Χριστιανική Έκκλησία δέν είναι κατεστημένο. - Πνευματικός προσανατολισμός στην εποχή μας. - Δοξολογία ή Μνημόσυνο στην Έλευθερία μας; (ραδιοφωνική όμιλία από τόν Ρ. Σταθμό Μονάχου τήν 23^η Μαρτίου 1974). - Τί απέγινε ή Χριστιανική προσδοκία];

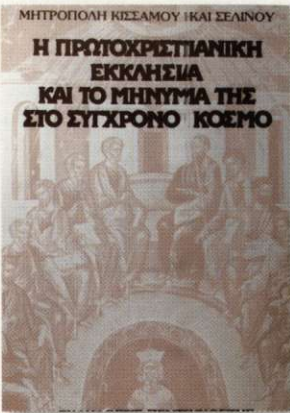
21. Από 'δῶ πέρασαν οι Έλληνες, Θεσσαλονίκη 1978, σχ. 16ο, σ. 72.

[Κυκλοφόρησε στην Ι. Μητρόπολη Γερμανίας καί στην Έλλά- δα. Περιλαμβάνει αποσπάσματα όμιλιών του Σεβασμιωτάτου πού έγιναν τά Σαββατόβραδα από τήν ελληνική έκπομπή του Ρ.Σ. Μονάχου, τά χρόνια της άρχιερατείας του στην Ι.Μ. Γερ- μανίας].

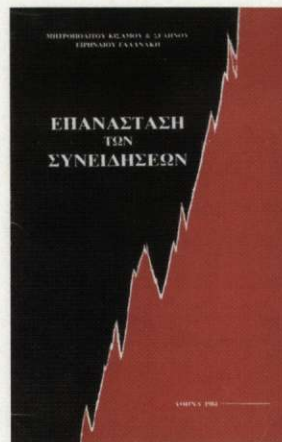

23. Έγκύκλιος Β΄, Χανιά 1983, σχ. 8ο, σ. 24.

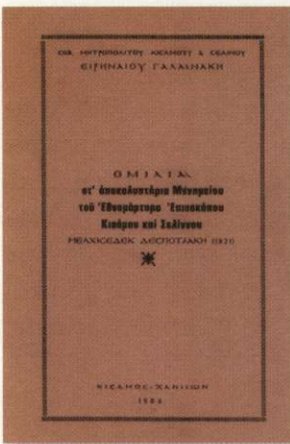
[Πρόκειται για τήν ιστορική εγκύκλιο πού άπήυθνε προς τόν ιερό κλήρο καί τόν φιλόχριστο λαό των έπαρχιών του ό Σεβασμιώτατος, μετά τήν έπιστροφή του στη Μητρόπολη Κισάμου καί Σελίνου. Κείμενο «άπολογισμοῦ έργου καί ιερής παρακαταθήκης» του Ποιμένα «πρός τό Ποίμνιον του τό ήγαπημένον»].

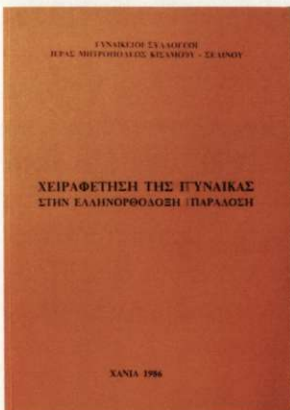
24. **Ἡ Πρωτοχριστιανική Ἐκκλησία καί τό μήνυμά της στό σύγχρονο κόσμο**, Ἰούνιος 1983, σχ. 8ο, σ. 14. [Ἐκδόθηκε μέ ἀφορμή τίς ἐτήσιες ἐκδηλώσεις Πεντηκοστής τῆς Ι.Μ.Κ.Σ. Καλλιτεχνικής ἐμφάνισης φυλλάδιο, εἶχε πρόλογο τοῦ Σεβασμιώτατου καί στή συνέχεια τό κείμενο τῆς ὁμότιτλης ὁμιλίας του].

25. **Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων**, Ἀθήνα 1984, σχ. 8ο, σ. 26. [Τό κείμενο ὁμότιτλης πολυσυζητημένης θετικά ὁμιλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου].

26. **Ὁμιλία στ' ἀποκαλυπτήρια Μνημείου τοῦ Ἐθνομάρτυρα Ἐπισκόπου Κισάμου - Σελίνου Μελχισεδέκ Δεσποτάκη (†1821)**, Κίσαμος Χανίων 1984, σχ. 8ο, σ. 16. [Εὐπαρουσιαστο φυλλάδιο μέ πρόλογο καί τό πλήρες κείμενο τῆς ὁμιλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου, πού πραγματοποιήθηκε στή Ροτόντα (Ἐπισκοπή Κισάμου), στίς 16-5-1982. Σκοπός τῆς ἐκδοσης, ὡς ἀναγράφεται στόν πρόλογο, «εἶναι νά δοθεῖ μία ἀπάντηση σέ κείνους πού στίς μέρες μας θέλουν νά παραχαράξουν τή Νεοελληνική μας Ἱστορία καί νά παρουσιάσουν ἀρνητική τή στάση τῆς Ἐκκλησίας στόν ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας καί τῆς Παλλιγγενεσίας τοῦ Ἔθνους»].

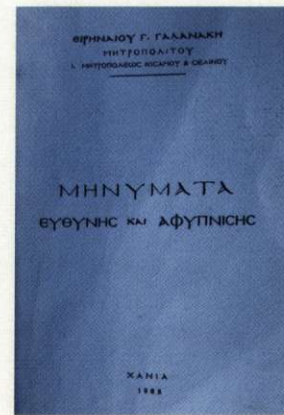

27. **Χειραφέτηση τῆς Γυναίκας στήν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση**, Χανιά 1986, σχ. 8ο, σ. 80. [Πρόκειται γιά ἐκδοση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου καί τῶν Συλλόγων Γυναικῶν τῶν Ἐνοριῶν της. Τό ἔργο προλογίζεται ἀπό τόν Σεβασμιώτατο (σ. 5-10), ὁ ὁποῖος εἶχε καί τήν ὅλη φροντίδα καί πρωτοβουλία τῆς ὀργάνωσης τοῦ βιβλίου. Στίς σ. 71-77 ὁ Σεβ. προβαίνει σέ ἀνασκόπηση τοῦ ἔργου τῶν Γυναικείων Συλλόγων τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως του, καθώς καί τῶν «Ὁμάδων Ὀρθοδόξου Διακονίας», κατά τήν περίοδο τῆς Ἀρχιερατείας του στήν Ἱ. Μ. Γερμανίας (1972-1980). Ἡ συμμετοχή τοῦ Σεβ. στό ἔργο αὐτό κλείνει μέ τό βαθύτατα συναισθηματικό κείμενό του μέ τόν τίτλο: «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον». Οἱ ὑπόλοιπες σελίδες εἶναι ἀπολογισμοί ἔργου τῶν Γυναικείων Συλλόγων τῆς Ι.Μ.Κ.Σ. καί γράφτηκαν ἀπό τά Διοικητικά Συμβούλιά των].

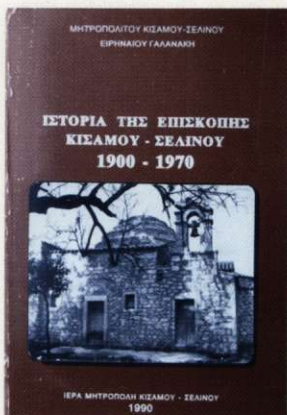
28. Μαρτυρία Ειρήνης, Καστέλλι Κισάμου 1987, σχ. 8ο, σ. 58.

[Κείμενα και γεγονότα-μαρτυρία ειρήνης: κείμενα, όμιλίες, πρωτοβουλίες, κ.λπ. σχετικά, πού μπορούν να ένθαρρύνουν και άλλους για ανάλογη συστράτευση και άγώνες, όπως όριοθετεί στον πρόλογο του έργου ο συγγραφέας].

29. Μηνύματα Εύθνης και Αφύπνισης, Χανιά 1988, σχ. 8ο, σ. 120.

[Επιμελητής τής έκδοσης ο Σταμ. Α. Αποστολάκης. Τό έργο, μετά τον Πρόλογο του συγγραφέα, περιλαμβάνει τριάντα τέσσερα θέματα, όντως μηνύματα εύθνης και αφύπνισης].

30. Ιστορία τής Έπισκοπής Κισάμου-Σελίνου, 1900-1970, Χανιά 1990, σχ. 8ο, σ. 160.

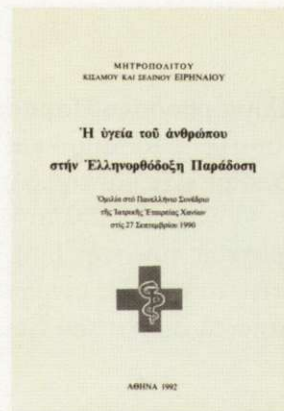
[Τό έργο προλογίζεται από τον συγγραφέα και έπονται τά όκτώ (8) κεφάλαιά του και ό Έπίλογος.

Στίς σελίδες του γίνεται λεπτομερής αναφορά στή ζωή και τή δράση τής Ι.Μ.Κ.Σ. (Έπισκοπή, Έπίσκοποι, Έπισκοπικό γραφείο κ.λπ.) επί Κρητικής Πολιτείας (Ένοριών, Ναών, Έφημερίων, Ένορ. Συμβουλίων, Αναγνωστάδων, Διακονιστών, κ.λπ.), φιλοξενούνται δέ πορτραίτα ιερέων τής περιόδου 1900-1970. Κεφάλαιο για τίς πρεσβύτερες («παπαδιές»), για τά Μοναστήρια, τή Μοναστηριακή περιουσία, τά Προσκυνήματα, κ.λπ., καθώς και Κατάλογος Έπισκόπων Κισάμου - Σελίνου σέ άλλες Έπισκοπές. Ακόμη, σημαντικά γεγονότα από τήν πορεία τής Ι. Μητροπόλεως κατά τά έβδομήντα αυτά χρόνια, τά Έκκλησιαστικά Ίδρύματα και τό προσωπικό των. Φιλοξενούνται έπίσης αναμνήσεις οικοτρόφων τών Οικοτροφείων τής Ι.Μ.Κ.Σ., κ. ά. Περιλαμβάνεται και κεφάλαιο για τούς Άγιογράφους, τούς ήρωικούς Άρχηγούς τών Έπαρχιών Σκαλίδη και Κριάρη, κ.ά. Τό έργο κλείνει μέ τίς ένότητες «Ήθη και Λαϊκή εύσέβεια» (μαρτυρίες) και «Εύχαριστία - Παρακαταθήκη», του Σεβασμιωτάτου. Τήν έπιμέλεια του έργου είχε ό Σταμ. Α. Αποστολάκης].

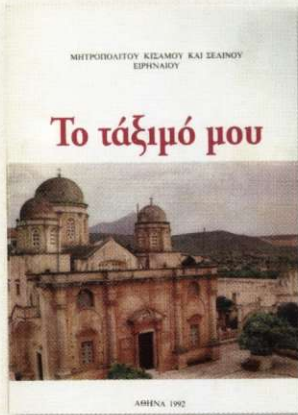
31. Στοχασμοί από τήν Άγία Σοφία, Άθήνα 1991 (έκδ. Σμυρنيωτάκης), σχ. 8ο, σ. 134.

[Τυπώθηκε για λογαριασμό τών Συλλόγων Παίδοχωριανών Άθηνών και Χανίων. Τά κείμενα πού περιλαμβάνει, 34 τόν αριθμό, είχαν πρωτοδημοσιευθεί στήν τοπική έφημερίδα έπαρχίας Άποκορώνου «Φωνή του Άποκορώνου», από τό 1978 και έντεϋθεν. Τά κείμενα αυτά αποτελούν τό Α΄ μέρος του έργου. Στίς υπόλοιπες σελίδες (87-129) φιλοξενούνται κείμενα αναφερόμενα στήν προσωπικότητα του Σεβασμιωτάτου. Τό έργο προλογίζει ό Δρ. Ν. Β. Πετρουλάκης, ό όποίος και έπιμελήθηκε τήν έκδοση αυτή].

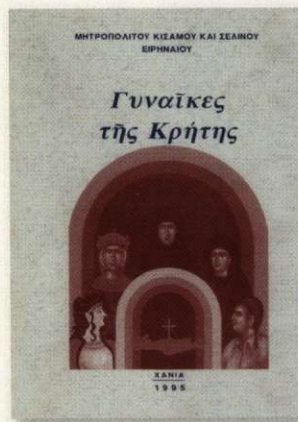
32. Η υγεία του ανθρώπου στην Έλληνοχριστιανική Παράδοση.

[Όλιγοσέλιδο βιβλίο, έκδοση τής Ιατρικής Έταιρείας Χανίων. Πρόκειται για τό κείμενο όμιλίας στο Πανελλήνιο Συνέδριο τής Ιατρικής Έταιρείας τών Χανίων, τό 1990, μέ θέμα αυτό του τίτλου. Η όμιλία του Σεβ. είχε μεγάλη άπήχηση εις τούς άπ΄ όλη τήν Έλλάδα συνέδρους. Ό όμιλητής, μετά τήν Εισαγωγή του, εξέτασε τίς ένότητες Άμαρτία και Άσθένεια. Προσευχή και θεραπεία. Θάνατος και Άνάσταση του Άνθρώπου, και κατέληξε μέ σοφές έπιλογικές σκέψεις].

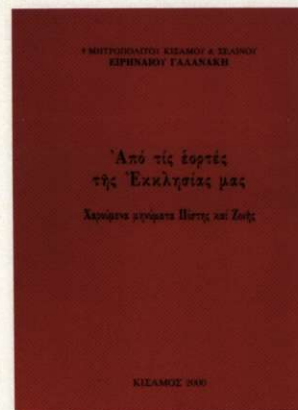
33. Τό Τάξιμό μου, Ἀθήνα 1992, σχ. 8ο, σ. 88.

[Πρόλογος τοῦ ἰδίου. Εἴκοσι τρία κεφάλαια ἀπαρτίζουν τό συναρπαστικό αὐτό ἐκ βαθέων ἔργο τοῦ συγγραφέα, καθὼς καὶ ἓνα ποίημά του γιὰ ἐπίλογος. Ἀφιερώνεται δέ, μέ ἰδιαίτερη συγκίνηση, «στό Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδας Ἀκρωτηρίου, τόν ἱερό χώρο ὅπου ἐβίωσε τὰ ἐφηβικά του χρόνια καὶ ἔκανε τό Τάξιμό του!»].

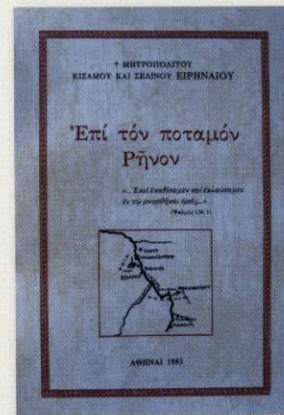
35. Γυναῖκες τῆς Κρήτης, Χανιά 1995, σχ. 8ο, σελ. 96.

[Μέ εἰκονογράφηση τοῦ ζωγράφου-ἁγιογράφου Νίκ. Γιαννακάκη, διετέθη ὑπὲρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ι.Μ.Κ.Σ. Εἴκοσι ἕξι (26) γυναικεῖα πορτραῖτα καὶ ἄλλα σχετικά θέματα, γραμμένα ὅλα μέ ἰδιαίτερη εὐαισθησία, ἀπαρτίζουν τό ἔργο τοῦτο, οἱ σελίδες τοῦ ὁποῦ προσφέρουν ἰδιαίτερες συγκινήσεις στόν ἀναγνώστη τους].

37. Ἀπό τίς ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας. Χαρούμενα μηνύματα Πίστης καὶ Ζωῆς, Κίσαμος 2000, σχ. 8ο, σ. 126.

[Περιέχει καὶ εἰκονογράφηση. Μετά τόν Πρόλογο τοῦ συγγραφέα ἀκολουθοῦν κείμενά του ἀφιερωμένα στίς ἐορτίες ἐνότητες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἡμερολογίου, Χριστουγέννων, Πάσχα, Πεντηκοστῆς, Θεομητορικῶν Ἑορτῶν, ἐορτῶν Ἁγίων. Τό Ἀντί'Επιλόγου, καταληκτήριο κείμενο τοῦ ἔργου, εἶναι προσωπική μαρτυρία τοῦ Σεβασμιωτάτου «γιὰ ὅ,τι πῆρε ἀπό τίς ἐορτές αὐτές στήν προσωπική του Κατήχηση καὶ Οἰκοδομή», διανθισμένη μέ πλούσιες ἀναμνήσεις καὶ ἰσχυρά προσωπικά βιώματά του].

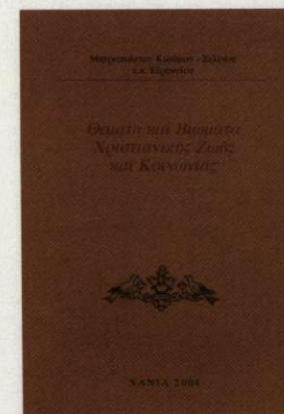
34. Ἐπί τόν ποταμόν Ῥήνον, Ἀθήνα 1993, σχ. 8ο, σελ. 140.

[Ἀφιερωμένο στό Σεπτό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, εἰκονογραφημένο. Πρόκειται γιὰ σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ συγγραφέα, τῶν χρόνων τῆς Ποιμαντορίας του στήν Ἰ. Μ. Γερμανίας, καθὼς καὶ ἀποσπάσματα ὁμιλιῶν καὶ παραινετικῶν λόγων του πρὸς τό ἐκεῖ ποιμνίό του].

36. Θέματα Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας, Χανιά 1997, σχ. 8ο, σ. 104.

[Μέ σχετικά πρὸς τόν τίτλο ἄρθρα καὶ λοιπά κείμενα, τά πλεῖστα χρονολογημένα καὶ δημοσιευμένα παλαιότερα (1991-1996) στό περ. «Χριστός καὶ Κόσμος». Ὅλα πιστοποιοῦν τὴν ἀγωνία τοῦ συγγραφέα γιὰ τό μέλλον καὶ τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας].

38. Θέματα καὶ βιώματα Χριστιανικῆς Ζωῆς καὶ Κοινωνίας, Χανιά 2004, σχ. 8ο, σ. 126.

[Πρόλογος τοῦ ἰδίου. Ἐπονται 32 θέματα, ὁδηγοὶ καὶ ὁδοδείκτες γιὰ ζωὴ χριστιανικῆς πορείας. Πολλὰ εἶναι χρονολογημένα καὶ πρωτοδημοσιευμένα στό περ. «Χριστός καὶ Κόσμος»].

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ Ι. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΙΟΥΝΙΟΣ 1980
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1980

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Αγγελία και ανακοίνωση
- 2) Το κρηθρογενές ερώτημα
- 3) Χριστολογικά ερωτήματα και απαντήσεις
- 4) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 5) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 6) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 7) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 8) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 9) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 10) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 11) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
- 12) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία

ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ

Ο σκοπός της περιοδικής ενημερωτικής έκδοσης είναι να προσφέρει στους πιστούς της Εκκλησίας Κισαμου και Σελίνου, πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα της πίστεως, της ηθικής και της ζωής. Η έκδοση είναι δωρεάν και απευθύνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ Ι. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΙΟΥΝΙΟΣ 1980
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1980

Η ΕΡΕΥΝΑ
 Η τριτοκοινωνική της Αποστολής μας...
 Η τριτοκοινωνική της Αποστολής μας...
 Η τριτοκοινωνική της Αποστολής μας...

ΣΧΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
 Η τριτοκοινωνική της Αποστολής μας...
 Η τριτοκοινωνική της Αποστολής μας...

Η φωνή των Νέων

ΤΡΑΠΕΖΙΟΝ ΟΥΡΑΝΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΣΜΟΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΔΕΚΑΝΤΕΡΩΝ ΔΙΟΡΚΥΤΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΙΟΥΝΙΟΣ 1980
 ΤΟΜΟΣ Α' Τεύχος Α' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1980

- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**
- 1) Οι σκοποί μας
  - 2) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 3) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 4) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 5) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 6) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 7) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 8) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 9) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 10) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 11) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 12) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 13) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία
  - 14) Η ελεύθερη βούληση και η ελευθερία

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΜΑΣ
 Ο σκοπός της περιοδικής ενημερωτικής έκδοσης είναι να προσφέρει στους πιστούς της Εκκλησίας Κισαμου και Σελίνου, πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα της πίστεως, της ηθικής και της ζωής. Η έκδοση είναι δωρεάν και απευθύνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 ΤΟΥ «ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟΥ» ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ -
 ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
1994

 "Κύριε ελδοκουση της προσευχης μου..."
 (Ψαλμ. 142)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2001

 Ο Νεομάρτυρας Εθνομαρτυρής Επισκοπός Κισαμου & Σελίνου
 (1824-1882) ΑΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
1993

 Ο Νεομάρτυρας Εθνομαρτυρής Επισκοπός Κισαμου & Σελίνου
 (1824-1882) ΑΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Β' ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γι' όλη μας ημερίνα Ειρήνη!

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο περιοδικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου, μέ ποικίλα ἄρθρα τόσο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Εἰρηναίου, ὅσο καί πολλῶν ἄλλων πνευματικῶν ἀνθρώπων, μέ σύντομες εἰδήσεις ἀπό τίς δύο ἐπαρχίες τῆς Μητροπόλεως.

Ἐνδεικτικά καί γιά λόγους ἱστορικούς, παραθέτομε στή συνέχεια ὀρισμένες σελίδες ἀπό κάποια τεύχη ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος.

Τεύχος 1^ο (1-9-1960)

«Ἀρχαί καί σκοποί» τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ:

«... Ἐπιθυμοῦμεν ἴνα, μεταξύ ἄλλων, καί διά τοῦ τρόπου τούτου δώσωμεν τροφήν πνευματικήν καί ὕδωρ ζῶν ἐκ τῆς ἀθανάτου πηγῆς τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τά ἀγαπημένα πνευματικά τέκνα τῆς Ἐπαρχίας μας...
...Ἐπροτιμήσαμε σ' αὐτό τό ἔντυπο τόν τίτλο «Χριστός καί Κόσμος» γιά νά ὑπενθυμίσωμεν μ' αὐτό σέ ὅλους, Χριστιανούς καί εἰδωλοάτρες, τή μεγάλη αὐτή ἀλήθεια ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἡ μοναδική ἐλπίδα καί ὁ μοναδικός πολιτισμός τοῦ κόσμου αὐτοῦ...».

Ἀπό τό κύριο ἄρθρο τοῦ περιοδικοῦ

Ἐπιτομή τοῦ Κόσμου ὁ Χριστός
(Ἰωάν. Δ' 42)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ Ι. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

ΕΤΟΣ Α' Τεύχος Α'	ΙΑΡΥΤΙΚΗ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ο ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ	ΚΑΣΤΕΛΛΙ ΚΙΣΑΜΟΥ 1 Σεπτεμβρίου 1960
----------------------	---	--

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Ἀρχαί καί σκοποί.
- 2) Τό πρόβλημα τῆς εἰρήνης.
- 3) Χριστιανέ εἶδες ποτέ σον τὴν ὀμορφιά τοῦ κόσμου ;
- 4) Ἐνα εἰδύλλιο ποῦ κράτησε 18 χρόνια.
- 5) Ἡ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τοῦ Βιομηχανικοῦ ἀνθρώπου.
- 6) Ὑπάρχει μιά Χριστιανική Νεολαία;
- 7) Ἀπὸ τὸ ἑορτολόγιον τοῦ μηνός. Γλακί μου Σταυρέ.
- 8) Ἄν βρίσκεσαι σέ δύσκολες στιγμές.
- 9) Μοναξιά τὸ πρόβλημα τῆς ἐποχῆς μας.
- 10) Χριστιανέ ξέρεις τί σημαίνει ἡ καμπάνα ποῦ χτυπᾷ;
- 11) Παγκόσμιον Χριστιανικὸν νέα.
- 12) Τὸ χρονικὸν τῆς Ἐπισκοπῆς μας.

ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ

Εὐχαριστοῦμεν πρῶτα τὸν Θεὸν ποῦ ἀξιώνει τὴν θεόσωστον Ἐπαρχία μας, τὴν «ταπεινήν» Ἱερὰν Ἐπισκοπήν Κισάμου καί Σελίνου νά ἀποκτήσῃ γιά πρώτη φορά στήν ἱστορίαν τῆς τὸ θρησκευτικόν τῆς ἔντυπον, τὸ περιοδικόν τῆς. Ἐπιθυμοῦμεν ἴνα, μεταξύ ἄλλων, καί διά τοῦ τρόπου τούτου δώσωμεν τροφήν πνευματικήν καί ὕδωρ ζῶν ἐκ τῆς ἀθανάτου πηγῆς τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τά ἀγαπημένα πνευματικά τέκνα τῆς Ἐπαρχίας μας καί εἰς πάντα ἄλλον ποῦ

ζητᾷ τὸ φῶς, τὴ δύναμι καί τὸν πολιτισμὸ τοῦ Σταυροῦ.

Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κακομένη διά νά διμᾷ καί νά νοσταλγῇ τὸ μεγάλο, τὸ τέλειον, τὸ ὑψηλὸν καὶ ὅποιος στερεῖ τὴ ζωὴ του ἀπὸ τὴν τροφή αὐτὴ πτωχαίνει τὴν ὑπαρξί του καί τὴν περιορίζει στὴ χαμηλὴ οὐτότητα τοῦ ζῶου.

Ἐπειτα ἡ ζωὴ θέλει κουράγιο. Ὁ μόχθος θέλει δύναμι, ὁ πόνος θέλει βάλσαμο, ἡ χαρὰ θέλει σύμβουλο ἢ κι' μάχη,

ή μάχη της ζωής και της ψυχής μας θέλει στρατευμένες έφεδρες ήθικών δυνάμεων. Ένα βιβλίο που θα ξεφυλλίσουμε, ένα έργο που θα διαβάσουμε, ένας λόγος, μια λέξη μόνο που μπορούμε να ιδούμε και να ακούσουμε κάπου μπορεί να γίνει στύλος και φώς για την ψυχή μας και να την κρατήσει σε μια δύσκολη στιγμή ή να την ανεβάσει σε ένα ψηλότερο σκαλί. Κι' όποιος στυλώνει κι' ανεβάζει την ψυχή του σίγουρα στυλώνει κι' ανεβάζει και την ίδια τη ζωή του.

Έπροτιμήσαμε σ' αυτό το έντυπο τον τίτλο «Χριστός και Κόσμος» για να υπενθυμίσουμε μ' αυτό σε όλους, Χριστιανούς και ειδωλολάτρες, τη μεγάλη αυτή αλήθεια ότι ο Χριστός είναι η μοναδική έλπίδα και ο μοναδικός πολιτισμός του κόσμου αυτού. Και θέλομε να το πούμε αυτό περισσότερο εις τους Χριστιανούς που από μια έσφαλμένη πολλές φορές αντίληψη και μεταφυσικότητα περιορίζουν τη χριστιανική λύτρωση και σωτηρία μόνο στη σφαίρα των ούρανίων πραγμάτων και στην πέραν του τάφου ζωή και αφήνουν την εγκόσμια ζωή και πραγματικότητα χωρίς τη λύτρωση αυτή.

Ο Χριστός είναι όχι μόνον ο Δημιουργός αλλά και ο Σωτήρας του κόσμου και είναι εγκληματικών να αποκόπτωμεν τον κόσμο από το Χριστόν ή να απομακρύνωμεν τον Χριστόν από τον κόσμο. Ο Χριστιανισμός και σαν σέβει και σαν ζωή πρέπει να εισδύση βαθειά στην πραγματικότητα του κόσμου αυτού, να διαποτίση τα ήθη και έθια μας, τους κοινωνικούς και πολιτικούς μας οργανισμούς και να δώσει έλλη μια φορά, όπως τό έπραξε και στο

παραλθόν νέον αίμα και νέους χυμούς εις τον αναιμικόν πολιτισμόν (από άπόψεως ιδίως άνθρωπιστικής) της εποχής μας. Το φώς του ήλιου έρχεται βεβαίως από ψηλά κι' έξω από τη γή μας. Κι' όμως έρχεται κυρίως για να φωτίση, να θερμάνη και να ζωογονήση τη γή αυτή. Και το φώς του Χριστού έρχεται βέβαια πάνω κι' έξω από τον «κόσμο αυτόν» μά έρχεται ακριβώς για να τον φωτίση και να τον λυτρώση.

Και νομίζομεν ότι ή ώμη πραγματικότητα της εποχής μας θέτει για όλους έκείνους που αποτελούν το Χριστιανικό κόσμο το έξης πρόβλημα και δίλημμα: «Ο Χριστιανισμός είτε είναι μια αλήθεια που πρέπει να τη ζήσωμε με όλες της τις συνέπειες και σε όλες της τις εφαρμογές είτε είναι μια πλάνη που πρέπει να την πετάξωμε.

Η συναίσθησις λοιπόν της ευθύνης μας ως χριστιανών μέσα σ' αυτό τον κόσμο θα αποτελή πάντα την κεντρική γραμμή και τον βασικό σκοπό του έντύπου μίας αυτού. Και θα προσπαθήσωμε να εκφράζωμεν το νόημα των πραγμάτων αυτών απλά και κατανοητά. Όσοι παρηκαλούθησαν την άρθρογραφίαν μας επί δωδεκάετιαν περίπου εις το περιοδικόν «Αναγέννησις» θα έχουν και τώρα την ευκαιρία να διαβάζουν τον άθάνατο Χριστιανικό λόγο μέσα σε απλά και ζωντανά λόγια που άπνεύονται στην αιώνια καρδιά του ανθρώπου και στα επίκαιρα προβλήματα της εποχής μας.

† Ο ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΒ΄ Τεύχος 127ον	ΙΑΡΥΤΗΣ—ΕΚΛΟΤΗΣ † ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ	ΚΙΣΑΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1972
--------------------------	---	-----------------------------------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Τὸ Νέον ἔτος 1972, καὶ ἡ Νέα Ποιμαντορία...	6) Χαιρετισμὸς στὰ παιδιὰ τῶν Ἰδρυμάτων μας.
2) Ἐνημέρωσις...	7) Ἡ Ποιμαντορία τῶν 14 ἐτῶν.
3) Ἀσπασμὸς πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἐπαρχιακὴν Σύνοδον Κορίνθου.	8) Μὴ ταρσασέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά...
4) Ἐγκύκλιος ἀποχωρισμοῦ καὶ παρακαταθήκης...	9) Μ' εὐχὲς καὶ ἐλπίδες.
5) Χαιρετισμὸς στοὺς Συνλόγους Κυριῶν καὶ Δίδων.	10) Σοὺ φέρνω τὴν καρδιά μου.
	11) Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν Ἰδρυμάτων μας.
	12) Τὸ χρονικὸν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Τὸ Νέον Ἔτος 1972 καὶ ἡ Νέα Ποιμαντορία...

«Ἐξελθε ἐκ τῆς Γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Πατρὸς σου καὶ πορεύθητι εἰς γῆν ἣν σοὶ δεῖξω» (Γεν. ΙΒ΄,1), εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ ὅταν τὸν κάλεσε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χώραν τῆς Μεσοποταμίας καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ γίνῃ ὁ Γενάρχης καὶ Πατριάρχης τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ πρηνοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ αὐτὴν τὴν σκληρὰν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔφερε καὶ πρὸς τὴν ταπεινότητά μου τὸ τηλεγράφημα τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς 17ης Δεκεμβρίου ὅταν με ὠνόμαζε Μητροπολίτην Γερμανίας:

Ἱερώτατον Μητροπολίτην Γερμανίας Εἰρηναῖον
Καστέλλι Κισάμου Κορίνθου.

Γηθοσύνας ἀναγγέλλομεν, ὅτι γενομένων σήμερον Κανονικῶν ψήφων, ὑμετέρα ἀγαπητὴ Ἱερότης ἐξελέγη παμψηφεί Μητροπολίτης Γερμανίας.

Συγχαίροντες ἐγκαρδίως, προτρεπόμεθα διορίσητε Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον ἐν Γερμανίᾳ, ἐλθητε ἐνταῦθα πρὸ Χριστουγέννων Τάξιν Μηνύματος.

Πατριάρχης Ἀθηναγόρας

Τεύχος 127° (1-1-1972)

«Τὸ νέον ἔτος 1972, καὶ ἡ νέα ποιμαντορία...»

Ἀναφορά στό τηλεγράφημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα (τῆς 17^{ης} Δεκεμβρίου 1971), μετ' ὅποιον τοῦ ἀνακοινώνεται ἡ ἐκλογή του ὡς Μητροπολίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας

Διότι αυτό εσήμαινεν ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ πρόσκλησις τῆς Μητρὸς μεγάλης Ἐκκλησίας. Νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Κρήτην καὶ τὴν Ἐπαρχίαν μου, νὰ ἐγκαταλείψω τὰ Ἱερά χρώματα ποῦ ἐγεννήθην καὶ τοὺς δεσμοὺς τῶν Πνευματικῶν τέκνων καὶ ἀδελφῶν μου καὶ νὰ πορευθῶ εἰς χώραν μακρυνὴν καὶ ἄγνωστον. Νὰ πορευθῶ εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν καὶ Ποιμαντορίαν.

Εἰσακήκοα, Κύριε τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐφροβήθην...

Ἐκστασις, φόβος καὶ τρόμος, αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ πρῶτα συναισθήματα, τὰ ὁποῖα κατέκλυσαν τὴν ψυχὴν μου μὲ τὴν εἶδησιν αὐτῆν.

Ἡ πρόσκλησις, αὐθεντικὴ καὶ ἐπίσημος. Ἡ ἐντολὴ ὑψηλὴ, βαρεῖα καὶ τρομακτικὴ. Καὶ ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ἀπροετοίμαστος, καταπληκτικός, ἀσθενῆς καὶ δισταστικός.

Εἶναι, ἄραγε, αὐτὸ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου; Ἡ πρόσκλησις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἶναι, ἄραγε, μήνυμα τοῦ Θεοῦ ἢ σχέδια καὶ «ἐντάλματα» ἀνθρώπων; Στὴν Ἱστορία τοῦ Κόσμου καὶ στὴν προσωπικὴ ζωὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου τόσο συμπλέκονται καὶ τόσο συγχέονται αὐτὰ τὰ δύο πραγματά, ἡ ἀόρατος πρόνοια τοῦ Θεοῦ μέσα στὰ ὄρατά καὶ ὑστερόβουλα πολυλάκις σχέδια τῶν ἀνθρώπων. Ὡστε νὰ μὴν μπορούμε εὐκόλα νὰ διακρίνωμεν ποῦ κινεῖται τὸ Δάκτυλο τοῦ Θεοῦ καὶ ποῦ ἐνεργεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἡ λογικὴ μας σταματᾷ, οἱ φίλοι μας καὶ οἱ πλησίον μας κρίνουν ἢ κατακρίνουν καὶ μένομε μόνοι μας «ἐνώπιος ἐνωπίω» διὰ νὰ δώσωμεν τὴν φριχτὴν ἀπάντησιν.

Εἶναι, ἄραγε, αὐτὸ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου; Ὅσοι βρεθῆκαν σὲ δύσκολες στιγμὲς ποῦ ἔπρεπε νὰ ζυγιάσουν καὶ ν' ἀποφασίσουν ὄχι ἀπλῶς ποῖο εἶναι τὸ συμφέρον ἢ ἡ ζημία των, ἀλλὰ ποῖο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μέσα στὴ σύγχυσιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν καὶ συμφερόντων, αὐτοὶ μόνον μποροῦν νὰ γνωρίζουν πόσο δύσκολες καὶ ματωμένες εἶναι αὐτὲς οἱ ἀποφάσεις.

Κύριε, δὲν ἠθέλησα καὶ δὲν ἐζήτησα ἐγὼ αὐτὴ τὴν ἐντολὴ τῆς Ἐκκλησίας Σου, ἐζήτησα μάλιστα νὰ τὴν ἀποφύγω καὶ νὰ τὴν παραμερίσω.

Ἄλλ' ἐὰν εἶναι θέλημά Σου θὰ πορευθῶ ὅπου κι' ἂν εἶναι. ὅσο κι' ἂν στοιχίζῃ.

Ὅλα τὰ ἀνθρώπινα δεδομένα, οἱ δυσκολίες καὶ τὰ προβλήματα τῆς νέας μου Ποιμαντορίας, ἡ ἀγάπη καὶ οἱ φόβοι τοῦ ἴδιου τοῦ ἐαυτοῦ μου, ἀντιμάχονται στὴν πρόσκλησίν Σου.

Ἄλλ' ἡ φωνὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης Σου μὲ ἐνθαρρύνουν. Ἡ περασμένη μου ζωὴ ἐχειμερικὰ «σημεῖα Σου» κι' εἶναι τὰ μόνα ποῦ μὲ βοήθησαν νὰ πάρω καὶ τώρα τὴν ἀπόφασίν μου.

Πιστεύω πὼς ὅταν Σὺ ὁ ἴδιος ἐκρίζωνῃς, μπορεῖς καὶ πάλι νὰ φυτεῖς. Πιστεύω πὼς ὅταν Σὺ ὁ ἴδιος προκαλεῖς τοὺς φόβους καὶ τοὺς τρόμους μπορεῖς καὶ πάλι νὰ βεβαιώνῃς: «Μὴ ταρασέσθω ἡμῶν ἡ καρδιά...».

Πιστεύω πὼς ὅταν Σὺ ὁ ἴδιος προκαλεῖς τὰ δάκρυα, μπορεῖς καὶ πάλιν νὰ τὰ μετατρέψῃς σὲ χαράν.

Καὶ σ' ὅλους ἐκείνους, πιστοὺς, κι' ἀγαπημένους ποῦ ρωτᾶνε: Τί θὰ γίνουν τώρα τὰ παιδιά σου; Τί θὰ γίνουν τώρα τὰ ἔργα σου; Ποῖα εἶναι τὰ νέα σου προγράμματα;

Γνωρίζω πὼς ὑπάρχουν οἱ κίνδυνοι καὶ τὰ προβλήματα. Ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά μου καὶ τὰ ἔργα μου, τὰ ἐμπιστευομαι στὸ χέρι τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ κείνους ποῦ γίνονται ὄργανο στὸ χέρι τοῦ Θεοῦ.

Καὶ παρακαλῶ ὅλους τοὺς φίλους καὶ συνδρομητὰς τοῦ Περιοδικοῦ «Χριστὸς καὶ Κόσμος» νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ τὸ λαμβάνουν καὶ νὰ υποστηρίζουν τὰ ἔργα τῆς Μητροπόλεως Κισάμου καὶ Σελίνου.

Θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ἀγαπῶ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸ ἦταν πάντα τὸ μοναδικόν μου πρόγραμμα καὶ αὐτὸ θὰ συνεχίσω μὲ τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ κι' ἀπὸ δῶ καὶ πέραν.

Θὰ προσπαθῶ νὰ μὴν ἀφήσω Ὁ ρ φ α ν ἄ τ' ἀγαπημένα κι' ἀλησμό-

ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ ΧΙΟΣ

νητα Πνευματικά μου τέκνα, τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καὶ Σελίνου καὶ στὸ νέο μου Ποίμνιον ἔχω νὰ δώσω ἀγάπην καὶ στοργὴν.

Σ' ὅλους εὐχομαι μὲ υἰεῖαν καὶ εὐλογίαν Θεοῦ τὸ 1972.

Ἡ Ὁρθοδοξία μας, τὸ Γένος καὶ τὸ Ἔθνος μου καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἀγαπημένη μου Κρήτη, θὰ εἶναι πάντα στὴν προσευχή, στὴν σκέψιν καὶ τῇ μέριμνά μου.

«Καὶ ἦρεν τὴν σκηνὴν Ἀβραὰμ καὶ ἐλθὼν κατώκησε πλησίον τῶν δρυῶν Μαμβρῆ... καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ» (Γενέσ. 12' 18).

Ὁ ἀπὸ Κισάμου καὶ Σελίνου
Μητροπολίτης Γερμανίας
† ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ Α' ΤΕΥΧΟΣ 1	ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ Ο ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ	Καστέλλι Κισάμου ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1982
---------------------------------	---	---

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. 'Η έκδοσή μας
2. 'Από τόν ένθρονιστήριο λόγο, του Σεβ. Μητροπολ. Κισάμου και Σελίνου κ. κ. Ειρηναίου
3. Περισσότερο φῶς (ποίημα)
4. Πνευματική ἀγρύπνια
5. Στή Μονή Σελίνου
6. 'Από τό Χριστουγενιάτικο μήνυμα του Σεβ. Μητροπολίτη μας
7. 'Η ρύπανση του χρόνου
8. 'Από μίαν ἐγκύκλιο του Σεβ. Μητροπολίτη μας.
9. Δωρεές ὑπέρ των 'Ιδρυμάτων
10. Τό χρονικό τῆς Μητροπόλεως

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

Τῆν 1 Σεπτεμβρίου 1960, τρίτο ἔτος τῆς πρώτης 'Αρχιερατείας μου στή Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου, ιδρύσαμε και κυκλοφορήσαμε τό πρώτο τεύχος του περιοδικού αὐτοῦ «ΧΡΙΣΤΟΣ και ΚΟΣΜΟΣ».

Και γράφαμε τότε, δικαιολογώντας τόν τίτλο του:

«'Επροτιμήσαμε σ' αὐτό τό ἐντυπο τόν τίτλο «Χριστός και Κόσμος» γιά νά ὑπενθυμίσουμε μ' αὐτό σ' ὅλους, Χριστιανούς και εἰδωλολάτρες, τή μεγάλη ἀλήθεια ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἡ μοναδική ἐλπίδα και ὁ μοναδικός πολιτισμός του κόσμου αὐτοῦ. Και θέλομε νά τό ποῦμε αὐτό περισσότερο

στούς χριστιανούς πού ἀπό μιὰ ἐσφαλμένη ἀντίληψη και μεταφυσικότητα περιορίζουν πολλές φορές τή χριστιανική λύτρωση και σωτηρία μόνο στή σφαίρα των οὐρανίων πραγμάτων και στήν πέρα του τάφου ζωῆ και ἀφήνουν τήν ἐγκόσμια ζωῆ χωρίς τή λύτρωση αὐτή. . . ».

Αὐτά γράφαμε στό πρώτο φύλλο του περιοδικού αὐτοῦ, πού τό εὐλόγησε κι αὐτό ὁ Χριστός και γιά κάμποσα χρόνια στάθηκε φῶς και στήριγμα πολλῶν χριστιανῶν, ὄχι μόνο τῆς Μητροπόλεως μας, ἀλλά και πέρα ἀπ' αὐτήν.

'Ιδιαίτερα στά χρόνια τῆς Δικτατο

-1-

Τεύχος 1^ο - Περίοδος Β' (Ιανουάριος - Φεβρουάριος 1982)

Πρόλογος στή δεύτερη ἔκδοση του Περιοδικού και στούς σκοπούς του

ρίας, 1967-1971, δηλ. ὡς τὴν ἡμέρα πού ἐγὼ ἔφυγα στὴ Γερμανία, ἢ ἀρθρογραφία του ἦταν θαρραλέα κι ἀναπλήρωνε κάπως τὴν ἀσυγχώρητη σιωπὴ τῆς Ἐκκλησίας στοὺς καιροὺς ἐκείνους.

Παράλληλα τὸ περιοδικό μας ἔκανε τὴν προβολὴ τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καὶ Σελίνου καὶ στάθηκε ἡ φωνὴ τῶν ὄχι μόνο σὲ ἐκκλησιαστικά ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα γενικώτερα θέματα.

Κατὰ τὴν ἀπουσία μου στὴ Γερμανία (1971-1980) τὸ «ΧΡΙΣΤΟΣ καὶ ΚΟΣΜΟΣ» ἔχασε τὴν «ταυτότητα» του καὶ μαζὶ μὲ τὴν παραμέληση τοῦ τυπογραφείου του ἔκλεισε κι αὐτὸ σιγὰ σιγὰ.

Τώρα μὲ τὴν ἐπιστροφή μου καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐντυπο αὐτὸ ἐπαναρχίζει τὴν ἐκδόσή του κατὰ δίμηνο, ὡς τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ τυπογραφείου, μὲ τὶς ἴδιες ὁμῶς ἀρχές. Νὰ εἶναι δηλ. ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸν κόσμο, μέσα στὴν κοινωνία, πού εἶναι σὲ πολλὰ πρᾶγματα διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη τοῦ 1960.

Ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸν κόσμο, πού ὅσο γίνεται παράλογος καὶ ἀλύτρωτος τόσο καὶ χρειάζεται

περισσότερο τὸ φῶς καὶ τὴ λύτρωσή του.

Ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸν κόσμο, δηλ. ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας του, τῆς ζωντανῆς Ἐκκλησίας του, τῆς προφητικῆς Ἐκκλησίας του, πού πορεύεται μέσα στὸν κόσμο καὶ ἀπευθύνει σ' ἄτομα καὶ λαοὺς τὸ αἰώνιο μῆνυμα τῆς σωτηρίας.

«... ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ» (Λουκ. 3, 4).

Σὲ μιὰ ἐποχὴ, πού ἡ ἀνθρωπότητα κατὰ ὁμολογία τῶν ἐπιφανεστέρων τεχνικῶν, οἰκολόγων καὶ κοινωνιολόγων τῆς ἐποχῆς μας, παραδέρνει στὸν κρεμνὸ μιᾶς σφαλερῆς πορείας, πρέπει ν' ἀλλάξουμε κατεύθυνση καὶ νὰ βροῦμε τὸν ἴσιο δρόμο τῆς ζωῆς.

Μὲ αὐτὲς τὶς ἀρχές καὶ τὶς εὐχές μας παρουσιάζουμε καὶ πάλι τὸ «Χριστὸς καὶ Κόσμος» στὸ πλήρωμα τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καὶ Σελίνου, πού μὲ τόση ἐπιμονὴ ζητήσανε τὸν τελευταῖο καιρὸ τῆ ζωντανῆ Ἐκκλησία, καὶ εὐρύτερα στὸ Λαὸ τῆς Ὀρθόδοξου χώρας μας καὶ ζητοῦμε τὴν ὑποστήριξή του.

+ Ὁ Κισάμου καὶ Σελίνου

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Τεύχος 34° - Περίοδος Β' (Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 1987)

Επετειακό τεύχος αφιερωμένο στον Σεβ. Μητροπολίτη Ειρηναίο για τή συμπλήρωση 30 χρόνων Αρχιερατείας του

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΕΤΟΣ ΙΤ' - ΤΕΥΧ 34

ΙΔΡΥΤΗΣ , ΕΚΔΟΤΗΣ
Ο ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΒΑΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΣΕΠΤΕΜ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1987
Καστέλλι Κισάμου

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ἡ τριακονταετία τῆς Ἀρχιερατείας
Μιά πρώτη φωνή στὸν Τύπο γιὰ τὸν Ἐπίσκοπό μας
Οἱ ἐφημερίδες τῶν Χανίων πρὶν ἀπὸ 30 χρόνια
γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ Σεβ. Εἰρ. Γαλανάκη
Ὁ Μητροπολίτης Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἱερός Κλήρος
τῆς Μητροπόλεώς του
Ἱερές Ἀναμνήσεις
Ὁ Μυριάδ
Κύριε πάρε τὴν καρδιά μου (ποίημα).
Ἡ ποιμαντορία τοῦ Σεβ. Εἰρηναίου στὴ Γερμανία.
Τὸ τάξιμό μου (ποίημα)
Πρὸς τὸ ἐν διασπορά ποιμνιόν μου.
Εἰρήνη καὶ Εἰρηνοποιοί (Μήνυμα Χριστουγέννων
Ὁ παιδαγωγικός ἀνθρωπισμός τοῦ Εἰρ. Γαλανάκη
Τὸ χρονικὸ τῆς Μητροπόλεώς μας

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Με τὴν εὐκαιρία τῆς συγκροτήσεως τοῦ ἀφιερωμένου αὐτοῦ τεύχους, στὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας, με τὴν συμπλήρωση τῶν 30 χρόνων τῆς Αρχιερωσύνης Του.
— Τοῦ εὐχόμεστε ἀλόφρα - καὶ ἀπὸ τῆ θέση αὐτῆ - πολλὰ τὰ ἔτη Του, με ὑγεία, γὰρ τὸ καλὸ τῆς Εκκλησίας μας, καὶ στὸν ἑορτασμὸ τῆς Πεντηκονταετηρίδας, σὺν Θεῷ.
— Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τοὺς συνεργάτες πού ἔστειλαν ἔγκαιρα τὰ κείμενά πού δημοσιεύονται καὶ ζητοῦμε συγγνώμη ἀπ' ὅσους δὲν ἔγινε κατορθωτὸ (λόγω χρόνου) λήψεως τῶν συνεργασιῶν των) νὰ περιληφθοῦν στὸ παθηγυρικὸ αὐτὸ τεύχος.

Ὁ Εἰρηναῖος τῆς Ἐκδοσης
Σταμ. Α. Αποστολάκης

Τεύχος 43°-44° - Περίοδος Β' (Μάιος - Αύγουστος 1989)

Άφιέρωμα στα τριαντάχρονα τών Οικοτροφείων
(1959-1989)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΒΤΘΣ Η' Τ. 43 -44

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
Θ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΜΑΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1989
ΚΑΣΤΕΛΛΙ ΚΙΣΑΜΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΣΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΧΡΟΝΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΩΝ
Ι. Μ. ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ 1959-1989

Καστέλλι Κισάμου. Μια απέραντη πολιτεία Ιδρυμάτων.
Έργα αγάπης στην Ιερά Μητρόπολη Κισάμου — Σελίνου.

Η ΖΩΪΤΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΩΝ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

Τό απόγευμα τού Σαββάτου 13 Μαΐου στήν αΐλή τών Οικοτροφείων τής Μητροπόλεως μας έγινε τελετή γιά τά 30 χρόνια λειτουργίας των.

Στήν τελετή παραβρέθηκαν μέ τις οικογένειες των μαθητρίας και μαθητές τής δεκαετίας 1960-1970, οι γονείς τών σημερινών μαθητών και πολλοί άλλοι.

Επίσης παραβρέθηκαν ο Μητροπολίτης τού Οικουμενικού Πατριαρχείου Αιμιλιανός και 15 θεολόγοι και μοναχοί από διάφορες Εύρωπαικές χώρες πού πήραν μέρος στό τριήμερο Συνέδριο στήν Ορθόδοξη Ακαδημία μέ θέμα: «Η συμβολή τών Μοναχών στόν Εύαγγελισμό τής σημερινής Εύρώπης».

Ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ειρηναίος ανέφερε δι όλγων τό Ιστορικό δημιουργίας τών Μαθητικών Οικοτροφείων και δύο παλαιοί οικότροφοι, ή καθηγήτρια Ερμιόνη Περδικάκη και ο Αποστόλος Ξεζωνάκης Δ) ντής ΝΕΛΕ Χανίων, μίλησαν γιά τά έφάδια πού πήραν στή ζωή των απ' αυτά.

Στή σύντομη ομιλία του ο Σεβασμιώτατος αναφέρθη στή χρονολογική δημιουργία τών Μαθητικών Οικοτροφείων με τά εξής:

1. Τό Οικοτροφείο Θηλέων Καστελλίου Ιδρύθηκε τόν Οκτώβριο τού 1958.
2. Τό Οικοτροφείο Αρρένων Παλαχώρας Ιδρύθη τό 1959.
3. Τό Οικοτροφείο Αρρένων Καντάνου Ιδρύθη τό 1961.
4. Τό Οικοτροφείο Καστελλίου και οι Τεχνικές Σχολές Νοέμβρη 1961.
5. Τό Οικοτροφείο Αρρένων Κολυμ-

παρίου τό 1962.

6. Τό Οικοτροφείο Αρρένων Φοιτητών στήν Αθήνα τό 1962.

7. Οικοτροφείο Βουκολιών 1963.

8. Σχολή Κωφαλάων 1969.

Ο αριθμός τών οικότροφων στά Οικοτροφεία κατά τό σχολικό έτος 1964 - 1965 ήταν περίπου 500 μαθητές και μαθήτριες. Αργότερα όμως τά σχολικά έτη 1968 - 70 αύξηθηκαν σέ 800 - 900.

Η δημιουργία και συντήρηση τών Ιδρυμάτων αυτών έγινε και συνεχίζεται:

α. Από δωρεές φιλανθρώπων (μέσα και έξω από τις έπαρχίες τής Μητροπόλεως μας).

β. Από τρόφιμα τού Παγκόσμιου Συμβουλίου τών Εκκλησιών, στά πρώτα χρόνια τής λειτουργίας των.

γ. Από μικρές έπιχορηγήσεις τού υπουργείου Πρόνοιας.

Ο Σεβασμιώτατος ανέφερε επίσης ότι μεταξύ τών κατά καιρούς Διευθυντών τών Οικοτροφείων τούτων υπήρξαν:

α. Ο Μητροπολίτης Κυδωνίας Αποκορώνου κ. κ. Ειρηναίος (Πρωτοσύγγελος τής Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου κατά τήν 10ετία 1960 - 1970).

Ο Αρχιμανδρίτης Ιγνάτιος Χατζηνικολάου, οι θεολόγοι Ιωάννης Αναστασάκης, Χαρίλαος Παπαδάκης, ο φιλόλογος Στέλιος Γιακουμάκης, ο δάσκαλος Ανδρέας και άλλοι.

Η Μαρία Παπαδημητράκη Κοινωνική Λειτουργός, ή Ασπασία Μα-

νούσακα, οικόνομος, ή Έλένη Πετράκη (Μοναχή Μαρίνα) έχουν έργαστεί επί 25ετία και πλέον χωρίς κανονική μισθοδοσία.

Εκατοντάδες νέων ανθρώπων, αγόρια και κορίτσια, πού βρίσκονται σήμερα σ' όλα τά επίπεδα τού κοινωνικού βίου (έκπαίδευση, τέχνες έπιχειρήσεις, διπλωματία κλπ) βοήθηθηκαν στίς σπουδές των και πήραν μαζί μέ τις σχολικές των γνώσεις άρχές και κατευθύνσεις στήν ζωή των.

Εκφράζοντας τις εύχαριστίες του ο κ.κ. Ειρηναίος πρós όλους εκείνους πού κατά καιρούς βοήθησαν μέ τις δωρεές των τά Οικοτροφεία και τά λοιπά Ιδρύματα τής Μητροπόλεως του και κείνους πού εργάστηκαν και εργάζονται

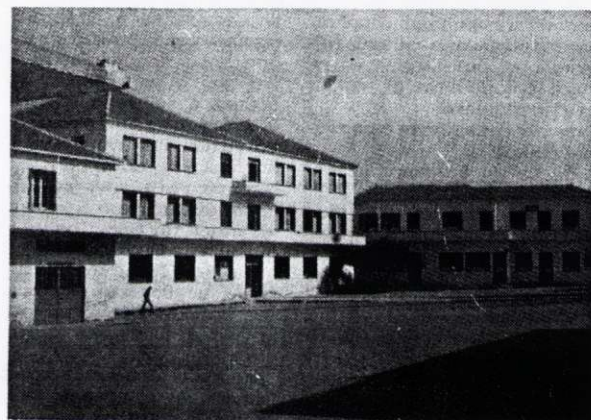
και σήμερα σ' αυτά, εύχήθηκε όπως οι διάδοχοί του Έπίσκοποι, ο Κληρικός και ο λαός τών έπαρχιών Κισάμου και Σελίνου συνεχίσουν τή διατήρηση και λειτουργία των.

Μέ τήν αύριανή Κυριακή τών Μυροφόρων, τόνισε ο Σεβασμιώτατος, συμπίπτει φέτος και ή έορτή τής Μάνας, πού γιορτάζουν όλες οι μάνες τού κόσμου.

Μαζί γιορτάζει και ή Μεγάλη Μάνα, πού λέγεται Εκκλησία ή όποία έχει αναθρέψει γενεές Χριστιανών. Και σήμερα τά παιδιά τής Εκκλησίας τού Χριστού, πάνω από ένα δισεκατομμύριο πεντακόσια εκατομμύρια ανθρώπων άνήκουν στήν οικογένειά της και ζούνε σ' όλες τις χώρες τού κόσμου.

Ο Κισάμου και Σελίνου

Ειρηναίος

Τα μάτια του επισκέπτη τής Μητροπόλεως Κισάμου - Σελίνου αγκαλιάζουν έργα αγάπης σαν αυτά τής φωτογραφίας μας.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΟΥ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Παραμονή των Χριστουγέννων 22 Δεκεμβρίου 1957 πήγα 'Επίσκοπος στο Καστέλλι Κισιάμου.

Βορεινά στο 'Επισκοπείο μου θρισκόταν τότε ένα κάπως μεγάλο σπίτι, αλλά δέν έβλεπα τους γειτόνους μου.

Μετά τις Χριστουγεννιάτικες γιορτές όμως κι' όταν άνοιξαν τὰ Σχολεία, έβλεπα κάθε πρωί νά ξετρώνουν από τὰ Ισόγεια του κάμποσα παιδιά, άγούρια και κορίτσια, πού κρατώντας βιβλία και τετράδια πήγαιναν στο Γυμνάσιο του Καστελλίου. Τά παιδιά αυτά καθώς περνούσαν από τήν 'Επισκοπή έκαναν μιά υπόκλιση και μούλεγαν τό καλημέρα όταν θρισκόμουν στην αϋλή της πού τή στολιζανε δυό αφρικάνικα θαγιά δέντρα.

Σάν εκπαιδευτικός πού ήμουνα χρόνια άγαπούσα πάντα τά παιδιά και τό ευγενικό καλημέρισμα των γειτόνων μου μαθητών μου προκάλεσε ένα συγκινητικό ενδιαφέρον και πήγα μιά μέρα νά τά έπισκεφθώ. Τότε θρέθηκα μπροστά σέ μιά μεγάλη έκπληξη για τς συνθήκες τής ζωής των. Τά δωμάτια ήταν Ισόγεια, υγρά και μέ λιγοστό φώς. Τά κρεβάτια ήταν κακοστρωμένα και στή μέση ένα ξύλινο τραπέζακι χωρίς τραπεζοάντηλο μέ μιά λασερή εφημερίδα κι' άπάνω άπλυτα πιάτα και λαδωμένα βιβλία και πετράδια. Στην κοινή κουζίνα όμως των παιδιών αυτών ή εικόνα ήταν άκόμη πλειό θλιβερή. Τά ξύλα σκόρπια, τό τηγάκι στο πάτωμα, τά λάδια χυμένα εδω κι' εκεί, τό ταικάκι άναποδογυρισμένο στο τζάκι και τά σκουπίδια μιά πιθαμή.

Η εικόνα αυτή μου θύμισε τά δικά μου Γυμνασιακά χρόνια, τς στερήσεις και τς δυσκολίες πού δοκίμασα και γώ σάν φτωχό άγροτό-

παιδο. Μου υπενθύμισε όμως και κάτι άλλο. Τό χρέος μου για τὰ φτωχά αυτά γειτονάκια μου, πού ήταν παιδιά του ποιμνίου μου, πού μόλις πριν λίγες μέρες μου έμπιστεύθηκε ο Θεός κι' άν ήμου άλλθινός Ποιμένας δέ μπορούσα νά μένω άδιάφορος και άπραγος σ' αυτή τήν εικόνα πού είδα.

Βέβαια πολλοί από κείνους πού κατέχουν σήμερα μεγάλες κοινωνικές θέσεις σπούδασαν ίσως σε παρόμοιες συνθήκες, αλλά δλοι δέν είναι ήρωες κι' όταν μπορούμε νά βελτιώνουμε τς συνθήκες ζωής των ανθρώπων για νά μεταφέρουν τούς άγώνες των σέ ευγενέστερα επίπεδά της, δέν πρέπει νά άδρανούμε. Σέ λίγο γύρσια στο 'Επισκοπείο μου, αλλά ή ιδέα του Μαθητικού Οικοτροφείου είχε κιόλας γεννηθεί στί σκέψη μου και στην καρδιά μου.

Τό καλοκαίρι πού φύγανε τά γειτονάκια μου έγώ νοίκιασα τό «μισό» σπίτι για Οικοτροφείο. Μ' ένα δυό ιερείς και μνημονεύω Ιδιαίτερα τόν παπά Μιχάλη Καρδαμάκη θάψαμε τς πόρτες και τά παράθυρα, άσπρίσαμε δλο τό σπίτι και κάναμε τό άνώγειο διά ύπνοδωμάτια και τό Ισόγειο για τραπεζαρία, άναγνωστήριο, ένα μικρό σαλονάκι και μιά άποθήκη τροφίμων. Έτσι πήραμε 16 παιδιά μαθήτριες του Γυμνασίου από τήν α' και β' τάξη. Χρειαζόμαστε όμως και μιά κουζίνα μεγαλύτερη και καταφύγαμε σ' ένα σταύλο πού ήταν στην αϋλή και ο νοικοκύρης του σπιτιού, παλός συμβολαιογράφος έθαζε τό άλογό του. Τόν καθάριασε και αυτόν και κάναμε ένα πρόχειρο πυρομάχι για μαγείρεμα μέ ξύλα.

Ω αυτοί οι σταύλοι πόση σημασία παίρνουνε καμμιά φορά όταν

χρησιμοποιούνται για Κείνον πού γεννήθηκε στο Σταύλο τής Βηθλεέμ!

Τό σπίτι ήταν έτοιμο για Οικοτροφείο και τό προσωπικό τό άποτέλεσαν ή Μαρία, μιά Κοινωνική Λειτουργός πού ανάλαβε τήν Παιδαγωγική κατεύθυνση των παιδιών, ή 'Ασπασία, μέ τό άπολυτήριο Γυμνασίου πού πήρε τά Οικονομικά του σπιτιού και ή 'Ελένη πού ήταν μοδίστρα και καλή μαγείρισσα.

Τό σπίτι ήταν τό ίδιο πού είχα μπή στην πρώτη μου έπίσκεψη, τώρα όμως δλα είχαν αλλάξει. Μέσα άκούγονταν χαρούμενες φωνές, τραγούδια, γέλια, παιχνίδια και προσευχές. Και τό θορεινό παράθυρο του 'Επισκοπικού μου Γραφείου έφερνε άδιάκοπα αυτή τήν όμορφη ζωή του παιδιού πού τήν είχα ζήσει χρόνια σάν εκπαιδευτικός και μούκανε τόση χαρά.

Το Φθινόπωρο του έπόμενου χρόνου (1959) άγοράσαμε τό μισό αυτό σπίτι πού είχαμε νοικιάσει, νοικιάσαμε τό άλλο μισό και πήραμε 40 παιδιά. Φαίνεται πώς ή έπιχείρηση «'Αγάπη του Παιδιού» πήγαινε καλά. Στή σκέψη μου όμως, ή για νά πω καλύτερα στην 'Επισκοπική μου μέριμνα υπήρχαν κι άλλες φροντίδες.

Έξω από τήν ανατολική μάνδρα του 'Επισκοπείου μου υπήρχε ένα άδειο χωράφι περίπου 4 στρεμμάτων. Τό άγοράσαμε λοιπόν και μέ Μηχανικό τόν κ. Μαριακάκη άρχισαμε νά κτίζομε τό πρώτο μας κτίριο. Σκάψαμε έγώ και μερικοί 'Ιερείς τά θεμέλια, φέραμε πέτρες, σβύσαμε άσθέστη κι' ο Θεοχάρης Πατεράκης μέ τούς μαστόρους του κτίζανε. Συχνά άφηνα τό γραφείο μου και τς άκροάσεις των έπισκεπτών μου και πήγαινα νά δουλέψω στο κτίριο για λίγο κι' ύστερα πάλι ξαναγύριζα, κι' όπως ήμουν άσβεστωμένος και σκονιαμένος οι έ-

πισκέπτες μου δέν μέ άναγνωρίζανε κι' έλεγαν σ' έμένα τόν ίδιο «θέλουμε νά δούμε τό Δεσπότη»...

Κι' είχαν δίκιο γιατί έγώ μέ τέτοια χάλια κάθε άλλο παρά Δεσπότης φαίνομουν. Μιά μέρα παρεξηγήθηκα οι κτίστες μέ τόν πετροκόπο τό Μιλτιάδη και τό κτίριο σταμάτησε. Κι έπρεπε νά πάω στο νταμάρι νά ίκετέψω τό πετροκόπο για νά έτοιμάσει άλλες πέτρες.

Όταν χύναμε τς νταράτσες μέ των ντενεκέ, ήρθαν και βοηθήσανε πολλοί Καστελλιανοί κι' έγώ μέ τούς ιερείς άνεθάζαμε τό τοιμένο πάνω από τς ξύλινες σκάλες. 'Αλλά τά χρήματα ήταν πάντα λίγα και είχαμε δυσκολίες. Για θάση τόν έπισκοπικό μου μισθό πού έπαιρνα κάθε μήνα από τόν ΟΔΕΠ Χαλίων, τόν έδινα άμέσως για νά πληρώσω τόν άσθέστη και τά τουβλα για ττά τοιμένα και τά σίδερα τά έπαιρνα πάντα από τούς έμπόρους του Καστελλίου.

Άρχη μου είχα νά προτιμώ σέ δλα τούς ανθρώπους του τόπου μου κι' όταν άκόμη οι τιμές ήταν διαφορετικές. Σιγά - σιγά τό κτίριο μεγάλωνε και ψήλωνε κι' όταν φτάσαμε στή στέγη με τά κεραμίδια πολλά κυπαρίσσια μās χάρισε ή ένορία από τς Καλάθηνες μέ τόν καλό έφημέριό της τόν παπά Δημήτρη Σγουρομάλλη.

Στίς 7 Μαΐου 1960 κάναμε μέ έπισημότητα τά έγκαινία του Οικοτροφείου στα όποία παρευρέθηκαν οι τοπικές άρχές από τό Καστέλλι και τά Χανιά κι' από τό Συμβούλιο των 'Εκκλησιών πού μās είχε δώσει μιά βοήθεια ο φίλος MAXUELL πού μόλις αντίκρυσε τό κτίριο μονολογούσε PINE FIM (δηλ. λαμπρά).

Οί κάτοικοι του Καστελλίου και σκεδόν από δλα τά μέρη τής έπισκοπικής περιφέρειας ήλθαν άνθρωποι φέρνοντας μαζί των σέ ώραία

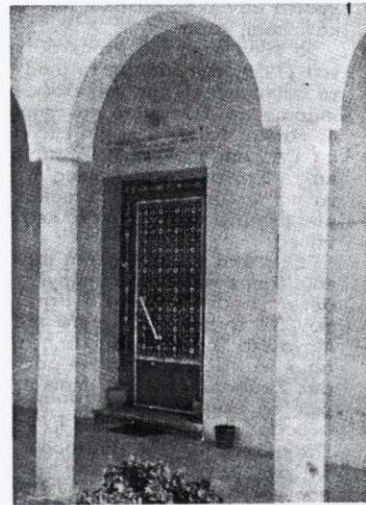
Κρητικά πανέρια ξεροτήγανα, παξιμαδάκια και τσικουδιά. Κερνούσαν μόνοι των και καλοσώριζαν τόν κόσμο σάν νοικοκυραίοι του σπιτιού. Κι' αυτό μούκανε τόση χαρά γιατί οι άνθρωποι θεωρούσαν δικό τους τό σπίτι. Κι' ήταν δικό τους γιατί κτίστηκε στόν τόπο των και γιά τά παιδιά των.

Άλλά κείνα πού Έκαναν τή μεγάλη χαρά ήταν τά ίδια τά παιδιά πού πρίν από τά έγκαίνια είχαν κιόλας μεταφερθεί στό «Νέο Οίκοτροφείο» και τόχαν καταστολίσει μέ χίλια μύρια πράγματα. Πήγαιναν άπάνω και κάτω στά δωμάτια του, χαιρόταν στην τραπεζαρία και τό Άναγνωστήριό του, χόρευαν και τραγουδούσαν στίς εύρύχωρες αυ-

λές του. Τό βάπτισαν «Άγία Ειρήνη», τού τραγούδησαν Ένα ξεχωριστό τραγούδι (ό ύμνος του Οίκοτροφείου) και μέσα στην παιδική των άθωότητα ήταν ακόμη πλειό εύτυχημένα.

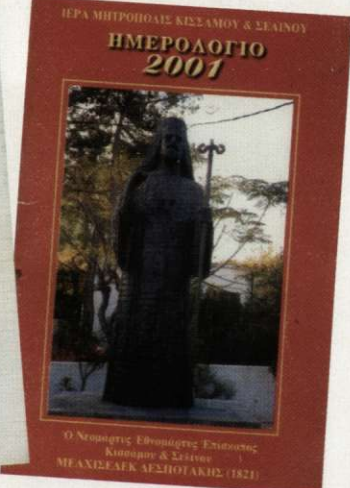
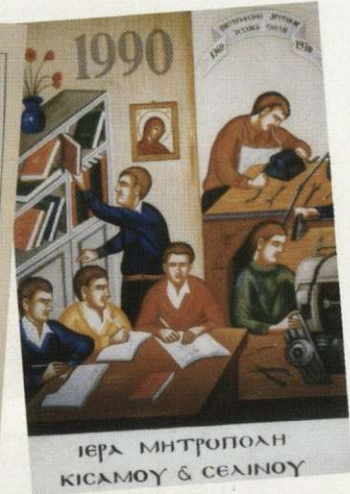
Έτσι κτίστηκε τό πρώτο μας Οίκοτροφείο τού Έκκλησιαστικού Οίκοτροφείου Θηλέων Καστελλίου πού συμπληρώθηκε σιγά - σιγά και μέ άλλους χώρους ώστε νά φιλοξενεί 120 Παιδιά κι' έτσι άρχισε ή σειρά των Παιδικών Ίδρυμάτων τής Έπισκοπής μας, πού κείνα τά χρόνια φιλοξενούσαν 800 - 1000 παιδιά.

Ό Κισάμου και Σελλίνου
Ειρηναίος

Ευλογημένη η είσοδος των Οικοτροφείων. Πόσες και πόσες άξιες γυναίκες στην Οικογένεια, στην Κοινωνία, στην Επιστήμη δεν μας χάρισαν!

ΕΓΚΟΛΠΙΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

Ενδεικτικά παραθέτομε όρισμένα έξώφυλλα από τά Ημερολόγια τσέπης πού κυκλοφόρησε ή Ιερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου επί άρχιερατείας του Σεβ. Μητροπολίτου Ειρηναίου.
Εκτός από τά χρονολογικά στοιχεΐα, περιελάμβαναν μικρά αξιόλογα κείμενα του Σεβασμιωτάτου για διάφορα θρησκευτικά και κοινωνικά θέματα.

«Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ»

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Τριμηνιαίο Όργανον Χριστιανικών Αρχών και Πνευματικής
Δημιουργίας τών Νέων
Έτος Α' Τεύχος 1^{ον} Ιούλιος - Σεπτέμβριος 1965

«Τό νέο Περιοδικό μας 'Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ' εκδίδεται και αφιερώνεται στους νέους τής Μητροπολιτικής μας Περιφέρειας Κισάμου και Σελίνου και ευρύτερα σ' όλα τ' Έλληνικά και παγκόσμια χριστιανικά νειάτα.

Τό αφιερώνομε σ' αυτούς για νά εκφράζουν μ' αυτό τό στοχασμό και τήν όρασή των για νά γνωρίζωνται και νά συνεργάζονται στίς σελίδες του και νά καλλιεργούνε μέσα σ' αυτές τ' χαρίσματα και τ' ταλέντα των...»

Άπό τούς σκοπούς του Περιοδικού

Η Φωνή τών Νέων

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Α'
Τεύχος 1ον

Έκδίδεται προνοία τής
Ι. Μητρο/λεως Κισάμου & Σελίνου

ΚΑΣΤΕΛΛΙ-ΚΙΣΑΜΟΥ
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤ/ΒΡΙΟΣ 1965

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Οι σκοποί μας.	4) Πώς πέρασα τ' Χριστούγεννα.
2) Άπό τήν Μαρτυρικήν Κύπρον.	10) Τ' παιδιά του Κατηχητικού.
3) Σκέψεις για τή νεότητα.	11) Τ' νειάτα ευγνωμονούν τούς Διδασκάλους των.
4) Τό λαλείον.	12) Φοιτητικά γράμματα.
5) Τώρα πού φύγαμε.	13) Παγκόσμια χριστιανική νεότης.
6) Άθάνατα νειάτα.	14) Άπό τήν κίνηση τής νεολαίας μας.
7) Άπό τούς νέους άλλων χωρών.	
8) Νεότης και σημερινή πραγματικότητα.	

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΜΑΣ

Τό νέο περιοδικόν μας «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ» εκδίδεται και αφιερώνεται στους νέους τής Μητροπολιτικής μας Περιφέρειας Κισάμου και Σελίνου και ευρύτερα σ' όλα τ' Έλληνικά και παγκόσμια χριστιανικά νειάτα. Τό αφιερώνομε σ' αυτούς για νά εκφράζουν μ' αυτό τό στοχασμό και τήν όρασή των για νά γνωρίζωνται και νά συνεργάζονται στίς σελίδες του και νά καλλιεργούνε μέσα σ' αυτές τ' χαρίσματα και τ' ταλέντα των. Άπό τό Δημοτικό Σχολειον ως τό Πανεπιστήμιον υπάρχουν τόσα παιδιά με ταλέντα και ικανότητες πού θ' ήθελαν νά γράφουν και νά δημιουργούν κι όμως δέν έχουν πάντα τό μέσον αυτό. Και δέν έχουν προπάντων τό μέσον αυτό τ' παιδιά τής υπ'αίθρου πού ναι μακριά από τό κέντρον, πού ζούνε μέσα στην όμορφη φύση κι' είναι γεμάτη ή καρδιά των από ώραία αισθήματα, διατάζουνε όμως νά τ' γράψουνε και νά ικανοποιήσουνε έτσι μιά βαθειά ανάγκη τής ανθρώπινης ψυχής πού ζητά πάντα νά εκφραστή και νά μιλή-

ση για τ' μυστικά και τ' όνειρά της. Πολλοί νέοι έχουν κρυμμένο μέσα των ένα άπέραντο θησαυρό από ώραιούς στοχασμούς και πολλοί θ' μπορούσαν καλλιεργώντας τό πολύτιμο κειφάλαιο του λόγου νά γίνουν μεγάλοι, έτσι πού χαρίζονται σ' άλλους τις ώραιες εμπνεύσεις των νά γίνουν κι' οι ίδιοι έκλεκτοι κι' εύτυχημένοι. Κι' όσο είναι κακό πράγμα νά κάνη κανείς κακή χρήση του ταλέντου του, τό ίδιο είναι κακό και χειρότερο νά αποδίσση κανείς τήν καλλιέργεια τήν ανάπτυξή του: Τί κέρμα δλήθειαν νά μη θέλουν ή νά μη μπορούν όλοι οι άνθρωποι νά αναπτύσσονται και νά φτάνουν σ'ά μέτρα εκείνα πού τούς έχει κόψει τό παντοδύναμο και καλλιτεχνικό χέρι του Θεού. Σ'ά παιδιά μας λοιπόν, στούς νέους του τόπου μας και τών καιρών μας προσφέρουμε τις σελίδες του Περιοδικού αυτού.

Άλλά μιλήσαμε πλειό πάνω και για «Παγκόσμια Χριστιανικά νειάτα» Και γιατί όχι. Οι Έπαρχίες Κισάμου

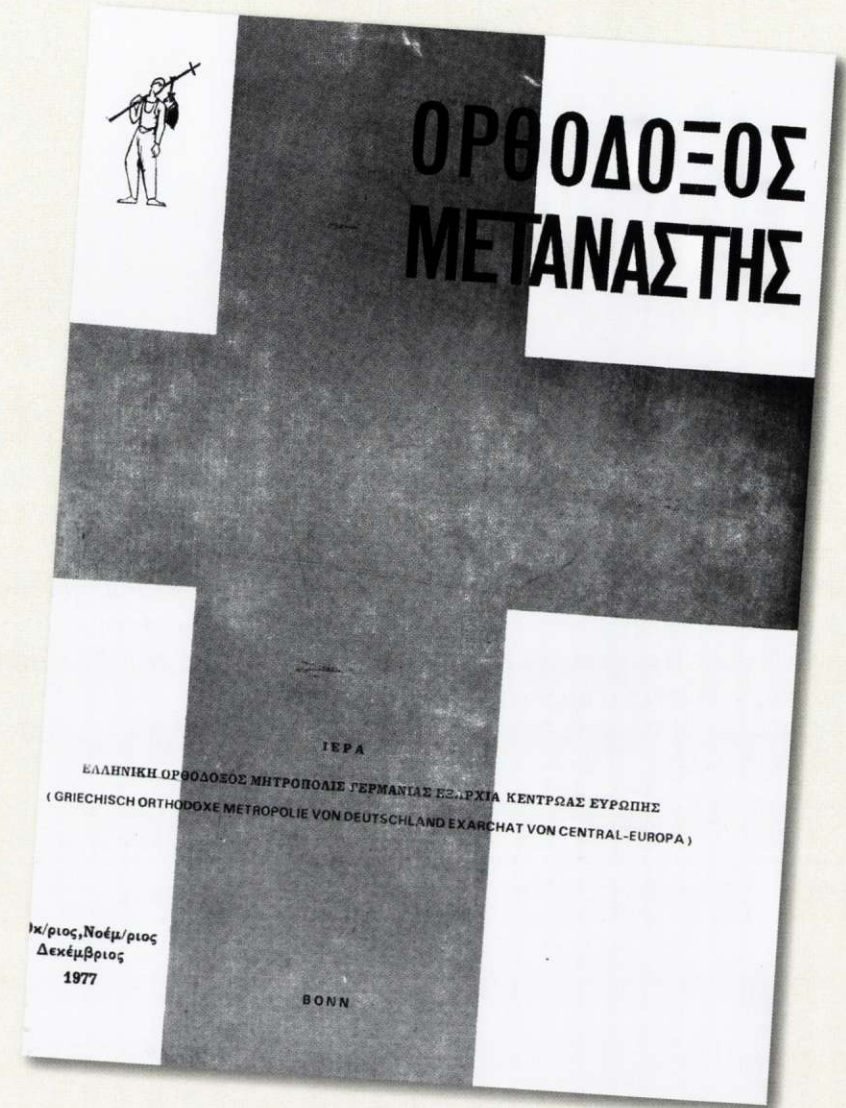
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Ι. Μ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Όκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1977

Τριμηνιαίο περιοδικό τής Ι. Μητροπόλεως Γερμανίας

Περιελάμβανε εκκλησιαστικά χρονικά τής Ι. Μητροπόλεως Γερμανίας,
ψυχοφελή κείμενα, κ.λ.π.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΠΟΚΟΨΜΠΙ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ - ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1991
Αριθμ. Φύλλου: 1 - Χρόνος 1ος

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Έκδίδουμε τό περιοδικό μας, μέ σκοπό νά έκφραστεί ή πείρα τών ανθρώπων τής τρίτης ήλικίας, νά γίνουν γνωστές ιστορίες καί θρύλοι, αναμνήσεις παλιές καί πρόσφατες από τήν ζωή τους. Έπίσης θά δημοσιεύουμε δραστηριότητες του Θεραπευτηρίου, ιατρικές συμβουλές καί θέματα υγιεινής, ήθη, έθιμα, γνωμικά καί μαντινάδες πού κλείνουν μέσα τους όλο τόν πλούτο τών σκέψεων καί τών συναισθημάτων τής όμορφης, αγέρωχης καί φιλόξενης Κρήτης καί του λαού της.

Έλπίζουμε ότι ή προσπάθειά μας θά βοηθηθεί απ' όλα τά μέλη του θεραπευτηρίου ώστε νά καρποφορήσει.

Έλπίζουμε ακόμη νά μās άγκαλιάσουν όλοι μέ τήν άγάπη καί τήν υποστήριξή τους.

Άπό τόν Πρόλογο του πρώτου τεύχους

ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΙΕΡΟΨΑΛΤΕΣ ΤΗΣ Ι. Μ. ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΟΙ ΙΕΡΟΨΑΛΤΕΣ ΜΑΣ

Στό Βιβλίο μου «Ιστορία τῆς Ἐπισκοπῆς Κισάμου καί Σελίνου, 1900-1970» (ἔτος ἔκδοσης 1990), περιγράφοντας τήν ἐκκλησιαστική ζωή τῶν ἑβδομήντα αὐτῶν ἐτῶν τοῦ περασμένου αἰώνα, ἀναφέρομε Ἐνορίες, Μοναστήρια καί Ἰδρύματα, ὅπως ἐπίσης Ἐπισκόπους καί Ἱερεῖς (Ἐφημερίους), πού διακονήσανε τήν Ὁρθοδοξία στίς δύο αὐτές Ἐπαρχίες.

Ἀλλά γιά νά εἶναι πληρέστερη ἡ εἰκόνα τῆς Μητροπόλεώς μας στά 70 αὐτά χρόνια, ὀρθό καί δίκαιο εἶναι νά ἀναφερθοῦνε καί οἱ ταπεινοί Ἱεροψάλτες, οἱ ὁποῖοι κατά καιρούς ἔψαλαν στίς Ἐνορίες τῆς καί βοήθησαν Ἱερεῖς καί Ἐπισκόπους στή λειτουργική καί πνευματική ζωή τῆς.

(...) Οἱ Ἱεροψάλτες τῶν Ἐνοριῶν μας ἦταν κατά τό πλεῖστον ἀπλοί ἄνθρωποι. Γεωργοί, βοσκοί, ἐργατικοί ἄνθρωποι μέ λίγα γράμματα καί λίγη πρακτική μουσική κατάρτιση, τήν ὁποία πῆραν ἀπό ἄλλους παλαιότερους Ἱεροψάλτες καί Ἱερεῖς τῶν Ἐνοριῶν των. Εἶχαν ὅμως εὐλάβεια πολλή καί πρόσεχαν τήν τάξη τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ἦσαν ἄμισθοι καί μόνο οἱ Ἱεροψάλτες τῶν μεγαλύτερων Ἐνοριῶν ἔπαιρναν πότε - πότε κάποιο φιλοδώρημα.

Κι ὅμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοί πήγαιναν χειμῶνα - καλοκαίρι, πρωῖ, στίς Ἱερές Ἀκολουθίες καί στίς βραδύες τῆς Μ. Σαρακοστής - Πάσχα, ἀφήνοντας συχνά ἐπείγουσες ἀγροτικές ἐργασίες ἢ ἄλλες οἰκογενειακές ὑποχρεώσεις.

Μέσα στήν ἀγραμματοσύνη παλαιότερων ἐποχῶν, ἐκεῖνοι ἐγνώριζαν Γραφή καί ἀνάγνωση καί μέ τίς οἰκογένειές των ἀποτελοῦσαν ἐστίες λαϊκῆς εὐσέβειας στίς Ἐνορίες μας.

Μέ ιδιαίτερη τιμή ἀναφερόμεθα στούς Δημοδιδασκάλους τῶν Σχολείων καί ἄλλους μορφωμένους ἀνθρώπους, πού ὑπηρετήσανε κατά καιρούς τό ψαλτήρι τῆς Ὁρθοδοξίας στή Μητρόπολή μας.

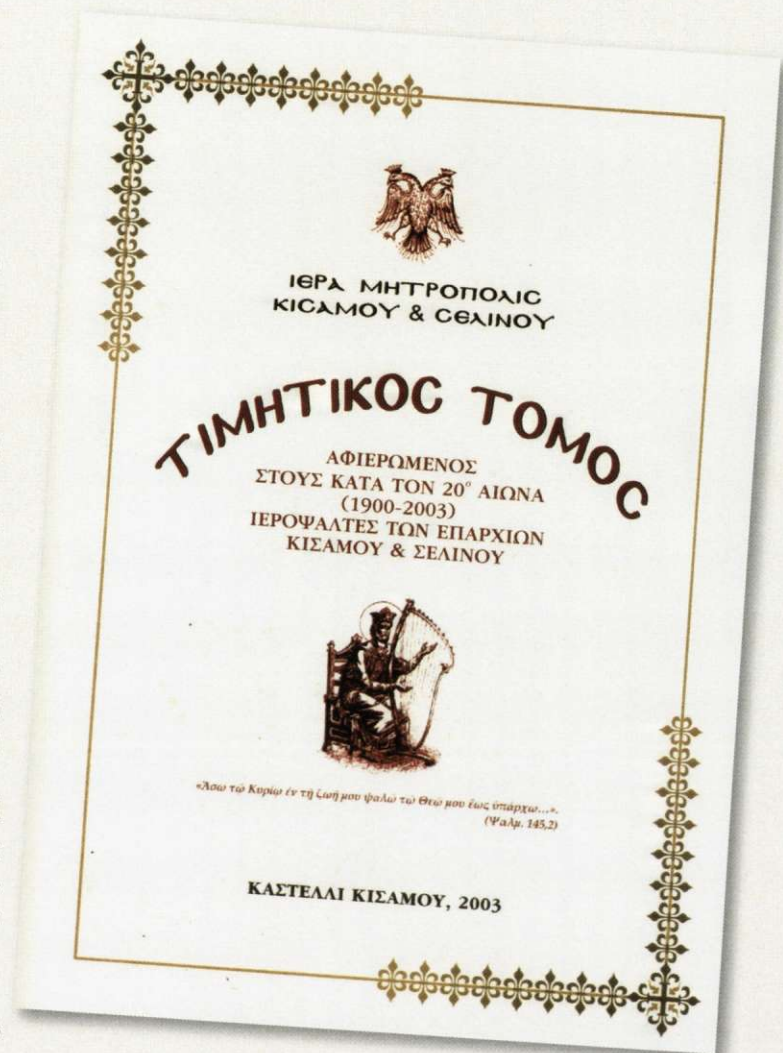
Ἐν κατακλείδι, μέ πολλή συγκίνηση ἐνθυμοῦμαι τούς Ἱεροψάλτες τῶν παιδικῶν μου χρόνων, στό χωριό μου Νεροχώρι Ἀποκορώνου, ἀπό τούς ὁποίους καί ἐγώ ἔμαθα ἀρχικά νά ψάλλω, καί τούς Ἱεροψάλτες τῆς Ἀρχιερατείας μου στήν Ἱερά Μητρόπολη Κισάμου καί Σελίνου, πού δέν ὑπάρχουν σήμερα καί μακαρίζω τή μνήμη καί τήν προσφορά των.

Καί ἡ ἔκδοση τοῦ Τόμου αὐτοῦ, ἄς θεωρηθεῖ σάν ἔκφραση τῆς προσωπικῆς μου εὐχαριστίας, ἀλλά καί τῶν εὐχαριστιῶν τῶν Ἐφημερίων καί τοῦ Λαοῦ τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου πρὸς τούς ταπεινοὺς Ἱεροψάλτες, πού βοηθοῦνε σήμερα καί θά βοηθοῦνε καί στό μέλλον τή λειτουργική ζωή καί τόν πνευματικό πολιτισμό τῆς Ὁρθοδοξίας στήν ταπεινή Μητρόπολη Κισάμου καί Σελίνου, καί πρὸς ὅλους ἀπευθύνομεν τήν πατρική εὐχή καί εὐλογία μας.

Φεβρουάριος 2003

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ὁ Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος

(Ἀπό τόν Πρόλογο τοῦ Τιμητικοῦ Τόμου)

Γ' ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἰὸν ἑκὸν ἠελίου ἑρμῆ

ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΙΣΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 523

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Όσιώτατοι Ήγούμενοι και αδελφοί των Ίερών Μονών. Αιδεσιμώτατοι Ίερείς Τιμιώτατοι Εκκλησιαστικοί Σύμβουλοι και λοιποί εύλογημένοι Χριστιανοί της Θεοσώστου Ήπισκοπής Κισσαμίου και Σελίνου.

Τέκνα μου αγαπητά εν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Γνωστὸν ποιοῦμεν πᾶσιν ὑμῖν ὅτι τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιερέως Εὐδοκίμου, προκατόχου ἡμῶν, τὸ ζῆν ἔκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς Οὐρανίους Μονὰς μεταστάντος, εἰς τὴν ταπεινότητα ἡμῶν Ψῆφον καὶ Πράξει τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Κρήτης Συνόδου, ἐγκρίσει δὲ καὶ διορισμῶ τοῦ Εὐσεβεστάτου καὶ Θεοφυλάκτου Βασιλέως ἡμῶν

ΠΑΥΛΟΥ

ὁ δὲ τὰ ἔτη εἰρησαν πολλὰ, παρεδόθη ἡ Ποιμαντορία τῆς Ἀγιωτάτης καὶ Θεοσώστου ταύτης Ἐπισκοπῆς κατῶς καὶ ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος Κρήτης διὰ τοῦ ὁπ' ἀριθ. 2253/1953 τῆς 9ης λήγοντος μηνὸς γράμματος Αὐτῆς τοῦτο ὑμῖν ἀνεκοίνωσεν. Ἐναλαμβάνοντες ἤδη τὰ Ποιμαντορικά καθήκοντα κοινοποιοῦμεν τοῦτο πᾶσιν ὑμῖν, ὥπως ἐφεξῆς ἀναφέρῃσθε εἰς ἡμᾶς πρὸς ἐπίλυσιν καὶ διευθέτησιν πάσης ὑποθέσεως, ὑπαγομένης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἡμῶν καθ' ἃ οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ οἱ τοῦ Κράτους Νόμοι διακελεύουσιν.

Στοιχοῦντες τῷ Εὐαγγελικῷ ῥήματι «ὁ Ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθειν ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰωάν. 10, 11.) ἐπιθυμοῦμεν νὰ ποιμάνωμεν καὶ νὰ διακονήσωμεν ὑμᾶς, ἀγαπητά μου τέκνα, πατρικῶς καὶ φιλοστόργως ὡς λογικὰ τοῦ Ἀρχιποιμένου Χριστοῦ πρόβατα, ἀναλίσκοντες ἀπάσας ἡμῶν τὰς δυνάμεις ἵνα ἡ ποιμαντορία ἡμῶν θείᾳ συνάρσει καὶ βοηθείᾳ, ἐν μὲν τῷ παρόντι πηγῆ τῆς κατὰ Χριστὸν προόδου, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι σωτηρίας καὶ αἰώνιου ζωῆς πρόξενος διὰ πάντας ὑμᾶς ἀποβῇ.

Ὡς δὲ ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος γράφων τῇ ἐν Ρώμῃ Ἐκκλησίᾳ οὗ Χριστοῦ ἐλεγεν τὸ «χαίρειν μετὰ χαϊρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων» (Ρωμ. 12, 15.), οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν καὶ τῆς θλίψεως καὶ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγωνίας καὶ τῶν μόχθων ὑμῶν νὰ μετέχωμεν. Ἐπὶ πᾶσιν δὲ τοῦτοις τὸ παράδειγμα τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος, οἵτινες καὶ ἀλλαχόθεν καὶ ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ ταύτῃ Ἐπισκοπῇ, κατὰ τὸ παρελθόν, εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως ἐζῆσαν καὶ μαρτυρικῶς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου τῶν ἀπέθανον, θέλει εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς ὑπόμνησις ἵνα ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνων βαδίσωμεν καὶ τὰ κατὰ αὐτῶν ἔργα μιμηθῶμεν.

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ποιμαντορικοῦ ἡμῶν ἔργου συμπίπτει τῇ θείᾳ Γεννήσει τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ καὶ τῷ Σωτηρικῷ Ἰᾶφ ἔτει 1958 δι' ἃ καὶ εὐχόμεθα ἡμῖν πᾶσαν παρά Θεοῦ εὐλογίαν. Θεωροῦμεν τὴν σύμπτωσιν ταύτην ὡς καλὴν συγκυρίαν καὶ ἱκετεύομεν τὸν Ὑψίστον ὅπως ἡ ποιμαντορία ἡμῶν, τῇ θείᾳ Αὐτοῦ Χάρτι, κατὰ τὴν ἀπαρχὴν πνευματικῆς ἀναγεννήσεως ἐν τῇ Θεοσώστῃ ἡμῶν Ἐπαρχίᾳ. Ἐστὶ βέβαιοι ὅτι θὰ εὐρίσκεσθε πάντοτε ἐν τῇ σκέψει, τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ προσευχῇ ἡμῶν, παρακαλῶ δὲ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, ὥπως καὶ ὑμεῖς πράττειτε τὸ τοιοῦτον, ἵνα καὶ διὰ τῶν προσευχῶν ἡμῶν δυναθῶμεν νὰ ἐπιτελέσωμεν τὸ ἀνατεθὲν ἡμῖν ἔργον ἐν τῇ ποιμνίᾳ τοῦ Κυρίου.

Εὐχαριστοῦντες δι' ἐκδήλωσιν πλουσίας ἡμῶν ἀγάπης ἐν τε τῇ ἐκλογῇ καὶ τῇ χειροτονίᾳ ἡμῶν, πλουσίαν μὲν τὴν χάριν καὶ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ἐπικαλούμεθα, εὐχὴν δὲ καὶ εὐλογίαν τὴν ὑμετέραν τοῖς οἴκοις καὶ τοῖς ἔργοις ὑμῶν πέμπομεν.

Ἐν Καστελλίῳ τῇ 24 Δεκεμβρίου 1957

Ἐνθερμος πρὸς Κύριον εὐχέτης

† Ὁ Κισσαμίου καὶ Σελίνου

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἡ πρώτη Ἐγκύκλιος τῆς Ἀρχιερατείας του

I. ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΑΜΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ ΣΑΣ...

Οι ευχές που ανταλλάσσουμε δλοι μας στις θρησκευτικές Γιορτές έχουν μιὰ διπλή έννοια.

Πρώτα είναι μιὰ όμολογία πίστης, γιατί μ'αυτές τις ευχές δείχνουμε τήν αναγνώριση και τήν εὐλάβεια μας στά πρόσωπα και γεγονότα (Γέννηση, Ἀνάσταση Χριστοῦ, εορτές Ἁγίων κ λ.π), πού προβάλλει και τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία μας.

Οι γιορτές τῆς Ἐκκλησίας και οἱ ευχές πού ανταλλάσσουμε σ'αυτές, όταν δέν γίνονται τυπικά, είναι μιὰ εὐκαιρία νά στοχαστοῦμε, και κείνοι πού τίς στέλλουν και κείνοι πού τίς δέχονται, ποιὰ είναι ἡπροσωπική μας τοποθέτηση σ'αὐτά τά γεγονότα πού γιορτάζουμε. Και πόσο ἡ χαρά, πού συγχαίρομε είναι πραγματική εσωτερική χαρά μας.

Δεύτερο οἱ ευχές αὐτές ἐκφράζουν τά προσωπικά αἰσθήματα, πού τρέφουμε ὁ ένας γιά τόν ἄλλο. Κι είναι ἀπό τά ἄραιοτερα βιῶματα πού ζεῖ ὁ ἄνθρωπος στή ζωή του. Ὅλοι χρειαζόμαστε αναγνώριση και κατανόηση, δλοι χρειαζόμαστε ἀγάπη, ἐνθάρρυνση και ἐλπίδα. Κι είναι καλό νά δίδουμε στοὺς ἄλλους και νά παίρνομε ἀπό τοὺς ἄλλους αὐτά τά πολῦτιμα δῶρα τῆς ζωῆς.

Μετά τήν εὐχή τῶν γονέων μου και τῆ χαρῆ τοῦ Θεοῦ, ἕνα μεγάλο μέρος τῆς προόδου μου τό ὀφείλω στή γνωριμία και τῆ φιλία πολλῶν ἀνθρώπων «μεγάλων» και «ἐλαχίστων».

Με πολλή εὐγνωμοσύνη ἐνθυμοῦμαι ἐκείνους, πού ἐνθαρρύνανε τά παιδικά μου βήματα στήν Παιδεία και ἀργότερα στήν Ἱερωσύνη και τήν ἀρχιερωσύνη μου, Πολλοί ἀπ'αὐτοὺς δέν ὑπάρχουν τώρα στή ζωή και τοὺς θυμοῦμαι πάντα στό προσκλητήριό τῆς Ἁγίας Τράπεζας.

Και σήμερα, πολλοί με τιμοῦνε με τῆ φιλία και τήν ἀγάπη των. Κι αὐτή ἡ τιμῆ ἀνήκει περισσότερο στήν Ἐκκλησία, δηλ. στό Χριστό πού με τίμησε με τῆ δωρεά τῆς Ἱερωσύνης του, με τό χάρισμα τοῦ Ἐπισκόπου.

Αἰσθάνομαι πολλή εὐγνωμοσύνη γιά δλους ἐκείνους πού με τιμοῦνε με τῆ φιλία και τήν ἐμπιστοσύνη των και βοήθησαν τό ἔργο, πού μοῦ ἀνέθεσε ὁ Θεός γιά τῆ διακονία τῶν παιδιῶν του.

Λυποῦμαι μόνο πού δέν μπορῶ νά γράφω συχνά, αὐτά πού αἰσθάνομαι και γώ γιά δλους τοὺς φίλους: Γιά τά «πνευματικά τέκνα», μέσα και ἔξω ἀπό τήν ἐπισκοπή μου.

Ἀλλά στή θέση και τήν ἡλικία πού βρίσκομαι τώρα, αἰσθάνομαι τήν ἀνάγκη νά πῶ τά λόγια τοῦ Χριστοῦ: «ὅποιος με ἀγαπά, πρέπει νά ἀγαπά τόν ἀποστείλαντά με».

Ἐξῆσα ὁ ἴδιος τήν εὐλογία, πού μοῦ χάρισε ἡ πίστη και ἡ ἀφυσίωση μου στό Θεό και αὐτά θέλω νά πῶ και νά εὐχηθῶ και σέ κείνους, πού με ἀγαποῦν και μοῦ εὐχονται στίς γιορτές. «Ὁ ἔχων τάς ἐντολάς μου και τηρών αὐτάς, ἐκεῖνος ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με, ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπό τοῦ πατρός μου. (Ἰωάν. 14,21)

Ὁ Κισάμου και Σελίνου Εἰρηναῖος

"Όταν ο θάνατος πληγώνει.....

Κανείς δέν τόν περιμένει. ....

Κανείς δέν τόν καλεῖ. Κι' ὅμως ἐκεῖνος ἔρχεται «ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί» (Α' Θεσ. Ε', 2).

Καί παίρνει τὸ παιδί ἀπὸ τὴν κούνια καὶ τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας. Τὸν ἔφηβο ἀπὸ τὸ μαθητικό θρανίο. Τὸ σύζυγο ἀπὸ τὸ στεφάνι. Τὸν κουρασμένο γέροντα ἀπὸ τὸ στρῶμα τῶν γηρατειῶν.

Ἐκεῖνος ἔρχεται. ....

Πότε ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια. Πότε ἀπὸ ἓνα ἀτύχημα. Πότε ἀπὸ μιὰ ἀνθρώπινη ἀφορμὴ. Πότε ἀπὸ μιὰ μυστηριώδη καὶ ἀνεξήγητη... αἰτία.

Κι' ὅταν ἔλθῃ ἀρχίζομε τὸ δάκρυα καὶ τὰ διατί;

Κλαῖμε τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο. Κλαῖμε τὴν ὑπαρξὴ πού χάθηκε, τὰ ὄνειρα πού σβήσανε. Κλαῖμε γιὰτὶ μᾶς ἔλειψε ἡ συντροφιά. Κλαῖμε γιὰτὶ χάσαμε τὸ στήριγμα καὶ τὴν ἀπαντοχὴ μᾶς. Κλαῖμε γιὰτὶ χάσαμε τὴν ἀγάπη. Κλαῖμε τὴν ἀνθρώπινη μοῖρα.

Γιατί κόπηκε τὸ νῆμα; Γιατί δέν ὀλοκληρώθηκε ἡ πορεία; Γιατί στομάτησε ἡ δημιουργία; Γιατί δέν τελείωσε ὁ ἀγώνας; Γιατί ἡ ζωὴ πῆρε πίσω αὐτὸ πού μᾶς ὑποσχέθηκε; Γιατί δέν ἀπάντησε ὁ Θεός; Τί ἔγιναν οἱ προσευχὲς καὶ τὰ τασίματα; Γιατί τὸ σύμπαν ἐγκαταλείπει τοὺς δικαίους στὴν ὥρα τῆς ἀγωνίας τῶν;

Ἄνθρωπος στέκει ἀνίσχυρος μπροστὰ στὸ μυστήριο τοῦ θανάτου. Καὶ ὁ Θεὸς συχνά σιωπᾷ στίς ὄρες τοῦ πόνου, ὅπως καὶ τότε πού ἀκούστηκε πάνω ἀπὸ τὸ Σταυρὸ ἡ κραυγὴ τοῦ Θεοῦ Πόνου: «**Ἢλι - Ἢλι λαμὰ σαβαχθὲν: Θεέ μου, Θεέ μου ἵνα τί μὲ ἐγκατέλιπες**» (Ματθ. ΚΖ' 46). Ὑπάρχει μιὰ σιωπῶσα ἀγάπη πού δέν ἀπαντᾷ εἰς τοὺς θρήνους τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς: Ἀπαντᾷ ὅμως μετὰ τρεῖς ἡμέρας θριαμβευτικὰ στὴν αὐγὴ τῆς «**μῆας τῶν Σαββάτων**». Καὶ ἡ ἀπάντηση εἶναι τόσο θριαμβευτική: Ἀνάστασις καὶ Νίκη.

Ἀδελφοὶ οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κοιμημένων ἵνα μὴ λυπησθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα (Θεσσ. Α' 4, 13) Πραγματικὰ ὅσοι δέν ἔχουν ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητος συντρίβονται ἀπὸ τὸν θάνατον τῶν ἀγαπημένων ὑπάρξεων καὶ μένουν ἀπαρηγόρητοι καὶ θλιβεροί. Ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ μαράνη ὄλα τ' ἄνθη, μπορεῖ νὰ σβύσῃ ὄλα τὰ ὄνειρα τῆς

ζωῆς καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν καρδιά μας σ' ἓνα θλιβερὸ νεκροταφεῖο.

Ὅμως ἐκεῖνοι πού μποροῦν σ' αὐτὰς τίς σκοτεινὰς στιγμὰς νὰ σταθοῦν ὀρθοί καὶ νὰ κάμουν τὴν ὁμολογία: «**προσδοκῶ Ἀνάστασιν Νεκρῶν**», ἐκεῖνοι μποροῦνε νὰ παρηγορηθοῦνε καὶ ν' ἀκούσουνε τὸ γλυκύτερο λόγο: «**οὐκ ἀπέθανε ἀλλὰ καθύδρευε**» (Λουκ. 8. 52). Τὸν εἶπε ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου. Ἐκεῖνος πού νίκησε τὸ θάνατο, ἡμέρωσε τὸν πόνο κι' ἔστρωσε μ' ἐλπίδα τοὺς δρόμους τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει μιὰ γαλαζία ἐλπίδα, ἡ ἐλπίδα τῆς πίστεως, πού σκίζει τὸ σκοτάδι τοῦ θανάτου καὶ προμηνύει τὴ Μεγάλῃ Αὐγῇ.

Μακάριοι ὅσοι κρατοῦνε τὴν ἐλπίδα αὐτὴ κρυμμένη μέσα στὴν καρδιά τῶν καὶ κάνουνε τὸν πόνο τῶν ἀγάπῃ καὶ θυσία. Μιὰ ἀγάπη πού θὰ ἀνάβῃ τὸ καντήλι καὶ θὰ ψάλλῃ τὸ Μνημόσυνο πάνω στὸν τάφο. Αὐτὸ τὸ ἱερὸ προσκλητήριο τῆς ἀγαπημένης ψυχῆς μπροστὰ στὸ θρόνο τῶν Οἰκτιρῶν καὶ τοῦ Ἐλέους. Μιὰ ἀγάπη πού θ' ἀγρυπνᾷ πάντα καὶ θὰ στέλνῃ δώρα καὶ χαιρετίσματα μὲ τὸ ταχυδρομεῖο τῆς φιλανθρωπίας. Μιὰ ἀγάπη πού θὰ γίνεται Μυροφόρα καὶ Παρηγορήτρα σκουπίζοντας τὰ δάκρυα τῶν ἄλλων. Μιὰ ἀγάπη πού θὰ ζώνεται τ' ἄρματα τοῦ «**νεκροῦ ἀδερφοῦ**» καὶ θὰ συνεχίζῃ τὴ μάχη. Ἐὰν ἀποτελειώνῃ τὸ χρέος μέσα στὸ σπῆτι, μέσα στὴν ἀνθρωπότητα, μέσα στὸν κόσμο. «**Ἡ ἀγάπη εἶναι πλεῖον δυνατὴ κι' ἀπὸ τὸ θάνατο**» (Παροιμ. Σολομώντος).

«Μακάριοι οὗς ἐξελέξω καὶ προσελάβου Κύριε».

Κύριε πᾶρε τοὺς ἀγαπημένους μας νεκροὺς κοντὰ Σου. Κοντὰ στὸ φῶς καὶ στὴν αἰωνιότητά Σου. Ἐμεῖς ὅσο καὶ νὰ τοὺς ἀγαποῦμε δέν μποροῦμε νὰ τοὺς συνοδεύσωμε πέρα ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Πᾶρε τοὺς κοντὰ Σου, στοὺς χοροὺς τῶν ἐκλεκτῶν καὶ τῶν ἁγίων Σου. Ἐκεῖ ὅπου «**οὐτε πένθος, οὐτε κραυγὴ, οὐτε πόνος, οὐκ ἔσται ἔτι**» (Ἀποκ. κα' 5). Φύλαξέ τοὺς ὡς τὴν ὥρα πού θάρθωμε καὶ μεῖς καὶ θὰ γίνῃ ἡ Μεγάλῃ Ἀντάμωση μαζί τῶν. Μαζί τῶν καὶ ΜΑΖΙ ΣΟΥ.

Καὶ τίς σπασμένες μας καρδιὲς ἀπὸ τὸν πόνο τοῦ θανάτου νὰ τίς γλυκάνῃς Κύριε, καὶ νὰ δέσης τίς ματωμένες πληγὰς μας. Γιατί Σὺ εἶσαι ὁ Μεγάλος Γιατρός καὶ παρηγορητής. Σὺ ἤλθες «**ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῆ καρδία**». (Ἡσαίας).

ΑΜΗΝ

† **Ο Κ. Σ. Ελεηναῖος**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙ

Στήν 'Αρχή ὁ Λόγος (Χριστός) εἶπε τὸ μεγάλο του Λόγο:
"Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτὸν (Ματθ. 19, 19)

"Υστερα οἱ Μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ κάμανε τὸ λόγο τῆς ἀγάπης πράξη καὶ μοιράζανε ψωμί καὶ ρούχο σὲ κείνους ποὺ εἶχαν ἀνάγκη (Πραξ. 2,45).
"Ἐτοί οἱ πρῶτες χριστιανικὲς γενιὲς μέσα στὴ σκληράδα τοῦ ἀρχαίου κόσμου ὑψώσανε τὴ φιλανθρωπία (οὗτὸ ποὺ λέμε σήμερα Κοινωνικὴ Πρόνοια) καὶ ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα, εἴκοσι δλόκληρους αἰῶνες οἱ χριστιανοὶ μὲ τὴν ἀγάπη των "συνέχουσι τὸν κόσμον", ὅπως γράφει ἡ 'Επιστολὴ πρὸς Διόγνητο.

Εἴκοσι αἰῶνες τώρα ἡ χριστιανικὴ 'Εκκλησία κηρύσσει πάνω στὸν κόσμο τὴ Δικαιοσύνη καὶ τὴν 'Αγάπη, δίνοντας ὥστόσο ψωμί στοὺς πεινασμένους καὶ ρούχα στοὺς γυμνοὺς. Χτίζει Νοσοκομεῖα γιὰ τοὺς ἀρρώστους, ἐργοστάσια γιὰ τοὺς ἀνεργούς καὶ σχολεῖα γιὰ νὰ μορφωθοῦν οἱ ἀγράμματοι. Κι οἱ χριστιανοὶ πλοῦσιοι καὶ πτωχοὶ δίνουν ἀπὸ τὸ πρῆσυμα καὶ τὸ ὑστέρημα των.

Δίνουν μὲ τὴ ζωὴ των καὶ μὲ τὸ θάνατο των.

Οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ "συνέχουσι τὸν κόσμον", μὲ τὴ Φιλανθρωπία καὶ καμιὰ Κρατικὴ Πρόνοια δὲ μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἐν τῇ τῇ ἀνώνημῃ καὶ ἐπάνωμῃ παράδοσῃ τῆς 'Αγάπης.

"Ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε στὸν κόσμο τὴν 'Αγάπη του καὶ Σὺ Χριστιανὲ ποὺ τὴν κρατᾷς σὰν "Καينὴ Διαθήκη", μέσα στὴν καρδιά καὶ στὴ ζωὴ σου, συνέχῃς καὶ κρατεῖς τὸ μέγα φῶς τῆς ζωῆς. Τὴ μεγάλη σημαία τῆς Παγκόσμιας 'Ελπίδας.

Καὶ στὸ Καστέλλι Κισάμου δίπλα στὴν "Ἁγία Τράπεζα τοῦ Χριστοῦ", ὑπάρχει μιὰ Τράπεζα τῆς 'Αγάπης του.

Πολλοὶ ἐρχονται καθημερινὰ (διαβᾶτες, ἀρῶστοι, κακοτυχεῖμοι, ἀνεργοὶ, σπουδαστὲς, νέοι νέοι, γέροι) νὰ ζητήσουν ἕνα Δάνειο ἀγάπης καὶ ἐλπίδας. Εὐχαριστῶ ὅλους ἐκείνους, ποὺ πλῆσιζουσι τὴν Τράπεζα αὐτὴ μὲ τίς καταθέσεις των καὶ τοὺς ἀπευθύνω τὴν εὐγνωμοσύνη μου καὶ τὴν ἐγγύησῃ τοῦ Θεοῦ Μακάριοι οἱ ἐλεηθῆμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθῆσονται, Ματθ. 3,7).

Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων 2 Μαΐου) 1982

Ταπεινὸς Διαχειριστὴς στὴν Τράπεζα 'Αγάπης

Ὁ Κισάμου & Σελίνου κ. Εἰρηναῖος

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΝΤΕΙΛΛΑΜΕΝΩΝ ΗΜΙΝ ΤΟΙΣ ΑΝΑΣΙΟΙΣ, ΕΥΧΕΣΘΕ ΥΠΕΡ ΑΥΤΩΝ...

Πόσοι ἄνθρωποι Σὲ ζητοῦνε, Κύριε, γιὰ νὰ σὲ γνωρίσουνε. Αὐτοὶ ποὺ ἀμφιβάλλουνε κι αὐτοὶ ποὺ σ' ἀγαποῦνε πολὺ.

Πόσοι ἄνθρωποι θέλουνε νὰ σοῦ ποῦναι τὰ προβλήματα καὶ τὴν ἀγωνία των γιὰτὶ ὁ κόσμος δὲ μπορεῖ ἢ δὲν θέλει νὰ τοὺς ἀκούσει.

Πόσοι ἄνθρωποι θέλουν νὰ μάθουν γιὰ τοὺς «ἀγαπημένους» ποῦναι μακριὰ καὶ τοὺς «κεκοιμημένους» ποῦναι στὴν ἀπέναντι ὄχθη.

Πόσοι ἄνθρωποι γράφουν στὸν 'Ιερέα «στεῖλε τὴν εὐλογία σου» καὶ πόσοι ἐρχονται τὴν Κυριακὴ πρῶτὴ νὰ καταθέσουνε στὴν Πρόθεση τῆς λειτουργίας τὸ ταπεινὸ ψυχοχάρτι μὲ ὀνόματα 'Ιερά.

'Υπὲρ ὑγείας εὐλογίας καὶ σωτηρίας τοῦ . . . τῆς . . .
ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως . . .

παιδιὰ, γονιοὶ, ἀδελφία, ἀνδρόγυνα, φίλοι καὶ εὐεργέτες ποῦναι σὲ ξένους τόπους, σ' ἀρρώστους, σὲ κινδύνους καὶ στὰ μνήματα...

"Ἐγνοῖες κι ἀγάπες ἱερές, αἰσθήματα, ἐλπίδες, φόβοι καὶ πόθοι ποὺ ἡ καρδιά μας, ζωντανὸ ληξιαρχεῖο, τοὺς ἔχει γραμμένους κι ὅσο ζοῦμε ζοῦνε κι αὐτοὶ καὶ περιμένουν.

Καὶ θὰ περιμένουμε καὶ μεῖς τὸ ἴδιο, νὰ μᾶς θυμοῦνται καὶ νὰ μᾶς «μνημονέψουν».

Γιατὶ μᾶς ἐπλάσες ἀθάνατους, Κύριε. 'Αθάνατους καὶ ἀγαπημένους. Κύριε, πόσο μεγάλη πρέπει νὰναι ἡ καρδιά τῶν 'Ιερῶν σου.

Πόσο ὄγρυπνη ἡ μνήμη καὶ ἡ προσευχὴ των,
"Ὅταν στέκονται μπροστὰ ἀπὸ τὸ θυσιαστήριό σου καὶ κάνουν τὸ προ-
ακλήτήριο.

Ζωντῶν τε καὶ τεθνεώτων...

Καὶ σοῦ ζητοῦνε νὰ εὐλογήσεις, νὰ συχωρέσεις καὶ ν' ἀναπάμεις . . .

Κύριε, πόσο μεγάλη πρέπει νὰναι ἡ καρδιά τῶν 'Ιερῶν σου καὶ πόσο καθαρὴ γιὰ νὰ μεταφέρνει στὸ θρόνο σου τὴν ἀγάπη καὶ τὸν πόνο τῶν τέκνων σου, τὴν ἰκεσία καὶ τὴν ἐλπίδα των.

Κύριε, πόσο πλατειὰ καὶ φωτεινὴ πρέπει νὰναι ἡ καρδιά καὶ ἡ σκέψη τῶν 'Ιερῶν σου γιὰ νὰ ὑπενθυμίζει στὴν ἀνθρωπότητα τίς 'Εντολὲς καὶ τίς ἀλήθειες σου.

Τὴν 'Αγάπη καὶ τὴν 'Ελπίδα ὡς τὸ θάνατο.

Τὴν 'Αγάπη καὶ τὴν 'Ελπίδα καὶ πέρα ἀπὸ τὸ θάνατο.

(14 - 9 - 84)

† Ο ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 425/23-8-2005 ἐπιστολή ἀποδοχῆς τῆς παραίτησής του ἀπὸ τὴν Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καὶ ταυτόχρονα ἡ ἔκφραση εὐαρέσκειας καὶ ἐπαίνου γιὰ τὸ ἔργο του, κατὰ τὴν θεοφιλεῖ ποιμαντορία του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Αριθμ. Πρωτ. 425

Ἐν Ἡρακλείῳ, τῇ 23^ῃ Αὐγούστου 2005

Πρὸς
Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Κισιάμου & Σελίνου *κον κον* Εἰρηναῖον

Εἰς Κίσσαμον

Σεβασμιώτατε Ἄγιε Ἀδελφέ,
Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἐπὶ τῇ οικειο-
δελεῖ ἀποχωρήσει τῆς Ἰμετέρας Θεοτιμῆτου καὶ Γεραρᾶς Σεβασμιότητος ἐκ
τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορικῆς διακονίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κρήτης, ἐκφράζει διὰ
τοῦδε τοῦ Συνοδικοῦ Γράμματος Αὐτῆς τὸν σεβασμὸν, τὴν ἐν Κυρίῳ ἀδελφι-
κὴν ἀγάπην καὶ τὰς ἐνδέρμους εὐχαριστίας Αὐτῆς διὰ πάντα ὅσα, χάριτι τοῦ
ἐν Τριάδι Θεοῦ, ἐπετελέσθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς πεπνυμένης, θεοφι-
λοῦς καὶ τετιμημένης Ἰμετέρας ποιμαντορίας, διὰ τοῦ πολυσχιδοῦς ἐκκλησι-
αστικοῦ, διαχριστιανικοῦ, ποιμαντικοῦ, διδακτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ φιλαν-
θρωπικοῦ ἔργου αὐτῆς.

Πάντες ἡμεῖς, οἱ τὴν Ἱεράν Ἐπαρχιακὴν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας
Κρήτης συγκροτοῦντες, μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς
θεοφρουρήτου Νήσου ἡμῶν καὶ τῆς καθ' Ἰμάς θεοσώστου Μητροπόλεως Κι-
σιάμου & Σελίνου, φιλαδέλφως ἐκτιμῶντες τὸ Ἰμέτερον ἔργον, τὸ τοσοῦτον
θεάρεστον καὶ ἐπωφελές διὰ τὴν Μεγαλόνησον καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν Αὐτῆς,
τιμῶμεν τὸ πρόσωπον Ἰμῶν καί, ἐκφράζοντες τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὸν ἐπαι-
νον τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, δεόμεθα ἐκτενῶς τοῦ ἱκανώσαντος τὴν Ἰμετέ-
ραν περισπούδαστον Σεβασμιότητα Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως δια-
φυλάττῃ αὐτὴν ἐπὶ ἔτη ὡς πλεῖστα ἐν ὑγείᾳ ἀδιαπτῶν πρὸς δόξαν τοῦ Πα-
ναγίου Ὄνόματος Αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῶ δέ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας καὶ τῆς
Νήσου ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις, περιπτυσσόμενοι τὴν Ἰμετέραν γερασμίαν Σεβασμιό-
τητα καὶ ἀσπαζόμενοι Αὐτὴν φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν,

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀδελφικῆς ἀγάπης
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας Μαχάριος
† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Ἄνδριμος
† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου Εἰρηναῖος
† Ὁ Λάμπης, Σύβριτου καὶ Σφακίων Εἰρηναῖος
† Ὁ Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας Εὐγένιος
† Ὁ Πέτρας καὶ Χερρονήσου Νεκτάριος
† Ὁ Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου Ἀνδρέας

ΠΡΟΤΟΤΥΠΟΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
Ἐκφρασις εὐαρέσκειας
Ἐκκ. Πατριάρχου Βαρθολομαίου
πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην Κισάμου καὶ
Σελίνου κ. Εἰρηναίου

Ἀριθμ. Πρωτ. 741

Ἐρωτάτε Μητροπολίτα Κισάμου καὶ Σελίνου, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε Ἐσπερίας Κρήτης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καὶ ὑμετέρα Ἱερότητα καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστὴ θεράπων, καὶ οἰκονόμη τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων, καὶ ἀνερ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ Πνεύματος· οὕτω γὰρ ἡ Γραφή καλεῖ τοὺς διαβεβηκότας καὶ ὑψηλοὺς, καὶ ὑπεράνω τῶν ὀρμηθέντων. Καὶ τίς ἂν πάσας ἀπειριθμομένη τὰς προσηγορίας, ὅσας ἡ ἀρετὴ σοὶ πεποίηκεν, ἄλλη τις ἄλλην οικειοῦσά τε καὶ προσάγουσα;

Διὰ τῶν λόγων τούτων τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου τῆς ἡμετέρας Μετριότητος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου θέλωμεν προομιματικῶς νὰ χαιρετίσωμεν τὴν ὑμέτεραν πολύσοφον Ἱερότητα, τοσοῦτον συγκινήσασαν τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τῆς προσφάτου ἀποφάσεως νὰ ἀποχωρήσῃ οικειοθελῶς τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορίας τῆς θεόθεν κληρωθείσης αὐτῇ θεοσώστου Ἐπαρχίας Κισάμου καὶ Σελίνου.

Ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ὑμῶν μεγάλως ἐδίδαξεν ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους ἐν τῇ Ἀμπελωνίῳ τοῦ Κυρίου ἐργάτας καὶ ἐβοήθησε νὰ ἀνανεώσωμεν τὴν προσωπικὴν κλησιν διακονίας ἐν Αὐτῷ, ἐν πνεύματι συνεχοῦς· μὲν πλὴν σιωπηρῶς ἐκδαπανήσεως ὑπὲρ τῶν ἐμπεπιστευμένων ἡμῖν ψυχῶν.

Ὁ Κύριος τῆς ζωῆς ὡς ἤξλωσε νὰ ὑπερβῆτε κατὰ πολὺ τὸ προφητανακτοδαβιτικὸν ὄριον τοῦ ἐπιγείου βίου καὶ δὴ ἐν πλήρει ὑγιείᾳ καὶ καθαρότητι πνεύματος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἴσθε ὁ πρῦτανος τῶν ἐν Κρήτῃ ἀδελφῶν συνιεραρχῶν καὶ ζῶν θησαυροφυλάκιον ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας καὶ πλουσιοκάμπου δημιουργικότητος.

Ἡ ἐπισκοπικὴ διακονία τῆς ὑμετέρας Ἱερότητας ἐδόξασε τὴν Ἐκκλησίαν Κρήτης, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Γερμανίας, ἐνθα ὁ Κύριος μετεφύτευσε αὐτήν, τὰ κρείττω προοράμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐκλογάδα τοῦ καθ' ἡμᾶς σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Καὶ πάλιν ὑποκλέπτοντες τὸν Θεολόγον Ἱεράρχην λέγομεν περὶ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητας "τύπον ἑαυτὸν, ὡπερ ἀνδριάντα πνευματικόν, εἰς κάλλος ἀπεξοσμένον πάσης ἀρίστης πράξεως προέθου. Διό, τίς ἂν τῶν σῶν καλῶν ἢ τὸ πλῆθος ἐξαριθμήσαιτο, ἢ τὰ πλεῖα παραδραμεῖν ἐθέλων, μὴ χαλεπῶς εὖροι τὸ παρετόν;"

Ἐρωτάτε ἀδελφέ, ἢ ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον τεσσαρακονταετασίαν ἐπισκοπικὴ διακονία ὑμῶν εἰς τὸ στερέωμα τῆς συγχρόνου Ὁρθοδοξίας ἀφῆκε φωτεινοτάτην τροχίαν, τὰ δὲ πολυάριθμα ἔργα τῆς εὐστροφῆς

καὶ πρωτοτυποῦσης διανοίας ὑμῶν ἀνύψωσαν τὸ κύρος τῆς ὑμετέρας Ἐπαρχίας καὶ τὴν κατέστησαν πασίγνωστον ἀνά τὰ πέρατα τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης.

Ἀλλὰ νόμος φυσικὸς εἶναι, ὅτι πᾶν τὸ ἔχον ἀρχὴν ἔχει καὶ τέλος. Καὶ ὑμεῖς σοφῶς προοράμενος ἀπέρχεσθε ἐκ τοῦ Θρόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καὶ Σελίνου, οὐ μὴν γε καὶ τῶν καρδιῶν τοῦ εὐτυχεστάτου καὶ λιαν ἀγαπήσαντος ὑμᾶς θεοφιλοῦς ποιμνίου ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀπειροπληθῶν φίλων τῆς ὑμετέρας Ἱερότητας, διότι μόνον φίλους ἐγνωρίζετε νὰ δημιουργήτε.

Ἡ Μητὴρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος ἐκφράζει τῇ ὑμέτερᾳ Ἱερότητι τὴν ἄκραν εὐαρέσειαν αὐτῆς καὶ τὰς διαπύρους εὐχάς, ὅπως ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς ἀνταποδώσῃ ἑκατονταπλασίως τοὺς κόπους τῶν χειρῶν σας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως καὶ κατατάξῃ τὴν χριστοφλεγῆ ψυχὴν σας μετὰ τῶν ἐν Ἁγίοις Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἢν παιδιόθεν ἠγαπήσατε, διὰ βίου διηκονήσατε καὶ ὑπερβαλλόντως τιμήσατε ἐδοξάσατε.

Ἐρωτάτε καὶ ἅγιε ἀδελφέ, ζῆτε ἐν ἔτεσιν εἰσέτι πολλοῖς καὶ ὑγαίνων ἐστὲ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἡμῖν τοῖς περιλειπομένοις καὶ ποιμεναρχοῦσιν ἐν τῇ θαλάσῃ τοῦ πολυταράχου βίου συνιεράρχαις. Ἀφήκατε χρυσὴν διαθήκην ὀρθοδόξου ἀρχιερατείας καὶ εἴσθε ἄξιος τῆς παραδεισίου χαρᾶς.

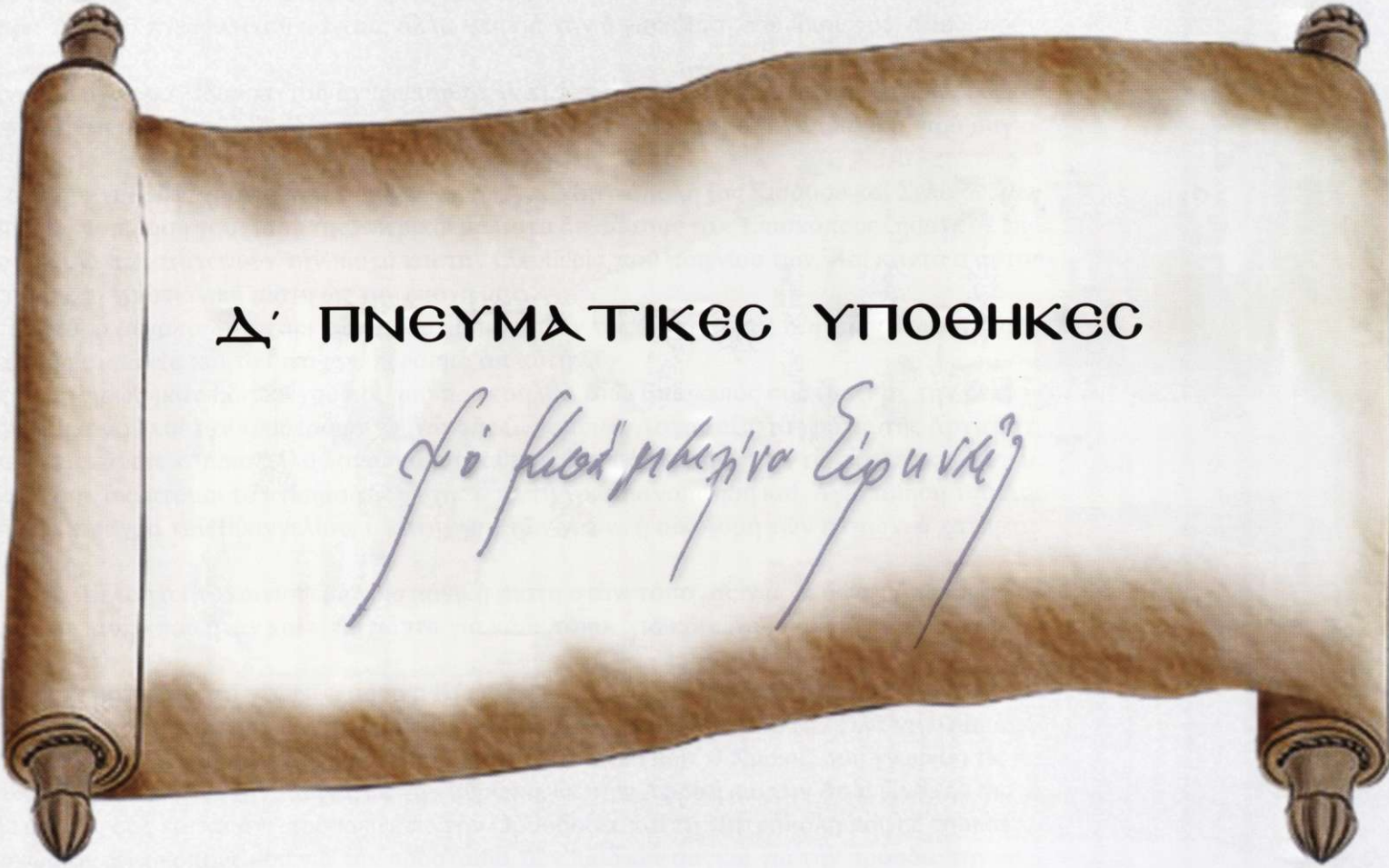
Ἐπὶ δὲ τούτοις, κατασπαζόμενοι λιαν φιλαδέλφως τὴν ὑμέτεραν θεοφιλεστάτην Ἱερότητα ἐν Κυρίῳ, ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτὴν τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἐξ Αὐγούστου ια'

Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως
Κισάμου καὶ Σελίνου
ἀγαπούμενος ὡς καὶ ὑμεῖς ἀδελφοί

Σε Επικελευθήσει σου

Δ΄ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΗΚΕΣ

Ἰὸ ψυχῆς μετὰ τὴν Ἐπιθυμίαν

Ἡ Παρακαταθήκη μου

Ἀγαπητό μου ποίμνιο,

Χριστιανοί τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου.

Κληρικοί καί Λαϊκοί, Ἄνδρες, γυναῖκες καί παιδιά.

Στήν προσευχή πού καθιερώθηκε νά λέει ὁ Ἐκκλησιαζόμενος Λαός σέ κάθε ἀρχιερατική λειτουργία γιά τόν Ἐπίσκοπό του (φήμη Ἐπισκόπου) «τοῦ... Σεβασμιωτάτου καί Θεοπροβλήτου Ἐπισκόπου τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως... ἡμῶν δέ Πατρός καί Ποιμενάρχου πολλά τά ἔτη», ὑπάρχει ἡ εὐχή ὄχι μόνο γιά μιά μακρά ζωή τοῦ πνευματικοῦ πατέρα, ἀλλά καί γιά τήν ἀγιοποίηση τοῦ ἴδιου τοῦ Λαοῦ, πού ναι ὁ βασικός καί τελικός σκοπός τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι πολιτισμοί εἶχαν σάν ἰδανικό τοῦ ἀνθρώπου τό «καλός κάγαθός». Ὁ χριστιανισμός ὅμως ἔδωσε ἕνα καινούργιο πρότυπο ἀνθρώπου, τόν Ἅγιο, πού ναι ἡ ψηλότερη μορφή τῆς ἀνθρώπινης τελειότητος σ' αὐτό τόν κόσμο. Ἐνα ἰδανικό, πού συγκεντρώνει τή σοφία καί τήν ἀρετή τῆς ζωῆς.

Πρῖν ἀπό μένα, στά δύο χιλιάδες χρόνια πού ἀριθμεῖ καί ἡ Ἁγία Μητρόπολή μας Κισάμου καί Σελίνου, μεγάλη σειρά Ἐπισκόπων ἐργάστηκε γιά τήν χριστιανοποίηση καί Ἁγιοποίηση τοῦ Λαοῦ τῆς. Μερικοί μάλιστα ἀπ' αὐτούς τοὺς Ἐπισκόπους ζήσανε σέ ἐποχές σκλαβιάς καί προσφέρανε τή ζωή των θυσία Μαρτυρίου γιά νά προστατέψουν τήν πίστη καί τήν ἐλευθερία τοῦ ποιμνίου των. Καί κοντά σ' αὐτούς σεβάσμιοι ἱερεῖς καί ἄπειρα πλήθη πιστῶν λαϊκῶν κρατήσανε τή χριστιανική πίστη ὡς τήν ἐποχή μας.

Ὅταν σκέπτομαι αὐτό τό μεγάλο Συναξάρι τῶν Ἁγίων Ἐπισκόπων τῆς «Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου» (τούς μνημονεύω στίς λειτουργίες μου), στοχαζομαι πάντα καί τό δικό μου πέρασμα ἀπ' αὐτήν.

Λογαριάζω πώς συμπληρώθηκαν ἤδη 25 χρόνια, πού πρωτοῆλθα ἐδῶ Ἐπίσκοπός σας (μαζί μέ τήν δεκάχρονη ἀπουσία μου στή Γερμανία) καί λογαριάζω ἐπίσης τήν ἡλικία μου καί τόν «ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς μου». Λογαριάζω τά χρόνια τῆς Ἀρχιερατείας μου καί τό Πνευματικό μου ἔργο.

Διαισθάνομαι πώς σεῖς κάνετε κάποιο ἄλλο λογαριασμό καί μετράτε τά οἰκοτροφεῖα, τίς σχολές καί τά πλοῖα πού ἔκτισε ὁ Ἐπίσκοπός σας Εἰρηναῖος. Ἐγώ ὅμως, παιδιά μου, σκέπτομαι τό κτίσιμο τῆς ψυχῆς σας, τή χριστιανοποίηση καί Ἁγιοποίηση τοῦ Λαοῦ μας. Τό οὐσιαστικό μου ἔργο αὐτό ἦταν καί εἶναι ἀκόμη. Τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ κατήχηση τῶν νέων, ἡ οἰκοδομή τῶν πιστῶν, ὁ καταρτισμός τῶν ἀγίων (Εφ. 4,12), πού λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Μέ τό κήρυγμα αὐτό ἤθελα νά ἀνακαινισθεῖ ἡ χριστιανική πίστη στόν τόπο μας γιά νά δώσει ἀπάντηση στά προβλήματα τῆς δύσκολης ἐποχῆς μας καί νά εἶναι καί γιά μᾶς, αὐτό πού ἦταν καί εἶναι πάντα γιά κάθε τόπο, γιά κάθε Λαό καί γιά κάθε ἐποχή. «Φῶς τοῦ κόσμου» (Ματθ. 5, 14) «ὁδός, ἀλήθεια καί ζωή» (Ιωάν. 14,6).

Πόσο πέτυχα στό ἔργο μου αὐτό, τό γνωρίζει μόνο ὁ Κύριος.

Ὁ Κύριος, πού γνωρίζει τίς πορεῖες μου καί τίς στρατιές μου ἀπό τόν Ταυρωνίτη ὡς τόν Πλάτανο καί ἀπό τόν Ὀμαλό ὡς τή Χρυσσοκαλίτισσα. Γιά νά λειτουργήσω, νά διδάξω, νά συμβουλευθῶ καί νά ὀδηγήσω τό ποίμνιό μου. Ὁ Κύριος, πού γνωρίζει τίς πορεῖες καί τίς στρατιές μου ἀπό τό Καστέλλι ὡς τά Χανιά, ὡς τό Ἡράκλειο, ὡς τήν Ἀθήνα, ὡς τήν Εὐρώπη, ὡς τήν Ἀφρική καί τήν Ἀσία (Ἰνδίες), γιά νά διακονήσω θέματα καί προβλήματα τῶν ἀναγκῶν καί τῆς ἀγάπης σας καί νά ἀντιπροσωπεύσω τήν Ὀρθοδοξία καί τή Μητρόπολή μας σέ τοπικά καί οἰκουμενικά συνέδρια.

Ὁ Κύριος, πού γνωρίζει τοὺς κόπους μου γιά τήν προστασία τῶν παιδιῶν σας καί γιά τήν πρόοδο, τήν «ἀνάπτυξη» καί προβολή τοῦ τόπου μας.

Ὁ Κύριος, πού γνωρίζει τόν ὄνειδισμό, τίς παρεξηγήσεις, τίς πικρίες καί τή θλίψη, πού συνοδεύουν ἕνα γνήσιο ἀποστολικό, ποιμαντορικό ἔργο στήν ἐποχή μας. Μιά ἐποχή, γιά τήν ὁποία θά μπορούσε νά εἰπωθεῖ ὁ σκληρός Λόγος τοῦ Χριστοῦ «ὦ γενεά ἄπιστος καί διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν;» (Ματθ. 17,17).

Κι ἐγώ γνωρίζω (ἀναγνωρίζω) Ἀγαπητοί μου Κισαμίτες καί Σελινιώτες, τήν ἀγάπη καί τό σεβασμό, πού τρέφετε στό πρόσωπό μου.

Ἀγάπη καί σεβασμό, πού μαρτυροῦν τόσες συγκινητικές ἐκδηλώσεις σας καί φτάνουν ὡς τήν ἄκρη τοῦ κόσμου.

Ἀγάπη καί σεβασμό γιά τά ὁποία θά μπορούσα νά ἐπαναλάβω τά λόγια τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου στοὺς Κορινθίους «Εἶμαι ὑπερήφανος

για την αγάπη σας» (Β' Κορινθ. 9,2)

Άλλα πάλι ο ίδιος ο Άπόστολος παραγγέλνει «ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω» (Α' Κορινθ. 1,31), πού σημαίνει πώς ὅ,τι κάμαμε ὡς τώρα, κι ἐγώ καί σεῖς, τό χρωστοῦμε στόν Κύριό μας, στ' ὄνομα τοῦ Ὁποίου ἦλθα στόν τόπο σας Ἄπόστολος καί Δούλος Του.

Καί τώρα πού πλησιάζει ὁ καιρός τῆς «ἐμῆς ἀναλύσεως» (Β' Τιμοθ. 4,6) σᾶς ἀφήνω τήν παρακαταθήκη μου.

Παιδιά μου: Κρατεῖστε τή χριστιανική σας πίστη.

Κρατεῖστε τήν αγάπη στό Θεό καί τήν αγάπη στόν συνάνθρωπό μας πού εἶναι οἱ βασικές ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου.

Κρατεῖστε τήν παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καί μεταδώσετέ την στά παιδιά καί στά ἐγγόνια σας. Μήν ἐπηρεάζεσθε ἀπό τήν ἀθεΐα καί τήν παραλυσία τῆς ἐποχῆς μας.

Νά ἐκκλησιάζεσθε τίς Κυριακές, νά κοινωνεῖτε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, νά προσεύχεσθε στό εἰκονοστάσι καί τό τραπέζι τοῦ σπιτιοῦ σας.

Νά μελετᾶτε τό λόγο τοῦ Θεοῦ, νά τόν διαδίδετε καί νά κάνετε τήν «ἄσκησή σας» στή χριστιανική ζωή, πού μπορεῖ νά φαίνεται «στενή» καί περιορισμένη, ἀλλά εἶναι ζωή ποιότητας καί σωτηρίας.

Νά ἀγαπάτε τό συνάνθρωπό σας, νά βοηθᾶτε στή δυστυχία του, νά συγχωρεῖτε τά λάθη καί νά ὑπερασπίζετε τό δίκιο του, ἀπό τό ψωμί ὡς τήν ἐλευθερία καί τήν εἰρήνην τοῦ κόσμου.

Νά προσεύχεσθε γιά τόν Ἐπίσκοπό σας, γιά τούς Ἱερεῖς σας καί νά τιμᾶτε τούς γονιούς, τούς δασκάλους, τούς ἀνθρώπους τῆς Πολιτείας, πού διακονοῦνε τήν κοινωνική ζωή, νά κρατεῖτε τίς ἐθνικές παραδόσεις καί νά ἀγαπάτε τήν Πατρίδα μας τήν Ἑλλάδα.

Αὐτή εἶναι, παιδιά μου ἡ εὐχή καί ἡ παρακαταθήκη μου γιά σᾶς, τόν Κλῆρο καί τό Λαό τῶν Ἐπαρχιῶν Κισιάμου καί Σελίνου.

Κι αὐτή τήν παρακαταθήκη, ἄς μοῦ ἐπιτρέψει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Αὐγουστίνος νά τήν ἀναφέρω καί πρὸς τό ποιμνιο τῆς Ἁγιοπλητῆς Μητροπόλεως του, ποιμνιο τό ὅποιο καί ἐγώ δέκα χρόνια περίπου συνόδευσα μέ τήν προσευχή καί τήν πατρική μου αγάπη καί μέριμνα.

Κι ἀκόμη τήν παρακαταθήκη μου αὐτή ἀπευθύνω πρὸς τό «ποιμνιο τῆς φιλίας καί τῆς αγάπης μου», πρὸς ὄλους τούς συγγενεῖς, συμμαθητές ἢ μαθητές μου, χωριανούς μου, φίλους, γνωστούς πού βρίσκονται πέρα ἀπό τά ὄρια τῆς κανονικῆς μου Ἐπισκοπῆς, στήν Κρήτη, τήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό.

Πρὸς ὄλους θά ἤθελα νά πῶ, τή βαθιά χαρά, τή δύναμη καί τήν τιμή πού γνώρισα κοντά στό Χριστό, ὄχι μόνο σάν Ἐπίσκοπος ἀλλά καί σάν ἕνας ἀπλός χριστιανός.

Ἡ χριστιανική ζωή ἔχει μιά μυστική εὐτυχία πού ναι συχνά κρυμμένη ἀπό τούς σοφούς καί τούς μεγάλους καί φανερώνεται μόνο σ' αὐτούς πού εἶναι ταπεινοί καί ἀθῶοι σάν τά παιδιά, ὅπως τό ἐκφράζει σέ μιά ὁμορφὴ καί συγκινητικὴ ἐκδήλωσή Του ὁ ἴδιος ὁ Χριστός «ἐξομολογοῦμαι σοι πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς ὅτι ἀπέκρυψας αὐτά ἀπό σοφῶν καί συνετῶν καί ἀπεκάλυψας αὐτά νηπίοις» (Λουκ. 10, 21).

Πρὸς ὄλους θά ἤθελα νά πῶ τήν προσωπική μου πεποίθηση στήν ἀλήθεια καί τή δημιουργικότητα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί πρὸς ὄλους ἀπευθύνω τόν ἀσπασμό καί τήν εὐλογία μου: Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Εἰρηναῖος δούλος Χριστοῦ καί Ἐπίσκοπος
διά θελήματος Θεοῦ καί τοῦ Λαοῦ του,
τῆς Ἁγιοτάτης Μητροπόλεως
Κισιάμου καί Σελίνου

Τόπο στό Θεό

Ἐπιστολή τοῦ Ἀρχιμ. Εἰρηναίου Γαλανάκη, στούς Ἱεροσπουδαστές τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κρήτης, Ἰούλιος 1953

Ἀγαπημένα μου παιδιά,

Λίγες ἡμέρες ὕστερα ἀπό τό κλείσιμο τῆς Σχολῆς μας, τόν περασμένον Ἰούνιον, γύρισα πάλι σ' αὐτήν ἕνα βράδυ νά τακτοποιήσω μία ἐργασία μου. Καί καταλαβαίνετε τώρα ποιά ἦταν ἡ ταραχή καί ἡ θλίψη μου, ὅταν βρέθηκα σ' αὐτό τόν ἀγαπημένο μας τόπο, σ' αὐτή τήν πνευματική μας φωλιά, πού τά μικρά καί τά μεγάλα τῆς πουλιά εἶχαν πετάξει καί ἦταν ἄδεια ἢ καί πένθιμη.

Κανένα βῆμα, κανένα τρέξιμο παιδιοῦ δέν ἀκουγόταν στήν αὐλή τοῦ ωραίου μας Μοναστηριοῦ, κανεῖς θόρυβος δέν ἐρχόταν ἀπό τό γήπεδο τῶν παιγνιδιῶν σας καί ἀκόμη πλειότερα ἀναζητοῦσε κανεῖς ἀπό τίς τάξεις σας τίς φωνές τῶν ὕμνων καί τῶν τραγουδιῶν τοῦ Θεοῦ, πού τόσο ὅλοι μας τά ἔχουμε συνηθίσει.

Μά ἡ θλίψη μου αὐτή ἔγινε συγκίνηση καί ἀληθινή ὀδύνη, ὅταν τό πρωῖ τῆς ἄλλης, τακτοποιώντας τό γραφεῖο μου, εὔρισα τόσα πράγματα πού μοῦ θύμιζαν τή ζωή καί τό μόχθο μας σ' αὐτόν τόν τόπο. Ἐδῶ ἕνα κομμάτι χαρτί μοῦ ἔδειχνε τό σχέδιο μιᾶς ἐργασίας σας, ἐκεῖ ἕνα ἀνθάκι ξηρό, πού μοῦ τό φέρατε, ποιός ξέρει πότε, μοῦ θύμιζε τήν ἀγάπη σας, κι ἀκόμα, δύο - τρία σημειώματα πρόχειρα, πού τά κρύψανε μερικοί ἀπό σᾶς χωρίς ἐγώ νά τό ξέρω ἀνάμεσα στά βιβλία μου σέ κείνες τίς ἀξέχαστες στιγμές τοῦ χωρισμοῦ μας, μιλοῦσαν τόσο ἐγκάρδια καί συγκινητικά γιά τά αἰσθήματά μας. Ἐκλασα τότε πολύ, ἀγαπημένα μου παιδιά, τό ἴδιο κλαίω καί σήμερα πού σᾶς γράφω τίς γραμμές αὐτές ἀπό κάποιο βουνίσιο τόπο.

Ὡ Θεέ μου! Τί θά κάνομε, λοιπόν, αὐτήν τήν ἀπέραντη δύναμη πού ἔβαλες στήν καρδιά μας; Ποῦ θά σκορπίσομε αὐτή τήν δυνατή φλόγα πού καίει καί ἀπειλεῖ τό στήθος μας, ἄν δέν τήν κάνομε συγκίνηση, στοχασμό, ὄνειρο, στοργή, δάκρυ καί πόνο καί πάλη καί ἀγώνα καί νίκη γιά ὅλα τά Ἅγια πράγματα, πού Σύ ὁ ἴδιος ἔκαμες στήν ἀπέραντη δημιουργία Σου καί μέσα στήν ωραία καρδιά τοῦ ἀνθρώπου;

Ὡ! ἄφησε, Θεέ μου, τίς μεγάλες καί ἀνήσυχες καρδιές, αὐτά τά πλεῖο παράξενα ἀριστουργήματα μέσα σ' ὅλη τήν Πλάση Σου, ἄφησέ τις νά ἀγαποῦν καί νά πονοῦν, ἄφησέ τις νά σκιρτοῦν καί νά σπαράσσουν, γιατί χωρίς αὐτές ὁ κόσμος ὀλόκληρος θά ἔταν πολύ βουβός καί οἱ ἴδιες θά ἀφανίζότανε μέσα στή δική των τήν δύναμη. Κι ἄφησε καί σέ μένα τήν ἀγάπη τῶν παιδιῶν αὐτῶν, πού γιά τό μεγάλωμα καί γιά τό καλό των κι ἡ δική μου καρδιά δέν ἔχει μικρότερο πόνο ἀπό τήν ὀδύνη ἐκείνων πού τά γέννησαν μέ τήν σάρκα των.

Μά τί ξεκίνησα πάλι νά σᾶς γράφω, ἀγαπημένα μου παιδιά. Μόνο γιά τά δάκρμά μου. Ἄ! Ὁχι. Ξέρω νά κλαίω, μά ξέρω καί νά σκουπίσω τά δάκρμά μου. Γιατί ὅποιος δέν ξέρει νά σκουπίζει τά δάκρμά του, δέν πρέπει οὔτε νά κλαίει.

Ὁ Θεός δέν ἀγαπᾷ κείνους πού κλαψουρίζουν χωρίς δύναμη. Ἐ, λοιπόν. Οἱ πρώτες ἐκθεσοῦλες τοῦ θερινοῦ Ἱεραποστολικοῦ σας ἔργου μέ γεμίζουν χαρά καί συγκίνηση, καί ἀφοῦ σᾶς συνεπῆρε τοῦτος ὁ ωραῖος ἐνθουσιασμός νά μιλήτε γιά τό Θεό, ἤθελα ἄλλη μία φορά νά σᾶς ὑπενθυμίσω τοῦτα τά ἀθάνατα λόγια, μέ τά ὁποῖα ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος κλείνει καί τελειώνει τό Εὐαγγέλιόν του: «*Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*».

Ὅλα τά λόγια πού μίλησε ὁ Χριστός εἶναι ζωή καί ἀλήθεια, μά ξεχωριστά μερικά ἀπό ἐκεῖνα τά αἰώνια ρήματά Του πού εἰπώθηκαν σέ ξεχωριστές στιγμές τῆς ἐπίγειας ζωῆς Του, ἔχουνε μία ιδιαίτερη γοητεία καί προκαλοῦνε στή ψυχή μας ὄχι μόνο στοχασμούς μά καί ωραίες γλυκίες συγκινήσεις. Καί τά λόγια αὐτά, ὅπως τά θέτει ὁ Ἅγιος Ματθαῖος σάν στερνό παράγγελμα στόν τελευταῖο ἀποχαιρετιστήριο λόγο τοῦ Θεοῦ Διδασκάλου στήν Ἀνάληψή Του, παίρνουν τή δύναμη, τήν τρυφερότητα ἀλλά καί τήν μελαγχολία τῶν λόγων, πού ἔχουνε ὅλοι οἱ μεγάλοι καί ἅγιοι χωρισμοί γιά τήν ἀνθρώπινη καρδιά.

Ἐνας πού ἀγάπησε τόν κόσμο κι ἄφησε τό Σταυρό Του μαρτυρικό δακτυλίδι τῆς αἰώνιας ἀγάπης Του, φεύγει γιά τό δικό του οὐράνιο κόσμο καί στό ωραῖο κύκνειο ἄσμα τοῦ χωρισμοῦ Του, ἀφήνει σέ κείνους πού τόν ἔνοιωσαν καί τόν ἀγάπησαν περισσότερο αὐτή τήν ἐντολή τῆς μαθητείας τοῦ κόσμου.

Μία έντολή που θα άντηχει σαν ώραϊος γλυκός αντίλαλος στα διαστήματα τών τόπων και τών αιώνων και θα καλεί όλες τις ώραϊες ψυχές να τήν ακοῦν και να τήν έπαναλαμβάνουν.

Είναί τό τελευταίον θέλημα του μοναδικου Άγαπημένου μας, του Αϊώνιου Μνηστήρα της ψυχής μας, και τό κρατούμε μέ όλο τόν ώραϊο πόνο του χωρισμου Του, αλλά και μ' όλη τήν δύναμη και τήν ύπόσχεση της άφοσίωσής μας σέ Κεϊνον.

Στό όνομα της έντολής αυτής ξεκίνησαν οι ψαράδες της Γαλιλαίας και όλοι εκείνοι που κάτω από τή Σημαία του Σταυρου Του μιλήσανε και πράξανε τό μεγάλο και τό τέλειο πάνω στη γή.

Και θέλω, αγαπημένα μου παιδιά, να ξεκινήσετε και σεις στό όνομα της έντολής αυτής.

Λογιάστε για μία στιγμή πώς ανάμεσα στην καρδιά σας και στον Χριστό δέν μπαίνουν οι είκοσι αιώνες της Ιστορίας της Θρησκείας Του και λογιάστε ακόμη πώς σέ κείνη τήν τελευταία λειτουργία, που κάναμε φέτο στην ώραία μεγάλη Έκκλησία της Σχολής μας, στάθηκε ό ίδιος ό Χριστός και σās μίλησε τά λόγια Του: «Πορευθέντες μαθητεύσατε...».

Νοιώσετέ το έτσι στην καρδιά σας, όχι πώς σās είπε κανείς άνθρωπος τά λόγια αυτά, όχι πώς τά διαβάσατε σέ κανένα χαρτί, αλλά πώς στάθηκε ό ίδιος ό Χριστός και σās είπε μέ κείνο τόν ώραϊο τόνο της φωνής Του, που δέν απαιτεί, που δέν ύποχρεώνει, που δέν μαλώνει, μά σκλαβώνει ωστόσο τή θέλησή μας, τή θέληση όλων τών εξευγενισμένων καρδιών και τήν δένει μαζί Του.

Πηγαίνετε στον κόσμο να κηρύξετε τό Θεό, πηγαίνετε στον κόσμο να ξαναφέρετε τό Θεό, τόν διωγμένο Θεό, τόν ξορισμένο Θεό.

Άν άπορείτε για τά λόγια μου αυτά σās εξηγοῦμαι άμέσως.

Υπάρχει στον κόσμο αυτό, κάποιος που πολεμά άδιάκοπα τό Θεό και κατορθώνει να βάζει τους ανθρώπους στα σχέδια και στους σκοπούς του.

Έτσι, λίγο ύστερα από τήν πλάση και τή δημιουργία του κόσμου οι άνθρωποι ξεχασαν τό Θεό.

Υστερα, όταν ό Θεός ξανάλθε στον κόσμο, οι άνθρωποι τόν έσταύρωσαν.

Έπειδή όμως μέ τό σταυρό ό Θεός ξανάπαιρνε πάλι στα χέρια Του τόν κόσμο, ό μεγάλος έχθρός Του, ό σατανās, έβαλε επάνω στους ανθρώπους να τόν διώξουν και να Τόν ξορίσουν έξω από τόν κόσμο.

Και τό σχέδιο τουτο πέτυχε πάνω κάτω, γιατί χρόνια τώρα οι άνθρωποι λένε στό Θεό: Κύριε Θεέ, να καθίσεις πάνω ψηλά στους Ούρανους Σου και μεις θα Σου στέλνομε εκεί τις προσευχές και τά θυμιάματά μας.

Σέ τούτη 'δώ τήν γή, που 'ναι γεμάτη άμαρτίες και λάσπη, να μην ανακατεύεται καθόλου ή άγιότητά Σου, κι άφησε να τήν όρίζομε και να τήν κυβερνοῦμε μεις.

Άλλά πάλι αν θέλεις να 'ρχεσαι τότε τότε και εδώ κάτω για να περνās τήν ώρα Σου, εμεις θα Σου βρίσκομε ένα κατάλληλο και σοβαρό τόπο.

Ένα νεκροταφείο π.χ. μία ζωτική σπηλιά, μία άπόμερη έρημιά και άλλα παρόμοια είναι κατάλληλα και σοβαροί τόποι για τά γερατεία και τήν Άγιότητά Σου.

Τά άλλα, οι πολιτείες, τά χωριά, τά εργοστάσια, τά σχολεία, τά παλάτια, τά βουλευτήρια, τά θέατρα, τά στάδια δέν είναι σοβαροί τόποι και άφησέ τα σέ μās να τά όρίζομε.

Έτσι συμβουλευτήκαν οι άνθρωποι και έτσι έπραξαν. Έδίωξαν τό Θεό από τόν κόσμο αυτό, από τή ζωή αυτή.

Τόν ξόρισαν στις άγονες έρημιές και πάνω ψηλά στα σύννεφα για να του στέλνουν εκεί νωθρές προσευχές, τις βλαστήμιες και τις μουντζες των και να αφήσουνε εδώ κάτω άρχοντα και κυβερνήτη τόν εγωισμό, τήν τρέλα, τό συμφέρον, τήν πονηριά και τήν σκληράδα των, τόν ίδιο τόν Σατανά.

Να ποιό είναι τό άμάρτημα και τό έγκλημα του σύγχρονου ανθρώπου: Τό έγκλημα της άποκοπής και της όρφάνιας του κόσμου από τό Θεό. Τό έγκλημα της έξορίας του Θεου μακριά από τόν παλμό της ζωής αυτής.

Ένα έγκλημα για τό όποιο έργαστήκανε όχι μόνο οι έχθροι Του αλλά και οι φίλοι Του, χωρίς ίσως να τό καταλάβουνε και οι ίδιοι.

Έ, λοιπόν. Αυτόν τόν ξορισμένο και διωγμένο Θεό, πηγαίνετε να κηρύξετε στον κόσμο, αγαπημένα μου παιδιά.

Αυτόν τόν λησμονισμένο και συκοφαντημένο τόσο πολύ στην εποχή μας Θεό, σταθείτε να τόν ύπερασπιστείτε. Μιλήστε για τά δικαιώματα του Αϊώνιου, για τή «Βασιλεία Του» πάνω στη γή αυτή. Ξαναβάλετε τή σημαία της ζωής στο δυνατό χέρι του Θεου, εκεί που οι άνθρωποι συνηθίσανε να βλέπουνε μόνο τό πένθιμο δρεπάνι του θανάτου.

Άναστήσετε τόν Θεό από τά μνήματα που τόν έχουν θάψει οι τυπολατρείες και ή δειλία όλων μας και φέρετέ Τον στο φώς, στη ζωή, στη δημιουργία τή δική Του και στη δημιουργία των παιδιών Του, για να γνωρίσουνε όλα τή χάρη και τή λύτρωσή Του. Γιατί στό Θεό δέν ανήκουνε μόνο τά «ύπερπεραν» και τά «άόρατα», ό θάνατος, τά μνήματα κι οι έρημιές, αλλά στό Θεό ανήκει επίσης ή γή «και τό πλήρωμα αυτής».

Γιατί λοιπόν νά παίρνομε από Έκείνον τά δικαιώματα τῆς ἐξουσίας Του πάνω σ' ὅλα αὐτά καί νά τά δίνομε στό διάβολο;

Πῶς συμβαίνει ἔτσι, ὥστε νά πιστεύομε στό Θεό καί νά κυβερνούμαστε ἀπό τό σατανά; Πῶς γίνεται ἔτσι, ὥστε ὁ Σταυρός νά στέκει ἀκόμη ματωμένος πάνω στό πρόσωπο τῆς Γῆς καί οἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ νά ἔχουνε στά χέρια των τή μοίρα τοῦ Κόσμου;

Μά εἶναι καιρός, νομίζω, πού ὁ Θεός πρέπει νά δώσει τή μάχη Του γιά νά κατακτήσει ἄλλη μιὰ φορά τόν κόσμον κι εἴμαστε μεῖς πού θά κρατήσομε τώρα τό σπαθί καί τή σημαία Του. Πρέπει νά ἀνοίξομε τό δρόμο τοῦ Θεοῦ πάνω στή Γῆ.

Πρέπει νά φωνάξομε τοῦτο τό Σύνθημα: **ΤΟΠΟ ΣΤΟ ΘΕΟ, ΤΟΠΟ ΣΤΟ ΘΕΟ**. Μιλήστε σάν Προφήτες τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Μιλήστε μέ τή φωνή τοῦ κεραυνοῦ, μέ τήν κραυγή τοῦ λιονταριοῦ, κι ὅπου χρειάζεται μέ τή φωνή τ' ἀρνιοῦ καί τό ρυθμό τῆς λύρας. Ξεσηκώστε τίς σκλάβες ψυχές κι ἀρματώστε τίς γιά τόν Ἄγωνα τοῦ Θεοῦ. Σταθεῖτε καί δείξτε στούς ἀνθρώπους τό δρόμο τοῦ Θεοῦ. **ΟΧΙ ΜΕ ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΟ ΑΛΛΑ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΣΑΣ.**

«Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη»...

Έπανάσταση τῶν συνειδήσεων

Ἡ χριστιανική Πεντηκοστή σημαίνει στή γλώσσα τῆς Θεολογίας καί τῆς Ἐκκλησίας μας: Ανακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Νέα Δημιουργία. Νέα ἀνθρωπότητα.

Ἡ λειτουργική γλώσσα τῆς μεγάλης ἐορτῆς ὑπενθυμίζει τήν πυργοποιῖα τῆς Βαβέλ, πού σχεδιάστηκε σάν τεράστιο ἔργο τεχνικῆς προόδου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλά καί τῆς ἀλαζονείας τοῦ τότε ἀνθρώπου καί τῆς ἐξαφάνισης τοῦ πολιτισμοῦ του.

Στό μεταγενέστερο Ἑλληνικό μας κόσμο ὁ Προμηθεὺς μέ τήν ἴδια ἀλαζονεία πῆγε νά κλέψει τή φωτιά ἀπό τούς θεούς τοῦ Ὀλύμπου κι ἡ τιμωρία του στόν Καύκασο ἐσήμαινε καί τήν καμπή τῆς τότε ἀνθρωπότητας. Στήν ἐποχή μας οἱ πύραυλοι καί τά διαστημόπλοια συμβαδίζουν σέ μιά τραγική παγκόσμια κρίση τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Στόν ἀρχαῖο, τόν προχριστιανικό κόσμο, ἐκεῖνοι πού σημάδευαν τήν παρακμή καί τίς κατηφοριές τῆς ἀνθρωπότητας ἦταν οἱ προφῆτες τῆς ἐρήμου.

Οἱ προφῆτες ὅμως γιά τίς νέες Βαβέλ μᾶς ἔρχονται σήμερα ἀπό τήν ἔρημο τῶν τερατουπόλεων, ἀπό τίς ἀπειλές τῶν τεχνολογικῶν ἐργαστηρίων καί ἀπό τή φρίκη τῶν ψυχολογικῶν ἀναλύσεων.

Ρυπαίνομε τή φύτρα μας καί τόν κόσμο πού ζοῦμε. Ἄλλοτριώνουμε τόν ἄνθρωπο καί σκοτώνουμε τό Θεό.

Αὐτός εἶναι ὁ θλιβερός ἀπολογισμός τῆς κρίσης τοῦ πολιτισμοῦ μας, μιᾶς κρίσης πού προσπαθοῦμε νά τήν ξεπεράσουμε μέ πλῆθος ἐπαναστάσεων.

Τή Γαλλική, τήν Ὀκτωβριανή, τή Βιοτεχνική, τήν Τεχνολογική, τήν Πολιτιστική, τή Σεξουαλική καί ἕνα πλῆθος ἄλλων μοντέρνων κινημάτων.

Μετρώντας κανεῖς τό πλῆθος τῶν ἐπαναστάσεων αὐτῶν, μπορεῖ νά μετρήσει τό μέγεθος τῆς ἀγωνίας καί τοῦ ἀδιεξόδου τοῦ Πολιτισμοῦ μας καί μπορεῖ ἐπίσης νά μετρήσει τίς ἐπιτυχίες ἀλλά καί τίς ἀποτυχίες καί τά λάθη του.

α) Πρῶτο βασικό λάθος εἶναι ὁ μονόπλευρος ὀρθολογισμός καί ὁ μονόπλευρος ἐγκεφαλισμός μ' ὅλες τίς πρακτικές καί τραγικές συνέπειες καί ἐφαρμογές του.

β) Τό δεύτερο βασικό λάθος εἶναι ἡ ὑλιστική πεποίθηση, ὅτι ἡ πρόοδος καί ἡ τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτῶνται μόνο ἀπό τήν ἀλλαγὴ τῶν δομῶν, δηλαδή μόνο ἀπό τό κοινωνικό του περιβάλλον.

Θεωροῦμε λαθεμένες καί τίς δύο αὐτές ἀρχές, γιατί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνο «ὀρθός λόγος» καί «κοινωνικός περίγυρος», ἀλλά ἔχει καί συνείδηση καί μπορεῖ νά ἀλλάξει τίς διαδικασίες τῶν προγραμμάτων καί νά μὴν εἶναι τυφλό ὄργανο οὔτε τῶν ἱστορικῶν οὔτε τῶν φυσικῶν νόμων.

Στήν ἐποχή μας μιλοῦμε μόνο γιά ἀστική καί ταξική συνείδηση καί πνίγουμε στήν ἀνελεύθερη μαζικοποίηση τήν ἐλεύθερη συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐμεῖς λοιπόν ξαναγυρίζομε στό βάθος τοῦ ἀνθρώπου, ἐπανα-ανακαλύπτομε τή δύναμη τῆς συνείδησης καί τή βάζομε θεμέλιο τοῦ καινούργιου κόσμου πού θέλομε νά κτίσομε.

Σάν μεγαλύτερη ἐφεύρεση στόν ὑλικό κόσμο θεωρήσαμε, στήν ἐποχή μας, τή διάσπαση τοῦ ἀτόμου.

Κηρύσσομε καί μεῖς τήν ἔκρηξη τῆς ἀτομικῆς συνείδησης τοῦ ἀνθρώπου καί τήν κάνομε κίνημα καί ἐπανάσταση γιά μιά νέα πορεία τῆς ἀνθρωπότητας.

Γιατί ἐποχές καί καταστάσεις πού χαρακτηρίζονται σάν κρίση καί ἀδιέξοδος πολιτισμοῦ δέν θεραπεύονται μόνο μέ οικονομικές καί κοινωνικές ἐπαναστάσεις, πρόσκαιρες καί ἐφήμερες, ἀλλά ὑπενδύονται ἀπό μεγάλες ἀναγεννητικές δυνάμεις, πού ξεκινοῦνε ἀπό τά βάθη τοῦ ἀνθρώπου, συλλογικοποιοῦνται σέ ὁμαδική συνείδηση καί ὀδηγοῦνε σέ νέους ἀνασχηματισμούς, σέ νέες κοινωνικές δυνάμεις ἀνωτέρου ἐπιπέδου.

Αὐτό ὀνομάζομε ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων, αὐτό κηρύσσομε σήμερα στήν ἐορτῆ τῆς Πεντηκοστῆς ποῦναι ἡμέρα πνευματικῆς ἀνακαίνισης τοῦ κόσμου. Καί καλοῦμε ἄτομα καί λαούς σέ μιά πνευματική ἀφύπνιση, σέ μιά διαρκῆ ἐγρήγορηση καί δραστική ἀντίσταση στίς παντοειδεῖς ἀλλοτριώσεις πού ἐπιβάλλοινε στόν ἄνθρωπο οἱ οικονομικές, κοινωνικές καί πολιτιστικές δομές τῆς ἐποχῆς μας.

Κάνομε ἔκκληση στοὺς ψυχολόγους καί παιδαγωγούς νά ἐρμηνέψουν σωστά τήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καί νά μᾶς δώσουν ἕνα σχολεῖο

πού θα κάνει «*ἀπό κάθε ἄνθρωπο ἕναν ἄνθρωπο*».

Κάνομε ἔκκληση στους τεχνικούς νά ἐμφυσήσουν πνεῦμα ἀνθρωπισμοῦ στήν τεχνολογία γιά νά παύσει νά εἶναι ἀπειλή γιά τή φυσική καί πνευματική ὑπαρξη τοῦ ἀνθρώπου.

Κάνομε ἔκκληση στους καλλιτέχνες καί τούς συγγραφείς νά μιλήσουν γιά τή φωτισμένη «Συνείδηση» τοῦ ἀνθρώπου κι ὄχι μόνο γιά τό σκοτάδι καί τίς διαστροφές του.

Κάνομε ἔκκληση στους οἰκονομολόγους καί τούς πολιτικούς τοῦ κόσμου νά πάψουν νά βλέπουν τόν ἄνθρωπο σάν ἐμπόρευμα καί νά μετροῦν τόν πολιτισμό του μόνο μέ τό «κατά κεφαλὴν εἰσόδημα».

Κάνομε ἔκκληση στους ἡγέτες τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκευτῶν τοῦ κόσμου νά μιλήσουν στή σημερινή ἀνθρωπότητα προφητικά γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Κάνομε, τέλος, ἔκκληση στίς νέες γενιές, σ' αὐτούς πού περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο πνίγει καί ἀπογοητεύει ἡ κρίση τῆς ἐποχῆς μας, κάνομε ἔκκληση στους νέους τῆς πατρίδας μας καί τοῦ κόσμου νά πιστέψουν στήν Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί νά τήν δώσουν μήνυμα καί σωτηρία στόν Κόσμο.

Χριστιανικέ Λαέ τῶν ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου, τῆς Κρήτης, τῆς Ἑλλάδας κι ὅσοι ἄλλοι φίλοι καί ἄγνωστοι πού ἀκοῦτε τό μήνυμά μου.

Δέν εἶμαι ἐγώ πού βρήκα τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί γνωρίζω πόσο ἀσήμαντος καί ἐλάχιστος εἶμαι γιά τό μήνυμα καί τούς ἀγῶνες της.

Δέν εἶμαι ἐγώ πού σηκώνω τήν σημαία τῆς Ἐπανάστασης τῶν Συνειδήσεων.

Τή σήκωσε Ἐκεῖνος πού εἶπε τό «Μετανοεῖτε» (Μάρκ. 1,15).

Ἐκεῖνος πού εἶπε «*τό γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκός σὰρξ ἐστὶ καὶ τό γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι*» (Ἰωάν. 3,6).

Ἐκεῖνος πού εἶπε τό «*ἐδόθη μοι ἐξουσία ἐν οὐρανῶ καὶ ἐπὶ γῆς*» (Ματθ. 28,18).

Ἐκεῖνος πού εἶναι τό Α καί τό Ω τοῦ κόσμου, τῆς Ἱστορίας καί τῆς αἰωνιότητας (Ἄποκ. 1,2).

Ἐκεῖνος - ὁ Χριστός - πού μέ τή Σάρκωση, τό Σταυρό καί τήν Ἀνάστασή Του νίκησε τό Σατανᾶ, τή δύναμη καί τά ἔργα του, καί κήρυξε τήν ἱστορική καί ὑπεριστορική καί ἀκατάπαυστη ἐπανάσταση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καί τῆς φθορᾶς, γιά ν' ἀνασταίνει ἀπό τήν πτώση καί τήν παρακμή ἀνθρώπους, λαούς καί πολιτισμούς.

Ἐκεῖνος - ὁ Χριστός - σήκωσε τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί στ' ὄνομά Του ξεσηκώθηκαν Προφῆτες, Ἀπόστολοι καί Μάρτυρες γιά τήν «ἀνακαίνιση τοῦ κόσμου», καί θά μπορούσε κανεὶς νά ἰσχυριστεῖ ὅτι δέν ὑπάρχει σχεδόν μεταχριστιανικό κοινωνικό ἢ πνευματικό κίνημα πού νά μὴν ἔχει μέσα του τά σπέρματα τοῦ Εὐαγγελίου καθαρὰ ἢ παραποιημένα.

Ἐκεῖνος, ὁ Χριστός, ἔβαλε στή γλώσσα μου καί στήν καρδιά μου τήν ἐπανάσταση αὐτή σάν τό πυρωμένο κάρβουνο τοῦ προφήτη (Ἠσ. 6,7-9) καί μέ πρόσταξε: «*πορεύθητι... πρὸς τόν Λαόν τόν καθήμενον ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου*» (Ἠσ. 9,2). Ἐκεῖνος, ὁ Χριστός, πρόσταξε καί ἐγώ πορεύομαι καί προσεύχομαι μαζί σας τέκνα καί ἀδελφοί μου χριστιανοί.

«Σῶσον ἡμᾶς Παράκλητε, Ἀγαθέ...
Εὐλογητός εἶ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν.
Ὁ πανσόφους τούς ἀλιεῖς ἀναδείξας,
καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον
καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένην σαγηνεύσας
φιλόανθρωπε δόξα σοι».

Πεντηκοστή 1982

Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...

«Ἀνέστη Χριστός καί πεπτῶκασι δαίμονες...

Ἀνέστη Χριστός καί χαίρουσιν Ἄγγελοι...

Ἀνέστη Χριστός καί ζωὴ πολιτεύεται...» (Κατηχητικός Λόγος Ἁγ. Ἰω. Χρυστόμου).

Καί στ' ὄνομα τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ ἡ Καθολικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πανηγυρίζει σήμερο καί καλεῖ τὴν ἀνθρωπότητα σέ καταλλαγὴ καί Ἀνάσταση.

«Εἴπωμεν ἀδελφοί καί τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει...».

Στ' ὄνομα τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ εἵμαστε καί μεῖς ἐδῶ οἱ Χριστιανοὶ καί φίλοι τοῦ Ἀναστημένου κι ἀκοῦμε τὸ Μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως Του.

Στ' ὄνομα τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ καί ἡ γῆ μιᾶς αὐτῆς τὴν ὥρα καί μεταφέρνω τὸ μήνυμά Του στὴν ἐποχὴ μας καί στὴν ἀγωνία της.

Ἦστε ἀπὸ τὴν Βηβλεὲμ καί τὴν Τιβεριάδα, ἕστε ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη καί τὸ Θαβῶρ, ἦλθε τὸ σκοτεινιασμένο μεσημέρι τῆς Μ. Παρασκευῆς.

Ὁ Ἰούδας εἶχε ἤδη προδομένο τὸ Διδάσκαλο τῆς Ἀγάπης.

Οἱ Γραμματεῖς καί Φαρισαῖοι κατηγορήσανε μὲ ἀνυπόστατες συκοφαντίες τὸ Θεὸ τῆς Ἀγάπης.

Ὁ Πιλάτος, ἡ Πολιτικὴ ἐξουσία, μὲ μιά ἀναισχυντὴ δειλία ξέπλυνε τὰ χέρια του, γιὰ νὰ ἀποφύγει τάχα τὴν εὐθύνη τῆς καταδίκης τοῦ Ἀθῶου.

Οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶτες τὸν χτυπήσανε μὲ τὰ σπαθιά των, βάλανε τ' ἀγκάθινο στεφάνι στό κεφάλι Του καί τὸν καρφώσανε στό Σταυρὸ μαζί μὲ δύο ληστές.

Κι οἱ ἄλλοι; Οἱ δικοὶ του; Οἱ Μαθητὲς καί οἱ φίλοι του;

Ὁ Πέτρος, τὸν ἀρνήθηκε. Οἱ ἄλλοι κρύφτηκαν. Ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος πήγαν, μόνο σάν πέθανε, νὰ τὸν θάψουν, ἀργὰ τὸ βράδυ.

Κι οἱ Μυροφόρες; Οἱ Μυροφόρες κίνησαν τὸ θρῆνο κι ἔκλαιγαν, ἔκλαιγαν...

Ἦτσι ἔκαμε τότε ὁ κόσμος στό πρόσωπο τῆς Ἀγάπης, στό Θεὸ τῆς Ἀγάπης.

Καί ἡ ἴδια Ἱστορία συνεχίζεται.

Ἡ σταύρωση τοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται στή μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου. Στό κορμί καί στὴν ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητας.

Ὁ κόσμος δέν ἔπαψε νὰ ἔχει Ἰουδες, προδότες τῆς παγκόσμιας ἀγάπης.

Ὁ κόσμος δέν ἔπαψε νὰ ἔχει Φαρισαίους καί Πιλάτους, πού ἀποφασίζουν τὴ σταύρωση ἀνθρώπων καί λαῶν.

Καί οἱ στρατοὶ τῶν Λαῶν, σάν τοὺς Ῥωμαίους στρατιῶτες, ἀνύποπτοι γιὰ τὸ ἔγκλημα τῶν πολέμων χτυποῦν τὰ ὄπλα των καί τὰ καρφώνουν, σάν τὰ καρφιά τοῦ Σταυροῦ, στό ἴδιο τὸ κορμί των.

Κι ἀκόμη ὁ κόσμος δέν ἔπαψε νὰ χεῖ Πέτρος καί Μυροφόρες, πού δειλιάζουν στίς κρίσιμες ὥρες καί κλαῖνε, μόνο κλαῖνε στή Σταύρωση τοῦ κόσμου. Μά τότε, τὸ μεσημέρι τῆς Μ. Παρασκευῆς, πού σταυρώσανε τὸ Χριστὸ στό Γολγοθᾶ, ἔγιναν σημεῖα καί τέρατα.

Μπροστά στὴν ἀνθρώπινη ἀναισθησία, οἱ δυνάμεις τοῦ φυσικοῦ κόσμου ξέσπασαν σέ ἐκδίκηση καί διαμαρτυρία γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀθῶου.

Ἦνας μεγάλος σεισμός - διηγοῦνται οἱ Εὐαγγελιστὲς - τράνταξε τὴν Ἁγία Πόλη κι ἀστραπὲς αὐλακώσανε τὸ σημαδιακὸ σκοτάδι ἐκείνου τοῦ μεσημεριοῦ.

Οἱ φονιάδες φύγαν τρομαγμένοι ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ.

Ὁ Ῥωμαῖος ἐκατόνταρχος τὸ μολόγησε: «ἀληθῶς υἱὸς Θεοῦ ἦν οὗτος».

Τὰ χαράματα τῆς τρίτης ἡμέρας ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ φεγγοβόλησε κι ἕνας ἀσπροφορεμένος Ἄγγελος πάνω ἀπὸ τὴν ταφόπετρα φώναξε τὸ μεγάλο μήνυμα: «ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ἔδε...».

Κι ὁ Πέτρος, ὁ Ἰωάννης, οἱ ἔντεκα, οἱ Μυροφόρες τ' ἄκουσαν κι ἄρχισαν νὰ τρέχουν καί νὰ διαλαοῦν ὡς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου: «Χριστὸς Ἀνέστη, Χριστὸς Ἀνέστη...».

Ἦτσι ἔγινε τότε ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, καί ἡ ἀνόρθωση τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Ἦτσι ἔγινε τότε τὸ θάμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καί τῆς τότε ἀνθρωπότητας...

Μά τώρα, στὴν ἐποχὴ μας, θαρρῶ πῶς εἶναι πάλι μεσημέρι τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς! Οἱ δολοφόνοι τοῦ Θεοῦ φωνάζουν ἀπ' ὅλες τίς ροῦγες:

Πέθανε ο Θεός, Πέθανε ο Θεός.

Οί δολοφόνοι του Θεού άλλοι με τά λόγια και τίς θεωρίες των, κι άλλοι με τίς πράξεις και τά έργα των σταυρώνουν τό Χριστό. Καί φωνάζουν έτσι ξαδιάντροπα και χυδαία, οί δολοφόνοι του Θεού, μπροστά στά γεράματα και μπροστά στά παιδιά μας, πώς δέν υπάρχει Θεός, γιατί θέλουνε νάχουνε αὐτοί τή θέση του Θεού.

Καί οί Φαρισαῖοι, οί Πιλάτοι, οί Δυνάμεις κι οί ἐξουσίες τῆς ἐποχῆς μας σέ μυστικά, παράνομα συμβούλια, μελετοῦν κι ἀποφασίζουν τή σταύρωση του κόσμου.

Πότε στήν Ἀνατολή και πότε στή Δύση, πότε με τίς λόγχες και πότε με τά ἀργύρια, σταυρώνεται ἕνας ὀλόκληρος Λαός, γιατί τ' ἀποφασίζουν οί Πιλάτοι τῶν καιρῶν.

Πότε στήν Κύπρο και πότε στήν Πολωνία, πότε στό Ἰράν και πότε στό Ἀφγανιστάν ὀλόκληροι Λαοί σταυρώνονται, γιατί έτσι τό ἀποφασίζουν οί Μεγάλοι τῆς ἐποχῆς μας.

Κι οί Ρωμαῖοι στρατιῶτες; Οί Ρωμαῖοι στρατιῶτες δέν χτυποῦν τώρα με ἀσπίδες και δόρατα.

Οί στρατοί τῆς ἐποχῆς μας χτυποῦν τώρα με πυραύλους και πυρηνικές κεφαλές κι ἀπειλοῦν μαζικά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα.

Κι οί μαθητές του Χριστοῦ τί κάνουν σήμερα; Τί κάνουν οί Χριστιανοί στό μεσημέρι τῆς Μ. Παρασκευῆς του σημερινού κόσμου;

Οί χριστιανοί μιμοῦνται τόν Πέτρο και τόν Νικόδημο: Δειλιάζουμε και κλαῖμε στή σταύρωση του κόσμου.

Ὡ Θεέ μου, και ποίος θά Σ' ἀναστήσει πάλι στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων; Ποίος θ' ἀναστήσει πάλι, τή Ζωή στόν κόσμο;

Ποίος θά ἀναστήσει πάλι, τήν Ἀγάπη στήν καρδιά του κόσμου;

Τότε ἔκαμες ἕνα σεισμό, Χριστέ μου. Κάμε και τώρα ἕνα σεισμό, ὄχι στά βουνά και στίς πολιτείες, ἀλλά μέσα στίς ψυχές μας. Ἐνα σεισμό νά τραντάξεις τήν κοιμισμένη συνείδηση του κόσμου ἀπό τό λήθαργο τῆς ἀναισθησίας, κι ἀπό τόν ὕπνο μιᾶς ἔνοχης καλοπέραςης...

Χριστιανοί τῶν ἐπαρχιῶν Κισάμου και Σελίνου: Τώρα και δυό χρόνια κάποιος σεισμός τραντάζει τή συνείδηση του τόπου αὐτοῦ γιά μιᾶ ἀναστάσιμη χριστιανοσύνη, γιά μιᾶ ζωντανή χριστιανοσύνη.

Και σήμερα στή μεγάλη αὐτή Ἀναστάσιμη ἡμέρα κι ἀπό τή θέση αὐτή σᾶς καλῶ στ' ὄνομα του ἀναστημένου Χριστοῦ νά κηρύξουμε τήν ἀνάσταση του κόσμου, τήν ἀνάσταση του φθαρμένου κόσμου πού ζοῦμε.

Στ' ὄνομα του Ἀναστημένου Χριστοῦ κι ἀπό τό Καστέλλι κηρύσσομε σήμερα τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων και καλοῦμε τό Λαό τῆς Ἐπισκοπῆς μας κι ὅλη τήν ἀνθρωπότητα νά τή στοχαστεῖ και νά τή ἀκολουθήσει.

Κηρύσσομε τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων, με τή βαθειά χριστιανική μας πεποίθηση, ὅτι ὅποιαδήποτε κοινωνική ἐπανάσταση και θεσμική ἀλλαγή ἐπιχειρεῖται χωρίς μιᾶ ἀναγεννημένη ἀνθρώπινη συνείδηση, εἶναι καταδικασμένη σέ ἀποτυχία.

Ἡ παγκόσμια Ἱστορία, τουλάχιστον τῶν τριῶν τελευταίων αἰῶνων, αὐτό μᾶς διδάσκει.

Γνωρίζουμε ὅτι τό Καστέλλι εἶναι μικρός τόπος, ἀλλά ὁ Θεός εἶναι μέγας.

Γνωρίζουμε ὅτι ὁ Λαός τῶν Ἐπαρχιῶν μας Κισάμου και Σελίνου εἶναι ἀριθμητικά μικρός. Ἡ μακραιώνη ὅμως χριστιανική του Ἱστορία, ἱστορία σκληρῶν ἀγῶνων και θυσιῶν γιά τήν Πίστη και τή Λευτεριά, περικλείει ἕναν τεράστιο δυναμισμό πού μπορεῖ και σήμερα, στήν ἐποχή μας, μαζί με τόν ἄλλο ἑλληνικό Λαό νά σηκώσει αὐτή τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων και νά δώσει φῶς και κουράγιο στό μεσημέρι τῆς Μ. Παρασκευῆς του σημερινού κόσμου.

Ἀναστήτω ὁ Θεός και διασκορπισθήτωσαν οί ἐχθροί αὐτοῦ...

Ἀναστήτω ὁ Θεός και ἀναστήτω ὁ Λαός του Θεοῦ...

Ἀναστήτω ὁ Θεός και Ἀναστήτω ἡ Παγκόσμια συνείδηση...

Χριστός Ἀνέστη!

Κίσαμος, 17 Ἀπριλίου 1982

Όμιλία στο ραδιοφωνικό σταθμό του Μονάχου, την 23^η Μαρτίου 1974, για την έθνική επέτειο τῆς 25^{ης} Μαρτίου 1821

Άγαπητοί Έλληνες τῆς Γερμανίας,

Μεθαύριο, Δευτέρα, ξημερώνει ἡ 25η Μαρτίου, πού ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας φέρνει στόν κόσμο ὁλόκληρο τό μήνυμα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπό τήν τυραννία τῆς ἀμαρτίας, καί ἡ πατρίδα μας ἡ Ελλάδα ἐορτάζει τήν Ἐθνική Παλιγγενεσία τοῦ 1821.

Ἡ ἡμέρα εἶναι μεγάλη καί ἐπίσημη καί μᾶς καλεῖ νά τήν γιορτάσουμε καί νά τήν χαροῦμε. Ἡ 25η Μαρτίου, εἶναι ἡ μέρα τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἔθνους μας, ἡ μέρα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους μας, ἡ μέρα πού μᾶς καλεῖ ὅλους νά πανηγυρίσομεν τά τρόπαια καί τίς νίκες του, τούς ἀγῶνες καί τίς θυσίες του. Κι ὅμως, γι' αὐτή τή μεγάλη μέρα τοῦ ἔθνους μας, ἕνας Ἕλληνας μοῦ ἔγραψε σ' ἕνα θλιβερό γράμμα του, ἄν θά κάνομε δοξολογία, ἢ ἄν θά πρέπει νά κάμομε μνημόσυνο στήν ἐλευθερία μας. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι θά κάμομε δοξολογία, διότι αὐτό ταιριάζει σ' αὐτήν τή μέρα, πού ὁ Θεός εὐδόκησε ν' ἀναστηθεῖ τό σκλαβωμένο ἐπί τετρακόσια χρόνια ἔθνος μας, καί γιά νά τιμήσομε τούς ἥρωες καί μάρτυρες πού θυσιάστηκαν γιά τήν ἐλευθερία μας. Ναί, θά κάμομε δοξολογία. Αὐτό ὅμως δέν μᾶς ἐμποδίζει νά δοῦμε τήν σημερινή πολιτική πραγματικότητα τοῦ ἔθνους μας καί νά σκεφθοῦμε καί νά ἐργασθοῦμε γιά τή νόμιμη ἀποκατάστασή της. Γιατί πρέπει νά τό ὁμολογήσομε μέ εἰλικρίνεια καί παρρησία, πώς στά τελευταῖα χρόνια καταστρέψαμε μέ τά ἴδια μας τά χέρια τήν ἐλευθερία μας. Συκοφαντήσαμε μέ τήν ἴδια μας τή γλώσσα τήν ἐλευθερία μας, κι ἀρχίσαμε νά ὑμνοῦμε τή δουλοπρέπεια καί τό ραγιαδισμό μας. Πολιτικοί καί στρατιωτικοί, δάσκαλοι καί ἱερωμένοι ἀκόμη, ἄλλοι ἴσως ἀπό καθαρῆ διάθεση, ἄλλοι ἀπό ἄγνοια καί ἀφέλεια, ἄλλοι ἀπό συμφέροντα καί φιλοδοξίες καί ἄλλοι ἀπό ὑποκρισία καί δειλία, ἀρχίσαμε νά ὑβρίζομε τό ἔθνος μας καί τήν ἱστορία μας. Ὅτι, τάχα, δέν εἴμαστε ἄξιοι νά ζοῦμε ἐλεύθεροι. Ὅτι, τάχα, πρέπει νά σαπίσομε στό «γύψο» καί στίς φυλακές γιά νά παιδαγωγηθοῦμε καί νά μάθομε τί θά πεῖ ἐλεύθερος βίος. Ὅτι, τάχα, γιά νά αὐξήσομε τήν οἰκονομία καί τήν πρόοδό μας χρειαζόμαστε τό βούρδουλα τῆς τυραννίας καί τήν τάξη τῶν νεκροταφείων. Ὅτι, τάχα, μέ τό νά βάλλομε στούς δρόμους μερικές ταμπέλες μέ τό «Ἑλλάς Ἑλλήνων Χριστιανῶν» ἐκχριστιανοποιήσαμε τό ἔθνος μας.

Ναί, αὐτές τίς φοβερές βλαστήμιες καί ὕβρεις ἐναντίον τοῦ ἔθνους καί τῆς ἱστορίας μας τίς λέμε τώρα ἐπτά χρόνια ἀπό ἐπίσημα καί ἀνεπίσημα βήματα καί καλοῦμε καί ἐξαναγκάζομε τό δυστυχισμένο λαό μας νά τίς χειροκροτεῖ καί νά τίς ψηφίζει, ἐξευτελιζόντάς τον ὡς τά βάθη τῆς ψυχῆς του. Αὐτόν τόν ἱστορικό καί ὑπερήφανο Ἑλληνικό λαόν πού ἔχει γράψει τήν ἔνδοξη Ἑλληνική ἱστορία. Ναί, αὐτές τίς φοβερές βλαστήμιες καί συκοφαντίες ἐναντίον τοῦ ἔθνους καί τῆς ἱστορίας μας τίς λέμε καί τίς γράφομε τώρα ἐπτά χρόνια γιά νά δημιουργήσομε στόν ἴδιο τόν ἑαυτό μας τό μέγα ψυχικό τραῦμα καί τήν ἀμφιβολία, ἄν πράγματι μποροῦμε νά ζοῦμε ἐλεύθεροι, καί γιά νά δώσομε στούς ξένους, φίλους καί ἐχθρούς μας, τό δικαίωμα ἄλλοι νά τρίβουν τά μάτια των κι ἄλλοι νά τρίβουν τά χέρια των γιά τό κατάντημά μας.

Κι αὐτή ἡ καθαρῆ καί εἰλικρινῆς ἀγάπη πρὸς τήν πατρίδα μας, μᾶς δίνει τό δικαίωμα νά σκεπτόμαστε τή μοῖρα της καί νά ζητοῦμε μέ γνήσια ἔθνικά αἰσθήματα τή νόμιμη πολιτική ἀποκατάσταση τοῦ ἔθνους μας. Καί δικαίωμα καί χρέος εἶναι αὐτή ἡ τίμια φωνή. Ὅμως μακριά ἀπό ὑποπτες καί παράνομες φωνές. Μακριά ἀπό ὑποπτες καί παράνομες ἐνέργειες πού δολιεύονται τήν πατρίδα μας καί ἐξυπηρετοῦνε, ἴσως, μόνον ξένα συμφέροντα. Ἡ πατρίδα εἶναι ἡ μάνα μας καί μποροῦμε νά τῆς ποῦμε τό παράπονό μας, ἀλλά ὄχι καί νά τήν ὑποσκάπτομε.

Μέ αὐτήν τήν πονεμένη εἰλικρίνειά μου σάν Ἕλλην ἱεράρχης παρακαλῶ καί ἱκετεύω τόν Ὑψιστο Θεό καί τή Δέσποινα τοῦ κόσμου τήν «Κεχαριτωμένη Μαρία», τῆς ὁποίας τόν Εὐαγγελισμό ἐορτάζομε, νά προστατεύσει καί τώρα τό ἔθνος μας καί νά τό ὀδηγήσει στήν ὁμόνοια καί τήν ἀποκατάστασή του. Μέ αὐτήν τήν πονεμένη εἰλικρίνειά μου κι ἐγώ σάν ἕνας ἐλάχιστος Ἕλλην καί δούλος τοῦ Κυρίου γονατίζω σ' αὐτήν τή μεγάλη μέρα, ταπεινός προσκυνητής στό μνημεῖο τῶν θυσιῶν καί τῶν ἀγῶνων τοῦ ἔθνους μου καί εὐχομαι στήν ἡγεσία του, πνευματική, πολιτική καί στρατιωτική, σέ μία μεγάλη καί γνήσια πατριωτική μας ἔξαρση, νά διορθώσομε τά λάθη καί τίς παραλείψεις μας. Νά παραμερίσομε τούς ἐγωισμούς καί τίς φιλοδοξίες μας καί μέ τά ἴδια μας τά χέρια, τά γνήσια καί πατριωτικά μας χέρια, ν' ἀποκαταστήσομε τήν πολιτική μας ζωή, τήν ἐνότητά μας, τήν ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη μας καί τήν αἰσιοδοξία γιά τό μέλλον τῆς πατρίδος μας, γιατί ἔτσι μόνον θά μποροῦμε νά ψάλλομε τίμια καί παλικάρῖσια στόν ἔθνικόν

μας ύμνον «Καί σάν πρώτα ανδρειωμένοι, χαίρε, ὦ χαίρε ἐλευθερία». Καί μέ τήν ἴδια αὐτή πονεμένη εἰλικρίνειά μου, χαιρετίζω ὅλους σας ἀγαπητά τέκνα τῆς πατρίδος καί τῆς Ἐκκλησίας μας ἐδῶ στή Γερμανία, τιμιώτατοι ἐργάτες καί νοικοκυραῖοι, ἐλλογιμώτατοι διδάσκαλοι, καθηγηταί καί σπουδασταί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καί ἐξοχώτατοι διπλωμάται. Ἰδιαίτερα χαιρετίζομεν καί εὐλογοῦμεν σ' αὐτή τή μεγάλη μέρα τοῦ ἔθνους μας, τά μικρά Ἑλληνόπουλα τῶν σχολείων μας ἐδῶ στή Γερμανία, ἀγόρια καί κορίτσια, τά Ἑλληνόπουλά μας, πού θ' ἀναλάβουν αὔριο νά συνεχίσουν τήν ἔνδοξη Ἑλληνική μας ἱστορία. Καί τέλος, μέ μία βαθιά εὐγνωμοσύνη, μακαρίζομε τήν μνήμη τῶν ἡρώων καί τῶν μαρτύρων τῆς ἐθνικῆς μας παλιγγενεσίας Ἑλλήνων καί φιλελλήνων καί ἀναφωνοῦμε «Ζήτω τό Ἑλληνικόν μας ἔθνος». Ζήτω ὁ Ἑλληνισμός τῆς Γερμανίας».

Βόνη, 25 Μαρτίου 1974
Ὁ Γερμανίας
Εἰρηναῖος

Ε΄ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ-ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Σὶ βιβλὸν μετὰ τὴν Εἰρηνικὴν

Χωρισμός Ἐκκλησίας Κράτους

Όταν ἔμεις οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι μιλοῦμε γιὰ τὸ χωρισμὸ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε τὴν Ἱστορία μας καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ ἀντιγράφομε ἰδέες καὶ συστήματα πού δὲν εἶναι σύμφωνα, οὔτε μέ τὴν παράδοσή μας οὔτε μέ τὴν ψυχολογία μας.

Δυὸ χιλιάδες χρόνια τώρα οἱ Ἕλληνες καυχώμαστε ὅτι πραγματοποιήσαμε καὶ ζήσαμε τὴ βαθύτερη καὶ γονιμότερη σύνθεση τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Κι ὅ,τι ζοῦμε σήμερο σάν Νεοελληνικὸ πολιτισμὸ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἀπομεινάρια, ἔστω, αὐτῆς τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἀναγνωρισμένης σύνθεσης.

Εἰδικὰ ὅμως στό θέμα τῶν διοικητικῶν ἀρμοδιοτήτων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας μπορεῖ νὰ γίνει μιὰ εἰδική συμφωνία (Κογκορδάτο), πού θά ρυθμίζει τίς δικαιοδοσίες Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ὥστε νὰ μὴν δημιουργεῖται σύγχυση ἀρμοδιοτήτων καὶ νὰ μὴν ταλαιπωροῦνται ἴσως οἱ ἄνθρωποι μας σάν πολίτες τῆς πολιτείας, ἀλλά καὶ σάν μέλη τῆς Ἐκκλησίας των.

Μιὰ τέτοια καλά μελετημένη συμφωνία τὴ βρίσκω χρήσιμη καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ γιὰ τὴν Πολιτεία.

Πολιτικός Γάμος

Ἡ οἰκογένεια, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὑπῆρξε τὸ ὠραιότερο δημιούργημα ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων πολιτισμῶν καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ χριστιανικοῦ Γάμου πρόσθεσε σ' αὐτὴν βαθύτερο νόημα. Κι ὅμως ὅλα αὐτὰ καταστρέφονται σήμερο, σέ μιὰ ἐποχή, πού τὴ θεωροῦμε τάχα «πολιτισμένη».

Σέβομαι τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν δὲν στρέφεται ἐναντίον τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἡ κατάργηση τοῦ Μυστηριακοῦ Γάμου, σάν Ἱεροῦ καὶ Παιδαγωγικοῦ δεσμοῦ, ἀνάμεσα στὸν ἄνδρα καὶ τὴ γυναίκα, μοῦ φαίνεται, πὼς θά μεγαλώσει τὴν πτώση ὄχι μόνο τοῦ θεσμοῦ, ἀλλά γενικότερα τῆς ἀνθρώπινης οἰκογένειας καὶ κοινωνίας.

Δὲν πρέπει δέ νὰ ἐπικαλοῦμαστε αὐτὸ πού γίνεται τάχα στὰ «προηγμένα κράτη», γιατί τὸ «προηγμένος», σέ μερικά πράγματα τουλάχιστον, δὲν σημαίνει καθόλου πρόοδος.

Ἀναγνωρίζω τὴν «κρίση» τοῦ σημερινοῦ γάμου, ἀλλά πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν ἄλλοι δρόμοι γιὰ τὴν ὑπερνίκησή της.

Ἡ προαιρετικὴ κατάργηση τοῦ ράσου

«Τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν Παπᾶ» καὶ μπορεῖ νὰ συζητηθεῖ ἡ ἀνταλλαγὴ του μέ ἄλλο πρακτικώτερο καὶ εὐπρεπέστερο διακριτικὸ ἔνδυμα.

Λέγεται ὅμως συχνὰ ὅτι ἡ κατάργηση τάχα τοῦ ράσου θά ἐπιτρέψει σέ πολλοὺς καὶ καλύτερους νέους νὰ μποῦνε στὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸ δὲν τὸ πιστεύω.

Πρῶτον γιατί καὶ οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες πού ἔχουν πολλές διευκολύνσεις στό θέμα περιβολῆς καὶ ζωῆς τῶν κληρικῶν των δὲν ἔχουν κερδίσει στό θέμα τῶν Ἱερατικῶν κλίσεων, καὶ δεῦτερον γιατί τὸ ἔργο τῆς Ἱερωσύνης σέ κάθε ἐποχή, παλιά ἢ μοντέρνα, χρειάζεται ἡρωϊσμό καὶ αὐτοθυσία.

Ἡ Δημοτικὴ γλῶσσα στὴν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας

Τὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς γράφτηκαν ἢ μεταφράστηκαν στὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς των, ὅπως καὶ οἱ περισσότεροι ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Παράδοσης ἢ μεταγλώττιση τῶν κειμένων αὐτῶν στὴ σημερινὴ ζωντανὴ γλῶσσα, ὅπως ἄλλωστε γίνεται καὶ ἡ μετάφρασή των σέ διάφορες ξένες γλῶσσες.

Χρειάζεται ὅμως μεγάλη προσοχὴ στὴν ἀπόδοση τῆς σημερινῆς των πυκνότητας. Ἐπειτα ἡ κατανόηση τῶν κειμένων αὐτῶν δὲν εἶναι τόσο γλωσσικὸ θέμα. Ἡ κατανόηση τῶν κειμένων αὐτῶν προϋποθέτει κυρίως πνευματικὴ ὀριμότητα καὶ βιωματικὴ σπουδὴ.

Γάμος ή άγαμία Κλήρου

Είναι γνωστό ότι στην Έκκλησία τών πρώτων χριστιανικών αιώνων υπήρχαν και άγαμοι και έγγαμοι Έπίσκοποι. Είναι δυνατόν λοιπόν και σήμερα να αναβιώσει ή άρχαία αυτή παράδοση τής Έκκλησίας και ή άγαμία ή ό γάμος τών κληρικών να μήν άποτελεί ούτε προνόμιο ούτε έμπόδιο για κανένα ιερατικό βαθμό. Μπορεί άκόμη να συζητηθεί και ό δεύτερος γάμος τών κληρικών.

Όπωςδήποτε και στό θέμα αυτό πρέπει να γίνει σεβαστή ή άρχή τής Έλευθερίας του άτόμου, πού υπήρξε ιδιαίτερο γνώρισμα τής Άνατολικής Έκκλησίας.

Έκκλησιαστική Περιουσία

Η Έκκλησιαστική περιουσία, Μοναστηριακή και Ένοριακή, δημιουργήθηκε, όπως είναι γνωστό, από τις κατά καιρούς (ιδιαίτερα επί Τουρκοκρατίας) δωρεές τών πιστών και τήν προσωπική εργασία Μοναχών, Λαϊκών κ.λ.π. και χρησιμοποιήθηκε συχνά για γενικότερους έθνικούς και κοινωνικούς σκοπούς.

Πολλά κρατικά και κοινωφελή Ίδρύματα (σχολεία, νοσοκομεία, φιλανθρωπικά ιδρύματα) έχουν κτισθεί σε Έκκλησιαστικά κτήματα.

Όπου υπάρχουν σήμερα μεγάλα Έκκλησιαστικά κτήματα μπορούν να δοθούν σε άνθρώπους τής περιοχής ή να χρησιμοποιηθούν σε γενικότερα αναπτυξιακά – κοινωνικά προγράμματα.

Άλλά νομίζω στό θέμα αυτό γίνεται σήμερα πολύς θόρυβος χωρίς να υπάρχει άντικείμενο: δηλαδή ή Έκκλησιαστική περιουσία πού περισώζεται σήμερα είναι ελάχιστη, ύστερα από τις κατά καιρούς άπαλλοτριώσεις και δωρεές τής περιουσίας αυτής.

Η κρίση στην Έκκλησία

Όμολογοϋμε πώς σε μία έποχή πού όλοι οι θεσμοί του άνθρώπου, και ό ίδιος ό άνθρωπος, περνοϋν μία βαθιά κρίση και ή Έκκλησία σάν θεανθρώπινος όργανισμός έχει, στην άνθρώπινη πλευρά της, «σκάνδαλα» και άτυχήματα.

Κατά τή γνώμη μου μάλιστα, τό μεγάλο σκάνδαλο τής Έκκλησίας στην έποχή μας δέν είναι τόσο μερικά «προσωπικά» λάθη, όσο ή σιωπή και ή άπουσία της από ζωτικά και μεγάλα θέματα του σημερινού κόσμου.

Σάν θεοϋστάτος όμως όργανισμός ή Έκκλησία διατηρεί και στην κρίση αυτή όλο τόν λυτρωτικό της δυναμισμό και όλη τή μεταφυσική της έλξη και δύναμη.

Πιστεύω, ότι ή Έκκλησία, πού κηρύσσει μετάνοια και άνακαίνιση στον άνθρωπο και τόν κόσμο έχει τή δύναμη να ξεπεράσει και τή δική της κρίση και να μένει πάντα «φώς και άλας τής γής».

Πιστεύω, ότι ή συστράτευση του Λαϊκού στοιχείου στην όλη ζωή τής Έκκλησίας, θά τής δώσει νέες δυνάμεις, θά τήν καταστήσει πάλι ζωντανή και δυναμική.

Χρειάζεται κατά τή γνώμη μου, Κληρικοί και Λαϊκοί, να ξαναβρούμε τις μεγάλες αλήθειες τής χριστιανικής μας πίστης, να τις ξαναπούμε στον κόσμο μέ μεγαλύτερο θάρρος (όμολογητών) και μέ περισσότερη συνέπεια.

Καστέλλι, τῆ 18ῃ Σεπτεμβρίου 1982

Κυρία
Ἄννα Βερούλη
Πρωταθλήτρια Εὐρωπαϊκῶν Ἀγῶνων

Κυρία Ἄννα

Μαζί μέ τίς χιλιάδες τῶν ἀνθρώπων πού χάρηκαν γιά τή νίκη σας στό ἀκόντιο συγχαίρομε καί μεῖς γιά τήν τιμή, πού κάματε στήν πατρίδα μας καί γιά τήν ὁμολογία σας στή χριστιανική πίστη.

Μέ τήν ὁμολογία σας αὐτή κερδίσατε μιὰ δεύτερη μεγάλη νίκη στή συνείδηση πολλῶν πιστῶν ἀνθρώπων.

Ἐκ μέρους τῶν χιλιάδων χριστιανῶν Γυναικῶν τῆς Μητροπόλεως μας σᾶς προσκαλοῦμε νά ἔλθετε νά σᾶς καμαρώσει καί ἡ Κρήτη.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ὁ Κισάμου & Σελίνου Εἰρηναῖος

Κίσαμος, 6-5-1985

Μήνυμα Εἰρήνης ἀπό τό Ἄκρωτήρι Εἰρήνης

Στή λειτουργική Σύναξη ποῦ γινε χθές 5 Μαΐου στόν Ἱ. Ναό Ἁγ. Εἰρήνης Καληδωνίας, πού βρίσκεται στό Ἄκρωτήρι τῆς Εἰρήνης (πρώην Σπάθα) ὁ Μητροπολίτης Εἰρηναῖος ἐξ ὀνόματος τοῦ Λαοῦ, τῶν Ἱερέων καί Κοινοταρχῶν τῆς περιοχῆς εἶπε:

Μέ τήν εὐκαιρία τερματισμοῦ τοῦ τρομεροῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου στίς 8 Μαΐου 1945 πού στοίχισε τή ζωή 60 ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων.

α) Καταδικάζομε τήν ἰδέα τῶν πολέμων, τῶν ἐξοπλισμῶν καί συστημάτων βίας, ἀνελευθερίας σ' ὅλα τά πλάτη τῆς γῆς.

β) Ζητοῦμε νά καθιερωθεῖ ἡ 8^η Μαΐου ἡμέρα Παγκόσμιας Μετανοίας καί καταλλαγῆς, γιατί μόνο μέ μιὰ ριζική παγκόσμια μεταστροφή τῶν συνειδήσεων εἶναι δυνατή ἡ παγκόσμια εἰρήνη.

γ) Μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐκλογικῆς περιόδου στήν πατρίδα μας ἀπευθύνομε ὁμοίως ἑκκληση στούς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων τῆς χώρας μας νά ἀποφεύγουν λόγους καί συνθήματα πού ἐξάπτουν πάθη - μίση καί ἐμποδίζουν τή δημοκρατική σκέψη καί συμπεριφορά τῶν ψηφοφόρων συνανθρώπων μας.

Ὁ Κισάμου & Σελίνου Εἰρηναῖος

Προέδρους
 Ρόναλντ Ρέγκαν και Μιχαήλ Γκορμπατσώφ
 (διά Πρεσβειών Ἀμερικής - Σοβ. Ἐνωσης Ἀθηνῶν)
 Ρεϋγκιαβίκ Ἴσλανδίας

Ἀπό τό Ἀκρωτήρι Εἰρήνης Κρήτης μέ τά κύματα τῆς Μεσογείου, πού ἀνταμώνουν τή Βόρεια θάλασσα, χιλιάδες ἄνθρωποι στέλνομε τήν κραυγή μας γιά τήν εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Τό 1964 δύο μεγάλοι Ἐκκλησιαστικοί ἡγέτες, ὁ Πάπας Παῦλος ὁ 6ος καί ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθηναγόρας συναντηθήκανε στά Ἱεροσόλυμα καί γεφυρώσανε πνευματικά Ἀνατολή καί Δύση.

Σήμερα δισεκατομμύρια ἄνθρωποι περιμένουμε ἀπό τή συνάντησή σας ἕνα θεμέλιο στήν εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Ἀκούστε τή φωνή τῶν Λαῶν τῆς γῆς-Φωνή Θεοῦ-καί γενήτε εἰρηνοποιοί τοῦ κόσμου.

Εἰρηναῖος Γαλανάκης
 Ἐπίσκοπος Κισάμου & Σελίνου

Ομιλίες Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου Ειρηναίου Γαλανάκη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΥΗΦΙΑΚΟΣ ΔΙΣΚΟΣ

Συνοδευτικό CD του Τόμου:

"Ειρηναῖος Γαλανάκης-Αείφωτος Πορεία"

Ἐκδοσις Ἱεραῆς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου
Κίσαμος, 2011

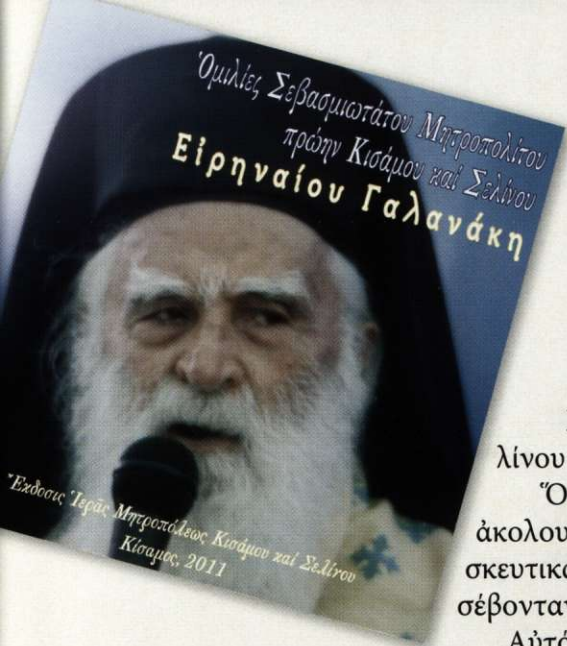
Οί όμιλίες, τά κηρύγματα τοῦ Σεβ. Είρηναίου, έκτός από τόν γραπτό του λόγο αποτελοῦν μνημεία εκκλησιαστικῆς όμιλητικῆς καί χριστιανικῆς κατήχησης, δεδομένου ότι εἶναι μεστά μέ πλῆθος νοημάτων καί έννοιών, ὄχι μόνο πάνω σέ καθαρώς θρησκευτικά θέματα, αλλά γενικότερα σέ θέματα τῆς ζωῆς καί τῆς κοινωνίας.

Αὐτό πού κάνει τόν προφορικό του λόγο ακόμα πίο αξιόλογο εἶναι τό γεγονός ότι προέρχεται από ἕναν ἄνθρωπο μέ σοφία καί σύννεση, μέ πλοῦτο γνώσεων καί ανοιχτούς ὀρίζοντες στή σκέψη του, στοιχεῖα τά όποία ὁμως ἔχουν μπολιαστεῖ μέσα στό βίωμα τῆς Ὁρθόδοξης Πίστης καί Λατρείας.

Συλλεκτικός Ψηφιακός Δίσκος

Τοῦ κ. Ἀντωνίου Βακάκη,
Θεολόγου-Γραμματέως τῆς Ι.Μ.Κ.Σ.

Εἶναι σημαντικό τό γεγονός ὅτι ὁ παρών Τόμος, πού εἶναι ἀφιερωμένος στόν Σεβ. Μητροπολίτη πρώην Κισάμου καί Σελίνου κ. Εἰρηναῖο, συνοδεύεται καί ἀπό ἕναν ψηφιακό δίσκο - CD - μέ ὁμιλίες του.

Ὅποιος εὐτύχισε νά ζήσει ἀπό κοντά τόν Σεβασμιώτατο Εἰρηναῖο διαπίστωσε ὅτι ὁ λόγος του, οἱ ὁμιλίες του σέ διάφορες ἀκολουθίες καί ἐκδηλώσεις ἦταν μεστές, μέ πλῆθος νοημάτων καί ἐννοιῶν καί οἱ ἀπόψεις του ὄχι μόνον πάνω σέ καθαρῶς θρησκευτικά θέματα, ἀλλά γενικότερα σέ θέματα τῆς ζωῆς καί τῆς κοινωνίας, ἦταν τεκμηριωμένες στήν ἀγιοπατερική παράδοση καί σέβονταν πρωτίστως τόν ἄνθρωπο.

Αὐτό πού κάνει τίς ὁμιλίες του αὐτές ἀκόμα πιά ἀξιόλογες εἶναι τό ὅτι προέρχονται ἀπό ἕναν Ἐπίσκοπο μέ σοφία καί σύνεση, μέ πλοῦτο γνώσεων καί μέ ἀνοιχτούς ὀρίζοντες στή σκέψη του, στοιχεῖα τά ὁποῖα ἔχουν μπολιαστεῖ στό βίωμα τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καί Λατρείας.

Αὐτό φάνηκε καί φαίνεται ἀκόμα ἀπό τό πολυσχιδές καί πολυεπίπεδο ἔργο του στή διάρκεια τῆς καθ' ὄλου ἐκκλησιαστικῆς διακονίας του.

Παρακάτω παρατίθενται τά περιεχόμενα τοῦ ἔνθετου ψηφιακοῦ δίσκου, τά ὁποῖα ἔχουν καταχωρηθεῖ κατά χρονολογική σειρά καί ἀφοροῦν σέ ὁμιλίες τοῦ Σεβασμιωτάτου στό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου Κισάμου, καί σέ ἄλλες πού μεταδίδονταν ἀπό τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό τοῦ Καστελλίου κάθε Σάββατο βράδυ.

Περιεχόμενα CD

Ἡ μοναξιά καί ἡ ὀρφάνια τοῦ σύγχρονου κόσμου.

Ραδιοφωνική ἐκπομπή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. (17-6-1996) 13:53

Μέ ἀφορμή τήν Εὐαγγελική Περικοπή Ματθ. 6,22-33, σχολιάζει τή σημερινή καταναλωτική συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὀλοκληρωτικά ἀφιερωθεῖ στήν κατανάλωση, γι' αὐτό καί εἶναι τόσο ἔντονο τό θλιβερό φαινόμενο τῆς ἐποχῆς μας ἡ μοναξιά καί ἡ ὀρφάνια τοῦ σημερινοῦ κόσμου. Στό τέλος τῆς ὁμιλίας του διαβάζει ἕνα κείμενό του, μέ τίτλο «*Μοναξιά καί ὀρφάνια*».

Ἡ Εὐρώπη ἀναζητᾷ τήν ψυχή της.

Ραδιοφωνική ἐκπομπή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. (3-4-1998) 10:48

Ὅμιλία σέ τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό τό Σάββατο πρὶν τήν Κυριακή τῆς Ε' ἐβδομάδος τῶν Νηστειῶν. Μέ ἀφορμή ἕνα συνέδριο πού πραγματοποιήθηκε τίς ἡμέρες ἐκεῖνες στήν ΟΑΚ μέ θέμα «*Ἡ Εὐρώπη ἀναζητᾷ τήν ψυχή της*», ἀναφέρεται στό γεγονός ὅτι ἡ Εὐρώπη, ὅπως φάνηκε ἀπό τίς συζητήσεις πού ἔγιναν, περιμένει μίαν ἀπάντηση ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή. Γιά νά θέτει τέτοια ἐρωτήματα ἡ Εὐρώπη σημαίνει πώς πράγματι ἔχει χάσει τήν ψυχή της καί ψάχνει νά τήν βρεῖ. Γιατί ἀσχολήθηκε μέ τήν ἐπιστήμη καί τήν τεχνολογία καί ἄφησε τή χριστιανική πίστη, τή χριστιανική ἠθική καί τήν ἀρετή πού πρέπει ἀποτελοῦν τή σύνθετη ψυχή τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁμιλία κατά τήν Θεία Λειτουργία τῆς Ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί τῆς ἐθνικῆς Ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου 1821.

Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου. (25-3-1999) 12:31

Γίνεται λόγος γιά τή σημασία τῆς θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς Ἑορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου. Ἐπίσης ἀναφέρεται καί στά ἐπίκαιρα τότε γεγονότα τοῦ πολέμου τοῦ Κοσόβου.

Ὁμιλία κατά τή Θεία Λειτουργία τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου. (30-1-2000) 11:15

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ σημερινή νεολαία ἐγκαινιάζει μιά νέα χιλιετία. Καί ἀναπτύσσονται τά θεμέλια πού πρέπει νά μποῦν, γιά νά κρατήσουν τή χριστιανική πίστη καί τήν ἑλληνική παιδεία ζωντανές. Πλοῦτος μηνυμάτων πρὸς διδάσκοντες καί διδασκομένους. Ἡ ὁμιλία του καταλήγει μέ τήν παρατήρηση ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας πού ἐορτάζουν τήν ἡμέρα αὐτή δέν συνδύασαν μόνο τή χριστιανική πίστη καί τήν ἑλληνική παιδεία, ἀλλά συνδύασαν ζωὴ καί ἀρετή. Σήμερα, ἀντίθετα, ἡ πρόοδος κατήντησε ἀπειλή, ἐπειδὴ ἀκριβῶς τῆς λείπει ἡ ἀρετή.

Ὁμιλία κατά τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθλώσεως.

Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου. (3-5-2002) 08:43

Ἐρμηνεύει τό Δοξαστικό τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθλώσεως «Σέ τόν ἀναβαλλόμενον τό φῶς ὡσπερ ἱμάτιον...». Φανερά συγκινημένος περιγράφει στό ἐκκλησίασμα τά γεγονότα τῆς Ἀποκαθλώσεως.

Ὁμιλία κατά τήν Θεία Λειτουργία τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου.

Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου. (23-8-2003) 12:11

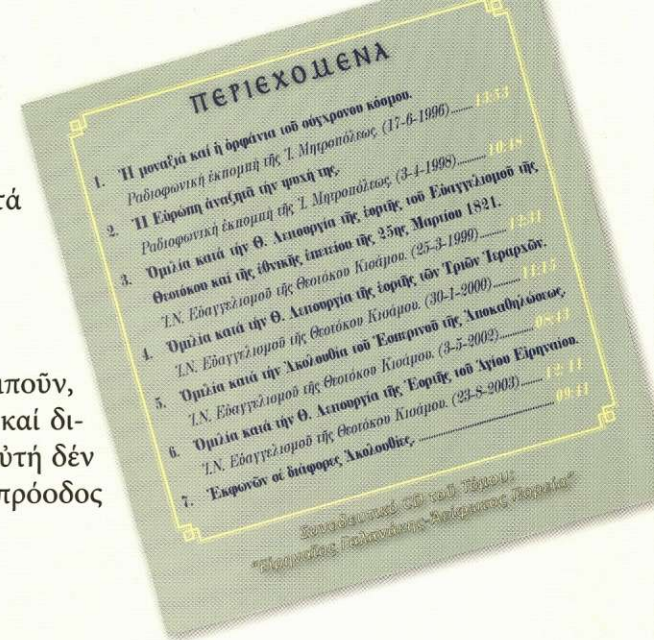
Γίνεται ἀναφορά στόν «Εὐρωπαῖο» Ἅγιο Εἰρηναῖο Ἐπίσκοπο Λουγδούνων καί κατόπιν, ἀπευθυνόμενος στούς χριστιανούς πού συμπροσευχήθηκαν μαζί του στά ὀνομαστήριά του, τονίζει ὅτι τό ἔργο τῆς Ποιμαντορίας του δέν ἔγινε μόνον ἀπ' αὐτόν, ἀλλά ἀπό ὄλους τοὺς χριστιανούς τῆς Μητροπόλεως. Κάνει λόγο ἐπίσης γιά τήν χριστιανική Εὐρώπη, γιά τήν ἀναγραφή τοῦ θρησκευματοῦ στις ταυτότητες καί καταλήγει λέγοντας ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκός Πολιτισμός θεμελιώθηκε σέ δύο βάσεις, στήν Ἑλληνορωμαϊκή παράδοση καί στόν Χριστιανισμό.

Ἐκφωνῶν σέ διάφορες Ἀκολουθίες.

Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καστελλίου. 09:41

Γιά λόγους ἱστορικούς συμπεριελήφθηκαν στόν παρόντα ψηφιακό δίσκο ὀρισμένες Ἀρχιερατικές ἐκφωνήσεις ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Εἰρηναῖο, πού μέ τό δικό του χαρακτηριστικό τρόπο ψαλμωδίας καί ἀπαγγελίας στάθηκε ὁ μεσίτης Θεοῦ καί ἀνθρώπων.

Ἀναλυτικώτερα περιλαμβάνονται: «Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ...», «Μνημόνευση κατά τή Μεγάλη Εἴσοδο», «Λάβετε, φάγετε..., Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες..., Τά σά ἐκ τῶν Σῶν..., Ἐξαιρέτως...», «Ἄγγελος Πρωτοστάτης...», (Α' Στάσις τῶν Χαιρετισμῶν πρὸς τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο) καί «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου...», (τό Εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως).

14215

